

мамою дитиною. В репертуарі були пісні „За Сибіром сонце сходить”, „Зоре, моя, вечірня”, „Та немає гірш нікому”, „Ой чога ж, ти, дубе, на яр похилився”, „Ой п'є Байда”. Грав у Перещепинській капелі бандуристів. Під час Другої світової війни воював в складі партизанських з'єднань на території Греції. Загинув у червні 1944 в Югославії. На бандурах грали також Володимир, Іван, Дмитро, Семен Лазаренки. А також дочки Юрія – Зінаїда та Тамара і племінниця Людмила Іванівна, яка працювала в народному хорі ім. Г. Верьовки.

Літ.: Нирко О. Ф. Кобзарська спадщина О. С. Корнієвського. – НТЕ, №2, 1990. – С.–18.

ЛАЗАРЧУК (Желізна) Людмила Тарасівна (6.09.1975, с.Бродашів Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1990 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Л.І.Кропачевої), у 1994 р. – Рівненське музичне училище (клас викладача О.О.Крук, Г.М.Топоровської), у 1999 р. – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас викладача Г.М.Топоровської. Учасниця I Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах ім.Г.Хоткевича (Харків, 1998), творчого вечора кобзарки Г.Топоровської „Співає чарівне Рівне” в „Кобзарській світлиці” Палацу мистецтв „Український дім” (Київ, 1998), літературно-музичної композиції „До струн бандури припади” (Рівне, 1998). Нині викладач Квасилівської ДМШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г. – С.56–57.

ЛАЗУРКЕВИЧ Тарас Миколайович (11.05.1971, м.Львів) – бандурист. Заслужений артист України (2008), член Нвціональної спілки кобзарів України. Заняття гри на бандурі розпочав з шести років навчаючись приватно у Ореста Барана. Після закінчення музичної школи №4 (клас викладача Ірини Содомори) почав навчання у Львівському державному музично училищі ім.С.Людкевича (клас викладача Наконечної Марії Йосипівни). У 1989 – поступив на народний відділ Львівської консерваторії (клас професора В. Герасименка). У 1990 р. разом із своїм наставником – майстром конструктором – В.Я.Герасименком розпочав відродження забутого на Україні харківського способу гри на бандурі та репертуару для інструменту такого типу. У 1992-1997 брав участь у міжнародних музичних фестивалях в Німеччині, Польщі, Франції та Бельгії, а в квітні 1993 у Києві став лауреатом Першого міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича. Закінчив консерваторію у 1994 р. У 1994 записав свій перший сольний аудіоальбом під назвою „І прадіди в струнах бандури живуть”, до якого увійшли думи, канти, псалми, історичні та жартівливі пісні. З вересня 1993 працює ви-

кладачем класу бандури у Львівській середній спеціальній музичній школі-інтернаті ім. С.Крушельницької, а з 1997 в цій самій школі очолює відділ народних інструментів. З 1996 – Т.Лазуркевича обрано головою Асоціації бандуристів Львівського обласного осередку Національної музичної спілки. З 1994 творчо співпрацює з Олегом Созанським – утворили дует „Бандурна розмова”, який успішно концертував по Україні та за її межами. В 1999 – записали спільний компакт-диск. У вересні 1999 у Парижі представляв бандуру в рамках музичного фестивалю „Погляд на культуру України”. В листопаді 1999 – записав другий сольний компакт диск „Паралелі часу”, який складається з сучасних інструментальних композицій, перекладень класичної музики і власних творів. Брав участь у Першому республіканському фестивалі „Червона рута” (Чернівці, 1989), у міжнародному фестивалі музичної молоді (Байрот, Німеччина, 1992.) і у XIII фестивалі української культури (Сопот, Польща, 1993). Пройшов курс оперно-хорового співу у проф. Берна Дитріха (Байрот, Німеччина). Лауреат (I премія) українського музичного фестивалю ім. М.Лисенка (Торонто, Канада, 1993), Лауреат Першого міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича (II премія) в Києві (1993). Доцент Львівської музичної академії ім.Лисенка у Львові, завідувач відділу українських народних інструментів ДМШ ім.С.Крушельницької у Львові.

В репертуарі бандуриста українські народні думи „Про козака Голоту”, „Про трьох братів Азовських”, „Про Марусю Богуславку”, Г.Хоткевич „Невольницький ринок в Кафі”, багато українських народних пісень, творів класиків та сучасних композиторів, інструментальні п'єси.

Літ.: Жеплинський Б. З поглядом у майбутнє // Кобзарськими стежинами, – С. 179-182; Лицар бандури. До 80-річчя Василя Герасименка. – Львів: ТеРус, 2007. – С. 51, 74; В рокотанні риданні бандур – С.445-446.

ЛАНТУХ – кобзар, учитель Ф.Баша. Виконував думу „Про козацьке життя (Козак і козачка)”.

Літ.: Горленко, 1884, – С. 644; Корпус дум. Том I, с. СХХ.

ЛАНТЮК Петро – бандурист із Польщі. В 1984 заснував в приморському містечку Тщебятіві перший у Польщі ансамбль бандуристів. В 1969 заснував також гурток в Щеціні, який складався з 6 осіб і в червні 1969 виступав на 3-му фестивалі укр.пісні і танцю в Кошаліні. В 1970 у Варшаві на Шевченківському вечорі виступало варшавське тріо бандуристів в складі Петро Лантух (організатор, вчитель, керівник), Анна Храток і Левко Савицький.

ЛАПШИН Віталій Федорович (30.01.1929,

Лазаренко
Семен Семенович

Лазарчук (Желізна)
Людмила Тарасівна

Лазуркевич
Тарас Миколайович

м. Кам'янське, нині Дніпродзержинськ Дніпропетровської обл. – 18.03.1983, м. Київ) – бандурист. Вперше почув бандуру у 1935 і вже тоді захопився цим інструментом. В 1944 навчаючись в ремісничому училищі вступив до ансамблю бандуристів при Палаці культури металургійного заводу в Дніпродзержинську, де під керівництвом бандуриста П.Щепакіна опанував основи гри на бандурі. В 1944-1946 в складі ансамблю брав участь в республіканських та всесоюзних оглядах-олімпіадах художньої самодіяльності ремісничих училищ. В 1947 працював електриком і брав участь в роботі капели бандуристів під керівництвом М.Лобка. В 1949 поступив на ІІ курс Київського музичного училища по класу бандури В.Кабачка, яке закінчив у 1952 як диригент хору і бандурист. В 1951 з Українським народним хором виступав як соліст-бандурист на декаді українського мистецтва в Москві. З 1951 працював в ансамблі бандуристів українського радіо. Закінчивши в 1957 Київську консерваторію в складі молодіжної групи Українського народного хору брав участь у міжнародному фестивалі молоді та студентів. Був солістом та концертмейстером бандур в оркестрі українських народних інструментів Українського радіо та телебачення. З 1959 на викладацькій роботі в Київському муз. училищі, музичній школі та студії при державній заслуженій капелі бандуристів УРСР.

Серед кращих учнів В.Лапшина слід назвати П.Авраменка, В.Кушпета, В.Новицького, І. Степанович, О.Курпас, сестри Баштан. В репертуарі бандуриста твори класиків, народні пісні та думи, твори радянських композиторів. Мав багато власних обробок та перекладень для бандури творів класиків (Мусоргський, Фібіх, Глінка), українських народних пісень.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. – С. 40; Жеплинський Б. Благородний погляд // Кобзарськими стежинами – С. 34; Приватний архів Жеплинського Б..

ЛАРИВОН (Ларіон) з Люботина – лірник.

ЛАРИКОВА (Ларікова) **Людмила Анатоліївна** (13.04.1961, м. Дніпропетровськ Дніпропетровської обл.) – бандуристка, член НСКУ Черкаської області; Нар. арт. України (1999); Перші премії Респуб. Конкурсу виконавців на укр. нар. інструментах (Івано-Франківськ, 1988 та І – го Міжнарод. Конкурсу ім. Г.Хоткевича (Київ, 1993). Закінч. Київ. Консерваторію (1986). Гастролі у країнах СНД, Польщі, США, Австрії та ін. В основі репертуару укр. нар. пісні („По садочку ходжу“, „На вулиці скрипка грає“, „І снилося з ночі дівчині“, думи, пісні на сл. Т.Г.Шевченка („Ой три шляхи широкії“, музика Я.Степового, „Садок ви-

шневий коло хати“, музика Г.Хоткевича). Особливим успіхом у слухачів користуються такі вокал. твори як „Осінні квіти“, (музика К.Жербіна, сл. Лесі Українки), „Як надійшла любов“ (музика О.Білаша, сл. Д.Павличка). Учасниця тріо бандуристок «Вербена». Про тріо знято фільми „Літо зоряне“ (1988, реж. К.Таран), „Пісенне намисто“ (1991), „Якось у „Проліску““ (1994, обидва – реж. Л.Довгополова). Артистки знімалися у д/ф „Василь Симоненко“ (1994, реж. В.Артеменко, „Укртелефільм“).

Літ.: Алексєєв Е. Чари цілющої „Вербени“ // КіЖ ,2003, 12 грудня; Білан А. Ніжно гарячий доторк „Вербени“ // УК, 2004, №1; Дука В.О. Вербена. // ЕСУ, т. 4, К., 2005, – С.246; УМЕ, – С.323.

ЛАРІОН – кобзар з Валківського пов. Харківської Губ.

Літ.: Сперанський, 1904.

ЛАСТОВИЧ-ЧУЛІВСЬКИЙ Семен (4.11. 1910, с.Чайковичі, тепер Самбірського р-ну Львівської обл. – 4.03.1987, Мюнхен, Німеччина) – український бандурист. Після закінчення академічної гімназії у Львові у 1930, маючи вроджений літературно-музичний талант, посвячується просвітницькій праці, організовує хори і драматичні гуртки. Знайомиться з тодішніми відомими в Галичині бандуристами Юрієм Сінгалевичем та Костем Місевичем. Від них вчиться грати на бандурі, вивчає її виробництво. У 1939 арештований більшовиками, але вирвався з тюрми і пробрався за р.Сян, звідки в 1941 повертається у рідні сторони. Тут виступає в ансамблі бандуристів в складі Юрій Сінгалевич, Григорій Бажул, Степан Ганушевський, Степан Малюца, з яким концертував по Галичині. Раз на місяць цей ансамбль виступав по львівському радіо. Склад ансамблю часто змінювався, а деколи і розширювався, бо згодом включалися бандуристи Зіновій Штокалко, Ярослав Бабуняк, Володимир Юркевич, Гриць Смирний та інші. У 1944 з квінтетом бандуристів пробивається через Словаччину до Німеччини, де вступає до капели ім. Т.Шевченка під кер. Григорія Китастого. Більшовицька тюрма підірвала здоров'я Ластовича-Чулівського і на початку 1950-х років він важко захворів на легені, довго лікувався, нажаль зовсім втратив слух. З того часу присвячує час студіям бандури, удосконалює виробництво інструменту, пише фахові статті, а у 1956 у Нью-Йорку з'являється його зошит „Листи про бандуру“ (вказівки і поради про конструкцію і будову бандури, який зібрав М.І.Дяковський). Похований на українській частині „Лісового цвинтаря“ в Мюнхені.

Літ.: Шарко В. Сл. п. бандурист С.Ластович-Чулівський. (Некролог). – Бандура, січень-квітень, 1987.

ЛАФТІЙ Іван – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф. ІІ-4, о.з. 1013, л. 2.

Лапшин
Віталій Федорович
(зліва)

Ластович-Чулівський
Семен

ЛАЩУК Тетяна Іванівна (8.08.1987, м.Рівне) – бандуристка. У 2004 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Л.М.Патрій). Навчається у РДГУ (клас викладача Н.Є.Турко).
Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г. – С. 57.

Лащук
Тетяна Іванівна

ЛЕБЕДИЧ Світлана Петрівна (17.02.1958, м.Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка. У 1978 закінчила Нововолинську ДМШ. Того ж року вступила на другий курс Рівненського музучилища (клас викладача А.Ю.Грицяя), згодом перевелася на заочне навчання. Подальших відомостей немає.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.57.

ЛЕБІДЬ Олексій Миколайович (1885, с. Личкове Перещепинського р-ну на Дніпропетровщині – 1943, м. Дніпропетровськ).

Народився в селянській сім'ї. Мав чудовий голос. Відомо що вже в 1909 грав добре на кобзі. Мандрівним кобзарем не був, грав здебільшого в рідному селі на весіллях, хрестинах, а також на базарах та ярмарках. Десь з середини 30-х років ХХ ст. поселився у м.Дніпропетровськ. Брав активну участь в гуртках бандуристів, з якими часто виїжджав з концертами та виступав перед трудящими міста. Помер в Дніпропетровську, похований в Дніпропетровську на Севастопольському цвинтарі.

Літ.: Лист Рудаса І. до Жеплинського Б. від 17.06.1989.

ЛЕВАДНА Олеся Федотівна (14.04.1905, м. Решетилівка на Полтавщині – 3. 03. 1988, м. Дрогобич Львівської обл.) – бандуристка. З молодих літ співала в сільському хорі. В 1925 познайомила з Е.Я.Осадьком, який навчив її грати на бандурі. З того часу виступала в дуеті разом з Е. Осадьком, а через рік до них приєднався бандурист Г.Підгірний. В такому складі (дует і тріо) успішно гастролювали по Полтавщині. В 1927 разом з Осадьком виступала в театрі ім. Луначарського в Дніпропетровську. Згодом приєдналась до Капели бандуристів ім. М.Кравченка та виступала в їх концертних гастрольях по Київщині, а потім стала кобзарювати разом з бандуристами Л.Андрусенком, Т.Підгірним. С.Журманом та І. Крамарем, утворивши ансамбль під назвою „Кобзарі Полтавщини”. Ансамбль виступав в Полтавській, Харківській, Кіровоградській областях. В 1930 виїхала як солістка-бандуристка в м. Красноград Харківської області, а потім поступила вчитись в Харківський музично-драматичний інститут, де під керівництвом Г.Хоткевича деякий час вдосконалювала гру на бандурі і вчилася співу в проф. Ремезова. В 1934 працювала в Харківській державній філармонії, виступала в складі ансамблю бандуристів і як солістка з 1944 по 1946 гастролювала разом з Українським державним драматичним театром

УРСР ім. Т.Шевченка, виступала в Москві. В 1946 працювала в Тернопільській філармонії, а з 1948 в м. Дрогобичі в ансамблі пісні і танцю „Прикарпаття”, який згодом став називатися „Верховина”. В репертуарі О.Левадної, однієї з кращих кобзарок України, переважали народні пісні серед яких „Про Байду”, „Киселик”, „Ой гоп-гоп”, „Думи мої” та інші. З 1960 О.Левадна пенсіонерка, жила в м.Дрогобичі, де і похована.

Літ.: Жеплинський Б. Левадна Олеся Федотівна // Коротка історія кобзарства. – С. 129; Жеплинський Б. Учениця самого Хоткевича // Кобзарськими стежинами. – С.102; Столянь Н. Олеся Левадна. – Культура і побут від 20.09. 1928;

ЛЕВИЦЬКИЙ Роман Володимирович, „Батіг” (18.08.1908, с.Рогатин на Бережанщині – 28.10.2000, м.Рогвей Нью-джерсі, США) – бандурист, диригент, співак, педагог. Народився в священничій родині. Закінчив студії музики та фізкультури в Ягелонському університеті в Кракові. Одночасно студював музику у Краківській державній консерваторії. Учителював у Кракові, а згодом у 1934-1935, 1936-1937 навчальних роках навчав музики і співу у Яворівській гімназії „Рідна школа”. Згодом вчителював у гімназії в Самборі, був інспектором шкіл на Лемківщині. У 1940 роках працював в учительській семінарії в Криничі (Лемківщина), де керував і хором. В час II світової війни перебував у Словаччині, де в Братиславі співав в Опері, а також в Австрії, де у Відні диригував церковним хором церкви Св. Варвари. Потім у таборах втікачів у Німеччині керував церковними та світськими хорами. В 1949 виїхав з дружиною Іриною та дітьми до США. Тут також був диригентом різних хорів, вчителем гри на бандурі в Українському музичному інституті та в різних місцевостях. Був добрим бандуристом, співаком (бас-баритон), диригентом, організатором музичних ансамблів (хор, бандура). Ціле своє життя зв'язаний з бандурою, співав при бандурі і вчив інших. Зорганізував мішаний склад бандуристів „Капела бандуристів ім. Г.Хоткевича”. Співав у капелі бандуристів ім. Т.Шевченка, в американському хорі Кейн-коледжу, здійснив кілька звукозаписів у професійних студіях. Дописував до „Свободи” і давав свої сольні виступи на Союзівці. Видав дві книжки „Пісня про серце” і „Пісня мое життя”. 30 років диригував церковним хором в Перт Амбою (1963-1993) Н.Дж. і 20 років церковним хором у Нью-Йорку і Елизабежі, Н.Дж. Мав родину, дружина – Ірена. Похований на цвинтарі св. Андрія у С.Баунд Бруку.

Літ.: Дацко В.Яворова віть. – Львів: Логос, 2009 – С. 202; Газ. „Свобода” №43 від 22.10.2004. Некролог (4 роки смерті), – С.30.

Лебедич
Світлана Петрівна

Левадна
Олеся Федотівна

Левицький
Роман Володимирович

ЛЕВКО – кобзар з с.Охроміївка (Охромієвичі) Сосницького пов. Чернігівської губ. Учитель П.Братиці.

Літ.: Сперанський, 1904.

ЛЕВКО – лірник із с.Потоки Вінницького пов.

Літ.: Боржковский. Лирники. Киевская старина, 1889, т. XXVI, С.634 – 658.

ЛЕВКОВИЧ Дарія Василівна (7.02.1960, Росія) – бандуристка. У 1979 закінчила Житомирське музучилище, у 1984 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року працює в МПК „Текстильник” м.Рівне.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.57.

ЛЕВЧИШИН Оля – бандуристка з Перемишля, член ансамблю „Бандура”. На пописі після закінчення курсів вивчення гри на бандурі в Мюнхені (1988) разом з Іриною Піхович добре виконала пісню, „Сонце гріє, вітер віє”, а також „Потоп” (обр.Леонтовича) як солістка в супроводі мішаного хору та бандуристів.

Літ.: Німеччина. Живі струни. – Бандура, №27-28, 1989, січень - квітень, – С.44-46.

ЛЕВЧУК (Петрукова) Алла Василівна (19. 01. 1966, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1981 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Н.П.Чепурної), у 1985 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицаця), у 1991 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ), клас викладача Н.О.Марчук. З 1985 – викладач бандури Оженинської ДМШ, з 1996 – музичний керівник в Квасилівському дитсадку, з 1998 – викладач музики у Квасилівській загальноосвітній школі. Нині працює в Здолбунівській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.57-58.

ЛЕГАНТ Микола – бандурист. Учасник кобзарського концерту 7.11.2008р. за участю президента В.А.Ющенка в Національному академічному театрі опери та балету України ім. Т.Г.Шевченка. Виконував пісню на сл. Г.Сковороди „Всякому городу нрав і права”.

ЛЕГЕЙДА Григорій Гордійович (1884, с.Великі Сорочинці на Полтавщині – 1966, там само) – кобзар. Десятирічним хлопцем був поводитрем у відомого кобзаря Михайла Кравченка, від якого перейняв кобзарське мистецтво. Репертуар Легейди сформувався під впливом М.Кравченка, в якому було багато народних пісень. Кобзарював далі самостійно, хоч в далекі мандрівки не пускався.

Літ.: Аббасов А. Народний співець Михайло Кравченко. – Прапор перемоги, м. Миргород від 28.12.1963; Жеплинський Б. Кобзарі, бандуристи. Комплект листівок. Листівка Легейда Григорій Гордійович (фотопортрет та біографічні дані на звороті). – Львів: Край, 1999.

ЛЕДЧОВСЬКИЙ – кобзар.

Літ.:ІМФЕ, Ф.ІІ-4, о.з.1013, л.4.

ЛЕКСІЕЙ – лірник з Носовки на Чернігівщині, учень Луки Бобровицького. Жонатий, мав сина. Думи „Коновченко” та „Брати Азовські” перейняв від Биковця, а думу „Удова” вивчив від Пилата. Знав дуже багато псалмів. Його гра визначалася особливою мелодійністю та співучістю.

Літ.: Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуару та побуту старцівства в Західній Чернігівщині. – Родовід, ч.6, 1999, – С.116.

ЛЕМІШ Євдокія Федосіївна (14.03.1900, с.Жовтневе Менського р-ну Чернігівської обл. – 18.07.1979, м.Северодонецьк) – бандуристка-кобзарка. Народилася у бідній селянській сім'ї. Виявляючи з дитинства музичні здібності дівчина і мріяти не могла про музику, мистецтво. Тільки в 1910 Леміш почала займатись в сільському драматичному гуртку. В 20 – х роках до них в село завітав відомий бандурист С.С.Власко. Він прищепив дівчині любов до народної музики, ставши її першим вчителем по бандурі. Згодом Є. Леміш почала виступати в рідному селі як солістка, а також спільно з бандуристами С.Власком, Л.Удовиченком та іншими. В репертуарі переважали українські народні пісні „Про Морозенка”, „Про Байду”, „Рано вранці я вставала”, „Ой джигуне, джигуне”, грала твори радянських композиторів. В грудні 1979 захворіла і переїхала жити до старшої дочки в м. Северодонецьк, де і померла.

Літ.: Жеплинський Б., Калібаба Л. Бандуристка Євдокія Леміш. – НТЕ, 1970, №6; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні.– Львів:Край, 2000. – С.130.

ЛЕМІЩЕНКО Петро (1868, с.Ставищі Складського пов. нині Ставищівського р-ну Київської обл.) – був визначним кобзарем.

Літ.: Памятная книжка Киевской губернии, 1904.

ЛЕНЧИК Настасія (Настя) Олексіївна (1910, м.Конотоп, Полтавської обл.-1984) – домогосподарка, одна із перших кобзарок Конотопщини, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛЕНЬ – бандурист із м.Миргорода, учасник Решетилівського ансамблю бандуристів, який організував В.Я.Осадько.

Літ.: Лист Долгова М.О. до Жеплинського Б. від 25.05.1992 і фото (з 1926).

ЛЕСИК Іванна Степанівна (9.01.1983, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1998 закінчила Бродівську школу естетичного виховання(клас викладача Г.З.Бондарчук-Гаврилюк), у 2002 – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), студентка вокального факультету Львівської музичної академії ім.М.В.Лисенка. Дипломант VIII Міжна-

Левкович
Дарія Василівна

Левчук (Петрукова)
Алла Василівна

Легейда
Григорій Гордійович

Леміш
Євдокія Федосіївна

родного конкурсу української пісні „Золоті трембіти” (Трускавець, 1998), лауреат (II премія) Всеукраїнського фестивалю конкурсу „Світло від Світла” (Самбір, 1998), лауреат (I премія) I Всеукраїнського фестивалю бандуристів ім. К.Місевича (2000), учасник концерту до 15 річчя Чорнобильської катастрофи (Львівський оперний театр, 2001, лауреат (I премія) Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесін” (Кіровоград, 2002), учасник заключного концерту II Всеукраїнського фестивалю народної творчості Львівщини (Львівська обласна філармонія, 2002), учасник концерту присвяченого 95-річчю Г.Китастого (Рівне, 2002). У 2002 на Рівненській студії звукозапису А. Вавринчука записано компакт-диск „Співають Галина Топоровська та Іванна Лесик”, а Рівненська телерадіомовна компанія записала однойменний музичний фільм. Виступала з сольними концертами у Рівненському музичилищі (1998, 2002), Бродівській школі естетичного виховання (2002).

Лесик
Іванна Степанівна

Літ.: Волощук Н. Співучі „Кобзарські акварелі” – „Діалог”, – Рівне, 2001.– 31 травня; Герасименко О. Всеукраїнський фестиваль кобзарського мистецтва ім. Костя Місевича в Дубно. – Бандура. № 75, Нью-Йорк, 2001.– С.33-34; Тимусь Я. Незабутні враження. – Броди вечірні.– 2002.–14 червня.

ЛЕЩЕНКО Іван Іванович – бандурист, брат Лещенка Дмитра Івановича.

ЛЕЩЕНКО Дмитро Іванович (1907, м. Миргород на Полтавщині – ?) – кобзар. Вчився в миргородських кобзарів, брав участь в Миргородській капелі бандуристів та різних ансамблях. В репертуарі переважали народні пісні. На бандурі грав і його брат Лещенко Іван Іванович. Останні роки жив в м.Запоріжжя.

Літ.: Архів Жеплинського Б.

ЛИСЕНКО Михайло Іванович – столяр, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛИСИЙ Степан Антонович (1901 – ?) – агроном, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст. Був репресований.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛИСИЦЯ Мишко – лірник, вчився в Броварській СШ №3 Київської обл.. Грав у шкільному фольклорному гуртку під кер. М.Й.Хая. Освоїв гру на лірі. В репертуарі укр. нар. пісні, зокрема: „Як я маю журитися” та інші, колядка „Ген високо в темнім небі”.

Літ.: Ващенко О. Лірник і майстри. – газ. Радянська освіта, №34 (4047) від 1 травня 1990.

ЛИСОГОР (Прилука) Іван Миколайович (біля 1884, м. Прилуки – ?) – незрячий коб-

зар. Жив у Києві. Мандрував з дівчинкою-поводирем та грав на ярмарках. Напередодні II Світової війни важко захворів, розбитий паралічем. Виконував багато народних пісень, пісень на сл. Т.Шевченка та С.Руданського, зокрема „Про віщого Олега”. Грав переважно терціями. Помер в час німецько-фашистської окупації в Києві.

Літ.: Архів Жеплинського Б.

ЛИСТОПАД Володимир Іванович (5.11.1912, м. Ровно – 25.01.1985, м. Львів). До 1937 жив у Рівному, де керував самодіяльним оркестром народних інструментів. В 1937 переїхав до Львова і в 1939 закінчив Вищий музичний інститут ім. М.Лисенка по класу вокалу та хорового диригування. З 1940 – артист-співак вокального квартету Львівської державної філармонії. В роки II Світової війни служив в Радянській армії та керував військовим ансамблем пісні і танцю, а після закінчення війни продовжив працювати в Львівській філармонії. 1957 – призначений художнім керівником ансамблю бандуристів філармонії, з яким успішно гастролював по країні. Був репресований. Відбував покарання. З 1962 перейшов на роботу в Львівський культосвітній технікум, де очолив клас бандури і ансамблів. Відомий як композитор. Власні твори: „Слава робочим рукам” (на сл. О.Новицького), „Робітничка бойова” (на сл. І. Муратова), „Ой чого ти не літаєш, орле, сизокрилий?” (на сл. С.Руданського), „Дума про облогу Умані”. Жартівливі пісні: „Два Івани”, „Лисина”, „Дід Ярема”, „Ледача молодиця”, а також обробки для бандур, цимбал та ансамблів укр. нар. інструментів. Був чудовим педагогом, мав багато учнів.

Літ.: Гаевская А. Львовские гости. - Ленинский шахтер. Ленинск – Кузнецкий, 5.04.1960; Перед найвимогливішими глядачами. – Вільна Україна. Львів, 13 (19).01.1958; Михайлец Н. Жизнерадостный дружный ансамбль. – Кузнецкий рабочий, 1.05.1970; Гости из Львова. – Красное знамя, Томск, 5.06.1960; Попов М. Чоловічий хор. – РК. 23.07.1961; Муратов І. Листопад В. Робітничка бойова. – Ленінська молодь, Львів. 2.11.1962.

ЛИСЮК Тетяна Іванівна (1964, м.Ковель Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1980 закінчила Ковельську ДМШ, у 1984 – Луцьке музичилище з відзнакою, у 1990 - Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Працює інспектором у Ковельському районі відділі культури, викладає бандуру в Голобській ДМШ Волинської обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.59.

ЛИТВИН Василь Степанович (4.04.1941, с. Федорівка Добровеличківського р-ну Кіровоградської обл.) – кобзар, бандурист, заслужений артист УРСР (1989), Член

НСКУ. Бандуру вперше почув у м.Кролевіці Сумської обл.. Перші уроки гри на бандурі одержав від Михайла Івановича Білошапки, керівника художньої самодіяльності ткацької фабрики в м.Кролевіці. В 1961 вступив до Київського музичного училища по класу бандури (викл. А.Омельченка). Та в 1964, не закінчивши III курсу, змушений був, через складні матеріальні умови, залишити навчання і став працювати у Чернігівській та Тернопільській філармоніях. З 1966 по 1968 перебував на військовій службі. Після мобілізації працював у клубі с.Іванків Бориспільського р-ну Київської обл.. Був солістом оркестру українських народних інструментів Музично-хорового товариства УРСР. Часто виступав в концертах сам та дуетом з братом Миколою. Один із засновників, наставник з 1988 Стрیتівської школи кобзарів Київської обл.. Обирався Головою спілки кобзарів України. В репертуарі твори класиків, українських композиторів, але переважали давні українські народні пісні, серед них: „Ой не пугай пугаченьку”, „Про Супруна”, „Про Морозенка”, лемківська пісня „Будь здорова землице”, „Гей браття, опришки”, „Кров людська не водиця” муз. П.Майбороди та ін.. Автор власних творів „Вітер віє – поле мріє”, „Вийшов місяць і зоря”, „Дума про матір” на сл.Б.Олійника, „Народе мій” (Вступ до поеми „Мойсей” І.Я.Франка), „Народійна кобзо” на сл. А.Литвина, „Посланіє” на сл. Т.Шевченка, „Рятуйте, люди пісню” на сл. П.Перебийноса, уривок із Слова про Ігорів похід – „Стогін Русі”, а також на сл. О.Бердника, П.Воронька, В.Симоненка, Д.Павличка та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.131; Сорохтей Х. Кобзарська дума. // газ „Прикарпатська правда” від 21.04.1969; Кащенко, 1969; Силин Б. Поют кобзари України. // газ. «Львовская правда» від 14.09.1969; Вечірнюк Л. Співають кобзарі.// газ. РУ від 26.06.1969; Тимошенко К. Співають кобзарі. // Музика, 1970. №1;

ЛИТВИН Марія Михайлівна (20.05.1976, м.Львів) – бандуристка. У 1994 закінчила Львівський греко-католицький ліцей, у 1999 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С. 59.

ЛИТВИН Микола Степанович (4.03.1943, с.Федорівка Добровеличківського р-ну Кіровоградської обл.) – кобзар, бандурист, письменник, журналіст, член НСКУ м.Київ. В 1960 вперше почув гру на бандурі бандуриста Білошапки М.І. і почав в нього вчитися грати на бандурі. В 1961 поступив вчитися в Київське музичне училище ім. Р.М.Глієра (клас бандури А.Ф.Омельченка). З III-го курсу перевівся в Тернопільське музичне училище, де вчився у викладачів А.В.Голуб,

Бокового, Г.Я.Серветник. З 1966 вчився в Львівській консерваторії на оркестровому факультеті (клас бандури В.Я.Герасименка). З 1969 працював в оркестрі українських народних інструментів музично-хорового товариства УРСР, згодом – журналістом-редактором. Часто виступав як соліст бандурист, а також в дуеті з братом Василем. В репертуарі думи: „Невольницький плач”, „Невольник” (муз. А.Голуб на сл. Т.Шевченка), „Дума про трьох братів самарських”, „Дума про козака-бандуриста”, „Буря на Чорному морі”, „Кров людська не водиця” муз. П.Майбороди, історичні пісні „Про Морозенка”, „Про Супруна” та твори українських композиторів. Автор власних творів: „Гомоніла Україна” сл.Т.Шевченка, „Там у степу” сл. В.Симоненка, „Не пий, козаче” сл. Кушика та інші. Автор художніх книг про композиторів А.Веделя, Д.Січинського, М.Леонтовича (1989), повісті-есеї „Струни золотії” присвяченої кобзарству.

Літ.: Тимошенко К. Співають кобзарі // Музика 1970, №1; Стефак В. Голос бандури. // Ленінська молодь, Львів. 17.09.1963; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000. – С.132.

ЛИТВИНЕНКО-ВОЛТОРНИСТ Христина Дмитрівна (1883, с.Христинівка, Лохвицького р-ну Полтавської обл. - ?) – бандуристка. Народилась у бідній селянській сім'ї. В молодості батракувала. У 1902 її заарештували царські жандарми за розповсюдження листівок. Намір вступити в Миргородську художньо-промисловою школу закінчився невдачею. Лише після революції, вже літньою жінкою-вдовою кобзарка навчилася грамоти в лікнепі. Переїхавши до Миргорода вона включається в громадську роботу, однією з перших у 1929 вступає в колгосп і працює у ньому до 1953. З 1960 кобзарка-поетеса живе в Лохвиці. Пісні та вірші почала складати ще до революції. Новими творами вітала вона Великий Жовтень. Пісні „Революція іде”, „Ой розбили ми кайдани”, „Батьківщино, моя”, „Ой, матінко, ти голубонько”, „Одудок” та інші, стали широко відомі в Україні. Твори поетеси і бандуристки друкувалися в обласній і республіканській пресі, в збірниках „Поети колгоспного села” (1940), „Народні співці Радянської України” (1956), „Степові квіти” (1960). В 1958 українська громадськість відзначала 75-річний ювілей поетеси-бандуристки. Президія Верховної Ради УРСР нагородила її Почесною грамотою, а Центральний будинок народної творчості УРСР видав до цієї дати збірку віршів „Широким шляхом”.

Літ.: Творчість полтавських письменників. – Зоря Полтавщини від 7.07.1957; Родіна М. Ювілей колгоспної поетеси Х.Д.Литвиненко. // НТЕ, 1968, №3; Ткаченко В. Степові квіти. – Літературна газета від 28.10.1960; Юренко О.С. З глибин

Литвин
Василь Степанович

Литвин
Василь Степанович

Литвин
Микола Степанович

трудового народу. – НТЕ, 1968, №2; Ротач П. Матеріали до укр. біогр. словника. Літературна Полтавщина. „Архіви України”, 1966, №5.

ЛИТВИНЕНКО Олесь (1911, м. Дніпропетровськ – 1943, під Харковом) – бандурист. Народився в сім'ї залізничника. В молодому віці став працювати в залізничному ДЕПО електриком. На бандурі навчився грати в ансамблі бандуристів–залізничників, яким керував Ф.О.Часник. Приймав активну участь в цьому ансамблі, добре грав на бандурі і співав (ліричний тенор). В 1931 виступав як бандурист-професіонал, їздив з концертами по Україні (як соліст і в складі квартету). Деякий час працював як артист-бандурист в Москві. В 1937 повертається на Україну і працює в театрі ім. М.Заньковецької. Учасник Великої Вітчизняної війни, приймав участь в боях і грав у вільні хвилини на бандурі. Загинув при звільненні Харкова в 1943. В репертуарі бандуриста переважали пісні: „Ой піду я лугом”, „Ой горе тій чайці”, „Про Кармалюка”, „Про Морозенка” та інші.

Літ.: Дезенко В.П., лист від 20.04.1971.

ЛИТВИНЕНКО Петро Григорович (21.05.1905, Миргород на Полтавщині) – бандурист. Грати на бандурі вчився у М.І.Скляра. Брав участь у миргородській капелі бандуристів. Зустрічався часто з кобзарем Петром Гуздем. Виступав часто в концертах.

ЛИТВИНЧУК Михайло – бандурист з Югославії. Виступав на вечорі присвяченому 150-річчю з дня народження Івана Нечуя-Левицького в Югославії. Пригравав на бандурі до рецитацій разом з Михайлом Ляховичем та Олексою Павлишиним.

Літ.: Ляхович Михайло. Вечір присвячений бандурі та 150-річчю від народження І.Нечуя-Левицького (Югославія). – Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.42-43.

ЛИТОВЧЕНКО Юхим Захарович – бандурист першої половини ХХ ст. В „Отчете о деятельности комиссии по изучению народной музыки” за 1925-1926 рр. занотовано що „8 травня 1926 відбулася „демонстрація укр. бандуриста Ефима Захаровича. Литовченко”.

Літ.: Отчет о деятельности комиссии по изучению народной музыки за 1925-1926 рр.; ЦДІА Львів Ф – 688, о.з. 0-1, 191, л.51.

ЛИХОЛАЙ Т. – бандуристка в Аргентині, яка перша там почала вживати бандуру для акомпанементу співу.

Літ.: д-р Василик М. Українські поселення в Аргентині. – Мюнхен, 1982. Український вільний університет (vol.3), с.97.

ЛИХОШВАЙ Анатолій Петрович (29.06.1936, с.Зеньці Полтавського р-ну Полтавської обл.) – кобзар, бандурист, член НСКУ Київської обл. Грати на бандурі навчився в ансамблі бандуристів Полтавської філармонії. За професією токарь. Після служби в армії закінчив вечірню музичну шко-

лу. Працював у Полтавському обласному центрі культури і дозвілля зав. Відділом народної творчості та ремесел. 1992 – викладач Стрітівської школи кобзарського мистецтва (с. Стрітівка Кагарлицький р-н Київської обл.). Учасник з'їздів кобзарів в Києві (1990) та кобзарського фестивалю „Думи мої” у Львові (1991). В репертуарі укр. нар. пісні, твори композиторів, а також „Дума про смерть козака-бандуриста” (перейняв від кобзаря О.С.Чуприни). Власні твори: „Славно твоя кобза грає” (сл. П.Чубинського), „У вінок кобзареві”, „Дума про Турбаї”, „Чорнобильський дзвін”, „Дума про Марусю Чурай” (власна інтерпретація на сл. Л.Костенко).

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.133.

ЛІБЕРА – кобзар. Від нього записано варіант пісні Г.Сковороди „Всякому городу нрав и права”. Дослідники вважають, що цей варіант (відомо 11 варіантів) найбільш наближений до авторського.

Літ.: Борисов Л., Борисова О. Роль та місце музики в творчості Г.Сковороди. // тези Всеукраїнської наукової конференції „Переяславська земля та її місце в розвитку української нації, державності і культури”, Переяслав-Хмельницький, 21-23 вересня 1992 р., – С.161.

ЛІДОВСЬКА Анастасія Михайлівна (1899, с.Біліївка, нині Володарського р-ну Київської обл. – 21.07.1970, с.Пуца Водиця Київської обл.) – кобзарка – бандуристка. (сопрано). Закінчила Київський педагогічний інститут, працювала на педагогічній роботі. 1930 навчилася грати на бандурі в бандуристки М.І.Бендаршевської. В концертах виступала з кобзарями Є.Мовчаном та Н. Прудким. В репертуарі народні пісня (ліричні та побутові), твори композиторів (на сл. М.Рильського, П.Тичини, А.Малишка, Д.Загули та інші), а також власні твори. Похована в Пуці-Водиці поруч з могилами своєї матері та чоловіка.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.134; Лист Ільченка Г.М. з Києва до Б.Жеплинського від 1.12.1986.

ЛІМОЗ (Білий, Біяли) Василь (близько 1896 - ?) – лірник із с.Білоуса на Чернігівщині. Жив у нареченої Маші в с. Свинолухах Городянського пов. Ще молодим навчився грати на лірі і у 18 років вже добре грав. На смерть свого товариша, лірника Григорія Овчаренка склав пісню. Разом з лірником Петром Кішкою (Кошкою) популяризував псалми книжного походження. Репертуар у нього дуже великий і різноманітний: „Ісусе, мій прелюбезний”, „Ідуть літа сего світа”, „К Тебе, о Боже, возиваю”, „Смерть”, „Хазяїн добри і радуший”, „Где рай мой прекрасний?”, „Боже зри мое смирніє”, „Слава, слава вовишних”, „Спить Сион”, „Ідуть літа” та інші.

Лихошвай
Анатолій Петрович

Лідовська
Анастасія Михайлівна

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф 688 оп. 1, о.з.192; Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуру та побуту старцтва в Західній Чернігівщині – С. 90.

ЛНИВИЙ (90 рр. XIX ст., Кубань – I пол XX ст.) – кубанський кобзар.

Літ.: Ємець В. У золоте 50-річчя на службі Україні.- Голлівуд - Торонто. 1960. – С. 359. Нирко О. Кобзарство Криму і Кубані. – С.277.

ЛІНСЬКИЙ Костянтин Павлович (1902, станиця Полтавська, Кубань – 11.08.1942) – бандурист. Учень К. Безщасного. Грав на діагонічній бандурі станичного майстра. Концертував по Кубані в дуєті з дружиною-співачкою, а також у складі капели бандуристів Полтавського педагогічного училища. Виконував найрізноманітніші за стилем і жанром українські народні пісні – побутові, жаргівливі, козацькі та історичні.

В 1932 висланий в адміністративному порядку на спец поселення у Свердловську область. Були також вислані дружина і син, які невдовзі втекли із заслання. Утік на Кубань і Лінський. Переховувався в с. Пашада Геленджицького р-ну. Повторно арештований у роки Другої світової війни. Звинувачений за ст.. 58-1-п.2 КК РСФСР. Згідно з постановою Ради Північно-кавказького фронту розстріляний. Увесь рід Лінського по батьківській та материнській лініях винищений більшовиками.

Літ. Нирко О.Ф. – С. 293.

ЛІПНИК (Литник) Василь – лірник із с. Димера Київської губ. Від нього Н. М. Білозерський 13 січня 1856 записав „Оповідання і співи”, серед них варіант пісні „Пісня про Коновченка”.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського Н.М. Ф 3-3/ 134; Ф 3-3/ 133; Ф 3-6/ 376.

ЛІСНЯК (Кравцова) Світлана Костянтинівна (1952, м.Ново-Волинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог. Лауреат республіканського конкурсу (III премія). У 1968 закінчила Ново-Волинську ДМШ Волинської обл., у 1972 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грица), у 1978 – Київську консерваторію ім.П.І.Чайковського (клас професора С.В.Баштана). З того ж року викладач Миколаївського культосвітнього факультету Київського інституту культури (нині Національний університет культури і мистецтв). Працює за кордоном.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.69.

ЛІСНЯК Інна Миколаївна (26.05.1978, м. Дніпропетровськ) – бандуристка, дослідниця кобзарства, бандурного мистецтва, виконавець. Член НСКУ м.Київ. Лауреат III міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах ім. Г Хоткевича (Харків, 2004. II премія, номінація бандурист-інструменталіст). В 1988–1995 – навчалася у ДМШ №10 по кл. бандури (викл. Корчевська Р. Й.). В 1995 – 1998 – навчалася у Дніпропетровському державному музич-

ному училищі ім. М. Глінки по класу бандури (викл. з.пр.культури Овчарова С. В.). В 1998–2003 – навчалася у Донецькій державній музичній академії ім. С. С.Прокоф'єва по класу бандури (викл. Симонова О.М.), здобула кваліфікацію магістра мистецтвознавця. В 2005–2008 – навчалася в аспірантурі Київського національного університету культури і мистецтв. З 2008 працює в ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України у відділі музикознавства на посаді мистецтвознавця. Протягом 1999–2006 – викладач по класу бандури та вокалу ДМШ м.Донецька (1999–2003, ДМШ № 6) та м.Києва (2003– 2006, ДМШ № 15, 28). Створила дитячий ансамбль бандуристів «Веселе коло», який посів II місце на VI відкритому обласному фестивалі «Дзвени бандуро» (Дніпропетровськ, 2002). Перша виконавиця творів сучасних українських композиторів: О. Рудянського, В. Павліковського, М. Лебедь. Виступала із сольними концертами та у складі різних ансамблів в Україні, Фінляндії, Німеччині. У рамках всеукраїнського фестивалю ім. М. Лисенка «Дзвени, бандуро» провела майстер-клас (Ялта, 2009).

Тв.: Функції бандури у камерних ансамблях мішаного складу (культурознавчий аспект) // Наукові записки Тернопільського Нац. пед. унів. ім. В. Гнатюка та Нац. муз. академії Укр. ім. П. Чайковського. – №1(16). – 2006. – С. 49-55. – (Серія: Мистецтвознавство); Етапи розвитку бандурного мистецтва // Вісник КНУКіМ: [Зб. наук. праць Київського національного університету культури і мистецтв]. – К., 2006. – Вип. 14. – С. 38-44. – (Серія: Мистецтвознавство); Лісняк І. Становлення академізму у бандурному мистецтві ХХ століття // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. Еволюційні процеси у музичному мистецтві: від минулого до майбутнього [Зб. наук. праць / упор. Б. Чернуха] / Акад. мист-в України, Ін-т проблем суч. мист-ва АМУ. – К.: Муз. Україна, 2006. – Вип. I. – С. 142-150; Репрезентування бандурного мистецтва в умовах сучасної культурологічної ситуації (на прикладі творчості О. Герасименко та Р. Гриньківа) // Музичне мистецтво: [Зб. наук. праць / ред. упор. Т. Тукова, О. Скрипник]. – Донецьк: Юго-Восток, 2007. – Вип. 7. – С. 40-51; Особливості репертуару бандуристів 50-80-х рр. ХХ ст. (дискурс-аналіз) // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: [Зб. наук. праць]. – Міленіум, 2007. – Вип. XIX. – С.204-211; Культурологічні аспекти вивчення бандурного виконавства XV–XX ст. // Вісник КНУКіМ: [Зб. наук. праць Київського національного університету культури і мистецтв.]. – Вип. 16. – К., 2008. – С.107-114. – (Серія: Мистецтвознавство); Сучасний вимір бандурного мисте-

Лісняк (Кравцова) Світлана Костянтинівна

Лісняк Інна Миколаївна

Лісовол
Віктор Іванович

Лобас
Віктор Іванович

цтва: Орієнтири ансамблевої творчості // Музична україністика: сучасний вимір: [Зб. наук. ст. на пошану А. Терещенко / ред. упоряд. М. Ржевська] – Київ–Івано-Франківськ: Видавець Третяк І. Я., 2008. – Вип. 2. – С.329-335; Трансформації виконавської творчості кобзарів-бандуристів на межі XIX–XX століття // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії [Зб. наук. праць / голов. ред. Г. Скрипник]. – К., 2009. – Вип. 7. – С.131-135; Характерні особливості розвитку українського бандурного виконавства в контексті музично-культурних процесів 1920-х–початку 1930-х рр. // Музична україністика : сучасний вимір: [Зб. наук. ст. на пошану Б. Фільц / ред. упоряд. В. Кузик]. – К.: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2010. – Вип. 5. – С. 232-241; Вимогливо й патріотично! (рецензія на диск Галини Менкуш «Струни серця мого»)/УМГ. – 2010. – № 2 (76). – квіт.-черв. – С.7; «Дзвени, бандуро!» (До 50-річчя з дня народження Світлани Овчарової) / УМГ. – 2010. – № 3 (77). – лип.-верес. – С.7.

Літ.: Ломко О. Концерти – дітям // Світлиця. – 2003. – № 10. – 14 лют.; Абрамова Т. И снова в гости к нам... // Ростоко по-руски. – 2007. – № 57. – с. 10; lung. Musiker aus Kiev zu Gast // Neueste Nachrichten. – 2005. – № 294/53. – 17-18 dezember. – S. 19. Дискографія: CD – Лісняк І. Кришталева мить. – студія РЕМА. – 2006.

ЛІСОВЕНКО Максим Дмитрович (1883, м.Конотоп) – бандурист. За фахом бухгалтер. Один із організаторів та активних учасників Конотопської капели бандуристів в 1925р. (при залізничній ст. Конотоп). Цікавився мистецтвом кобзарів. Ще в дореволюційний час в нього в домі часто бували кобзарі Т. Пархоменко, Т.Ткаченко та інші.

Літ.: Мошик М., Жеплинський Б., Горняткевич А. Кобзарі та бандуристи Сумщини. – Суми: Козацький вал, 1999. – С.18; Лист Полотая М. до Жеплинського Б. від 18.06.1969.

ЛІСОВОЛ Віктор Іванович (21.02.1931, с.Семенівка, тепер районний центр Семенівка, Полтавської обл.) – бандурист, композитор, засл. діяч мистецтв України. Дитячі та юнацькі роки провів в с. Оболонь. Батько, Іван Гнатович, за фахом бухгалтер мав чудовий голос, добре співав. Мати, Надія Сергіївна, грала на гітарі. Батьки прищепили синові любов до музики та співу. Вже в школі Віктор грав на кількох музичних інструментах. 1958 – закінчив Харківський інститут механізації сільського господарства. Працював на Донеччині, далі – на Київщині. Співав у хорах. 1973 закінчив студію кобзарського мистецтва при Українському хоровому товаристві. 1988 – студію при Капелі бандуристів України. 1987-1991 – артист капели бандуристів. В репертуарі – думи „Невольницький плач”, „Самарські брати”, „Про Козака-бандуриста”, твори

сучасних укр. нар. композиторів, укр. нар. пісні. Власні твори: „Та летіла гуска додому” (сл. І Драча), „До кобзи” (сл. П.Куліша), „Нащо мені женитися” (сл.Т.Шевченка), „Купава” (сл. Г. Манятко), „Наливайте, браття, кришталеві чаші” (сл. В.Крищенко), „Чебреці” (сл. Д.Луценка), „Кину пером, лину орлом” (сл. народні). Виступає як соліст-бандурист, голос – баритон. Про його виступи опубліковано позитивні рецензії та відгуки в пресі („Заспів”, 1971; „Ранок”, 1983, №8; „Вітчизна”, 1988; „Україна”, 1988, №33).

Літ.: Гаман В. По підгір'ю маки цвітуть. – Вітчизна, №1, 1998. – С.192-197; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.135.

ЛИХОДІД (Лиходір) Іван – старий кобзар і добрий майстер бандур з с. Розбишівка Гадяцького пов. Полтавської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; ІМФЕ, Ф.П-4, о.з. 594, л.3; ЗЮЗО, 1875, т.2, 112; ЦДІА, Львів, Ф.688. о.з.191, л.234.

ЛОБАС Віктор Іванович (7.02.1943, смт Ульянівка, тепер Богодухівського р-ну Харків. обл.) – бандурист, голос – баритон-бас, член НСКУ Харківської обл. Дитинство провів на батьківщині батьків на Чернігівщині с. Ульянівка (стара назва Свинь). 1960 після закінчення 10 класів грав при хорі Чернігівської Шерстяної фабрики (керівник Л.М.Пашин). Працював учнем тесляра, слюсарем. З 1960 навчався в Київському музичному училищі ім. Глієра (клас бандури А.Омельченка). В час військової служби співав в ансамблі Київського військового округу. 1971 – закінчив Харківський інститут мистецтв, а з 1980 – його викладач. Засновник капели бандуристів Харківського Політехнічного інституту, гуртків при інших закладах культури Харкова. Соліст-бандурист філармонії. Часто виступав разом з дружиною Євгенією Федорівною Лобас-Кириченко – майстром художнього слова. В репертуарі українські народні пісні, думи: „Кров людська – не водиця” (муз. П.Майбороди), „Невольник” (сл. Т.Шевченка), „Дума про поле” (муз.А.Гайдена), романси та твори композиторів, ряд мелодекламацій (разом з дружиною), тематичні мініатюри. Серед учнів Г.Антонюк – Білозерова, Л.В.Федченко, І.О.Хоменко, С.Кісельова, Н.Роман, О.Хомін, В.Горобець, Маргарита і Вікторія Улько, С.Грицак.

Літ.: Лист Лобаса В.І. до Жеплинського Б. від 6.09.1989 з м.Харкова

ЛОБАС (Кириченко) Євгенія Федорівна – член НСКУ Харківської обл., дружина бандуриста Лобаса Віктора Івановича, виступає з ним з мелодекламаціями в супроводі бандури.

ЛОБКО Володимир Павлович (13.III.1931, с.Токарі Лохвицького р-ну Полтавської обл.)

– бандурист. Народився в сім'ї робітників. В 1956 закінчив Київську державну консерваторію по класу бандури В.А.Кабачка. З 1954 працював в Комітеті радіо і телебачення, спершу в ансамблі бандуристів, а згодом в оркестрі народних інструментів як соліст-бандурист. З 1962 працював викладачем студії при Державній заслуженій капелі бандуристів, де виховав плеяду здібних бандуристів, серед них тріо бандуристок капели (Любов Криворотова, Марія Путь, Раїса Горбатенко), тріо бандуристок Ровенської філармонії (Н.Чепіга, Л.Палятовська, Н.Левченко), які користуються великою популярністю не тільки в нашій республіці, а й за її межами. Має власні твори та обробки для тріо бандуристок, хору та оркестру народних інструментів. Серед них твори на власні слова „Полюбила чорнобровая”, „Не тулися, Грицю” та обробки народних пісень „Земле моя”, „Перелаз”, „Ой у полі дві тополі” та інші.

Тв.: Лобко В.П. Вокальні ансамблі у супроводі бандури. – К.: Музична Україна, 1972.

Літ.: Жеплинський Б, листування з В.П.Лобком.

ЛОБКО Михайло Сергійович (5.09.1915, с. Кам'янське нині Дніпродзержинськ Дніпропетровської обл.) – бандурист, керівник капел бандуристів. Народився в сім'ї столяра-модельника. Починаючи з 1923 навчався гри на скрипці. А з 1927 почав вчитися грати на бандурі. Першими вчителями гри на бандурі були батько С.М.Лобко та П.О.Сінячевський. По закінченні школи ФЗУ з 1933 по 1935 працював на заводі ім. Дзержинського слюсарем, а вечори віддавав музиці. В 1936 закінчив музичний робітфак при металургійному інституті в Дніпропетровську. Тоді ж почав керувати капелою бандуристів при Палаці культури заводу ім. Дзержинського. В 1937 на військовій службі керував самодіяльним ансамблем пісні і танцю. Учасник Великої Вітчизняної війни. В 1944-1945 керував капелою бандуристів при театрі ім. Шевченка в Дніпродзержинську та в ремісничому училищі. З 1948 викладач по класу бандури у вечірній музичній школі. З 1946 по 1957 керував капелою бандуристів Палацу культури заводу ім. Дзержинського, яка стала одним із найкращих самодіяльних мистецьких колективів у Радянському Союзі. З 1962 викладач у дитячій музичній школі по класу бандури. В 1956-1959 обирався депутатом міської Ради депутатів трудящих. За концертно-виконавську діяльність нагороджений 40 грамотами від районних, міських, обласних, республіканських та Всесоюзних організацій. Нагороджений медаллю „За перемогу над Німеччиною в 1941-1945” та „За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні 1941-1945”, а також Грамотою Президії

Верховної Ради УРСР. Указом Президії Верховної Ради УРСР від 7.04.1954 М.С.Лобку присвоєно звання „Заслужений артист УРСР”. Багато учнів М.С.Лобка стало професійними бандуристами, працюють у провідних мистецьких колективах, серед них засл. артист УРСР Ю. Демчук, В. Лапшин, М.Трохимовський, Л. Власенко, В. Лисюк, Т.Киктьова, Ж.Демчук, Оля і Ліля Іжко, С.Кучеренко, В. Калнін, Л.Поїзд, Н.Каневська, М.Логвиненко, А.Гусак, Т.Кравцова, Т.Калініна, Л.Івашина та інші.

Автор багатьох чудових обробок та перекладень, має власні твори на сл. поета О.Тараненка „На Дніпрі”, „Дороги”, на сл. С.Лобка „Бандуро, дзвінка моя” та інші. Автор ряду статей та рецензій з кобзарського мистецтва, зокрема „Капела бандуристів Дніпродзержинського заводу ім. Дзержинського” (1952), „Виховна робота в самодіяльному колективі” (1954), „Славний Ювілей” (1952), „Дорогу бандурі” (1963), „Збірник пісень кобзарів” (1964) та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.137.

ЛОБКО Сергій Матвійович (19.03.1889, м. Верхньодніпровськ) – бандурист, майстер бандур. Народився в родині ломового візника. Втративши батька, малолітнім хлопчиною почав трудове життя. Після смерті матері дядько віддав хлопця в науку до кваліфікованого столяра. За три роки освоїв столярську справу настільки, що виготовив собі балалайку. В 1910 поступив на металургійний завод (нині Дніпродзержинський завод ім. Дзержинського), на якому пропрацював 55 років. В 1911 – учасник художньої самодіяльності (драматичний та хоровий гурток). Якось на станції Копайгород Сергій почув старого кобзаря, який своєю грою полонив хлопця та викликав нестримне бажання вчитися грати на бандурі. Його мрія згодом здійснилася. В 1925 перед металургами виступала Київська капела кобзарів. Під впливом цього концерту С.М.Лобко почав разом з товаришами організовувати капелу бандуристів при клубі металургів. Першу бандуру придбав у братів Корецьких і за її зразками почав виготовляти бандури для перших учасників капели, якою став керувати, (на цей час він вже був добрим музикантом). Опанувати кобзарське мистецтво С.М.Лобку та капелянам допомагав бандурист Воловенко. Далі техніку гри на бандурі С.М.Лобко вдосконалював самостійно. В складі капели, яка згодом під керівництвом М.С.Лобка добилася звання заслуженої народної капели бандуристів, виступала на обласних, республіканських та всесоюзних оглядах, об'їздила багато міст та сіл України та інших республік кра-

Лобас (Кириченко)
Євгенія Федорівна

Лобко
Михайло Сергійович

їни. Декілька десятків бандур виготовив за своє життя С.М.Лобко. Він має цілий ряд своїх учнів - видатних здібних бандуристів. С.М.Лобко пенсіонер, останні роки жив в м.Дніпродзержинську.

Літ.: Мельник Р. Через ту бандуру. // Газ. „Знамя Дзержинки” від 12 квітня 1969; Омельченко А. Бандура і мистецтво бандуристів за радянського часу. // НТЕ, 1965, №4; Беляев В. Закоханий у бандуру// НТЕ. 1969, №2.

ЛОБКО (Пеньок) Олена Лук'янівна (8.08.1925, с. Ревуха Ружинського р-ну Житомирської обл.) – бандуристка. В 1930 переїхала разом з сім'єю до м.Дніпродзержинськ. Після закінчення 8 класів загальноосвітньої школи у 1941 поступила в ремісниче училище, з яким на початку Вітчизняної війни евакуювалась в м. Магнітогорськ. Змалку любила співати. Голос-альт. В 1943 у складі хору училища брала участь у Всесоюзному огляді художньої самодіяльності Трудових резервів у Москві. В 1944 повернулася в м. Дніпродзержинськ, де почала вчитися грати на бандурі в капелі бандуристів ремісничого училища, якою керував М.С.Лобко. У 1946 закінчила училище і працювала машиністом електрокрану. Вечорами грала в капелі бандуристів Палацу культури заводу. У 1953 одружилась з М.С.Лобком. Підвищувала свою виконавську майстерність і виступала перед трудящими в складі квартету бандуристів новопрокатного цеху заводу ім. Дзержинського. За активну участь у капелі та квартеті бандуристок О.Л. Лобко неодноразово нагороджувалась грамотами.

Літ.: Жеплинський Б., домашній архів.

ЛОБОДА Тетяна Миколаївна (30.09.1964) – член НСКУ, м.Київ.

ЛОВСЬКИЙ Іван (кін. XIX – поч. XX ст.) – сліпий лірник та майстер лір. Лірникував на Чернігівщині, (ймовірно родом з Менського р-ну). За свідченнями відомого майстра укр. нар. інструментів, О. Корнієвського Ловський «сам робив не одну ліру».

Літ.: Лист О.Корнієвського до Жеплинського Б. від 15.12.1968.

ЛОГВИН – лірник.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376. «О кобзарях та список кобзарей».

ЛОГВИНЕНКО Іван Андрійович (? – 1960) – сліпий лірник, який жив у с. Волосківці на Чернігівщині.

Літ.: Таланти знані та маловідомі // Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини. – С.118.

ЛОГВИНЕНКО Михайло Степанович (6.ІІ. 1925, м. Дніпродзержинськ) – бандурист. Народився в сім'ї робітника-хлібопіка. В 1938 брав участь в гуртку ансамблю бандуристів при Дніпродзержинському Палаці культури металургів (спершу в дитячому, а згодом в ансамблі дорослих), де під керівництвом М.С.Лобка і опанував техніку гри на бандурі. З 1943 по

1945 – в рядах Радянської армії, де грав на бандурі, виступаючи в складі квартету бандуристів (Литвиненко, Логвиненко, Багацький, Король). З 1945 по 1946 працював в ансамблі бандуристів Дніпропетровської обласної філармонії. З 1948 по 1951 – завідував клубом Держторгівлі і одночасно закінчив клас бандури (в педагога М.С.Лобка) Дніпродзержинської вечірньої музичної школи. З 1951 по 1956 працював в ансамблі бандуристів Вінницької філармонії. З 1956 по 1967 – керівник юнацької капели бандуристів та концертмейстер заслуженої капели бандуристів при Палаці культури заводу ім. Дзержинського. З 1958 по 1963 навчався в Київському музичному училищі ім. Глієра, яке закінчив по класу бандури та хормейстерському класу. З 1967 працював керівником заслуженої народної самодіяльної капели бандуристів при Палаці культури металургів заводу ім. Дзержинського (м.Дніпродзержинськ).

Літ.: Лист Лобко М.С. до Жеплинського Б. від 19.08.1970.

ЛОГОЩУК Наталія Іванівна (21.01.1992, с.Балашівка Березнівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. В 2007 закінчила Березнівську ДМШ (клас викладача Несен А.М.) і в тому ж році вступила в Рівненське музичне училище РДГУ (клас викладача Топоровської Г.М.). Лауреат ІІ Всеукраїнського конкурсу „Волинський кобзарик” (ІІ ступеня, м.Луцьк, 2007). Володар Гран-Прі ІІ Обласного фестивалю-конкурсу бандуристів ім.А.Грицяя, м.Рівне, 2008), Лауреат (ІІ ступеня ХІV Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесінь”, м.Кіровоград, 2002). Лауреат (ІІІ ступеня ІІ Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах ім. А.Онуфрієнка, м.Дрогобич, 2009). Лауреат (ІІ премія І регіонального фестивалю-конкурсу ім.К.Місевича, 2009). Лауреат І Всеукраїнського конкурсу бандурного мистецтва ім.О.Вересая, м.Кременець, 2009). Лауреат (ІІІ ступінь) Х міжнародного фестивалю „Дзвени, бандуро” м.Дніпропетровськ, 2010). В складі капели бандуристів Рівненського музичного училища РДГУ є лауреатом Всеукраїнського конкурсу бандурного мистецтва ім.О.Вересая (м.Кременець, 2009), Міжнародного фестивалю „Музичні діалоги над Бугом”, м.Мельник, 2009, лауреат Х міжнародного фестивалю „Дзвени, бандуро” м.Дніпропетровськ, 2010, ІІІ міжнародного фестивалю „Підлесккі октави культур”, м.Білосток, Польща, 2010 р.

ЛОЗІНСЬКА Олександра Ярославівна (17.03. 1981, м.Монастирськ Тернопільської обл.) – бандуристка. У 2000 закінчила Тербовлянське училище культури, у 2005 – РДГУ. З

Лобко (Пеньок)
Олена Лук'янівна

Логощук
Наталія Іванівна

того ж року – викладач бандури у Тербовлянському РБК.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г. – С. 59.

ЛОЗОВСЬКИЙ Іван – лірник. Від нього Кость Вікторин записав народну думу з супроводом „По синьому морі козаки плили”.

Літ.: „Зоря”, №10, 1807(1887), – С. 162-163.

ЛОКШИНСЬКИЙ Іван – бандурист, хорунжий. Учень і член другої Капели кобзарів Василя Ємця, що перед Другою Світовою війною виступала з концертами та на різних імпрезах в Чехословаччині.

Літ.: Василь Ємець І.У золоте 50-ти річчя на службі Україні; П. Про козаків-бандурників. США, 1961, Друк оо.Василіян. Торонто. Фото Трійця козаків-бандурників, с.373.

ЛОТВИН (Лотин) див. Коцюба Сава Максимович –?

ЛОСЬ Віра Юхимівна (1907 – ?) – домогосподарка, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛОТЮК Олена Олексіївна (18.05.1979, м. Славути Хмельницької обл.) – бандуристка. У 1996 закінчила Нетішинську ДМШ. У 2000 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Викладач бандури у Нетішинській дитячій музичній школі.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.59.

ЛОШАК Пилип – кобзар з с. Сінне Охтирського пов. Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.ІІ-4, о.з.805, л.10.

ЛУДИЛЬНИК (Кобзар) Карпо – кобзар ХХ ст. з м.Сімферополя. Виступав у місті та районах у довоєнний період. Мав багатючий репертуар, в якому переважали українські народні історичні пісні та думи. Сам давав концерти у двох відділеннях. Помер зразу ж після Вітчизняної війни. Точна дата народження та смерті не встановлена.

Літ.: Лист Нирко О.Ф до Жеплинського Б. від 18.06.1969.

ЛУЗАН Матрона Явтухівна (1906, Городище на Черкащині) – одна із перших учасників та засновників Городищенської капели бандуристів (1925).

Літ.: Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 10.05.1970

ЛУКА – кобзар ХІХ ст., учень кобзаря Андрія Шута. Г.Хоткевич у своїх записках згадує про нього.

Літ.: ЦДДА, Львів, Ф.688,о.з. 0-1, 191, л.12,6.

ЛУКАВЕЦЬКИЙ Іван – лірник із Буковини. Його зустрічав Г.Т.Хоткевич.

Літ.: ЦДДА, Ф 688, оп.1, о.з.192.

ЛУКАШ Михайло Никифорович (1908, с.Велика Багачка Полтавської обл.) – бандурист. У 1937 навчився грати на бандурі у І.М.Скляра. В 1939 вже працював в квартеті разом з І.М.Склярем, І.І.Склярем,

М.М.Соколовим як соліст-бандурист. В 1941 на військовій службі, учасник Великої Вітчизняної війни. В післявоєнний період виступав в ансамблі бандуристів, яким керував П.О.Колісник. В 1963 по 1968 працював в ансамблі бандуристів Чернігівської Філармонії. Часто виступав з Євгеном Котом. З концертами об'їздив майже всю країну. В репертуарі твори композиторів та народні пісні, переважно жартівливі та сатиричні „Коли б я був полтавським соцьким”, „Ой під вишнею”, „Удовицю я любив”, „Молодиця на сповіді” на сл. С.Руданського, „Про колгоспного рахівника” на сл. Опанасенка, „Про Зіну та діда” на сл. М.Монастирського та інші. Останні роки жив в Миргороді.

Літ.: Н.Тупиця Зустріч з мистецтвом. // газ. „Шляхом Леніна” (м.Баштани Миколаївської обл.) від 12.08.1967; П.Горбенко. З історії кобзарського руху на Миргородщині. // газ. „Прапор перемоги” (м.Миргород від 18.11.1967).

ЛУКАШКО Анастасія Охримівна (1909, м. Городище на Черкащині) – учасниця капели бандуристів. Була робітницею цукрозаводу. Одна із перших учасників та засновників Городищенської капели бандуристів (1925).

Літ.: Лист Полотая М. до Б.Жеплинського від 13.05.1970.

ЛУЦЕК Федір – кобзар з с.Велика Писарівна Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6 / 376, „О кобзарях и список кобзарей”.

ЛУЦЕН (Луцек) Степан (ХІХ ст.,) – кобзар із с.Велика Писарівна Богодухівського пов. Харківської губ., тепер м.Велика Писарівна Сумської обл.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6 / 376, „О кобзарях и список кобзарей”.

ЛУЦИШИНА (Васильєва) Людмила Іванівна (7.01. 1965, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. Член Національної спілки кобзарів України. У 1981 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Кришук), у 1985 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грица), у 1992 – Рівненський інститут культури (нині – РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З 1985 – викладач бандури у Вербській ДМШ Дубенського району, з 1986 – Оженинської ДМШ Острозького району, керівник капели бандуристів, з 1995 – Рівненської ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка. Учасник викладацького тріо бандуристок „Любисток” у складі Людмила Луцишина, Ольга Кравчук, Тетяна Бенедюк. Учні: Жанна Хоменчук, Олена Нагорна, Максим Чумко, Ірина та Наталія Євтушик закінчили Рівненське музучилище, Катерина Ющук – Дубенське училище культури, Любов Горбатюк – РДГУ, Ірина Таргоній, Оксана та Ольга Колесови, Се-рафима Квац, Оксана Денисяка – студенти Рівненського музучилища.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.59-60.

Лозинська
Олександра Ярославівна

Іван Локшинський,
Панас Заборицький,
Дмитро Стопкевич

Лотюк
Олена Олексіївна

Луцишина (Васильєва)
Людмила Іванівна

Луців
Володимир Гаврилович

Луцюк (Лавренюк)
Наталія Павлівна

Любисток
Григорій Михайлович
(худ. Левко Воеділо)

ЛУЦІВ – модерний виконавець дум, співає природно.

Літ.: Горняткевич А. Київські бандуристи // Бандура, №25-26, 1988 (липень-жовтень), – С.45.

ЛУЦІВ Володимир Гаврилович (05.06.1929, м.Надвірна, тепер Івано-Франківської обл.) – український співак, бандурист. Народився в сім'ї купця, від батьків успадкував чудовий голос та музичні здібності. Під час Другої світової війни опинився в Німеччині, де вступив до капели бандуристів під керівництвом Григорія Назаренка, який прищепив йому любов до бандури та навчив грати на ній. Студії співу почав в м. Брадфордї, а згодом продовжив у Лондонській консерваторії (клас професора Сорп Гейтса). Навчався в консерваторії в Римі і завершив студії у Лондоні (клас професора Густава Захара). Ставши відомим співаком і бандуристом, виступав в багатьох країнах світу, зокрема в Італії, Швейцарії, Франції, Бельгії, Голландії, Австрії, Німеччині, США, Канаді, Ізраїлі, Австралії, Гібралтарі, на Бермудських, Багамських та Канарських островах. Мав багато виступів на радіо і телебаченні. Як співак у 60-70-х роках записав п'ять довгограючих платівок. Окрім суто професійних занять В.Луців є знаний як автор статей музичної тематики, має дослідження про походження і розвиток кобзи-бандури. В.Луців є автором статей про бандуриста Петра Потапенка. В 2000 за самовіддану працю у справі популяризації української пісні у світі В.Луців одержав Подяку Головного управління культури Київської міської державної адміністрації, а також Грамоту та відзначення „Будівничий України” від Всеукраїнського товариства „Просвіта”. 2001 нагороджений орденом „За заслуги III ступеня”. Тепер постійно живе у Лондоні з дружиною Лесею і дочками Анною, Оксаною та Іванною.

Літ.: Дутчак В. Бандурист світової слави Володимир Луців // НТЕ.-2004.-№4; Жеплинський Б. Луців Володимир Гаврилович // Українська журналістика в іменах. Матеріали до енциклопедичного словника за ред. М.М.Романюка, Випуск 12, Львів: НАНУ, Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаніка, 2005. – С.254-256; Лисенко І. Словник українських співаків. – К., 1997; Мистецтво України: Біографічний довідник. – К., 1997; Луців В. Бандура. – Нью-Йорк, 1984.-№7-8; На Україну повернись. Збірник. // Упорядкував Й. Риштак. – Львів: Каменярь, 1995.

ЛУЦЮК (Лавренюк) Наталія Павлівна (13.02.1968, с.Бродівське Острозького району Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1985 закінчила Оженинську ДМШ (клас викладача Н.М.Шаповалової), у 1989 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицає), у 1994 – Київську консерваторію ім. П.І.Чайковського (клас викладача заслуженої артистки України А.М.Шептицької). Нині викладач бандури Оженинської ДМШ Рівненської обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 60.

ЛЮБАШЕВСЬКА Ірина Володимирівна (28.03.1958, м.Луцьк Волинської обл.) – бандуристка. Закінчила музичну студію при музучилищі та ДМШ №1 м.Луцька. В 1973-1977 – учениця Луцького музичного училища (клас бандури). В 1977-1982 студентка Львівської консерваторії ім. М.В.Лисенка (клас бандури професора В.Я.Герасименка). В 1981 – лауреат (І премія) Республіканського конкурсу музик-виконавців на народних інструментах (м.Одеса). З 1982 – викладач класу бандури, з 1985 – викладач вищої категорії, з 2006 по 2007 – ст. викладач Луцького державного музичного училища. Серед її учнів: Притолок Олександр – лауреат (І премія) конкурсу ім. Воеводіних (м.Луганськ, 2000) та конкурсу „Нові імена України” (м.Київ, 2000); Котлицька Ірина – лауреат (І премія) конкурсу „Провесін” (м. Кіровоград, 2005). Лауреат конкурсу „Нові імена” (м.Київ, 2005); Войтович Ірина – лауреат (III премія) конкурсу „Провесін” (м.Кіровоград, 2005), дипломант конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006); Новосад Володимир – лауреат (І премія) конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006); Воробей Наталія – лауреат (III премія) конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006); Коначук Олеся – дипломант конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006) та інші. Любашевська І.В. виступає з сольними та класними концертами, учасник семінарів, проводить відкриті заняття та лекції. Автор ряду навчально-методичних матеріалів, зокрема „Основи диригування” (Додаток до програми з курсу для студентів-бандуристів), 2002, „Клас ансамблю”, 2005, „Шляхи формування і розвитку культури звуку у бандуристу-виконавця”, 2006 та інші. Перекладає для бандури твори композиторів, аранжує твори для дуетів та тріо бандуристів. З вересня 2007 – викладач класу бандури львівського державного музичного училища ім. С.Людкевича. Серед учнів Львівського училища є здібні бандуристки Наталія Воробей, Юлія Темірова та інші.

ЛЮБИСТОК Григорій Михайлович – талановитий бандурист XVIII ст.. В 1730 його привезли до царського двору, але в 1731 він утік. За царським указом, його повернули назад до царського двору, де він грав на кобзі, співав народні пісні – втішав молоду царицю Єлизавету. В 1749 був відпущений Єлизаветою з грамотою. Одержав чин полковника, купив землю на Полтавщині, де й помер.

Літ.: М.А. Как началось знайомство великорусов с песнями малороссийскими. К.С., 1886, №8; Сумцов, 1917, С. 25; УРЕ, т.VIII, С.304.

ЛЯМПКО Л. – бандурист ансамблю бандуристів в Америці.

Літ.: Бандурист, № 29-30, липень-жовтень, 1989, С.2 (фото).

ЛЯСКІВСЬКА Оксана Володимирівна (1904, с.Гарапівка Андрушівського р-ну Житомирської обл.). Має вищу педагогічну освіту (вчитель української мови та літератури). Самостійно навчалась грати на бандурі. Мала широкого діапазону сопрано. Виступала на шкільних вечорах і концертах. В репертуарі українські народні пісні, романси, твори літературного походження. Пенсіонер, жила в Черкасах.

Літ.: Терлецький, лист до Жеплинського Б. від 10.05.1963.

ЛЯХІВ Петро (біля 1912 - ?) – бандурист, який жив на Кубані у с. Павловському Кримської станиці Краснодарського краю. В репертуарі укр. нар. пісні („Засвітали козаченьки” та інші) та твори на сл. Т.Шевченка („Думи мої” і. т.д.). В 1972 році ще жив.

Літ.: Лист Товкайла М. до Жеплинського Б. від 29.07.1989; Розповідь Антонока Михайла Степановича з Берислава Херсонської обл. вул.Слобідська, 52.

ЛЯХОВИЧ Богуслав Тимофійович (4.08.1929, с.Дорогоща Плузньнянського району Хмельницької обл. – 2004, м.Луцьк Волинської обл.) – бандурист-співак, актор. У 1939-1940 навчався в Острозькій педагогічній школі, у 1943-1948 – актор Острозького драматичного театру, у 1948-1954 – Дубенського пересувного українського драматичного театру, з 1954 – Волинського музично-драматичного театру. Працюючи у Дубні, він придбав бандуру й навчився на ній грати. Деякий час грав на бандурі, яка дісталася йому від брата О.В.Єрмолової, кобзаря Н.Прудкого. Виступав з хором „Просвіти” на святах кобзарської слави, на вечорі „Останній кошовий” (Київ, 1991), знімався у кінострічках „Укртелефільм”.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.138; Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 60; Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник – Рівне, Ліста.-1997.– С.165.

ЛЯХОВИЧ Мирослав Данилович (26.02.1927, с.Колодіївка, нині Підволочиського р-ну Тернопільської обл.) – учасник, а згодом диригент Струсівської капели бандуристів, самодіяльний композитор, педагог, культосвітній діяч. Учасник війни з Японією. Закінчив Тербовлянський культ.-освітній технікум (1959, нині вище училище культури). В 1953-1990 – худ керівник Буд культури у смт.Микулинці (тепер Тербовлянського р-ну), де організував хор і оркестри. В 1960-х – диригент оркестру, з яким виступав в Києві і в Москві (Росія). Учасник Струсівської капели бандуристів «Кобзар», її диригент (1960-1969), хормейстер (1971-1974). Керівник хорових колективів на пром. підприємствах, церковного хору. Написав музику пісень на слова В.Вихруща, Я.Чорної, М.Озерянської та ін.

Літ.: Кушнерик Г. Ляхович Мирослав Данилович. // Тернопільський енциклопедичний словник. Том.2. – Тернопіль: Збруч, 2005. – С.421.

ЛЯХОВИЧ Михайло – бандурист із Вуковару (Югославія). За професією журналіст, добрий художник. На бандурі навчився грати самотужки. Виступав як бандурист. Виступав разом з Олексою Павлишиним та Михайлом Литвиненком на літературно-музичній академії, присвяченій 150-річчю з дня народження І.Нечуя-Левицького

Літ.: Ляхович Михайло. Югославія. Вечір присвячений бандурі та 150-річчю від дня народження І.Нечуя-Левицького. // Бандура, №27-28,1989, січень-квітень, – С.42-43; Розповідь о.Романа Мизя (липень 1989) Жеплинському Б.М.

Ляпкіо Л.

ЛЯШЕНКО (Старченко) Іван Никоневич (кінець XIX – поч. XX ст., с.Підгородне Дніпропетровської обл.) – кобзар. Деякий час жив у с. Тарасівка. З трьох років втратив зір, коли минуло йому 8 років померли його батьки. Тоді старші брати віддали його в науку до полтавського кобзаря Деркача. Освоївши гру на кобзі, грав на ярмарках, дуже зворушливо виконуючи традиційні твори кобзарського репертуару, в якому переважали народні історичні та побутові повчальні пісні. Дати народження та смерті не встановлені.

Літ.: Коваль О., лист до Жеплинського Б. від 10.05.1968.

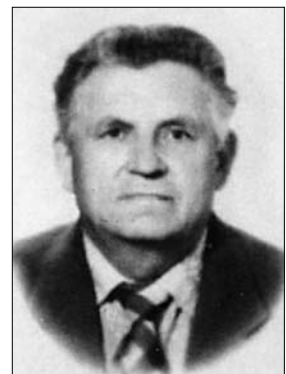
Ляхович
Богуслав Тимофійович

ЛЯШКО (кінець XIX – поч. XX ?, Кубань) – кубанський кобзар – бандурист.

Літ.: Теліга М. Як я став свідомим українцем. – ЦДАВО України, ф.3795, оп.5, о.з.78,с.20-29; Нирко О. - С.277.

ЛЯЩЕНКО Василь – осавул кубанських козаків, бандурист.

Літ.: Ємець В. Кобза та кобзарі з бібл. додатком З.Кузели // вид. „Українське слово” (ч.34), Берлін, 1923, с.72.

Ляхович
Мирослав Данилович

М

МАГАДИН Тихон (Трифон) (біля 1801, с. Бубни тепер Чорнухівського р-ну Полтавської обл. – ймовірно 1896) – кобзар. Коли Тихону було 75 років, П.Мартинович записав від нього 5 дум: „Втеча трьох братів з города Азова”, „Буря на Чорному морі”, „Івась Коновченко-Вдовиченко”, „Вітчим”, „Про вдову”, а також обряд посв'яти кобзарського учня в майстри – „Розповідь про „одклінчину”. Свої записи П.Мартинович передав М.Драгоманову, який опублікував їх в журналі „Житте і слово” (1895, кн. 4), видання – Українські записи Порфирія Мартиновича (етнограф) (1906). В 1876 О.Сластіон зарисував Магадина, який грав на кобзі. За розповідями кобзарів жив 95 років.

Літ.: Нові варіанти кобзарських співів. Передав з

Ляхович
Михайло

замітками М. Драгоманов у записі Порфира Мартиновича „Життє і слово” (1895, кн. 4, с. 14); Корпус дум, т. I; Портрети О. Сластіона.

Магадин
Тихон (Трифон)

Мазепа Іван
мал. Л. Воедила

Майор
Ольга Ігорівна

Максименко
Тодось Кузьмич

МАЗЕПА Іван (20.08.1630 - 21/22. 09. 1709) – гетьман України (1687-1709), визначний діяч української державності, вмів грати на бандурі. Вчився в Києво-Могилянській Колегії та в Єзуїтській Колегії у Варшаві, завершив свою освіту закордоном (1655-1659) у Німеччині, Італії, Франції, Нідерландах. 25.07.1687 обраний гетьманом України. Політична програма І.Мазепи визначалась ще в часи Дорошенка та Самойловича. Він твердо стояв на ґрунті козацько-гетьманської державності та історичності української землі. Розвивав господарство держави, дбав про розвиток української науки та культури. Створив сам декілька віршів, зокрема думу „Всі покою щиро прагнуть” та інші. Добре грав на декількох інструментах, зокрема на бандурі та торбані.

Літ.: Записки НТШ, Т.92, Львів, 1909; Оглоблик О. Мазепа Іван. Енциклопедія українознавства. Том IV. Перевид в Україні, Львів. 1994, С. 1430-1432.

МАЙДАН Лідія – бандуристка. Закінчила Київську консерваторію. В 1960 почала вести клас бандури в Ковельській музичній школі, створила при школі ансамбль бандуристів, який дуже швидко вийшов на сцену і почав виступати на різних концертах, далі успішно брав участь в оглядах. Потім цей ансамбль існував під керівництвом Надії Маслечко, яка продовжує добрі традиції закладені Л.Майдан.

Літ.: Чорний – Досінчук М. Зустріч з кобзарями Ковеля. // Укр. щоденна газ. „Свобода” (Джерсі-Сіті, Нью-Йорк) 22 січня 1994.

МАЙДАНОВИЧ Світлана Іванівна (3.04. 1947, м.Малин) – член Національної Спільноти Кобзарів України, Житомирська обл.

МАЙОР Ольга Ігорівна (20.05. 1990, м.Острів Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2005 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача Н.М.Бондар). Того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача О.О.Крук). Лауреат обласного конкурсу бандуристів (Рівне, 2002, 2004), учасниця II та III творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна”, 2001, 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.61.

МАЙСТЕРЕНКО (кін. XIX, Кубань – XX ст.?) – кубанський кобзар.

Літ.: Теліга М. Як я став свідомим українцем. ЦДАВО України, Ф. 3795, оп.5, о.з.78, с.20-29; Нирко О. – С.277.

МАКАРА – кобзар, учень П.Гащенко. Про нього казали, що „ще лучче гра як його майстер”.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 805, л.10.

МАКЕДОН Іван Пимонович (1902, станиця Стеблівська – 30 рр. XX ст.) – кубанський

кобзар. Про нього є свідчення Сокола Івана Миколайовича (1904-1988). (м.Краснодар, 1987).

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАКЕЄВ Олександр (1914, м.Красноград Харківської обл.) – основоположник і активний учасник ансамблю бандуристів с.Наталіне Красноградського р-ну, де під керівництвом Л.Сенченка освоїв гру на бандурі. В складі цього ансамблю, який з 1956 перетворився в оркестр українських народних інструментів, брав участь в обласних і республіканських оглядах та конкурсах, виступав в Москві на Декаді українського мистецтва. В репертуарі твори композиторів та українські народні пісні.

Літ.: Чуб Г., лист до Б.Жеплинського від 10.05. 1971.

МАКСИМ (середина XIX ст.) – кобзар з Полтавщини. Про нього згадував О.Вересай.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.І, с.332; ЦДДА, Львів, Ф.688, о.з. 191, л.240.

МАКСИМ Захарович – лірник з Решетилівки. Знав думи.

Літ.: „Укр. нар.думи”. т.І.корпусу, вступ К.Грушевської, ДВУ, 1927.

МАКСИМЕНКО Тодось Кузьмич (1920, с.Кириївка Сосницького р-ну Чернігівської обл.) – бандурист, член НСКУ м.Київ. З дитинства був закоханий в музику. Першим вчителем був батько, який сам добре грав на скрипці і передав любов до музики синові, навчивши його і нотній грамоті. Вже в школі, виявивши неабиякі здібності Тодось керував учнівським хором. Напередодні війни Т.Максименко був призваний в ряди радянської армії. Там йому пощастило зустрітися з керівником Червоноармійського ансамблю пісні і танцю Л.А. Жарком, який помітивши музичні здібності приділив юнакові багато уваги і вивів у солісти ансамблю. В 1944 Максименко був звільнений з ансамблю по інвалідності.

Знову як і після закінчення середньої школи постало питання про навчання в медичному інституті, та він мріяв про консерваторію, в яку згодом і був прийнятий. В 1949 закінчив Київську консерваторію як вокаліст. У консерваторії Т.Максименко навчався і по класу бандури у В.Кабачка, а також працював солістом-співачом ансамблю бандуристів Українського радіо. В 1952 прийнятий до академічного театру в м.Фрунзе (Киргизія), де з успіхом виконував ряд драматичних партій (Германа, Вакули та інші). Згодом переїхав на проживання в Київ і працював солістом-співачом „Укрконцерту” Київської філармонії. Підготував самостійну концертну програму „На крилах пісні”, з якою успішно виступав як соліст-бандурист.

В репертуарі Т.Максименка українські народ-

ні думи, історичні, чумацькі, бурлацькі, ліричні та побутові пісні, а також твори класиків та радянських композиторів. Мав декілька власних творів, серед них пісня „Вкрилась димом Україна”, жартівливі „Раз задумали хлоп’ята”, „Полюбила дідуся” та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Максименко Тодось Кузьмич // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.139.

МАКСИМЧУК (Нашора) Оксана Миколаївна (1972, м.Дубровиця Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1988 закінчила Дубровицьку ДМШ, у 1992 – Дубенське училище культури, у 1998 – РДГУ (клас викладача З.А.Сингаєвської, Г.М.Топоровської). З того ж року викладач бандури в Дубровицькій ДМШ, згодом у Здолбунівській ДМШ. Учасник ансамблю бандуристів-вчителів Здолбунівської ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.61.

МАКУЛЕНКО Василь – бандурист ХІХ ст., житель с.Седнів на Чернігівщині. Від нього в 1954 записано варіант думи „Про Коновченка”. Хто записав від нього цю думу не встановлено.

Літ.: Корпус дум, т.І.

МАКУХА Гнат (Гнат Савич Шевель) (1899, Кубань – ХХ ст., Югославія, еміграція) – кубанський кобзар. Є про нього інформація в листі І.Г.Федоренка (Краснодар) від 18.06.1987 до Нирка О.Ф.

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАЛАЙ – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.948, л.4.

МАЛЕНЬКА Оксана Миколаївна (30.07.1971, м.Рівне) – бандуристка, педагог. У 1986 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець). У 1990 – Рівненське музичне училище (клас викладача Т.В.Свентах), у 1995 – Рівненський державний педагогічний інститут (нині РДГУ). Живе і працює в Києві.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.61–62.

МАЛИКОВ Олексій – бандурист з Донецька, керував ансамблем бандуристів (із п’яти чоловік, які самі собі поробили бандури) в ГУЛАГУ №7 в Мордовії. Ансамбль і хор репресованих ГУЛАГУ виступав на святі для лагерників присвячену Лесі Українці в 1955. Хором в цей час керував і давав поради ансамблю лагерник-політ’язень Василь Олександрович Барвінський.

Літ.: Зінчук М. (упорядник). Народні оповідання. – К.: Музична Україна, 1993. – С.72.

МАЛИНКА (Маковецький) Іван – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 948, л.1.

МАЛКУШ Люба (1.05.1926 – 1961, м.Львів) – бандуристка. Грала мабуть в капелі бандуристів, якою керував Юрій Сінгалевич. Похована на Личаківському цвинтарі у Львові.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

МАЛЮЦА Антін Іванович (2.02.1908, с.Токи, нині Підволочиськ. р-ну Тернопільської обл. – 17.06.1970, Нью-Йорк, США) – бандурист, живописець, графік, мистецтвознавець. Народився в священничій родині. 1911-1933 жив (з перервами) в селах Потугори нині Бережани, Пальчинці та Нове Село, нині Підволоч. р-ну на Тернопільщині. У 1926 закінчив гімназію в м.Тернополі з укр. мовою викладання. Вчився в Мистецькій школі О.Новоаківського, яка тоді вважалася п’ятим факультетом Укр. Таємного Університету у Львові (1926-1930). Все своє життя вчився, де лише була змога. Також ходив на курси графіки Людвика Тировича у Львові (1933-35). Вступив (1935) і навчався в Інституті Пластичного мистецтва у Львові, який закінчив в 1939. На канікулах розмальовував церкви в Луці (біля Золочева), в Плісисках (разом з С.Луциком), в Загочев’ю (пов. Лиско), каплицю в Токах (на Збаражчині). В час війни приїхав до Львова, став вчителем, а потім – заст. директора Мист.-пром. школи у Львові. Співзасн. Мист. групи „РУБ” та її друкованого органу „Карби” (1933-1939), працював декоратором у театрах „Заграда” та „Богема” також Товариства Прихильників Мистецтва. Виставляв свої картини на багатьох виставках. Ще студентом навчився грати на бандурі. Виступав разом з братом Степаном. В 1944 в с. Ластівка на проголошенні утворення УГВР разом з братом Степаном виконував пісню „Гей степами”. Далі вкінці 1944 емігрував до Німеччини, де брав участь в Хорі „Сурма” під керівництвом О.Плешкевича та композитора Богдана Пюрка. Хор після капітуляції Німеччини виступав по всій Баварії.

Переїхав з Ребенсбургу до Мюнхена, де завершив своє університетське вивчення філософії мистецтва і став кваліфікованим знавцем. 1950 емігрував до США – до Нью-Йорку. Вхідив до Управи ОМУА, до Літературно-Мистецького Клубу; був заступником голови. Основна ділянка його діяльності – мистецтвознавство й критика. Виступав як публіцист, писав статті до різноманітних часописів енциклопедичного характеру. Друга ділянка – це мистецька творчість. Експериментував в різній графічній техніці: цикл рисунків („Страхіття”, „Мандрівка в темряві”), працював в ділянці церковного малярства. Грав на бандурі. Член Асоціації діячів укр. культури і член кор. Укр. Вільної Академії наук у США.

Літ.: Дуда І. Малюца Антін Іванович. // Тернопільський Енциклопедичний словник. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат „Збруч”, 2005, т.2. – С.451; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С. 140; Малюца А. Графіка. Малярство: Каталог виставки./Автор-упор. І.Дуда – Т., 1998.

Максименко Тодось Кузьмич

Максимчук (Нашора) Оксана Миколаївна

Маленька Оксана Миколаївна

Брати Малюца Антін і Степан

МАЛЮЦА (Пальчинецький) Степан Іванович (19.02.1915, с.Пальчинці Збаражського пов.(нині Підволочиськ. р-ну) Тернопільської обл. – 11.04.1951, Клівленд, Огайо, США) – музикант-бандурист, громадський діяч. Народився в сім'ї священика. Після початкової освіти вчився в Тернопільській, а потім в Львівській гімназії. За націоналістичні погляди був заарештований поляками. Мав перерву в навчанні та все ж в 1934 здав успішно матуру (в філії гімназії). У м.Львів закінч. Духовну семінарію (1935), муз. ін-т (нині муз. академію) та мист. школу (1942). Був учнем проф. Колесси. Ще студентом познайомився з бандуристом Костем Місевичем, в якого навчився грати і робити бандури. Сам з допомогою вчителя Місевича виготовив собі бандуру і їздив з ним виступати на концертах. Із керівниками та референтами кабінету музики при Ін-ті нар. творчості займався організацією курсів гри на бандурі й ансамблю бандуристів (1941). Разом з своїм старшим братом Антоном закінчив в 1942 мистецьку школу у Львові, добре малював. В 1943-1944 концертував з визначними бандуристами Юрієм Сінгалевичем, Степаном Ганушевським, Зиновієм Штокалком, Семеном Ластовичем, Володимиром Юркевичем. 12 березня 1943 грав на з'їзді бандуристів у Львові в складі ансамблю (11 чоловік). Від 1944 вояк-бандурист УПА. В 1944 в Карпатах в селі Ластівка був на проголошенні УГВР, грав свою новостворену пісню „Гей степами”. За порадою ген. Романа Шухевича (приятеля їх родини) разом з братом Антоном (який також навчився грати на бандурі) вирушив у світ, щоб по кобзарському розповідати про Україну, боротися за українську державність. 1945 – виїхав на Захід; 1945-1947 виступав як соліст-бандурист в Австрії. В 1945 виступав з концертами в Добірні (Австрія). Переїхавши до Мюнхена (Німеччина) вступив на дентистичні студії, а потім перейшов на фармацію, яку закінчив в 1947 з присвоєнням звання „Магістр фармації”. У м. Мюнхен (Німеччина) видав І співа-ник укр. повстан. пісень. Далі виступав як бандурист під прізвиськом Пальчинецький, щоб не наражувати на більшовицькі переслідування родину, яка залишилася в Галичині. Також виступав в складі тріо бандуристів разом з Зиновієм Штокалком та Володимиром Юркевичем. Тріо концертувало по таборах американської зони в Німеччині. В 1947 після одруження переїхав з дружиною Ярославою до Америки в місто Буфало (Бофало) (Нью-Йорк). Тут продовжував виступати як соліст-бандурист в т. ч. по телебаченні укр. програми Романа Мартиновича. Робить бандури своїм ді-

Малюца (Пальчинецький)
Степан Іванович

Мандзюк-Валерко
Любов Сергіївна

Мамченко
Антоніна

тям: дочкам Галі, Марусі, Марті та синові Романові, яких навчив грати на бандурах. Разом з дітьми успішно виступав на Міжнародному культурному фестивалі в Кантоні Огайо (США). В Буфало і Канаді вчив грати на бандурі, вів українські хори. Серед його учнів бандурист Роман Левицький. В репертуарі С.Малюци крім багатьох укр. нар. пісень та танців (окремі із них у власній обробці та аранжировці) були й укр. нар. думи „Буря на Чорному морі” та власні твори: „Гей степами” (1944), „Виїзд на чужину” (1983). Похований на цвинтарі Пресвятої Діви Марії в Клівленді (Огайо).

Літ: Bringing Ukraine Sounds to WNY (Dewey Resident Is Making Rara Instruments by Hand) і фото Малюца С. зі своїми бандурами газ. Buffalo Evening News від 28 липня 1965; Tom Allocev. Bandura sing and story man's gift. // газ. Dewey Herald, Dewey, N.Y. від 5 квітня 1979; Бандура (Нью-Йорк), №23-24. січень-квітень, 1988, с.1; Бандура (Нью-Йорк), №9-10, липень-жовтень, 1984 с.55; Євгенєва М. Малюца-Пальчинецький Степан Іванович // Тернопільський Енциклопедичний словник. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат „Збруч”, 2005, т.2. – С.452; Жеплинський Б. Малюца (Пальчинецький) Степан Іванович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів. Край. 2000. – С.140; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С. 67-72.

МАЛЬВЕНКО Іван – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 805, л.11.

МАЛЬОВАНИЙ Андрій Іванович – кобзар з с. Литвинівка (с.Житвинівка) Валківського р-ну Харківської обл..

Літ.: ІМФЕ, Ф.6-4/185, л.31.

МАМРО Павло (70 рр. XIX ст., станиця Ладозька – I пол. XX ст.?) – кубанський кобзар. Про нього є письмові дані Варавви Микити Сергійовича (1870-1939).

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАМЧЕНКО Антоніна – бандуристка, народна артистка України, бандуристка тріо бандуристок Національного радіо та телебачення України. Виступала в тріо разом з Світлоною Петровою та Аллою Шутько. Тріо було організовано в 1965, нагороджено почесними грамотами та різними урядовими нагородами.

Літ.: Бандура, №77, січень-червень, 2002, С. 39-40, і фото С.40

МАНДЗЮК-ВАЛЕРКО Любов Сергіївна (29.12.1964 р. смт. Новопсков Луганської обл.) – бандуристка, кандидат мистецтвознавства, член Національної Спілки Кобзарів України Харківська обл. З 1974 по 1979 навчалася гри на бандурі в Новопсковській ДМШ в класі (пед. Піляєвої Л.К.). 1979 року вступила до Сіверодонецького музичного училища ім. С.Прокоф'єва до класу палкого пропагандиста бандурного мистецтва на Донбасі Дегтярьової Л.О., яка отримала освіту в Харківській МШ (клас Іванова П.) та Київській консерваторії (клас Пухаль-

ського В.) і грала на харківській бандурі майстра Скляра І., що виставлялася на Виставці народних інструментів у Торонто (десь 1965 р.). В 1983 р. вступила до Київської державної консерваторії ім. П. Чайковського в клас Народного артиста, професора Баштана С.В. 1989 року поїхала на роботу до Харківського інституту мистецтв ім. І.Котляревського на кафедру народних інструментів. На першому Міжнародному конкурсі бандуристів ім. Г.Хоткевича, який відбувся в Києві у квітні 1993 року, стала лауреатом III-ої премії, а на першому Міжнародному конкурсі виконавців на українських народних інструментах ім. Г.Хоткевича (Харків, 1998) разом зі своїми студентками стала лауреатом у номінації – ансамблі бандуристів малих форм. Подальша концертна діяльність пов'язана з різними естрадними майданчиками Харкова та області, Белгорода й області, Києва та ін.

В репертуарі „Пливе човен” (варіації), „Чорна рілля ізорана”, „Плач Ярославни”, „Лугом іду, коня веду”, „Чотири воли пасу я”, „Як поїхав мій миленький до млина”, інструментальний твір М. Дремлюги „У Карпатах”. За 20 років викладацької роботи студенти доцента кафедри народних інструментів України Мандзюк Л.С. отримали багато нагород на Всеукраїнських та міжнародних конкурсах, (понад - 30). За сприяння Л.Мандзюк втілено ідею проведення Відкритого регіонального конкурсу юних бандуристів ім. Г.Хоткевича. Девіз конкурсу «Ми – діти свого народу! Ми – діти XXI століття!». Окрім цього Мандзюк Л. є автором багатьох робіт з історії та методики бандурного виконавства, технічного та інструктивного матеріалів.

В 2007 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: «Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти», диплом 2007-го року. Випускниці класу О.Слюсаренко, Т.Слюсаренко, Ю.Меліхова (Курочка) удостоєні почесного звання Народних артисток України.

Літ.: Лист Ковальової до Жеплинського Б. від 19.05.1991; Газ. „Гарт” №15 (1766) від 17.04.1993.

МАНДЗЯ Василь Леонтійович (1902 – мабуть 1963) – учасник Городищинської капели бандуристів у 1925 і один з її організаторів. Відтак працював шахтарем на Донбасі. Помер у Городищі (Черкаської області).

Літ.: Полотай М. П., лист до Б.Жеплинського від 19.03.1976.

МАНЖОЛА Никифор Прохорович (26.03.1898, с.Гамаліївка Лохвицького повіту на Полтавщині – 30.12.1961, Полтава) – бандурист і майстер бандур. Народився в бідній селянській сім'ї. Працював у поміщика, столярував, служив в армії. Революцію зустрів в Петрограді. В 1925 поїхав на Кубань,

будував хати. Звідти приїхав до Полтави, де довгий час працював контролером міської електромережі. З 1951 став викладачем столлярної справи в 17-й школі. Змалку любив співати і майструвати. Якось знайомий приніс на ремонт побиту бандуру. Відремонтувавши цей інструмент Н. Манжола починає виготовляти і нові бандури, стає учасником ансамблю бандуристів, виступає в селах і районних центрах Полтавщини. Виготовив кілька десятків добрих, гарно оздоблених бандур. Одна з перших бандур, на деці якої випалено ноти української пісні „Чорнії брови, карії очі” зберігається у Шевченківській кімнаті музею І.П.Котляревського у Полтаві. Славився як майстер-різьбяр. Його роботи по випалюванні і різьбі експонувалися на обласній виставці народної творчості 1959 знаходяться в музеях Полтавщини.

Літ.: Ротач П. Щедрість майстра. – НТЕ, 1971, №1.

МАНЗИК Віталій Анатолійович (12.06.1980, с.Біле Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – бандурист, педагог. У 1999 закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва (клас викладача Г.С.Пелех). У 2004 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). З того ж року – викладач бандури у Володимирецькій ДМШ Рівненської області. Учасник ансамблю бандуристів у кобзарській школі хору „Покрова” в університеті.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.62.

МАНЗИК Микола Анатолійович (7.05.1979, с.Біле Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – бандурист, педагог. У 1990 закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва (клас викладача Г.С.Пелех). Навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Учасник ансамблю бандуристів у кобзарській школі. Викладач музики у Володимирецькій ЗОШ №3.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.62.

МАРКЕВИЧ Артем – лірник із Заболотна. Його знав лірник Власик Іван Харитонович.

МАРКЕВИЧ Олександр Андрійович (9.04.1884, с.Троїцьке, тепер Довгалівське Рокитнянського р-ну Київської обл. – 5.02.1978, Київ). Вперше почув бандуру 1912. Ця музика йому дуже сподобалася. В 1915 був тяжко поранений на війні і втратив зір. В 1916 їдучи до Києва оформляти пенсію, він ночував у с.Степанцях, де йому порадили звернутися до бандуриста Антона Агейовича Митя в с.Медвіне біля Канева, щоб навчитися в нього грати на бандурі. Весною 1916 на запрошення Маркевича Митя приїхав до нього і дав йому перші уроки гри на бандурі. З того часу Маркевич почав грати і співати. В 1927 почав вчитися грати на бандурі у кобзаря Потапенка (колишнього поводиря Пархоменка), який „за тридцять

Манзик
Віталій Анатолійович

Маркевич
Олександр Андрійович

Марко (Шавикіна)
Раїса Іванівна

Мартишевський
Іван Станіславович

крб. мав дати йому 15 пісень». В 1928 Маркевич придбав бандуру (чотирнадцять басів і 25 приструнків), а давню бандуру продав Н.Носачеві, на якій і навчив його грати. В 1936 виступав разом з Носачем. В 1939 був учасником Першої Всеукраїнської наради кобзарів та лірників, організованої Інститутом Народної творчості АН УРСР. В 1944 і 1945 був учасником обласного і республіканського оглядів художньої самодіяльності. Нагороджений грамотами. В 1945-1950 часто виступав в сільських клубах. В 1951 – перейшов грати в Київську капелу кобзарів сліпих (УТОС), якою керував М.Полотай, де вивчив думу „Про трьох братів Самарських?”. В 1969 виступав в Оперному театрі в Києві та приймав участь в концертних поїздках групи кобзарів в Тернопільську, Львівську, Івано-Франківську та інші області України. В 1969 йому присвоєно звання Почесного члена музично-хорового товариства УРСР. Жив в Білій Церкві. Загинув трагічно від пожежі в хаті, яку наймав для самотнього життя на Татарці (куток Києва). Похований на київському міському кладовищі – Берківці.

Літ.: Жеплинський Б. Маркевич Олександр Андрійович. // Кобзарі. Комплект листівок з біографіями на звороті. – Київ: Мистецтво, 1991; УРЕ, том.6, С.511; Уманець, 964; Ющенко, 1969; Музика, 1970, №1.

МАРКО – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л. 4.

МАРКО (XIX ст.) – кобзар із Іванівців. Знав добре думи.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського. Ф 3-6/ 376 „О.кобзарях и список кобзарей”.

МАРКО (ШАВИКІНА) Раїса Іванівна (29.08.1955, м. Львів) – бандуристка. Закінчила Львівську музичну школу №1 (кл. бандури Романко Я.Т.). З 1970 по 1974 р. навчалася у Львівському державному музичному училищі (у викл. Черник М.М. та Граб Г.Г.). З 1980–1985 рр. навчалася у Рівненському державному інституті культури (кл. викл. Сингаєвської З.А.). З 1974 по 1997р. працювала викладачем по класу бандури у ДМШ №5 м. Львова. З 1974-1980 р. працювала концертмейстером у Народній капелі бандуристок «Галичанка», якою керував Дичак В.Б. З 1990–1996 рр. співала у тріо бандуристок «Роксолана» разом з Баглай О.Ф. та Пінчак С., з яким з перших днів проголошення Незалежності України брала участь у різноманітних концертах та заходах національного спрямування. У складі тріо гастролувала в Польщі, Боснії, Герцоговині, Сербії. Виховала багато учнів переможців міських та обласних конкурсів виконавців на народних інструментах. Багато з них закінчили середні та вищі мистецькі заклади. Керувала ансамблем бандуристок «Кобзарочки», вела велику концертну та просвіт-

ницьку діяльність, концертувала по Україні і за кордоном.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б. М.

МАРКОВСЬКА Тетяна Олександрівна (23.04.1977) – член Національної спілки кобзарів України, Одеська обл.

МАРКОВСЬКИЙ Давид – кобзар з с.Комишня Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.232.

МАРКОВСЬКИЙ Семен – кобзар с.Комишня Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.232.

МАРТИН – кобзар, учень чи учитель –? кобзаря Т.Магадина.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.236.

МАРТИНЕНКО (Димерський) Іван – лірник.

МАРТИШЕВСЬКИЙ Іван Станіславович (нар. в снт. Віньківці Віньковецького р-ну Хмельницької обл.) – учасник капели бандуристок „Карпати”. У Львові з 1963 року. У 1980 році закінчив Львівське культосвітнє училище з червоним дипломом по класу труби у Василю І.С., керівник духового оркестру. З 1977 р. по 1992 р. керував духовим оркестром на Львівському УВО УТОС. З 1977 по 1983 р. – учасник народного вокально-інструментального ансамблю «Струмочок». З 1983 року по даний час – в капелі бандуристок «Карпати», бас. Його вчив грати на бандурі Юрій Данилів. Виконував соло в Божественній Літургії Івана Золотоустого за участю капели бандуристок «Карпати». Голова профспілкового комітету капели з 2008 року.

МАРТОВИЙ (поч. ХХ ст., Кубань – ?) – кубанський кобзар.

Літ.: Чабан М. Осколок прошлого. // Кубань: Проблемы культуры и информатизации. – Краснодар, 1999. – № 2-3. – С.49-50; Нирко О., – С.277.

МАРУТА Андріян Олександрович (Григорович) (1899, м.Конотоп – 1975, там само) – кобзар. Ще юнаком виступав із капелою бандуристок на Сумщині, Чернігівщині. У нього вчився грати на бандурі Ковшар Олександр Олексійович. Добре володів грою на бандурі. Приймав активну участь в капелах бандуристок Конотопа. Грав в Конотопській капелі бандуристок „Відродження” під орудою Кононенка. В 1971 за дорученням Кобзарського об'єднання музично-хорового Товариства УРСР виступав на могилі Т.Г.Шевченка разом з О.О.Ковшарем. Керував ансамблями бандуристок. Слюсар Конотопського вагоноремонтного заводу та слюсар-інструктор при Конотопському технікумі залізничного будівництва. Був залізничником, працював в шахтах Ворку-

тинського вугільного басейну. Неодноразово нагороджений численними грамотами за довголітню працю і мистецьку діяльність.

Літ.: Соболев А. Піввіку з кобзою. // Робітнич газета. №245 (5112) від 17.10.1973; Лист Полотая М. до Жеплинського Б.. від 19.05.1969; Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

МАРЦИНКІВСЬКИЙ Олег (м.Полтава) – бандурист, музикант. Грає на сучасній кобзі. Співак і композитор. Закінчив музичне училище і консерваторію по класу сольного співу. На одному із республіканських конкурсів одержав першу премію. Заснував при Тернопільській філармонії фольклорний ансамбль „Медобори” і чотири роки керував ним, потім був солістом Київ. концерту, тепер співає в новому концертному колективі „Настрій”. На кобзі навчився грати самотужки. В репертуарі укр. нар. пісні та думи. Власні твори; „Пісня про матір” на сл. Бориса Олійника, „Колискова для мами” (слова і музика власні). З особливою любов’ю виконує „Думу” з поеми Т.Г.Шевченка „Невільник” та „Пісню кобзаря” на слова Бориса Харитоновна.

Літ.: Павлюк Б. Поєдналися пісня і гумор. – Радянська жінка, К.: №5 (1989), – С.30.

МАРЦІЯН (Маркіян) – кобзар XIX ст. з с.Попівка на Полтавщині. Можливо, що це Марченко Юхим.

Літ.: Корпус дум, т.І.

МАРЧЕНКО Андрій Титович (1910, с.Брагінці нині Варвинського р-ну Чернігівської обл.) – бандурист. В 1929 в Бригінцях виступали бандуристи – батько та три сини Сологуби, які зачарували його своєю грою та співом. Першу бандуру зробили йому його брати, які були добрими столярами. З допомогою вчителя І.С.Уляницького почав вчитися гри на бандурі. В 1932 переїхав до Дніпропетровська, де став учасником капели бандуристів при Палаці культури заводу ім. Петровського, якою керував спочатку В.І.Носачевський, а потім П.Т.Кравцов. Далі викладав гру на бандурі в Дніпропетровській музичній школі №6 і керував капелю бандуристів при Палаці культури машинобудівників. В репертуарі – укр. нар. пісні та твори на сучасну тематику.

Літ.: Приватний архів Б.Жеплинського

МАРЧЕНКО Анна (Ганна) Володимирівна (26.07.1989, м.Шепетівка Хмельницької обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Шепетівську ДМШ (клас викладача Л.І.Янчевської). Того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача О.О.Крук). Дипломант обласного конкурсу гри на народних інструментах (Хмельницький, 2004).

Літ.: Столярчук Б.Топоровська Г., – С.52.

МАРЧЕНКО Антон Антонович (1886, с.Копачів нині Обухівського р-ну Київської обл.

– ?) – бандурист. Вчився в Києві і Курську. По фаху – педагог (мова і література). В 1912 почав вчитися грати на бандурі в київського бандуриста В.Потапенка, в якого придбав бандуру роботи майстра Боровика. В 1918 почав виступати як соліст-бандурист, під впливом виступів І.Кучугури-Кучеренка. Слухав також кобзарів М.Кашубу та братів Безчасних. 1920 закінчив режисерські курси „Дніпросоюзу” і часто виступав в спектаклях, де треба було грати на бандурі і співати (голос – баритон). Працював в Інституті фізичних методів лікування (санаторій професора М.Лапінського) у Києві, а потім з 1932 – педагогом у Курській області. З 1945 жив у місті Білгороді. Зберігав давню бандуру з двома головками. Виступав перед учнями шкіл та любителями народних пісень. Манера гри – давня, своєрідна. В репертуарі – народні пісні: „Взяв би я бандуру”, „Чого вода каламутна”, „Гречаники” та багато інших, твори на слова Т.Шевченка, танцювальні мелодії. Мав власні обробки творів для бандури.

МАРЧЕНКО Антон Валентинович (1.03.1990, м.Шепетівка Хмельницької обл.) – бандурист, виконавець. У 2002 закінчив Шепетівську ДМШ (клас викладача Л.І.Янчевської), з 2005 навчається у Рівненському музичному училищі (клас викладача Г.М.Топоровської). Лауреат обласних конкурсів виконавців на народних інструментах.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.62 – 63.

МАРЧЕНКО Василь (XIX ст.) – лірник з с.Дергачі Харківської губ.

Літ.: ІМФК, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/ 376, „Л кобзаря и список кобзарей”.

МАРЧЕНКО Олександр Васильович (? – 1981) – токар Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

МАРЧЕНКО Юхим – кобзар з с.Попівка Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: Сперанський, 1904. ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.232.

МАРЧУК Ніна Олексіївна (12.09.1943, м.Рівне) – бандуристка, педагог, співачка квартету та капели бандуристок обласного Будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай). У 1960 закінчила Рівненське музучилище, у 1968 – Львівську консерваторію ім. М.В.Лисенка (нині музична академія). Доцент кафедри хорової практики та постановки голосу Інституту мистецтв РДГУ. Лауреат республіканських, всесоюзних та міжнародних оглядів і фестивалів, зокрема „Золотий павлин”, „Карусель”. Нагороджена Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Учасниця „Золотого квартету” (Євгенія

Марченко Андрій Титович

Марченко Анна (Ганна) Володимирівна

Марченко Антон Валентинович

Марчук Ніна Олексіївна

Висоцька, Наталія Грицай, Ніна Марчук, Євгенія Ігнатієва), у репертуарі якого було понад 100 пісень. Лауреат всесоюзних фестивалів народної творчості. Твори у її виконанні записані на грамплатівки Всесоюзної фірми „Мелодія”. Ніна Марчук побувала з концертами в Болгарії, Німеччині, Польщі та Чехословаччині. У 1984-1992 – організатор і керівник квартету бандуристок, учениць Ніни Олександрівни, у складі: Алли Петрукової, Світлани Озій, Оксани Яремко і Людмили Яреми.

Літ.: С.Мельничук. Золотий квартет. // Червоний прапор. – 1970.-19 червня; Солов'їний спів Полісся. // Червоний прапор. –1975.–23 липня; Ясинська А. Чарівний спів бандури. // Червоний прапор. – 1974.–4 серпня; Пономаренко М. Співає квартет бандуристок (буклет).– Рівне. – 1975; Шморгун Є. Солов'їний спів Рівненщини. // Червоний прапор. –1983 – 14 грудня; Сокіл Г. Музично-педагогічному факультету 25 років. // Педагогічна рада.– 1991. – Рівне. – листопад – №6.

МАРЮХА М.М. – бандурист, один із ініціаторів відродження кобзарського мистецтва в Конотопі.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

МАСИЧ Гаврило Захарович (12.03.1900, с.Полісся нині Сосницького р-ну Чернігівської обл. – 21.02.1969) – бандурист. В 1936 виготовив собі бандуру і навчився на ній грати за допомогою кобзаря С.Власка, від якого перейняв і деякі твори. В репертуарі переважали народні пісні. Після його смерті на його бандурі грав молодий бандурист з с.Волинка Григорій Ананко.

МАСЛЕЧКО Надія – бандуристка, керівник з 1969 Ансамблю бандуристок Ковельської музичної школи. Закінчила Львівську консерваторію ім. М.Лисенка. Ансамбль під керівництвом Н.Маслечко з успіхом виступав на оглядах худ. самодіяльності і обласному центрі, в 1993 на святі кобзарського мистецтва зайняв перше місце. Окремі досвідчені члени ансамблю вже двічі об'їхали укр. громади Америки і Канади.

Літ.: Чорний-Досінчук М. Зустріч з кобзарями Ковеля. // укр. щоденна газ. „Свобода” (Джерсі сیتی і Нью-Йорк) 22 січня 1994.

МАСЛЮКОВ Олексій Терентійович (1879 – ?) – лірник із м. Серединої Буди Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії. В дитячі роки був зрячим і до 16 років допомагав батькові ковалеві. Батько і старший брат були грамотні, від них навчився писати і читати і Олексій. В 16 років осліп від золотухи. Осліп він зразу: „Узяв кружку води напитися: напився, потім дивлюсь – нема кружки, наче у воду упала... і так пішло, пішло”, – згадував Маслюков. Довідавшись, що існують училища, в яких сліпих вчать ручній праці, Маслюков скрикнув: „От як би попасть у школу таку! З радістю б кинув усе і пішов би на роботу”. Вчився Мас-

люков у Глухові в сліпого лірника Миколая Івановича Слідюка. Слідюк за рік навчив Маслюкова співати псалми і грати на лірі. В оплату за науку йшов увесь дохід, який збирав Маслюков протягом цього року. Хлопець-поводир (Артем Дихтерів із с. Чорторія Глухівського повіту) був найнятий „від Петровського заговія до Пасхи” „за 5 карб. на готовому одягу”. Маслюков знав Никифора Єгоровича Дудку (Дудкина) із с. Марчихиної Буди, який знав думи. Сам Маслюков дум не знав. В репертуарі Маслюкова було 15 псалмів, декілька набожних пісень, а також кілька пісень „світських”, напр.: „По городу хожу, руту м'яту я сажу”, „Говорили вражі люди”, „Что по Волге реке легка лодка плывет”, „Дують вітри, дують буйні”, „Грім гремить”, „Камаринская”, „Бичка” („Сквернословна”) та інші. „Духовні” пісні Маслюков вивчив у „дядька” Слідюка. „Світські” деякі пам'ятав з дитячих років, інші сам підмічав чи переймав від інших („Камаринскую” навчився співати напр. „від солдата”; „грати її міг і під скрипочним строем, дудочкою і під гармонію”).

Літ.: Малинка А. Замітка о двух лірниках. – Этнографическое обозрение, 1902, 2, III.

МАСЛЯНИК Іван – бандурист. Грав у квартеті бандуристів разом з Грицем Смирним, Степаном Ганушевським, Семеном Ластовичем Чулівським.

Літ.: Бандура, №23-24, січень-квітень, 1988, - С.2, (фото).

МАСЛЯНИК Р. – бандурист, грав 12.03.1943 на з'їзді бандуристів у Львові.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-живтень, 1984, – С.55.

МАТВІЄНКО Алла Володимирівна (22.01.1955) – член Національної Спілки Кобзарів України, Сумська обл.

МАТВІЄНКО Григорій Семенович (1908, станиця Канівська – 1943, фронт) – кубанський кобзар. Є світлини 1929: Чоловіча капела бандуристів ст.Канівської.

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАТВІЇВ Георгій Васильович (11.09.1986, м.Миколаїв) – бандурист. Народився в сім'ї службовців. Перше знайомство з бандурою відбулося в школі „Кобзарська наука” при Миколаївському Муніципальному Колегіумі (творчий керівник школи Січко В.С., викладач Васютіна О.П.). З 1998 по 2000 учень музичної школи №1 (викладач Васютіна О.П.). 2000-2003 – учень, а потім студент Кирилук Світлани Григорівни у Миколаївському Вищому музичному училищі. У 2003 вступив до школи педагогічної практики при Одеській державній музичній академії ім. А.В.Нежданової (викладач – кандидат мистецтвознавства, в.о. професора Морозевич Ніна Василівна), студентом якої став у 2004. З 2003 по 2006 він став автором понад

Масляник
Іван

20-ти інструментальних п'єс для бандури (різної форми, у джазовому, романтичному та New Age стилях з використанням нових прийомів звуковидобування), інструментальні твори для тріо бандур та бандури з гітарою. Факультативні заняття з композиції у класі старшого викладача Сергія Львовича Шустова розширили уявлення Георгія про стиль та форму і сприяли написанню творів: Варіації для фортепіано, Прелюдія та fuga для бандури та Соната для бандури та фортепіано. Участь у конкурсах та фестивалях: Другий міжнародний Кобзарський фестиваль Півдня України (Миколаїв-2000) – лауреат I ступеня; Перший Всеукраїнський конкурс Кобзарського мистецтва (Миколаїв-2003) – лауреат першого ступеня; Джазовий конкурс пам'яті Ростислава Кобанченка (Одеса-2005) – лауреат першого ступеня; Третій міжнародний фестиваль-конкурс юнацької творчості „Данко” (Одеса-2006) – лауреат першого ступеня; Другий Міжнародний конкурс кобзарського мистецтва ім. Г.Китастого (Київ-2006) – лауреат третього ступеня.

МАТВІЇВ Микола – бандурист, який грає в ансамблі бандуристів в Парижі, Франція.

Літ.: Бандура, № 27-28, 1989, - С.40-42.

МАТВІЙ (біля 1860 – ?) – кобзар із с.Черевки Миргородського повіту Полтавської губернії. Мабуть учень Комишанського кобзаря.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.1, ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.590, л.6.

МАТЯШЕК (Чорна) Лідія Миколаївна (11.04.1962, м.Нью-Йорк, США) – політолог, бандуристка, публіцист, редактор, член редколегії жур. "Бандура", громадський діяч. Народилася в сім'ї, яка була задіяна в багатьох громадських організаціях. Батько, Микола Досінчук Чорний, був засновником школи кобзарського мистецтва в Нью-Йорку і першого кобзарського журналу „Бандура”. В цьому йому активно допомагала дружина Стефанія, яка ще багато сил віддавала і гуцульському товариству. В дитинстві Ліда активно займалась музикою і належала до хору „Молода думка”, відвідувала студію мистецького слова Лідії Крушельницької, вчилася грати на фортепіано, була членом організації „Пласт”, а згодом і вихователькою. Грати на бандурі почала вчитись в о.Сергія Кіндзерявого і брала участь разом з Марком Івасиковим в різних громадських заходах. А коли в 1972 буда заснована Школа кобзарського мистецтва (ШКМ) в Нью-Йорку почала виступати разом з ансамблем ШКМ та викладати молодшим студентам, помагати батькові в керівництві школою. В 1979 Ліда вчилася в кобзарських таборах, організованих Капелою бандуристів ім.Т.Шевченка, де незабаром стала і викладати. Також

вона започаткувала курси гри на бандурі при Українському вільному університеті в Мюнхені, де бандуристи з цілого світу з'їжджалися щоліта. В липні 1982 Ліда брала участь у з'їзді бандуристів в Клівленді, де було засновано Товариство українських бандуристів (ТУБ), головою якого став Віктор Китастий, а Ліда Чорна – референтом Міжнародних зв'язків. Крім цього Ліда стала редактором вісника ТУБ, допомагала батькові видавати журнал „Бандура”. В 1982 був заснований ансамбль бандуристів „Гомін степів”, з яким Ліда активно співпрацювала, брала участь в гастролях і в Південній Америці, викладала курс гри на бандурі в час гастролей у Бразилії., брала участь в 1987 в студентському з'їзді. За громадську діяльність Ліда увійшла в десятку молодих жінок, які були нагороджені Національною радою жінок США в 1989 р. – фотографувалась з бандурою з президентом США Р.Рейганом. В 1985 Ліда Чорна одержала диплом з міжнародної політики в університеті м.Нью-Йорк, а потім ступінь магістра з управління громадських організацій цього ж університету. З 1991 по 1994 працювала директором національного бюро Українського конгресового комітету Америки, а потім переїхала на Україну. В 1990 повінчалась в Переображенській церкві у Львові з лікарем окулістом Петром Матяшеком. Спершу була дорадником організації „Карітас” в Україні. А у 1995-1998 працювала над розробкою деяких музичних проектів. За останні роки об'їхала майже всі області України, збирає по каталогу матеріали про кобзарів та бандуристів світу, є членом редколегії журналу „Бандура”, стала його громадським редактором. Живе у Києві. Із публікацій Ліді Матяшек в журналі „Бандура” варто відзначити: Річний звіт школи кобзарського мистецтва (№71-72, січень-квітень, 2000) та інші.

Літ.: Знайомтесь – члени редакції: Ліда Чорна-Матяшек. // Бандура, №77, січень-червень 2002, – С.2-4; Весільні дзвони. Ліда Чорна –Матяшек. // Бандура, №35-36, січень-квітень, 1991.

МАТУСЕВИЧ Віра Вікторівна – бандуристка, учениця О.С.Корнієвського.

Літ.: Шудря М., В.Нечепя. В рокотанні, риданні бандур – С.354.

МАТЮХА Максим Мусійович (1906 (за іншими даними 1896), м.Конотоп) – столяр КЕМЗ. Один із організаторів кобзарського руху в своєму краї, зокрема міської мандрівної капели бандуристів, активний учасник усіх її концертних подорожей, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.

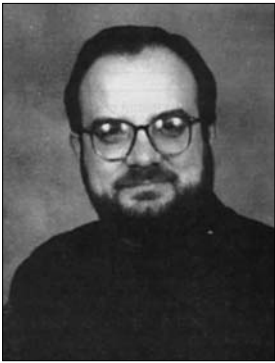
Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.05.1968.

Матяшек (Чорна)
Лідія Миколаївна

МАТЮШЕНКО А. – кобзар Сосницького кобзарського цеху з багатим репертуаром. Був популярним кобзарем.

Літ.: Таланти знані і маловідомі. // Календар 2004 р. Співоче поле Чернігівщини. – С.116.

Махлай
Ігор

МАХЛАЙ Ігор – бандурист із США, за професією стоматолог. Будучи студентом зацікавився бандурою і почав вчитися на ній грати у Григорія Китастого. В шістнадцять років виступав з капелою бандуристів ім. Т.Шевченка, членом якої став в 1975. Приймав участь в Клівлендському ансамблі, в складі якого багато виступав. Далі – адміністратор школи бандури. Організував кілька кобзарських таборів на оселі Всіх святих укр. православної церкви в Пенсільванії, брав участь в інструкторських семінарах, відбув курс диригентури в Едмонтоні в Канаді (1983). Видав дві книжки нот та підготував до друку додаткові збірники та підручники гри на бандурі Має власні обробки та переклади для бандури різних творів та пісень. Член Товариства Українських бандуристів, виконує обов'язки освітнього координатора.

Літ.: Бандура, №7-8, січень-квітень, 1984, – С.52.

МАХОВСЬКИЙ А. – бандурист.

Літ.: Черногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.72.

Маховський А.

МАЦІЯКА Анатолій Дмитрович (1934, на станції Григорівка Чернігівської області) – бандурист, педагог. Закінчив музичне училище і консерваторію в Києві. Вчився грати на бандурі у В.Кабачка. Талановитий музикант, добре володів технікою гри на бандурі. Працював диригентом оркестру Державної заслуженої капели бандуристів УРСР та викладав гру на бандурі в студії при цьому колективі. Здібний педагог.

Літ.: Яценко, 1(71, с.54,72; Глушко Ф., лист від 19.04.1971.

Мацура
Степан Макарович

МАЦУРА Степан Макарович (24.12.1922, с.Дрогомишль Яворівського р-ну Львівської обл.) – член Національної Спілки Кобзарів України Дніпропетровська обл. Ще юнаком співав в хорах „Просвіти” та в сільському церковному, якими керував Павло Химич та Іван Максимів, а також дочки о.Манзеватого. Закінчив 7 кл. сільської школи, працював на домашньому господарстві, був активістом „Просвіти”. З 30.11.1947 після арешту томився в концтаборах. Там зустрівся з Миколою Соколовським, з яким створили ансамбль бандуристів, з допомогою майстрів виготовили бандури, навчилися грати. Після М.Соколовського ансамблем керував Осип Сапеляк із Золочева. А далі вже в 1954 Олег Гасюк. В 1964 повернувся на Україну, майже 25 років працював на шахтах Донбасу. Одружився з Марією Олексюк, колишньою каторжанкою, засудженою на 25 років, що відбувала

Мелух
Ярослав Іванович

покарання в м. Інта, Комі АРСР. Проживав разом з дружиною в Павлограді на Дніпропетровщині. Часто виступав як бандурист на шевченківських та інших святах та концертах в Павлограді на Дніпропетровщині. Зокрема запрошували його виступати в музей Д.І.Яворницького. В 1991 виступав у Львові на кобзарському святі „Думи мої”, був учасником (1992) свята кобзарів та секції кобзарознавства наукової конференції в Переяслав-Хмельницькому. В репертуарі: укр. нар. істор. пісні („Морозенко”, „Про Байду”, „І.Богун”, „Мазепа”, „Вже тому літ триста як козак в неволі”, „Гетьманський марш” і т.п.), пісні січових стрільців і УПА („О, Україно, о люба ньенько”, „Як з Бережан до кадри”, „Повіяв вітер степовий”, „Не пора, не пора, не пора”, „Триста літ минає”, „Там під Перемишлем висока могила”, всього понад 20), пісні на слова Т.Шевченка та інших поетів („На розпутті козак сидить”, „Така її доля”, „Гетьте думи, ви хмари осінні”).

Літ.: Жеплинський Б. Мацура Степан Макарович //Коротка історія кобзарства в Україні. –Львів:Край, 2000. – С.141.

МАЧАЛОВСЬКИЙ Олександр – лірник в 50-х роках XIX ст. і вчитель лірницької школи в Олеську біля Підкаменя. Знав його лірник Захар Головатий.

Літ.: Жеплинський Б. Подільські лірники та їх репертуар. / Традиційна народна музична культура Західного Поділля: Збірник статей і матеріалів / Ред-упор. Олег Смоляк, Василь Коваль. – Тернопіль: Астон, 2001. – С.73; ЦДІА. Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

МАШТАЛІР Максим – лірник з Бабина.

МЕЛЕХ Ярослав Іванович (10.08. 1942, в смт. Нові Стрелища Жидачівського р-ну Львівської обл.). В 1963 році закінчив Дрогобицьке музичне училище, а в 1972 році – Львівську державну консерваторію ім.М.Лисенка по спец. диригент хору, (клас Володимира Синишина). Місця праці: 1971-1977 рр. – чоловіча капела ім.Л.Ревуцького, як соліст і хормейстер; 1973-1975 рр. – методист-консультант музичного товариства, м.Львів; 1975-1985 рр. – Львівська музична школа № 3, керівник дитячого хору; 1985-1990 рр. – диригент ансамблю Прикарпатського військового округу. З 1990 року по 2005 рр. – диригент капели бандуристів «Карпати». З 2005 року по даний час – художній керівник капели бандуристів «Карпати». В 1992 році одержав звання «Заслужений діяч мистецтв України». Я. І. Мелух автор наступних творів для капели бандуристів: Божественна Літургія Івана Золотоустого; обробки колядок: «Не плач,Рахиле», «Ой дивна, дивна вкраїнська родина» ; обробки народних пісень: «Повіяв вітер степовий», «Гей, літа орел», «Висит ябко, висит», «Ніч яка місячна». Як соліст виконує соло з капелою бандуристів: «Гей, Карпати» – укр. народна

пісня в обробці Д.Котка, «Фурман» – лемківська народна пісня, «Хваліте ім'я Господнє» Х.Хрстова, «Не плач, Рахиле» обробка Я.Мелеха (колядка), «Бандуристе, орле сизий» – народна пісня, «За байраком байрак» обробка Ю.Вовка, «Ой, три шляхи широкії» – Я.Степович, обр. Р.Кота, «Ой, ти дівчино з горіха зерня» А.Кос-Анатольський, «Чорна доля» народна пісня, сл. І.Франка за Ст.Руданським, «Козак гуляє, шинкарка носить» муз. В.Литвина, «Гей, літа орел» народна пісня, «Ой, бандуро, мила» сл. О.Фесенка, муз. Ю.Вовка.

МЕЛЕЦУК Яна Володимирівна (6.08.1970, с. Каменне Сарненськогор-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1988 закінчила Сарненську ДМШ (клас викл. Л.О.Кібиш), у 1991 – Дубенське училище культури (клас викладача І.О.Пруднікової); у 1999 – Рівненський державний гуманітарний університет (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З 1995 викладач бандури у Сарненській ДМШ Рівненської області. Учасниця оркестру народних інструментів, вокального ансамблю, хору, солістка-виконавець.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 63-64.

МЕЛІОН Антон – лірник із Межирова Віницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина”, 1889, т. XXVI.

МЕЛЬНИК – лірник з с. Жиравка Львівської обл. На одній із лір, які збереглися у фондах „Укр. дер. музею етнографії та художнього промислу АН УРСР” написано „Куплено від лірника Мельника з с. Жиравка”.

Літ.: Суха Л.М. Укр. нар. муз. Інструменти. // Довідник по фондах укр. державного музею етнографії та худ. промислу АН УРСР. Київ – 1956.

МЕЛЬНИК Іван Олексійович (1906, с. Благодатне нині Валківського р-ну Харківської обл. – 5.12.1969, с. Благодатне, там само) – бандурист. Грати на бандурі вчився у бандуриста Каші Івана Савича. На бандурі грав з 1922, як бандурист-професіонал виступав з 1934. Створив квартет бандуристів, у складі якого гастролював по країні. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь у боях, був артистом фронтової бригади до кінця війни. З 1945 працював у Державній капелі бандуристів у тріо бандуристів Київської філармонії. З 1957 по 1967 артист Ялтинської філармонії в складі тріо і дуету бандуристів, а також як соліст-бандурист. Часто виступав разом з Е.І.Вдовенком, Л.О.Кочмалою, І.М.Дорошем, а також сином Олексієм. В репертуарі думи, історичні, ліричні, побутові, жартівливі народні пісні та пісні українських класиків та радянських композиторів (переважно ліричні).

МЕЛЬНИК Ірина Богданівна (24.03.1975, м. Львів) – бандуристка. У 1988 закінчила

школу педпрактики Львівського державного музичного училища, клас бандури викладача Наконечної М.Й. В 1994 отримала диплом з відзнакою Львівського державного музичного училища ім. С.Людкевича (клас бандури викладача Гальчак Г.І., клас диригування викладача Зеленчук В.В.). З 1994 по 1999 навчалася у Вищому державному музичному інституті ім. М.Лисенка (клас бандури нар. артистки України, проф. Посікіри Л.К., клас диригування проф. Гериновича О.О., клас вокалу народної артистки України, проф. Дідик Т.С.). Отримала диплом з відзнакою. У 1988-1989 – учасник капели бандуристок „Дзвіночок” (керівник – Дичак В.В.). У 1993 у складі ансамблю бандуристок Марійської дружини була учасницею паломницько-концертної подорожі до м. Люрду (Франція). У роки навчання в училищі та музичному інституті концертувала у складі дуету і тріо бандуристок. У березні 1994 концертувала Шевченківськими місцями (Черкаси, Канів, Кирилівка, Моринці). З тріо бандуристок „Намісто” успішно виступала у залі філармонії та інших концертних залах м.Львова та області. У 1993-1998 – керівник ансамблю бандуристів Центрудитячої творчості Львівської залізниці. З грудня 1999 – викладач класу бандури та керівник ансамблю бандуристів Львівської середньої спеціалізованої музичної школи ім. С.Крушельницької. Її випускники навчаються у вищих навчальних закладах України. Випускниця Борух Н. стала дипломантом II Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців на народних інструментах ім. династії Воєводіних (м.Луганськ, січень 2002), лауреат I премії VII Всеукраїнського фестивалю-конкурсу „Провесінь” (м.Кіровоград, березень 2002). Ансамбль бандуристів виступав у багатьох концертних залах міста. Репертуар складається з творів класичної та сучасної музики, а також численних обробок народних пісень. З листопада 1996 – керівник хору „Soli Deo” храму Пресвятої Євхаристії при Центрі душпастирства молоді УГКЦ. За цей період підготувала Літургію та уклада духовні твори для усього літургійного року. Окрім духовної музики у репертуарі колективу є авторські твори та народні пісні. Хор є учасником різних фестивалів і конкурсів. З концертами бував у багатьох країнах Європи: Італії, Франції, Німеччині, Голландії, Сербії, Хорватії, Польщі та інших. У творчому доробку хору три альбоми: „Ходить Львовом коляда” (2004), „Величає душа моя Господа” (2009), „Співає „Soli Deo”” (хорові обробки народних пісень, 2010). У червні 2001 диригувала зведеним хором на зустрічі зі Святішим Отцем Іваном Павлом II, у червні 2009 – на хіротонії Владика Йосифа Міляна у Патріаршому соборі Воскресіння Господнього

Мельник
Ірина Богданівна

Мельник
Сергій Григорович

Мельничук Маріанна
(Мар'яна) Миколаївна

Мельничук
Тетяна Олександрівна

Менкуш
Галина Іванівна

УТКЦ в Києві, а також на заключних концертах фестивалю „Велика Коляда”. З 2000 – голова оргкомітету щорічного фестивалю „Велика Коляда”.

МЕЛЬНИК Олексій Іванович (с.Благодатне Валківського р-ну Харківської обл.) – бандурист. Грати на бандурі навчився у свого батька. Виступав в дуеті з батьком Іваном Олексієвичем також бандуристом. Їх виступи користувались успіхом. Після служби в Радянській армії працював з 1957 в Державному українському народному хорі ім. Г.Верьовки. В складі молодіжної групи хору брав участь у VI Всесвітньому фестивалі молоді та студентів у Москві. З народним хором об'їздив увесь Радянський Союз, брав участь в закордонних гастролях. Був інспектором оркестрової групи народного хору, відповідальним за інструменти. В репертуарі бандуриста думи, українські народні пісні, твори радянських та зарубіжних композиторів.

Літ.: Доріченко О. Двоє з ушлявленого хору. – Україна. 1970, №9. с.5, там само фото бандуриста (роботи Л.Фрейманіса).

МЕЛЬНИК Сергій Григорович у 1993 закінчив Стрігівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва, у 1998 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.64.

МЕЛЬНИЧЕНКО Семен Іванович (17.04. 1878, с.Сміла на Білоцерківщині -?) – бандурист. Народився в бідній селянській родині. Ще з дитинства полюбив співи та музику, цікавився народними музичними інструментами. Самотужки навчився грати на скрипці. Відбувши військову службу, якимось у Києві зустрів кобзаря. Під впливом його співу придбав стареньку бандуру і почав самотужки вчитись грати. Відтоді на все життя супутницею йому стала бандура. Скромний та тихий по натурі він мало виступав на сценах, зате охоче частував грою на бандурі та співом своїх рідних, близьких та знайомих. С.І.Мельниченко – імпровізатор, усі твори в його виконанні набували особливого яскравого забарвлення. В його репертуарі були пісні: „Про Байду”, „Ой кричче, кричче”, „Ішов бурлак степом рано”, „Ой не ходи, Грицю”, „Повій, вітре, на Україну”, „Заповіт” на слова Т.Г.Шевченка, російські та білоруські народні пісні.

МЕЛЬНИЧУК Маріанна (Мар'яна) Миколаївна (28.02.1988, с.Курозвани Гошанського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 2002 закінчила Гошанську ДМШ (клас викладача А.В.Грицини). З того ж року навчається у РДГУ (клас викладача Н.Ф.Чичановської).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.64.

МЕЛЬНИЧУК Тетяна Олександрівна (30. 04. 1981, с.Мирогоща Дубенського р-ну Рів-

ненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1996 закінчила Мирогошанську школу мистецтв, у 2000 – Рівненське музучилище (клас викладача Н.О.Волощука), у 2005 – РДГУ. Працює у Рівненському МПК „Текстильник”.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.64.

МЕНЗАРЕНКО (Минзаренко) Дем'ян (1889, Полтавщина – 1936) – бандурист. Грав на кобзі ще до Жовтневої революції. Брав участь у кількох мандрівних капелах бандуристів (Шишацькій, Миргородській, Решетилівській, Полтавській), які виникали в 20-х роках. Пісня Мензаренка „Лопатники”:

„Царська влада к черту зникла,
А радянська – не прийшла.
І лопата по багатих
Куркулях гулять пішла.
Темна ніч. Страйкує місяць.
В небі зорі не горять
В таку добу вирушають
Чоловік по три, по п'ять.
В них лопати за плечима
Йдуть на хутір щедрувать.”

Літ.: Полотай М. Лист до Жеплинського Б. від 8.12.1970; Лист Соколовського – Сарми до Б. Жеплинського, 1993.

МЕНЗЮК Роман – лірник, від якого записав канти і псалми П.Демуцький („Онуфрію”).

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К., 1908; Гуменюк А. Укр. народні муз. інструменти. К., 1967, – С.115.

МЕНКУШ Галина Іванівна (22.11.1944, Львів) – бандуристка, з.а. України з 1995, член національної спілки кобзарів України, Київ. Закінчила музичну школу і Львівську консерваторію (1967) по класу бандури В.Я.Герасименка. Працювала солісткою „Укрконцерту” (1967-69), Українського народного хору ім. Г.Верьовки, (1969-74), Київської філармонії (1974-92). З 1992 – педагог Київської консерваторії (тепер Національна музична академія). Репертуар бандуристки багатий і різноманітний. Галина Менкуш виступала на концертах в Російській федерації, Таджикистані, Туркменії, Узбекистані, Киргизії. Була в складі делегації майстрів мистецтв на Днях України в Москві в 1967, подорожувала по містах Німецької Демократичної Республіки. Г.Менкуш грає на бандурі конструкції свого вчителя і доброго майстра Василя Явтуховича Герасименка. Бездоганно виконує вона крім українських народних пісень і дум та творів композиторів прелюдії та фути Баха, сонати Бетховена, п'єси Лисенка, Чайковського, Мусоргського, Глінки, Дебюссі, Равеля, Скарлатті. В 1968 Г.Менкуш брала участь в конкурсі виконавців на народних музичних інструментах в Москві, де посіла одне з перших місць.

Літ.: Жеплинський Б. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів. Край. 2000. – С.142; Пепа В. Ді-

вчина і козацька дума. – Україна, 1968, №43; Ющенко, 1969; В рокотанні риданні бандур, – С. 407.

МЕРЕЖКО Іван – лірник з с. Чаплинка Петриківського р-ну Дніпропетровської обл. В 1916 від нього записано дуже цікавий варіант думи „Втеча трьох братів із города Азова з турецької неволі” („Три брати азовські”).

Літ.: Укр. нар. думи та історичні пісні. під ред М.Рильського, К.Г. Гуслистого. Вид. АН УРСР, 1955, – С.577.

МЕРЗЛЕНКО Віктор Іванович (11.12.1933, м.Жовті Води Дніпропетровської обл.) – член Національної спілки кобзарів України, Дніпропетровська обл. В 30 роках переїхав з сім'єю до Дніпропетровська, де працював на заводі. Змалку полюбив музику і почав вчитися грати на бандурі у В.І.Носачевського, а згодом у В.Сидоренка. Закінчив Дніпропетровську музичну школу ім. Глінки і заочно навчався в Київській консерваторії по класу бандури та керував капелю бандуристів при Палаці культури ім. Ілліча. Вирізнявся хорошою технікою гри та вмільм виконанням творів на бандурі.

Літ.: Калинова Д. Новина в репертуарі. – Зоря, (Дніпропетровськ) від 19.02.1967.

МЕТЕЛЬСЬКИЙ (1830, с.Цибулів Монастирищенського р-ну Черкаської обл. – 1930, там само) – лірник з Уманщини. Спершу грав на кобзі, а згодом навчився робити ліри і став лірником.

Літ.: Лист кобзаря Маркевича А. до Жеплинського Б. від 22.12.1968.

МЕТЕНЬКО Василь Федорович (29.03.1981) – член Національної спілки кобзарів України, Закарпатська обл.

МИКИТА – лірник з с. Глинці Таращанського повіту. Від нього П.Демуцький записав псалму „Страсти Христові”.

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К., 1903.

МИКИТА (1832, м.Люботин на Харківщині – ?) – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.805, л.10.

МИКИТА – кобзар з с.Кладьківка на Десні Ніжинського повіту Чернігівської губернії. Пан-отець О.Вересая.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.І, с.318.

МИКИТА Володимир Теодорович (27.10.1935, с. Орли Перемишлянського пов., Польща – 30.11.2006, м.Львів) – бандурист, народний умілець. Середню освіту одержав у Винниківській СШ на Львівщині. Поступив у музичне училище, але був призваний до війська, де служив у зв'язку Морфлоту в Біломорську на Соловках. Після служби в армії переїхав в Новий Розділ на Львівщині, де працював в АТС Роздільського гірничо-хімічного комбінату. Після закінчення технікуму став працювати в електроцеху. В цей час освоїв гру на бандурі в капелі бандуристів «Дністер», якою керували брати Богдан

та Роман Жеплинські, був заступником старости капели. Виступав багато в складі капели, зокрема в м.Києві, яка нагороджувалася грамотами та медалями.

За виробничі досягнення нагороджений орденом Червоного Прапора. Займався також різьбою та випалюванням по дереву, кості, відреставрував лютьню. Грав на мандоліні, скрипці. Одружився, дружина – Дарія Лесик – працювала зав. бібліотекою. Мав двох синів – Ігора (1960 р. нар.) та Тараса (1964 р.нар.).

Далі працював головним енергетиком залізобетонного заводу в с.Запитів на Львівщині, переїхав жити в м.Львів. Працював у Львівській електромережі постачальником. Розробив проект і виготовив автоматизовану настільну електрошопку різдв'яного лялькового вертепу з рухомими фігурками, яка демонструвалася у Львові та по Львівському телебаченні. Розробляв проекти надгробних пам'ятників. Похований на цвинтарі в с.Сокільники біля Львова.

МИКОЛАЄНКО В.І. (1911, м.Миргород на Полтавщині – 1953) – бандуристка.. З молодих років виявила любов до пісні, співала в хорах. На бандурі навчилася грати в миргородських бандуристів, з якими багато виступала. В 1934 – професійна артистка. В репертуарі переважали українські народні пісні.

Літ.: Бритьман, лист від 8.04.1971.

МИКОЛЕНКО Захар – бандурист. Народився в с. Медведин Богуславського р-ну. Репресований в 1938. Є фото в Переяславському музею.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А..

МИКОЛЕНКО Хома – лірник чи кобзар –?. В Гадяцькому уїзді, 1885 був уже старий.

Літ.: ЦДДА, Львів, Ф 688, оп. 1, о.з. 191/4.

МИНА – лірник з Красного Кута Богодухівського повіту на Київщині. Сліпий, але розказували про нього, що він „трохи видить”.

Літ.: Укр. нар. думи, т.І корпус, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927; Боржковський В. Лирники. Киевская старина. 1889, т. XXVI.

МИНА – кобзар з с.Красний Кут на Харківщині. Його знав кобзар Федір Холодний.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 594, л.4.

МИНКІВСЬКИЙ Микола Михайлович (1890, м.Київ – ХХ ст., м.Туапсе). В кого вчився грати на бандурі не встановлено. Мав музичну освіту, був добрим художником. В 1931 керував деякий час київською капелю бандуристів (до М.Михайлова). Потім жив в Туапсе, де у нього вчився бандурист О.С.Чуприна. Багато мандрував, виступав як соліст-бандурист. Завжди ходив пішки навіть на великі віддалі. З захопленням слухали його люди різних національностей, що жили на Кавказі.

Літ.: Лист Чуприни О. до Жеплинського Б. від 15.04.1967; Нирко О. – С. 278.

Микита
Володимир Теодорович

Миколенко
Захар

Минтенко
Галина Теофілівна

МИНТЕНКО Галина Теофілівна (4.07.1967, м.Заставна Чернівецької обл.) – бандуристка, керівник. У 1982 закінчила Заставнівську ДМШ, у 1986 – Чернівецьке музучилище, у 1995 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. Керівник ансамблю бандуристів Дорошівцівського БК Чернівецької обл.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.64.

МИРВОДА Світлана – бандуристка, учениця В.Я.Герасименка. Президент України В.А.Ющенко в 2006 вручив Світлані Мирводі посвідчення Заслуженої артистки України.

Літ.: Кияновська Л. Лицар бандури до 80 – ти річчя Василя Герасименка, Львів: Те-рус, 2007. – С.33.

МИРГОРОДСЬКИЙ Валерій Дмитрович (1947, станиця Староджереліївська) – кубанський кобзар.

Літ.: Косенко А.Н. Культура и традиции. // Голос правды. – ст.Полтавская, 1999.-11 февраля; Нирко О. – С.278.

МИРОН Якович – кобзар з с.Олександрівка (за Новим Мерчиком) Харківської області. Учень П.Гашенка.

Літ.: ІМФЕ, Ф.6-4/185, л.31.

МИРОНЕНКО Іван – кобзар з с. Юнаківка (тепер Сумської обл.). Наприкінці XIX ст. поч. XX ст. грав на ярмарках (деколи ходив з лірником Яковом із сусіднього села).

Літ.: Лист Петрова Г. (м. Суми) від 8.03.1996 з посыланням на Літопис с. Юнаківка, який зберігається у сільському музею.

МИРОНІВСЬКИЙ (Бандурщик) – бандурист з с.Довжик Харківської губернії. Від нього І.Манжура 1.06.1875 записав в Довжику думу „Як три брати утікали”.

Літ.: Корпус дум, т.1, с.159; ЦДДА, Львів, ф.688, о.з.191, л.241.

МИРОНОВА Н.В. – бандуристка. Працювала музичним керівником в Новояворівському дитсадку №5. Крім того бере активну участь у самодіяльному народному хорі „Нова Яворівщина” Палацу культури „Кристал”.

Літ.: Фото / газ. „Зоря” орган Яворівського райкому Компартії України та районної ради народних депутатів Львівської області, 1986, від 16.08., №98 (6138).

МИРОНЧУК (Хрусь, Кропачева) Людмила Іванівна (21.04.1960, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1976 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук); у 1979 – Дубенське училище культури (клас викладача Г.О.Бородейка). З того ж року викладач бандури в Олександрійській ДМШ, з 1983 – у Здолбунівській ДМШ. Нагороджена дипломом I ступеня за підготовку своєї учениці на всеукраїнський конкурс (Львів, 2002). У Здолбунівській ДМШ відкрила кобзарську світлицю пам'яті А.Ю.Грицяя. Автор поетичних книг „На струнах бандури”, „Перевесло Божої любові”. Її учні: Людмила Воронюк, Людми-

ла і Тетяна Желізна, Тетяна Либак закінчили Рівненське музучилище, Тетяна Степанчук – РДГУ, Оксана Лущик, Лариса Пінтягіна, Тетяна Філімончук, Наталія Ящук, Рима Рудишина, Світлана Адеєва – Дубенське культосвітнє училище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.64-65.

МИРОНЮК (Пилипенко) Елеонора Іванівна (17.10.1936, м.Київ) – бандуристка, заслужена артистка УРСР. Народилася в сім'ї робітників. Ще малою дівчинкою вивчила від бабусі багато народних пісень, полюбила музику. Закінчила Київське музичне училище ім. Глієра по класу бандури, де вчилася у В.А.Кабачка. Під його керівництвом стала разом з В.Пархоменко та Ю.Гамовою учасницею тріо бандуристок, яке набуло великої популярності. Після закінчення училища працювала в Київській державній естраді, а потім в Київській державній філармонії. В складі тріо об'їздила майже всю країну. В 1969 в складі тріо виступала на міжнародному конкурсі у Відні, де одержала звання лауреата і срібну медаль. Виступала в Болгарії і Австрії (1959), Румунії і Угорщині (1960), Фінляндії і Югославії (1961), Франції, Бельгії та Голландії (1965), Канаді (1967), Швеції (1969). Неодноразово нагороджувалась грамотами та дипломами, серед них: Почесними грамотами Верховної Ради Вірменської та Узбекської республік. В 1968 одержала звання заслуженої артистки УРСР. Закінчила Київську консерваторію. Виступала в складі тріо. В репертуарі тріо твори класиків, зарубіжних та радянських композиторів. („Білі каштани” і „Комсомольська прощальна” П.Майбороди, „Дівочі страждання” та „Зозуленька”, І.Шамо „Білі лебеді” і „Три подружки” О.Білаша, „Марічка” і „Дівочі мрії” С.Сабадаша, „Вишневий цвіт” і „Неспокій” В.Вірменича, твори самодіяльних композиторів), а також народні пісні „Ой поплив, поплив” в обр. В.Кирейка, „Чотири воли пасу я” обр. А.Кос-Анатольського, „Марина”, „Пливе човен”, „А калина не верба” та багато інших).

Літ.: Бердник І. Троянди і мелодії. – Україна, 1967, №11.

МИРОНЮК Надія – бандуристка. Вчилася у відомої бандуристки і педагога Раїси Кузьменко. Лауреат IV премії на конкурсі ім.Г.Хоткевича.

Літ.: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття. – Івано –Франківськ: Нова Зоря, 2008.

МИСІВ Микола (біля 1846 – ?) – лірник з Медині. Сліпий з 1863 (від хвороби гостця). Ходив до Кальварії на науки. Вчився в нього хлопець Максим Машталір з Бабина (на ногу спарився окропом, як мав 2 роки).

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. – „Етнографічний збірник”. т.II, НТШ, 1896.

Мирвода
Світлана

Мирончук (Хрусь, Кропачева)
Людмила Іванівна

Миронюк (Пилипенко)
Елеонора Іванівна

МИСЬКО Богдан Пилипович (13.04.1969, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандурист, виконавець. У 1984 закінчив Кременецьку ДМШ (клас заслуженого працівника культури України А.І.Бродіна), у 1988 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицяя). Працював артистом Державної капели бандуристів України, згодом – у народному хорі ім. Г.Верьовки. Подальших відомостей немає.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 65.

МИТРО – лірник у Сокирчині Обертинівського пов.

Літ.: ЦДДА, Львів, ф.688, оп.1.,о.з. 192/2

МИТЯЙ Антон Агейович (1888, с. Медвин на Київщині) – бандурист. Народився в сім'ї бідного селянина. Рано залишився сиротою, змалку почав втрачати зір. В 1905 розповсюджував революційні прокламації, за що був виселений у Вятку, де зустрічався з революціонерами і з їх допомогою набув певної освіти. Після відбуття покарання деякий час працював на молочній фермі „Як” у Києві. Там йому придбали бандуру і він почав вчитися у Гната Хоткевича, який тоді проживав у Києві. Закінчив навчання в 1913. перейнявши від Хоткевича харківський спосіб гри. В 1916 до Митяя на науку приїздив О.А.Маркевич і деякий час жив у нього. В 1917-1918 брав участь у боротьбі за встановлення влади Рад на Київщині. Маючи дуже гарний голос (драматичний тенор), Митяй з великим успіхом виконував пісні та думи „Про Марусю Богуславку”, „Буря на Чорному морі”, „Про Морозенка”, „Про Нечая”, „Про Богдана Хмельницького”, „Про смерть козака-бандуриста” та інші. Але особливий хист бандуриста виявлявся в народних побутових піснях, яких він знав безліч. Його особлива манера співати речитативом і грати складний супровід вражала слухачів. Особливо вдало виконував Митяй пісні „Ой де б я, де б та з досадоньки пішла” та „Ой піду я понад лугом”. На ярмарках Митяй не співав. Його кликали на весілля та інші сімейні свята і там він співав кілька днів. Особливо любили Митяя в селах Звенигородського повіту. Часто кликали Митяя А.А. на концерти до Богуслава, Канева, Корсуня. Цілою ватагою з Митяєм на чолі їздила молодь по селах Канівщини колядувати і зароблені гроші віддали у фонд спорудження пам'ятника Т.Г.Шевченкові. Військовим співцем зробив кобзаря А.А.Митяя похід аж до Галичини, проганяючи німців з України. Помер А.А.Митяй смертю героя – оточений німцями в сусідньому селі Писарівна, де грав на весіллі у знайомих.

Літ.: Бахтинський Ф. Кобзар Митяй. – Музика, К., 1925, №11 і 12; Уманець, 1964.

МИТЯЙ Антон Софронович (1910 – 1943) –

бандурист з с. Медвин Богуславського р-ну Київської обл. Загинув ймовірно у Дарницькому таборі м. Києва.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

МИХАЙЛО (XIX ст. – XX ст.) – кобзар із Миронівки на Харківщині. Вчився грати на кобзі у Петра Колибаби.

Літ.: Крист, 1902.

МИХАЙЛО – лірник із с.Богутина. У 1932 – 1939 заходив двічі на рік до сіл Жабеня, Годів та близькі хутори Кульби та Парцяляни. Приходив на Великодні свята, Вознесіння Господнє або Зелені свята. У час храмових празників грав і співав. У його пертуарі були переважно пісні: релігійні: „Про бідного Лазаря”, „Ой зійшла зоря вечорова, над Почаєвом стала”, „Ой пішла сирітка та на гріб плакати”, „Про страшний суд”, „Иди, мамо, геть від мене”, „В жилний четвер по вечері ішов Ісус на spacerи”, „Страдальна мати під хрестом стояла”; історичні – „Пісня про Нечая”, „Гей на горі там женці жнуть”, „Ой попід гай зелененький” (Про Довбуша) та інші.

Літ.: Медведик П. Літературно-мистецька та наукова Зборівщина. Словник біографій визначних людей. – Тернопіль: Джура, 1998. – С.182.

МИХАЙЛО (Михайла Сокового Зять) (? – 18.01.1770) – бандурист із Шаржиполя, учасник антифеодального повстання 1768 (Коліївщина). Страчений польською шляхтою в 1770.

Літ.: Коденська книга, 1796; КС, 1832, кн.4, стор.165; Полотай, 1940; Лавров, НТЕ, 1970, №3; Лавров, 1980, с.61; Путь А. Вшануймо героїв Коліївщини. – газ. Радянська Житомирщина від 17.02.1968

МИХАЙЛОВ Григорій – сліпий придворний бандурист. Відомий своїми записками Яків Маркович згадує кілька разів (під 1742-43 рр.) про сліпого придворного бандуриста Григорія Михайлова. „Раз ізгадує з причини свого відвідування отого бандуриста в Москві; удруге – „приехавши в свою квартиру, застали дворцовых – сліпого бандуриста і певчих и куликали с ними”; третій раз автор відмічає одруження того ж бандуриста в дворці, і, нарешті четвертий – про видання тому бандуристові дворянського звання.”

Літ.: Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. – Харків: 2002. – С.125.

МИХАЙЛОВ Микола Миколайович (1903 – 16.06.1936, м.Ташкент) – талановитий диригент і організатор капел бандуристів, Закінчив 1929 Київськ. муз-драм. інститут ім.М.Лисенка. З 1934 – кер. Першої укр. капели кобзарів у Києві. З 1935 – призначений худ.кер. Об'єднаної першої зразкової капели бандуристів Наркомосу УРСР. Працював керівником Першої української капели кобзарів при Київській філармонії, а після об'єднання Київської капели з Полтавською і створення в 1935 Державної зразкової ка-

Мисько
Богдан Пилипович

Михайлов
Микола Миколайович

пели бандуристів УРСР, став її першим керівником. Під керівництвом М.Михайлова Державна капела бандуристів УРСР успішно виступала в Москві (березень 1936).

Літ.: Черногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.22.Яценко, 1970, – С.28 – 29.

МИХАЙЛЮК Олександр – кобзар з Лубенського повіту Полтавської губ. П.Куліш від нього записував думи.

Літ.: Сперанський, 1904; Горленко; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.243.

МИХАЛЕВИЧ Леонтій – лірник із Ямполя, учитель Мокровіза. Мав ще учнів. Серед них були: Спичка Архип, Андрій, Іван і Павло.

Літ.: Киевская старина, 1894, №9.

МИХАЛКО – лірник із Вонятич Літинського повіту на Поділлі.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина”, 1889, т. XXVI; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

МИХАЛКО (Михайло) – лірник із с. Шершні Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина”, 1889, т. XXVI; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

МИХАЛКО – лірник з с. Широка Гребля Латинського повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники „Киевская старина”. 1889, т. XXVI; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

МИХАЛЕЦЬ (Харченко) Надія Олександрівна (24.10.1978, м.Сарни Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1993 закінчила Сарненську ДМШ (клас викладача І.О.Сологуб), у 1998 – Рівненське музичне училище (клас викладача І.В.Свентах), у 2004 – РДГУ. З 1998 – викладач бандури та керівник ансамблю бандуристів у Сарненській ДМШ Рівненської обл.. Учасниця I міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах ім. Г.Хоткевича (Харків, 1998) та II і III творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна”, 2001, 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.65.

МИХАЛЬЧИШИН Ярослав Васильович (26.12.1910, с.Любачів, тепер Польща) – бандурист, співак, публіцист. В Любачеві закінчив 4 класи народної школи. 1920-1929 – студент української класичної гімназії в м.Перемишлі. Вчився в Перемишлі у Вищому музичному інституті ім. М.Лисенка по класу скрипки В.Вітошинського. Далі продовжував музичну освіту в Державній консерваторії в м. Катовіце. Там само працював статистом в Драматичному театрі ім. С. Виспянського та оперним суфлером. 1941-1945 – вчився у вищій Торговельній школі в Кракові. 1945-1947 – артист Української Державної хорової капели УРСР „Трембіта”. 1958-1960 – вчився грати на

бандурі у В.Я.Герасименка. З 1960 виступав як соліст-бандурист. В репертуарі твори на слова Т.Г.Шевченка, укр. народні пісні („Ой поїхав з України козак молоденький”, „Про Морозенка”, „Ой на горі жито” та інші). Жартівливі пісні та танці, твори сучасних композиторів. Підготував і опублікував низку нарисів про українських композиторів та діячів культури, зокрема про бандуриста Юрія Сінгалеви́ча.

МИХЕД Андрій Федорович (1900, м.Носівка Чернігівської обл.) – бандурист. Народився в сім'ї робітника носівського цукрозаводу. В 1916 закінчив Ніжинське технічне училище і був відправлений на фронт будувати мости. Після демобілізації працював на цукрозаводі. Брав участь в будівництві інших цукрозаводів. З 1931 жив в м. Воронежі, де брав участь в будівництві заводу синтетичного каучуку ім. С.М.Кірова, працював на заводі і разом з батьком Федотом Федоровичем та братами Іваном, Михайлом та Степаном, а також мамою, сестрою, дружиною та дружинами братів утворив родинний ансамбль пісні та танцю. В 1938 родинний ансамбль успішно виступав в м. Ярославлі на Всесоюзному огляді і був премійований бандурами. Брати навчилися грати на бандурах у М.П.Полотая і з цього часу стали виступати також як бандуристи. З 1941 по 1945 працював на авіаційному заводі в м. Куйбишеві і виступав з братами в клубі заводу, виїжджали у військові частини. З 1948 знову працював на відбудові і пуску заводу синтетичного каучуку у Воронежі і до 1950 разом з братами брав участь в родинному квартеті, а згодом і тріо бандуристів. В репертуарі родинного ансамблю бандуристів було багато українських та російських народних пісень, пісень на слова Т.Г.Шевченка, творів радянських композиторів. Пенсіонер, жив у Воронежі.

Літ.: Печерський Н. Под тополями. – Правда від 8.10.1965; Полотай М.П., лист до Жеплинського Б. від 19.06.1969.

МИХЕД Федот Федорович – бандурист, батько Андрія Михеда.

МИЦЬКО Петро – бандурист з Аргентини, вчився у Василя Качурука і після смерті Качурука став мистецьким керівником капели бандуристів ім. Т.Г.Шевченка в Аргентині.

Літ.: Зубанич Ф. Живі струни південної Америки. – газ. Свобода, США, ч.235 від 10.12.1993.

МИШТАЛЬ Ольга Миколаївна (1961, с.Гірник на Львівщині) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1980 закінчила Вінницьке музичне училище ім. М.Д.Леонтовича, у 1984 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури Червоноградської ДМШ, учасниця тріо бандуристок „Горли-

Михалець (Харченко)
Надія Олександрівна

Мишталъ
Ольга Миколаївна

ця” при Червоноградському РБК. Лауреат республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах у складі тріо бандуристок (Івано-Франківськ, 1988), лауреат міжнародного конкурсу „Золоті ключі” як солістка (Трускавець, 1990), лауреат міжнародного конкурсу „Золоті трембіти” у складі тріо бандуристок „Горлиця”(1992), учасниця міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича у складі тріо бандуристок „Горлиця” (Київ, 1992).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.65-66.

МИШУК (Мишул) Василь (XIX ст.) – кобзар із с.Мишківка (15 верств від Стародуба, по дорозі на Новгород-Сіверський) Стародубського пов. Знав багато дум, серед них „Про Хмельницького”, „Про трьох братів Азовських” та інші.

МІЛЬКІН Василь Артемович (1909-1962) – кобзар з с.Дегтярі Срібнянського р-ну Чернівецької обл.. Знав думи.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.: Розповідь Бобиря А. (28.11.1988 – на з’їзді в Києві, Лавра).

МІНКІВСЬКИЙ Олександр Захарович (1900, с.Сніжна Сквирського р-ну на Київщині (тепер – Погребищенський р-н Вінницької обл.) – 12.04.1979, м.Київ) – керівник Державної (тепер Національної) капели бандуристів України, народний артист СРСР, професор. Народився в родині сільського вчителя і дяка. Вчився в церковно-приходській школі, де співав в хорі. Оволодів грою на скрипці. З десятирічного віку вчився в Київському духовному училищі. Став учасником дитячого симфонічного оркестру. Оволодів диригуванням, очолив хор школи. Середню освіту здобув у Київській педагогічній школі(1921), де вчився в Кирила Стеценка. Співав в хорі, яким керував М.Леонтович. Після закінчення диригентського факультету Київського музично-драматичного інституту (1930) працював педагогом в музичних та педагогічних технікумах м.Києва. В 1934-1941 – художній керівник та головний диригент Хорової капели українського радіокомітету. В 1941-1942 – працював в Уфі. В 1942-1944 – науковий співробітник Академії наук УРСР. З 1943–1946 – заступник художнього керівника та диригента Державного українського народного хору. З 1946–1974 – художній керівник та головний диригент Державної заслуженої капели бандуристів УРСР. З 1951 – викладач (з 1960-завідувач) кафедрою диригування Київської державної Консерваторії. В 1969 – Мінківському О. присвоєно звання лауреата Шевченківської премії.

Літ.: Черногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.28-29.

МІНЯЙЛЕНКО (близько 1904, станиця

Пашківська на Кубані – 1.03.1918) – юний Кубанський бандурист. Вчився грати мабуть на курсах гри на бандурі, організованих для козаків Кубані. Вчився мабуть вже в учнів В.Ємця. Талановито гарно грав на бандурі, мав пречудовий голос і подавав великі надії. Багато й успішно виступав. В березні 1918 коли денікінці вперше взяли Катеринодар був розстріляний денікінцями на території Катеринодарського залізничного двірця.

Літ.: Нирко О. – С.293; Ємець – С.370.

МІНЬКОВСЬКА Валентина Василівна (24.02.1979, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1993 закінчила Кременецьку ДМШ, у 1997 Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентак). У 2003 – Рівненський інститут слов’янознавства. Живе і працює в м.Рівне.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.66.

МІРОШНИЧЕНКО Прокіп – старий кобзар, з яким бандурист, а згодом письменник і публіцист Іван Немирович в 1944-1945 їздив по Дніпропетровщині в складі мандрівної капели бандуристів. Знав багато легенд.

МІСЕВИЧ Кость (Костянтин) Федорович (17.11.1890, с. Лезнів (передмістя Хмельницького, тепер вул. Московська) – 11.09.1943, с.Попівці біля Почаєва) – бандурист, художник, громадський діяч. Кость Місевич за фахом телеграфіст, до листопада 1920 працював начальником Подільської залізниці. У час революції Проскурівський повіт обрав його до парламенту – Центральної Ради в Києві. Був сотником армії УНР. Після 1917 зацікавився бандурою. Купив бандуру і від сліпого кобзаря українського патріота Антона Митя навчився грати. Далі вдосконалював мистецтво гри по підручнику Гната Хоткевича і досяг великої майстерності гри. Згодом виїхав до Польщі. Виступав як бандурист та художник (розмальовував церкви) в Галичині, очолив українське товариство пасічників Галичини. Після смерті своєї першої дружини, одружився з Маргаритою Петрівною Боно і жив у с. Млинівцях Кременецького р-ну Тернопільської обл. Деякий час був дрібним службовцем на тютюновій фабриці в Кременці. Був дуже обдарований. За короткий час став бандуристом і майстром бандур. Серед інших виготовив два інструменти для бандуристів (брата та сестри) Свідерських. У 1927 гастролював у Дубенському та Млинівському повітах на Волині (нині Рівненщина). У 1939 переїхав до Холма, де у 1940 організував клас бандури в українській гімназії. На початку війни у 1941 разом із дружиною Боно Місевич часто їздив по селах Кременеччини, мав зв’язки з повстанськими загонами. Виступав перед воїнами УПА. В 1943 перехову-

Мінківський
Олександр Захарович

Мінківська
Валентина Василівна

Місевич Кость
(Костянтин) Федорович

Місевич-Боно
Маргарита Петрівна

Місевич-Боно
Маргарита Петрівна

Міхеєва
Тетяна Вікторівна

Мішалов
Віктор

вався від німецьких окупантів у с. Попівцях біля Почаєва. Там його арештували фашисти. Намагався втекти і був поранений. Щоб не потрапити в руки фашистам, важко поранений покінчив життя самогубством. Помер і похований в с. Попівцях.

Кость Місевич мав хороший голос (тенор) і мистецьки виконував на бандурі думи та жартівливі пісні. Часто виступав в дуеті з бандуристом Гонтою, з яким разом і виготовляли бандури, а також деякий час в тріо з Данилом Щербинюю. Виступав в Кременці, Станіславові, Перемишлі, Яворові, Уневі, Бучачі, Жовкві, Почаєві. У часі концертних подорожей записував маловідомі пісні, працював над школою гри на бандурі. У академічному домі у Львові грав у зведеної капелі бандуристів Галичини разом з Ю.Сінгалевичем.

Літ.: Волощук Н. Слово про Костя Місевича. // Волинь. – Рівне. – 2003. – 5 вересня; Жеплинський Б. Місевич Кость (Костянтин) Федорович. // Коротка історія кобзарства в Україні, – Львів: Край 2000. – С. 143; Кость Місевич – визначний бандурист ХХ ст. // Бандура. Музично-літературний журнал. – Нью-Йорк. – 1986. – С.2-6; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.66-67; Самчук У. – С.77-78.

МІСЕВИЧ-БОНО Маргарита Петрівна (19.05.1895, с.Вілія Шумського р-ну Тернопільської обл. – 12.12.1951, с.Великі Млинівці Кременецького р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, співачка, громадський діяч. Народилася у сім'ї емігранта-італійця, відставного колежського асесора, шляхетного роду. Батьки придбали землю у с.Млинівцях біля Кременця і там поселилися. По закінченні Кременецької гімназії Маргарита вступила до Київської консерваторії по класу фортепіано та вокалу (голос сопрано широкого діапазону). В Києві дружила з передовою молоддю: Максимом Рильським, Романом Бжеським, Юрієм Коцюбинським і його сестрами, Павлом Тичиною та іншими. В листах до батьків, які писала українською мовою твердила, що вона українка, бо народилася на українській землі. Любов і вірність Україні пронесла через усе життя. Виконувала деякі партії в оперному театрі. З хором Кирила Стеценка об'їздила міста і містечка України. Коли більшовики надовго закріпились на Україні, Маргарита з чоловіком Романом Бжеським нелегально перейшла радянсько-польський кордон і добралась до батьківського двору в Млинівцях, де з батьками згодом створила бібліотеку при „Просвіті”.

У 1926-1928 хворіла. В цей період розійшлася з чоловіком. Деякий час співала в хорі Д.Котка. Вдруге вийшла заміж у 1929 за мандрівного бандуриста Костянтина Місевича, колишнього члена Центральної Ради та сотника армії УНР, який звільнився з польського полону-табору

для інтернованих старшин у Тарнові біля Кракова і концертував по Галичині. З його допомогою освоїла гру на бандурі і почала виступати разом з чоловіком. Вели і невелике домашнє господарство. У 1939 перед приходом радянської влади бандуристи Місевичі виїхали із Млинівців на Захід. Деякий час жили в Холмі. Організували Демо-Довгопільський мандрівний театр „Заграва”, в репертуарі якого були короткі патріотичні п'єси, пісні та думи під супровід бандур. Восени 1941 Місевич-Боно повернулася до своєї садиби у с. Великі Млинівці. Знову разом з чоловіком грали на бандурах, приймаючи участь у відродженні національної культури. А як почались утиски та репресії німецьких окупантів, переховувались у різних місцевостях. У 1943 Костянтина вбили німецькі фашисти, а Маргарита переховувалась у чужих людей. У 1946 Маргарита повернулася до своєї спустошеної хати у с. Млинівці, з документом на своє дівоче прізвище Боно. Жила у постійній тривозі, що арештують або вивезуть у Сибір. Померла від хвороби раку. Похована на кладовищі сусіднього с.Підлісці біля могил родини Боно.

Літ.: Ласовська У романтичній балці. // Нова хата, Львів: 1938, ч.11-12. – С.-2; Бачинська К. Шлях у вічність. // Діалог, Кременець, Тернопільської обл., 1997, ч.32 (7368) – 9 серпня, – С.3; Бачинська К. Обпалена долею, але не зломлена. // Діалог, Кременець Тернопільської обл., 1998.– ч.27(7417).– 4 липня; Бачинська К. Нескорена жіноча доля. // Жіночий світ.– Вінніпег, Канада, 1999, ч.9-10(580-581), вересень-жовтень. – С.10-12; Тернопільський обл. держ. архів (ФАТО) Ф 486, оп.1, спр.77,арк.10; Ф 348 оп.1, спр.100, арк..11. стр.324, 325,349-458.

МІХЕД (Міхид) Леонтій – лірник із с. Патюти тепер Козелецького р-ну Чернігівської обл.
Літ.: НТЕ, №3, 1963.

МІХЕЄВА Тетяна Вікторівна (18.01.1971, с.Розваж Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1986 закінчила Острозьку ДМШ, у 1990 – Рівненське музучилище (клас викл. Т.В.Свентах). З того ж року викладач бандури в Острозькій ДМШ.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.67.

МІШАЛОВ Віктор (4.04.1960, м.Сідней, Австралія) – бандурист. Коли йому було 11 років почав вивчати гру на бандурі. В 1974 став учнем Григорія Бажула – колишнього учня Гната Хоткевича. В 1978 одержав нагороду від австралійської Ради мистецтв. Ця нагорода дала йому змогу поїхати до Північної Америки, де продовжував навчання в Петра Китастого й Петра Гончаренка з Детройтського ансамблю бандуристів ім. Т.Шевченка. Від 1979 до 1981 Мішалов перебував в Консерваторії ім. П.Чайковського в Києві, де працював в одного з найкращих бандуристів Сергія Баштана. Перебуваючи

в Києві Мішалов провів деякий час на приватних студіях у Григорія Ткаченка. В 1991 з капелою ім. Т.Шевченка гастролював по Україні.

Віктор Мішалов – визначний бандурист. Він виступав у різних країнах Європи, Австралії, Північній Америці. Він учитель і науковець, автор праць про бандуру, учасник наукових конференцій. В співавторстві написав книгу „Українські кобзарі-бандуристи” (1986, Сідней).

Літ.: В рокотанні риданні бандур, – С. 408; Бойко-Бел Л. Виступ бандуриста Віктора Мішалова. / газ. „Свобода”, США, число 43, п’ятниця. 22 жовтня 2009.

МІЩЕНКО (Мазорук) Любов Василівна (10.06.1958, м.Сокаль Львівської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1974 закінчила Сокальську ДМШ (клас викладача О.М.Денисенко, у 1980 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грица). З того ж року викладач бандури Азовської ДМШ Запорізької області. Лауреат обласного конкурсу „Козацькі пісні”, дипломант І Всеукраїнського фестивалю, присвяченого 500-річчю Запорізького козацтва (дует Міщенко Л.В., Закринична Г.В.).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.67.

МОВЧАН Єгор Хомич (1.06.1898, с.Велика Писарівка Сумської обл. – 22.03.1968, м.Київ) – видатний кобзар. Народився в сім’ї наймита. З дитинства втратив зір. Кобзарського мистецтва вчився у С.Пасюги. Його репертуар „Невільницький плач”, „Про удову і трьох синів”, „Про самарських братів”, багато історичних та жартівливих пісень. Мовчан сам складав думи та пісні („Чапаєв”, „Пісня про Щорса”, „Ниво моя, ниво моя”). З кобзою за плечима незрячий кобзар обійшов сотні сіл, ніс у маси улюблені народні пісні та думи. Співав про тяжку долю людей та їх багатоголиву боротьбу з ворогами. Був учасником першої республіканської наради кобзарів і лірників 1939, брав активну участь в роботі утвореного тоді державного ансамблю кобзарів. В 1940 був учасником Всесоюзної наради народних співців. Під час перебування в Москві виступав у Інститутах Академії наук, університеті, в клубі Спілки письменників та по радіо. Записана від Мовчана „Дума про Леніна” („Була зима з відлигою”) є одним з найкращих зразків радянського фольклору. Під час Великої Вітчизняної війни Єгор Мовчан складав антифашистські пісні, якими будив ненависть до ворогів. В 1942 йому до рук потрапила листівка з віршем поета Андрія Малишка „Коли течуть криваві ріки”. Мовчан склав мелодію і співав цю пісню по селах свого та сусідніх районів. В повоєнні роки Є. Мовчан продовжував свою кобзарську діяльність. За високохудожнє виконання пісень не раз одержував подяки

і премії. Відзначення 60-ти річчя від дня народження Є.Мовчана в 1959 перетворилося на народне свято української народної пісні і музики. Його співу і грі аплодували сотні учасників Міжнародного конгресу славістів в Москві. Репертуар кобзаря записаний і зберігається в фондах Інституту Мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т.Рильського АН УРСР.

Незадовго до смерті Мовчан здійснив поїздку на могилу Т.Шевченка і свою бандуру заповідав музеєві Шевченка в Каневі, де вона знаходиться й тепер. Похований в Києві на новому кладовищі. На його похорон прибула делегація з Великої Писарівки. З’їхались кобзарі з багатьох міст і сіл.

Літ.: Жеплинський Б. Мовчан Єгор Хомич // Кобзарі. Бандуристи. Випуск 1., Львів: Академічний експрес, 1997; Рильський М.Т., Лавров Ф.І. Кобзар Єгор Мовчан, 1958; Нар. співці, 1955; УРЕ, т.IX, С.278; Лавров, 1968; Бугаєвич І.,Льченко І. Незабутня подорож. // НТЕ, 1968, №2; Ющенко О. Пам’ятні зустрічі.// НТЕ, 1968, №2.

МОВЧАН Олександр Миколайович – член Національної спілки кобзарів України, Київ.

МОВЧАН (Чугунний) (1888, с.Велика Писарівка, нині Сумської обл. – ?). Був сліпим. В кого вчився грати на бандурі не встановлено. Мандрував по містах і селах часто разом з кобзарем Ф.Кушнериком. Добре грав на бандурі. Виконував думи, народні пісні. танці. Дату смерті не встановлено.

Літ.: Глушко Ф., лист від 6.02.1971.

МОКРОВІЗ Євдоким Микитович (біля 1859, із с.Сивок Острівського пов. Унічевської волості на Херсонщині – ?) – лірник. Осліп від віспи маючи 10 років. Через 5 років пішов вчитися до лірника Леонтія Михалевича із Ямполя, у якого вчився 1 рік і 2 місяці. За науку заплатив 20 крб. Десь біля 1879 оженився, мав семеро дітей. Поводирем була йому дочка. Жінка господарювала вдома. Репертуар „Про панщину”, „Про біду”, „Про тещу”. „Сирітка” та інші псалми. Зустрічав його А.Малинка.

Літ.: Киевская старина, 1894, №9, – С.434-444; ЦДІА, Львів, Ф 688, оп.1. о.з.192/3.

МОКРОГУЗ Інна – член Національної спілки кобзарів в Україні, Чернівецька обл..

МОКРОУС Василь Кузьмич (1893 – ?) – бандурист. Був велетенського росту і мав надзвичайно сильний голос. Добре грав на бандурі і співав. В кого вчився грати на бандурі не встановлено. Сам робив бандури та мистецьки різьбив по дереву. Зі своєю бандурою незважаючи на погоду пішки сходили майже увесь Кавказ, Ставропольський та Краснодарський край. Деколи зустрічався з кобзарем О.Чуприною тв виступав з ним у спільних концертах. В репертуарі переважали народні пісні.

Літ.: Чуприна О., лист до Жеплинського Б. від 15.04.1967.

Міщенко (Мазорук) Любов Василівна

Мовчан Єгор Хомич

Молнар Лайош Людвігович

МОКРОУС Павло – бандурист. Ще студентом Харківського технологічного інституту в 1906 влаштував в Охтирці концертні виступи кобзарів. Сам добре володів бандурою.

Літ.: Ємець В. Кобза та кобзарі. 3 бібл. додатком 3. Кузелі вид. „Українське слово” (ч. 34), Берлін, 1923. – С.69.

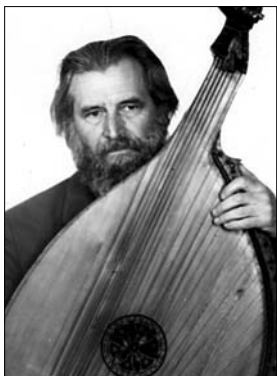
Мончин
Оксана Ігорівна

Молчко
Богдан

Монастирська (Мигаль)
Ірина Теодорівна

Мормель
Валерій Федорович

МОЛНАР Лайош Людвигович (23.05.1954, с.Гетьєн Берегівського р-ну Закарпатської обл.) – кобзар, бандурист, Член Національної спілки кобзарів України, Львів. В дитинстві втратив зір. В 1970 закінчив спец-школу інтернат для сліпих в м. Мукачеві, де в 1970-1974 працював на підприємствах системи УТОС. В 1974 переїхав в м.Олександрію Кіровоградської обл. і поступив в Олександрійське культосвітнє училище, яке закінчив в 1976 по класу баяна. Деякий час не працював. А в 1981 переїхав в м.Червоноград Львівської обл., де працював в будинку культури м. Соснівка акомпаніатором. В 1983 почув виступ кобзаря Юрія Даниліва, який виконував пісню „Зслаб чумак на дорозі” і під впливом почутого вирішив вчитися грати на бандурі. Почав їздити до Львова на науку до Юрія Даниліва, а в 1989 поступив в народну капелу бандуристів УТОС „Карпати”, створену ще раніше Ю.Данилівим. Виступає Л.Молнар і як соліст-бандурист. Зараз кобзарює самостійно або дуєтом з дружиною Тетяною Фроловою, яка читає свої вірші. Репертуар – твори кобзарів та композиторів М.Коваля „Про Україну”, Г.Китастого „Про Аскольда і Дира”, власні твори: „Не мовчять кобзарі” (слова Т.Фролової), лемківська пісня „Горами, долами” та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Молнар Лайош Людвигович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000 – С.144.

МОЛЧКО Богдан (1929-1979) – бандурист, учасник студентської капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту (1949-1950), яку організував і якою керував Олег Гасюк. Був арештований. Суджений, відбув каторгу в ГУЛАГах.

Літ.: Жеплинський Б. Перша капела бандуристів Львівської Політехніки.// Кобзарськими стежинами, Львів, 2002, – С.206, 209.

МОНАСТИРСЬКА (Мигаль) Ірина Теодорівна (30.10.1927, м. Борислав тепер Львівської обл.) – грала на бандурі в капелі бандуристів репресованих. Ще в дитинстві почала вчитися грати на скрипці в Романа Попеля. В час німецької окупації вчилася в Дрогобицькій гімназії з українською мовою навчання. Далі батько був арештований комуністичною владою і відбував заслання (стаття 54) в Інті (Комі АСРС), а сім'я була виселена в Томську область (Сибір). У Сибіру зустрілася з спец поселенцем журналістом Тарасом Мигалем і стала його дружиною. Ще в пересильній

тюрмі у Львові зустрілася з бандуристами Богданом та Романом Жеплинськими, від яких згодом вже в Томській області навчилася грати на бандурі і грала-співала в створеній братами Жеплинськими капелі бандуристів репресованих. Згодом в складі капели виступала і на обласному огляді художньої самодіяльності в Томську, де капела була нагороджена дипломами. Нині п.Монастирська пенсіонер, проживає у Львові.

Літ.: Жеплинський Б. Нескорена пісня. // Кобзарськими стежинами. – С. 216-218; Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка друга. Дороги Сибірські. – Дрогобич: Коло, 2010. – С.144-146.

МОНЧИН Оксана Ігорівна (30.04.1959, м. Перм, Росія) – бандуристка. В серпні 1966 р. разом з батьками переїхала до м.Львова, де була прийнята на навчання в спеціалізовану середню школу № 37, яку закінчила в 1976 р. з золотою медаллю 3 1970 р. по 1974 р. навчалася в музичній школі №4 по спеціальності гри на бандурі, яку закінчила з відзнакою. З 1969 по 1976 – активна учасниця дитячої капели бандуристок „Дзвіночок”, а з 1976 по 1985 – народної капели бандуристок „Галичанка”. Брала участь у всіх оглядах, конкурсах, олімпіадах художньої самодіяльності обласного та всесоюзного рівнів. У 1976р. вступила до Львівського політехнічного інституту на теплотехнічний факультет, який закінчила в 1981 і отримала диплом з відзнакою за спеціальністю „Теплогазопостачання і вентиляція”. З 1983 по 1985 працювала керівником ансамблю бандуристок у Львівській санаторній школі-інтернат №1. З 1985 по 1992 працювала інженером теплотехніком в різних проектних організаціях. В червні 1992 вступила на заочне відділення Дрогобицького педагогічного інституту на музично-педагогічний факультет, який закінчила в червні 1997 за спеціальністю „Вчитель музики”. З 1992 по 1994 працювала вчителем християнської етики у СШ №93, з 1994 по 1996 – вихователь учнівської молоді у СШ №15 м.Львова. Тепер працює у Центрі творчості дітей та юнацтва Галичини.

МОРМЕЛЬ Валерій Федорович (11.08.1941) - член Національної Спілки Кобзарів України Київська обл.. Директор Музею кобзарства в м.Переяслав-Хмельницький. Пропагує кобзарське мистецтво в Україні. Учасник кобзарських зборів та конференцій.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Львів. – С.235.

МОРОЗ – лірник. В його репертуарі була „Пісня про правду і неправду”.

МОРОЗ Василь (біля 1841) – лірник з Гуцулевої Ананіївського повіту на Херсонщині. Народився в с. Бокова Ананіївського пов. Батько його був кріпосним і мав велику сім'ю, добре господарство. У віці 8 років захворів віспою, після чого осліп. Але і слі-

пому знайшлась робота у поміщика: він „опихав просо” на нижній ступі. Якийсь гість поміщика порадив віддати Василя на науку до лірника. Відвезли Василя вчитися в с. Косси Подільської губ. до лірника Методія Колісниченка. У Методія тоді було до 30 учеників різного віку. У дворі була побудована хата-казарма, в якій поміщались ученики з учителями, а наставник школи Мефодій жив там, але в окремій хаті. Старші, вже вивчені Мефодієм ученики, були учителями для новоприбулих; на двох учителів було по п'ять учеників, причому учителі вчили по черзі – тиждень учитель займався з учнями, а тиждень ходив по селах і містечках на заробітки.

Відтак вже син Мефодія відвозив додому пожертвування, які складали лірники у довірених осіб. Наука проходила на протязі 6 років. Після смерті Мефодія школа перестала існувати. Репертуар Мороза був невеликий, але співав і грав на саморобній лірі дуже добре. Особливо „до танцю”, козачки, валець, польку. Жив у Гуцулівій з сім'єю.

Літ.: Чикаленко Е. – Лірник Василь Мороз. КС., 1896, т.ІІ. живопис.

МОРОЗ Данило – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.948, л.1.

МОРОЗ Микола Олександрович (1914-1984) – бандурист, який жив у Степанівці на Чернігівщині. Бандури для нього зробив О.Г.Корнієвський.

Літ.: Таланти знані та маловідомі. // Календар 2004р. Співоче поле Чернігівщини. – С.120.

МОРОЗ Ольга Юріївна (25.03.1954) – бандуристка, член Національної спілки кобзарів України, Львів. В 1968-1974 навчалась у музичній школі №1 (педагог Ніна Яківна Байко). В 1974-1978 – навчалась у Львівському музичному училищі (педагог Т.І.Гальчак). В 1978-1983 – навчалась у Львівській консерваторії (педагог Л.К.Посікіра). Грала в ПК ім. Гагаріна у Львові. Мала свій вокально-інструментальний гурт – секстет.

МОРОЗ Роман Андрійович (7.03.1977) – член Національної спілки кобзарів України, Київ.

МОРОЗЕВИЧ Ніна Василівна (1.12.1960) – член Національної спілки кобзарів України, Одеса.

МОРОЗОВ Н. – кобзар із Харкова. У нього вчився кобзарського мистецтва протягом трьох місяців в 1861 кобзар-лірник Іван Михайлович Петрик із хутора Сосновий Ріг (тепер с. Литвинівка) на Харківщині.

Літ.: Лист Лисенка І.М. (м.Київ) до Жеплинського Б. від 2.01.1998.

МОРОЗОВ Нестор (XIX ст.) – лірник із Харкова (біля Холодної Гори).

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей”.

МОСІЄВИЧ Любов Степанівна – бандуристка, член Національної спілки кобзарів України, Волинська обл. Створила в 1993 гурт „Кобзарик” (м.Горохів Волинської обл.), який домогся значних успіхів. В 1997 йому присвоєно звання „зразковий дитячий гурт-студія „Кобзарик”. В березні 1998 „Кобзарик” на обласному огляді конкурсі зайняв перше місце серед зразкових дитячих колективів. З великою концертною програмою, присвяченою 2000-річчю Різдва Христового та іншими програмами під керівництвом Л.Мосієвич цей колектив виступав в багатьох містах Волині та поза її межами.

Літ.: Оленюк М. Гурт „Кобзарик” з Волині.// Бандура, №78, липень-грудень. 2002. С.30-31.

МОСКАЛЕНКО Алла Володимирівна (18.03.1975) – член Національної спілки кобзарів України, Вінниця.

МОСКАЛЕНКО Купріян (XX ст.) – жив у Києві в 20-х роках XX ст.. Ходив по селах і грав зимою по хатах („бо на дворі холодно”).

Літ.: ЦДДА, Львів, Ф. 688 оп.1, о.з.192 /3.

МОСКВИЧОВА Галина Олексіївна (1937, с.Мала Торівка Вінницької обл.) – кубанська бандуристка.

Літ.: Нирко О. – С.278.

МОСКВІНА (Бут) Неля Трохимівна (26.12.1937, м.Київ) – бандуристка, член Національної спілки кобзарів України, Київ, заслужена артистка УРСР (1967). Грати на бандурі вчилась у В.Кабачка в Київському музичному училищі. Закінчила Київську консерваторію. З 1961 виступала в складі тріо бандуристок Київської філармонії (разом з Н.Павленко та В.Третяковою). Цей ансамбль виступав в Австралії, Новій Зеландії, Індії, Бірмі, Сінгапурі, Малайзії, Непалі, Фінляндії, Франції, Канаді, на Кубі. В репертуарі бандуристки багато українських народних пісень, творів класиків та радянських композиторів. Неодноразово нагороджувалась грамотами та дипломами, зокрема грамотою Президії Верховної Ради Казахської РСР.

Літ.: Радянська жінка, 1964, №3; Укр. 1968, №10; О.Г. Турне тріо бандуристок по Канаді. – Український голос (Канада, Вінніпег) від 20.XI.1969; Третякова. З піснею до Канади.// Музика, 1970, №2; Чепурна П. Зустрічі в Канаді. – Укр. 1970, №19.

МОТА Андрій – бандурист, замордований більшовиками в 1941. Був одним із перших учнів Юрія Сінгалевича, в якого вчився грати на бандурі.

Літ.: Бандура, №9-10, липень – жовтень 1984, – С.54.

МОТА Володимир Несторович (24.06.1927, м.Львів) – співак (бас-профундо), бандурист, громадсько-культурний діяч. Нагороджений золотим хрестом за особливі заслуги (1992). Голова управи колишніх вояків 1-ї Української дивізії Української Національної Ар-

Москвіна (Бут)
Неля Трохимівна

Мота
Володимир Несторович

Моцьор
Валентина Іванівна

Мошик
Микола Григорович

Мошинська
Оксана

Мулька
Галина Володимирівна

Муран
Олександра Теодозівна

мії, одержав Грамоту признання за працю на ниві кобзарського мистецтва Української Могиллянсько-Мазепинської АН у вільному світі (1986). В 1930-ті проживав на Скалатщині (нині Підволочиський р-н Тернопільської обл.). Солоспіву навчався у музичній школі у м. Львів (1943-1944). 1944-1945 – вояк дивізії «Галичина». 1945-1946 – в таборі для полонених (м. Ріміні, Італія), де навчався гри на бандурі в Я. Бабуняка. 1945-1948 – соліст і бандурист ансамблю «Бурлака» (Італія, Велика Британія); 1949-1952 – соліст хору «Гомін» (м. Манчестер, Велика Британія). Від 1952 – в Канаді. Перший бандурист провінції Квебек, організатор школи і капели бандуристів, виступав в Україні, зокрема 1995 із хором «Гомін» – у містах Тернопіль та Бережани. 2003 своїм коштом видав компакт-диск із записами ансамблю «Бурлака» та власною сольною програмою, понад 200 з яких безоплатно передав Тернопільському відділенню товариства «Україна-світ». Творчі зустрічі митця з громадськістю Тернопільщини відбулися у 2006 та 2010 р.р. 15 червня 2010 р. п. Володимир відвідав виставку кобзарського мистецтва у м. Тернополі. Свою рімінську бандуру передав для пропаганди п. Ярославі Павлів – голові секції культурно-просвітницької роботи товариства «Україна-світ». За посередництвом В. Моти другу рімінську бандуру на Тернопілля передав Борис Боднар, який проживав в Америці.

МОХИРА П. (кінець XIX ст., Кубань – XX ст.?) – кубанський кобзар.

Літ.: Нирко О. – С. 278 Украинский вечер памяти Т.Шевченко. // Кубанський край. – 1915. – 15 марта.

МОЦЬОР Валентина Іванівна (1961, м. Ковель Волинської обл.) – бандуристка, педагог. В 1982 закінчила Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури Старовижівської ДМШ Волинської обл.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.67.

МОШИК Микола Григорович (27.10.1941, с.Засулля, Роменського р-ну Сумської обл.) – кобзар, заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки кобзарів України, Суми. З дитинства захоплювався мистецтвом кобзаря Є.Адамцевича. Вчитися грати почав у кобзаря Г.Спиці. З 1968 навчався у Дрогобицькому музичному училищі Львівської обл. (клас бандури О.Кирич-Верещинського). В 1976 закінчив Київську консерваторію (клас А.Бобири). Працював у Чернігівській та Кіровоградській філармоніях, Київському оркестрі народних інструментів, Уманському музичному училищі. З 1977 – викладач Сумського музичного училища ім. П.Бортнянського, а з 1992 – започаткував клас бандури на музичному факультеті Сумського педагогічного інституту. Певний

вплив на формування як виконавця мав бандурист П.Г.Іванов. У репертуарі думи „Дума про Калнишевського”, „Конотопська битва”, „Дума про голод”, „Про козака-бандуриста”. „Невольник” (трактовка Ф.Глушка), „Про Олексія Поповича” та інші.

Тв.: Мошик М. Кобзарські пісні про голод. // Сумське обласне відділення Всеукраїнської спілки кобзарів України, Університетська книга, 2008, 28с;

Мошик М. Кобзарська дума про голод (1932-1933 рр.) // Сумське обласне відділення Всеукраїнської спілки кобзарів України, Суми, ВВП ”Мрія-1” ТОВ, 2008. – 24 с;

Мошик М.Г. Чом замовкли кобзи? Вокальні твори для голосу в супроводі бандури.- Суми: мистецько-виробниче підприємство „Мрія –1” ТОВ, 2010. – 96 с.

Літ.: Жеплинський Б. Мошик Микола Григорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С.145; В рокотанні риданні бандур. – С.409.

МОШИНСЬКА Оксана – бандуристка з Америки. Часто виступала в Денвері разом з бандуристкою Беті Желем (Зелем).

Літ.: Бандура в Денвері. // Бандура, № 27-28, 1989, січень-квітень, С.56.

МРОЧЕК (Мрочок) Йванко – лірник з м. Слонім Заліщицького повіту. Його знав лірник Яков Злотарський з с. Жижнолиці Буцацького повіту.

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова звістки і т. інше про лірників повіту Буцацького. - Етнографічний збірник. т.II, НТШ, 1896.

МУЗИКА Микола Константинович (1892-1937) – лірник із с. Турильче Борщівського р-ну Тернопільської обл. Був сліпим з дитинства. Був жонатий (жінка Павліна „дідівська донька”). Мав сина Павла. Був „обердідом”, старшим між лірниками. Грав на лірі і добре співав. В репертуарі „Про Варвару”, „Про св.Катерину”, „Про страшний суд” („Прийде година, сурми заграють”), похоронні та весільні пісні, танці. Грав на похоронах, весіллях. Вмів наслідувати звуки тварин (п’яти півнем, гавкати та інше). В 1936 позував у Львові якомусь художнику. Після смерті ліру його забрали в один із музеїв Львова. Похований в с. Турило.

Літ.: Відомості подав Бартків Федір Степанович – дяк із Іванкова.

МУЗИЧЕНКО Микола Якович (10.04.1924, с.Яструбна Коростишівського р-ну Житомирської обл.) – співак, бандурист. З 1942 по 1947 – в рядах Радянської армії, учасник Великої Вітчизняної війни. В 1948 почав вчитися грати на бандурі у М.Полотая. З 1950 по 1956 працював артистом – співаком в Українському народному хорі і вчився в музичній школі та Київській консерваторії, яку закінчив в 1956 як вокаліст. З 1957-1965 – співак-бандурист (ліричний баритон) у Київській, Жито-

мирській, Ялтинській філармоніях. В 1961 одержав звання лауреата республіканського конкурсу ім.Т.Г.Шевченка. В репертуарі бандуриста українські народні пісні, твори радянських композиторів, твори класиків. Виконує думи, зокрема „Думу про Леніна” (варіант записаний від Є. Мовчана). Має власні твори: „Пісня про Полісся” (1960), „Пісня про Корсунську битву” (1965), „Дума про визволення Києва” (1968).

Літ.: Лозко С. Натхнення. //газ. Київська правда від 13.11.1966; Демченко В. Справжнє мистецтво. // газ. „Степова комуна” (Березівський район Одеської обл.) від 31.05.1959; Сичкарук В. Звучат українські песни // газ. „Дальневосточный комсомолец” від 3.11.1962; Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 12.12.1968.

МУЛЬКА Галина Володимирівна (18.05.1973. м.Червоноград Львівської обл.) -бандуристка. У 1993 закінчила Львівське музичне училище, нині навчається у РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.67.

МУРАВЕЦЬ Микола Михайлович (1908, с.Штунь Любомльського р-ну Волинської обл. -?) – лірник. До 1917 зрячий. В час евакуації в Саратовській обл. якимись газами від розірваного снаряда випало йому очі. Від старців навчився сліпечкої мови, лірникував. Стверджував, що навіть існувала спеціальна книжка, за допомогою якої можна вивчити таємну мову лірників. Хворів.

Літ.: Аркушин Григорій (м.Луцьк) *Slovia orientalis*, том XIV, №2, 1996. Materialy. Словник арготизмів мови сліпців-жебраків Західного полісся. Інформація. – С. 267.

МУРА-ЗУБ Людмила Анатоліївна (1963, станиця Новомінська) – кубанська бандуристка.

Літ.: Програма ювілейного концерту Кримської народної капели бандуристів ім. Степана Руданського, 1989; Нирко О. – С.278.

МУРАН Олександра Теодозівна (1.06.1962, м.Львів) – бандуристка, педагог. Працювала музикантом народної музики „Барвінок” при Львівському палаці культури залізничників. У 1985 закінчила Рівненський інституту культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Живе і працює на Львівщині.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.67.

МУРАШКА Іван (XIX –XXст.) – лірник з Канівщини.

Літ.: Лист кобзаря Маркевича А. до Жеплинського Б. від 27.12.1968.

МУСІЙ (біля 1855 – ?) – кобзар з с.Заївці Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.1.

МУСІЙ – кобзар Зінківського повіту Полтавської губернії.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, л.з. 592, л.54.

МУЦІрина Василівна (27.07.1980) – член Національної спілки кобзарів України, Львів.

МУШТУК Ірина Миколаївна (15.02.1980, м.Нетішин Хмельницької обл.) – бандуристка. У 1995 закінчила Нетішинську ДМШ, у 1999 – Хмельницьке музичне училище, у 2005 –РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.67.

Н

НАБОКА Надія Іванівна (10.12.1936, с.Андріївка Сумська обл.) – кубанська бандуристка. Є усні автобіографічні дані Н.Набоки (м.Геленджик, 1999).

Літ.: Нирко О. – С.278.

НАГАЄВСЬКИЙ Сидір – бандурист. Навчався в Львівській Богословській Академії. Виступав з хором семінаристів „Двадцятка Львівської Богословської Академії”, зокрема під час листопадавого концерту 1933 під диригентурою Володимира Желкевича.

Літ.: Світильник Істини. Видання Українського Католицького Університету ім. св.Климація Папи. Частина перша, Торонто, 1973, – С.528-529.

НАГІРНА Олена – бандуристка. Учасниця тріо бандуристок „Дивоструни” під кер. Мирослави Сточанської (сопрано, бандура). Перший виступ в складі тріо в грудні 1999. Лауреат І премії в обласному кобзарському конкурсі (м.Луцьк, 2000), Гран-прі у конкурсі І міжнародного муз. фестивалю „Срібні струни” (м.Тернопіль, 2000), дипломант ІІ міжнародного конкурсу ім. Г.Хоткевичва (2001, м.Харків). Лауреат (ІІ премія) XII міжнародного гуцульського фестивалю (м.Косів, 2002). Лауреат (ІІ премія) на ІІ Всеукраїнському міжнародному фестивалі „Просвіти” (м.Київ, 2003). Виступ в складі тріо на музичному фестивалі „Добрий день, свйонткі” (2004, м.Ольштин, Польща). Учасник гастрольних виступів тріо в Німеччині (округ Ліппе, 2005) та Польщі (м.Хелм, 2005). Тріо „Дивоструни” має низку записів на Волинському телебаченні, запис компактдисків „Радуйся, земле, Син Божий надивися!” (2005) та „Земле, моя, я люблю тебе!”(2005). Репертуар тріо складають твори укр. композиторів-класиків, сучасних композиторів, обробки укр. нар. пісень.

НАГІРНИЙ Василь Михайлович (23.08.1966) – член Національної Спілки Кобзарів України, Київська обл.

НАГІРНИЙ Франко (? с.Березівка Кременецького р-ну Тернопільської обл. – біля 1939) – сліпий лірник. В 1938 співав у Кременці „Про Почаївську Божу матір” та „Про Хому та Ярему”.

Літ.: „Zycie Kremianieckie” за 1938, с. 302 і 303; Листування Жеплинського Б. з Вітренком (Кре-

Муштук
Ірина Миколаївна

Нагаєвський
Сидір

Нагірна
Олена

Нагорна (Кец)
Валентина Андріївна

Нагорна
Олена Вікторівна

Нагорна (Дяченко)
Олена Віталіївна

Надич
Василь Павлович

Надич
Степан Павлович

менець), лист від 18.10.1968; Розповідь Саніна О.Г. Жеплинському Р. 19.10.1991; Черняхівський Гаврило. Кременеччина від давнини до сучасності, м.Кременець, 1999, – С.225.

НАГОЙОВСЬКИЙ (Ногайовський) Йоско (Ясько) – лірник з Полівців. Його знав лірник Яков Золотарський з с.Жижнолиці Буцацького повіту.

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки іт.інше про лірників повіту Буцацького. Етнографічний збірник, т.ІІ, НТШ, 1896; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.192/2.

НАГОРНА (Кец) Валентина Андріївна (27.10.1964, с.Клевань ІІ Рівненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1980 закінчила Клеванську ДМШ (клас викладачів Т.Т.Мирук, Л.Д.Гончаренко), у 1984 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицяя). З того ж року викладач бандури, керівник ансамблю бандуристів Клеванської ДМШ Рівненської області, завідувачка відділу народних інструментів. Солістка ансамблю, оркестру. Має переклади для бандури та ансамблю бандуристів. Її учні: Людмила Попович закінчила Дубенське культосвітнє училище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68.

НАГОРНА Лариса – учасниця тріо бандуристок Луцького музичного училища. Багато виступала в складі тріо разом із Ларисою Рихлюк та Марією Вислоцькою.

Літ.: Бандура, №37-38, липень-жовтень, 1991, С-21 (фото).

НАГОРНА Олена Вікторівна (5.02.1978, с.Оженино Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, вокалістка. У 1993 закінчила Оженинську ДМШ (клас викладача Л.І.Луцишиної), у 1997 – Рівненське музичне училище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 2002 – Національну музичну академію ім.П.І.Чайковського (клас викладача Л.В.Дедюх). Студентка вокального факультету цієї ж академії. Учасниця концерту „Співає чарівне Рівне” у „Кобзарській світлиці” Центру „Український дім” (Київ, 1998).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68.

НАГОРНА (Дяченко) Олена Віталіївна (4.08.1976, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. У 1991 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук), у 1995 – Рівненське музичне училище (клас викладача О.О.Крук, А.Ю.Грицяя), у 1998 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача Н.Є.Турко. Працює викладачем музики у Здолбунівській ЗОШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.68.

НАДИЧ Василь Павлович (21.03.1959, с.Верхне Висоцьке Турківського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати”. Освіта середня. Брав участь в шкільній художній самодіяльності СШ № 100 м.Львова під керівництвом Ю.Г.Савчука. З грудня 1979

року по даний час в капелі бандуристів «Карпати». Його вчив грати на бандурі Я.Хархаліс. Спочатку співав в басовій партії, а з 1990 року – в баритоновій.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

НАДИЧ Степан Павлович (2.01.1969, с.Верхне Висоцьке Турківського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати”. З 1976 року у Львові. Освіта середня. 1987–1991 рр. – учасник народного ВІА «Струмочок» Львівського УВО УТОС. В капелі бандуристів «Карпати» з 1986 року по даний час. Баритон. На бандурі вчився грати ще в СШ № 100, де навчався Юрій Григорович Данилів, а потім і в капелі продовжувалися заняття. Брав участь у вокальних квартетах в капелі: «Утоптала стежечку» – укр. народна пісня на слова Т.Г.Шевченка, «Ангел сповіщав» із Літургії. 2004-2008 рр.– голова профспілкового комітету капели бандуристів «Карпати».

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

НАЗАР – лірник із Браилова Віницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лірники Киевская старина, 1889. т. XXVI.

НАЗАР – лірник із Могилевки. У нього деякий час був поводителем Олександр, відтак відомий лірник із м. Мизякова.

Літ.: Боржковський В. Лірники. Киевская старина, 1889. т. XXVI.

НАЗАРЕНКО Василь (XIX ст..) – кобзар з Харкова. У нього вчився кобзар Ф. Гриценко-Холодний. Загинув трагічно у віці 90 років (роздерли вовки).

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 592, л. 30, 55.

НАЗАРЕНКО Володимир Іванович (1899, м.Переяслав-Хмельницький) – керівник ансамблю бандуристів. До 1941 керував ансамблем бандуристів в Харкові. В 1950 організував ансамбль бандуристів при Полтавській філармонії.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

НАЗАРЕНКО Григорій Павлович (13.10.1902, м.Полтава) – бандурист-кобзар, соліст, диригент, організатор і керівник капели. Вчився в Полтавській художній школі. Музичну освіту (спів і гру на бандурі) ще юнаком отримав в Полтавському музичному технікумі. Ще студентом організував молодечу капелу бандуристів, частина учасників якої, згодом (1923) приєдналася до Полтавської капели бандуристів, керівниками якої був Гнат Хоткевич та Володимир Кабачок. А солістом став Григорій Назаренко. Ця капела в 1924 виступала в Одесі на ювілейному концерті М.Лисенка, а в 1928 в Харкові. В 1935 Полтавська і Київська капели об'єдналися в Українську Державну Зразкову капелу бандуристів, диригентом якої в різні часи були М.Михайлів, Д.Балацький, В.Кабачок, Опришко. Коли вказані диригенти були репресовані-диригентом капели певний час

був Г.Назаренко. Війна 1941 перервала існування цієї капели. Але в 1941-1942 формується нова капела бандуристів, яку очолив Г.Назаренко У серпні 1942 німецьке гестапо арештує капелу і запроторює в кацет. В 1943 після кацету та концертів в невольничих таборах Німеччини повертається на Україну, де дав серію успішних концертів в Західних областях України. В 1944 капела на чолі з Г.Назаренком покидає українські землі. Після війни Назаренко був творцем диригентом капели бандуристів ім. Леонтовича на англійській зоні Німеччини, члени якої згодом долучилися до складу поновленої капели. Далі співпрацював з Григорієм Китастим в новій капелі аж до пенсійного віку. За своє життя виховав чимало молодих бандуристів, які згодом стали повноцінними кобзарями, членами капели. В репертуарі Г.Назаренка як соліста твори у власній обробці та інші.

Літ: Григорій Павлович Назаренко. // Бандура, №43-44, січень- квітень, 1993, С.1-6

НАЗАРЕНКО Карпо – лірник. У нього вчився лірник Яків Богушенко із Валок. Мав і інших учнів.

Літ: Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии; Укр. нар. думи т.І. корпусу ЛНУ, 1927.

НАЗАРЧУК-ШУСТ Ірина Василівна (19.06.1975, м.Львів) – бандуристка, педагог, солістка тріо бандуристок „Червона калина” м.Львів. Член Національної спілки кобзарів України. В 1990-1994 навчалась у Львівському музичному училищі ім. С.Людкевича (клас бандури). В 1999 закінчила вищий музичний інститут (консерваторію) у Львові (клас бандури проф. Л.Посікіри, та вокал Тамари Дідик). В 1992 закінчила Черкаський інститут бізнесу і права по спец. „Правознавство”. З 1990 – солістка тріо бандуристок „Червона калина”, в складі якого багато виступала, а також з 1993 працює викладачем вищої категорії Пустомитівської школи мистецтв (бандура і вокал) на Львівщині. В складі тріо і як солістка-бандуристка багато виступає в Україні та за кордоном, зокрема: в Данії (Копенгаген, 1996); Німеччині (Ахен, 1997, 1998), Казахстані (2000), Росії (2000), Німеччині (2001), Росії (Москва, 2002), Голландії (2003), Великобританії (2005). Нагороджена грамотами Міністерства культури України (2005, 2006) та іншими грамотами і дипломами, лауреат премії ім. С. Людкевича в галузі музичного мистецтва (2006). Учасник і лауреат багатьох фестивалів („Квіти Прикарпаття”, „Дзвени бандуро”, „Пісенний дивосвіт”, „Горицвіт” та інші). В репертуарі укр. нар. пісні, твори на слова Т.Г.Шевченка, твори укр. та зарубіжних композиторів. Записала власний компактдиск „Колядує Ірина Назарчук. Від Миколая до Йордана”.

НАКОРНЄЄВА Вікторія Пилипівна (18.02.1973, м. Душанбе, Таджикистан) – бандуристка, Заслужена артистка АР Крим. У 1987 закінчила Могилів-Подільську ДМШ Вінницької області, у 1987-1990 навчалась у Рівненському музичному училищі (клас викладача Т.В.Свентах, А.Ю.Грица). IV курс закінчила у Київському музичному училищі. Згодом закінчила Одеську консерваторію (клас викладача Н.Морозевич). Працює в Кримській філармонії.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68-69.

НАЛУЦИШИН Ольга Олександрівна (5.04.1977, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1991 закінчила Кременецьку ДМШ, у 1995 – Рівненське музичне училище (клас викладача Т.В.Свентах), у 2000 Львівську музичну академію ім. М.В.Лисенка. Викладач бандури у Кременецькій ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68-69.

НАУМОВА Світлана Василівна (15.11.1949, с.Червоне Сімферопольського р-ну Кримської обл.). Народилася в сім’ї робітника. В 1952 разом з батьками переїхала в м. Ромни Сумської області, де в 1967 закінчила середню школу. Вчилася в дитячій музичній школі, Роменському музичному училищі, а в 1979 закінчила Сумське культурно-освітнє училище по класу бандури (викл. Олександр Олександрович Богацький та Артемій Олександрович Абрамів). Виступала в складі тріо бандуристок, в складі капели бандуристів палацу культури заводу ім. Фрунзе. В 1970 жила в м. Охтирка Сумської області, вела клас бандури в місцевій дитячій музичній школі. Брала активну участь в роботі художньої самодіяльності міста, часто виступала в складі тріо бандуристок разом з Людою Редько та Оленою Сумаренковою. Добре звучить також тріо в складі бандуристок: С.Наумової, Н.Шандиби та І.Балашової. В репертуарі С.Наумової багато українських народних пісень, сучасні пісні, інструментальні твори.

Літ.: Скірко М., лист від 14.XI, 1971; Україна, 1971 (фото І.Дяченка).

НАУМЧИК Петро – бандурист з хутора Сахутівка. Учень О.С.Корнієвського.

Літ.: Корнієвський О.С., лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971.

НЕГОВСЬКИЙ - кобзар з Харківщини.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 809, л.40.

НЕГОДЮК Ірина – бандуристка.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 69.

НЕГРАЙ Антін – кобзар з с. Калюжниця тепер Срібнянського р-ну Чернігівської обл.. Учень О.Вересая.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191.л.238; Лавров, 1956, – С.25.

НЕДБАЙЛО Г. – майстер бандур. В Московському музеї етнографії зберігається інструмент, який дуже подібний на вигляд

Назаренко
Григорій Павлович

Назарчук-Шуст
Ірина

Накорнєєва
Вікторія Пилипівна

до інструменту Ткаченка. Цей інструмент змайстрував Г.Недбайло в 1740.

НЕМИРОВИЧ Іван Олексійович (1928, м. Дніпропетровськ) – бандурист, журналіст, публіцист, громадський діяч. З 1943 був вантажником та учнем столяра на Нижньодніпровському вагоноремонтному заводі. На бандурі вчився грати в кобзаря В.А.Куриленка. Навчався в музичній школі ім. Глінки, працював солістом-бандуристом в Дніпропетровській обласній філармонії. В 1948-1953 – служба на Балтійському флоті. Після демобілізації працював у Державній капелі бандуристів УРСР, з капелою багато подорожував по країні та за рубежом. З 1956 по 1959 – директор районного будинку культури в Чорнобилі, а відтак у Броварах Київської області, де керував самодіяльними капелами бандуристів. Закінчив факультет журналістики Київського ордену Леніна державного університету ім. Т.Г.Шевченка. Виявив хист поета-гумориста. Член спілки радянських письменників. Жив у Києві. Написав ряд творів, присвячених бандурі (статті, нариси, вірші). Вийшло з друку кілька збірок його поезій, одну з них назвав „Дзвени, бандуро” (1960). В репертуарі І.О.Немировича багато українських народних пісень, пісень літературного походження, творів радянських та зарубіжних композиторів, а також пісень на власні слова.

Літ.: Жеплинський Б. Немирович Іван Олексійович. // Коротка історія кобзарства в Україні. Львів:Край, 2000. – С. 146; Рудас, лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕМИШ Оксана Дмитрівна (25.06.1959, с.Чернятин Городенківського р-ну Івано-Франківської обл.) – бандуристка, педагог. У 1978 закінчила Львівське музичилище, у 1983 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Городенківській ДМШ Івано-Франківської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.69.

НЕМІШ (Блонарович) Наталія Євстахівна (21.03.1955, м.Львів) Член Національної спілки кобзарів України, Львів. З 1970 по 1974 навчалась у Львівському державному музичному училищі ім. С.П.Людкевича в класі бандури у викладача Граб Г.Г. В 1979 закінчила Львівську державну консерваторію ім. М.В.Лисенка (клас проф. Посікіри Л.К.). З 1980 по 1984 навчалась на кафедрі сольного співу Львівської консерваторії (клас доц. Карпатської Т.О.). Одночасно з навчанням працювала викладачем бандури у Львівській ДМШ №4. З 1991 – викладач бандури у Львівському державному музичному училищі ім. С.П.Людкевича. За час роботи в музичному училищі підготувала велику кількість фахівців, викладачів бандури, які працюють в різних музичних школах міста і області або ж

закінчили чи навчаються у Львівській національній музичній академії ім. М.В.Лисенка та інших вищих навчальних закладах. Студенти класу неодноразово брали участь у всеукраїнських конкурсах і отримували призові місця (Тетяна Гринів, Олександр Жатковський, Юлія Коваль, Наталія Смола). Підготувала методичні роботи: „Методичні рекомендації з постановки голосу для викладачів мистецьких шкіл”, програма „Спеціальний клас бандури” для музичного училища, програма з дисципліни „Педагогічна практика” та інші. Виступала на обласних семінарах. Неодноразово входила до складу журі обласних конкурсів. У 2005 була нагороджена Почесною відзнакою Міністерства культури і мистецтв України „За багаторічну плідну працю в галузі культури”.

НЕСЕН (Пастушок) Алла Миколаївна (2.03.1970, м.Березне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1986 закінчила Березнівську ДМШ (клас викладачів С.М.Соборської, Н.П.Черниж), у 1990 – Рівненське музичилище (клас викладача Т.В.Свентах, А.Ю.Грицяя). З того ж року викладач бандури, керівник ансамблю бандуристів учасник шкільного оркестру народних інструментів, вокального ансамблю викладачів, з 1999 – завуч Березнівської ДМШ, учасник міського камерного хору, навчається в РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 69-70.

НЕСМАЧНИЙ Андрій – бандурист, ентузіаст кобзарської справи. Був адміністратором курсів вивчення гри на бандурі, що відбувався в Мюнхені (Німеччина), вклав багато сил для створення чудової атмосфери проведення цього курсу.

Літ.: Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.44.

НЕСТОР – кобзар з с. Красний Кут Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Белозерського, Ф. 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей”

НЕСТЕРЕНКО Петро Сидорович – кобзар з с. Мелнешки Хорольського повіту Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.1016, л.1.

НЕСТЕРУК (Сологуб) Наталія Леонтівна (9.10.1964, м.Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1981 закінчила Нововолинську ДМШ, у 1985 – Луцьке музичилище з відзнакою, у 1992 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури в Іваничівській ДМШ Волинської обл.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.70.

НЕТЕСА Грицько (кін. XIX – поч. XX ст.) – учасник XII Археологічного з'їзду 1902 в Харкові. По словах Г.Хоткевича „це був скромний по натурі народний співець”.

Літ.: Хоткевич Г., 1966.

НЕТЕСА Іван Федорович (кін. XIX ст. – поч.

Налуцишин
Ольга Олександрівна

Негодюк
Грина

Немирович
Іван Олексійович

Немиш
Оксана Дмитрівна

XX ст.) – кобзар і лірник з с.Старий Мерчик на Харківщині. Користувався повагою серед кобзарів і лірників. „Братія віддавала йому ключ від сундука, де зберігались гроші братства”. Часто бродив по трьом повіттах губернії і являвся в гурт тільки один раз в рік – на святого пророка Ілії. Осліп з п'яти років. Вчився грати у Є.К.Куліша. Поводирем у нього був син. Кожне літо бував у Харкові. Відвідував: Валки, Богодухів, Старий і Новий Мерчик, Огульці, деколи Вільшану. Бандура в нього була вербова, двадцятиструнна, роботи простого мужика із старого Мерчика. За даними Є.Криста голос мав незначний. Репертуар: „Всякому городу нрав і права”, дума „Про Олексія Поповича”, псалми „Про блудного сина”, „Про Лазаря”, жартівливі пісні „Попада”, „Міщанка”, „Теща”, „Чечітка”. Майстерно грав інструментальні п'єси „Камаринську”, „Киселик”, „Люлька моя червоная” та інші. Дати народження та смерті не встановлені.

Літ.: Данилов В.В. Серед кобзарів і лірників; Крист, 1902, С.123; Сперанський, 1904; ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 805, л.11.

НЕТРЕБА Іван – лірник. Від нього дослідник лірників Євфимій Сіцінський в с.Мазники Летичівського пов. 25.07.1883 записав лірницьку пісню „Сирота”, в якій показано важке сирітське життя.

Літ.: Сіцінський Є. Лірницькі пісні, записані в с.Мазники Летичівського пов. 1881// ХОЛМ-ДК 5295 – 83 арк.; Трємбіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля. – НТЕ, 2003, №4, – С.75-86.

НЕХОВАЙЗУБ Петро Іванович – кобзар ХІХ ст. в з с.Бондарі Лохвицького р-ну Полтавської обл.. Знав думи „Плач невільників”, „Три брати Азовські”, „Удова і три сини”, „Конівченко”. На портреті Неховайзуба (1875 р.) О.Сластіон написав: „мій панотець, що навчив мене співати думу”.

Літ.: Портрети О.Сластіона, 1961.

НЕЧЕМА Роман Васильович (18.10.1980) – член Національної Спілки Кобзарів України, Чернігівська обл.

НЕЧЕПА Василь Григорович (1.09.1950, с.Носівка на Чернігівщині) – бандурист, лірник, член Національної Спілки Кобзарів України, Чернігівська обл. Закінчив Чернігівську музичну школу по класу скрипки та музичне училище. Голос тенор. Вокалу вчився у засл. артиста УРСР Леоніда Миколайовича Пашина (хормейстера Волинського хору). Грає на власноруч зробленій кобзі і лірі. В репертуарі переважають укр. нар. пісні і думи. Виступає з тематичними концертами, серед них „Материні пісні” – пісні записані О.П.Довженком. Збирає, записує і обробляє народні пісні для свого репертуару. Дипломант І-го та ІІ-го республіканського конкурсу вокалістів. Свою концертну програму представляв у Польщі, Німеччині, чотири рази – у Чехословаччи-

ні. У 1982 в Угорщині на фестивалі народної творчості придунайських країн став його лауреатом. Голос його чистий, добре поставлений, з широким діапазоном. Співак вільно володіє двома октавами. Працює в Чернігівській державній філармонії. Продовжуючи найкращі традиції кобзарів, популяризує народні пісні. Не тільки збирає і записує народні пісні, а й розшукує старовинні музичні інструменти. Найкращі майстри реставрували для нього кобзу, ліру. Звертає він увагу і на народне вбрання, збирає старовинні вишивки, намагається відтворити строї, в яких виступали кобзарі. Митець веде щоденник, в якому записує враження про концерти, про зустрічі зі слухачами.

Літ.: Жеплинський Б. Нечеп Василь Григорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Крвай, 2000. – С.147; Лунають народні пісні. (кор. ЛУ). Літературна Україна. №2, 8.01.1987; Ф.Коваленко Чернігівська співаниця. – газ. Комсомольський гарт, м.Чернігів, №19(4862) від 12.02.1985; Сидоренко Т. Любов'ю освятила кобза. – газ. Прапор комунізму, м.Чернігів, №125(7057) від 18.10.1986.

НЕЧЕТА Зот Євстигнійович (? – помер в 60-х роках ХХ ст.) – бандурист, учитель. Сам виготовив бандуру, яку популяризував серед учнів. Його дуже любили учні. Виконував арію із „Назара Стодол”. По його смерті на могилі в с. Дніпровокам'янка Верхньодніпровського р-ну Дніпропетровської обл. учні поставили пам'ятник. Про це розповідав краєзнавець Сідак Василь Артемович.

Літ.: Лист Товкайла М. до Жеплинського Б. від 29.07.1989.

НЕЧИПОРЕНКО Антін Данилович (1894, м.Конотоп на Сумщині – 1942) – майстер з виготовленню бандур. На інструментах його роботи грало багато конотопських бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Микола Іванович (28.06.1937, с.Нечесівка Чаричанського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандурист, заслужений працівник культури України, викладач Житомирського музичного училища, член Національної Спілки Кобзарів України, Житомирська обл.

Народився в сім'ї сільського коваля і колгоспниці. Після закінчення Полтавського музичного училища ім. М.В.Лисенка у 1959 розпочав свою трудову діяльність солістом-бандуристом державної Заслуженої капели бандуристів України у м. Києві. З 1961 – художній керівник самодіяльної капели бандуристів Бориспільського районного будинку культури. У 1966 став членом республіканського кобзарського об'єднання при Хоровому товаристві України і брав активну участь в концертній діяльності як соліст-бандурист. Закінчив Київську державну кон-

Неміш (Блонарович)
Наталія Євстахівна

Несен (Пастушок)
Алла Миколаївна

Нестерук (Сологуб)
Наталія Леонтіївна

Неховайзуб
Петро Іванович

Нечена
Василь Григорович

Нечипоренко
Микола Іванович

Нещотний
Геннадій Никанорович

Никитюк
Наталія Григорівна

серваторію ім. П.І.Чайковського в 1970. З 1973 працював викладачем Житомирського музичного училища ім. В.С.Косенка і артистом-бандуристом лекційно-концертного об'єднання при обласному відділенні Музичного товариства України. За час роботи в училищі написав методичні розробки „Аплікатура і специфіка музичного інструменту бандури”, „Систематизація гам і вправ”. У 1991 Микола Іванович був запрошений взяти участь у конкурсі професійних співаків-бандуристів на краще виконання пісенного жанру – „Дума” і як переможець конкурсу прийняв участь у концертному турне по зарубіжних країнах: Франція, Швейцарія, Німеччина, Польща, як соліст Державної Заслуженої Капели бандуристів України. Високопрофесійне володіння інструментом та природний голос бас-баритон широкого діапазону дає можливість виконання різнобічних жанрових полотен від народної пісні, романсів, сучасної лірики та балад, історичних дум. Нечипоренко протягом 15 років керував ансамблем бандуристів Житомирського технікуму механічної обробки деревини, Нагороджений преміями, грамотами, дипломами, лауреат Всесоюзних конкурсів та дипломант Всесоюзного конкурсу-турніру народних поетів, співаків і музикантів 1988 у м.Ашхабаді. Також 18 років Нечипоренко очолював обласну творчу комісію з розвитку і пропаганди кобзарського мистецтва при Житомирському обласному відділенні музичного товариства України.

НЕЧИПОРЕНКО Олексій Данилович (1882, м.Конотоп Сумської обл. - 1912) – бандурист. За професією кравець. Мав зв'язки з революційно-демократичними колами міста, переслідувався царською поліцією. Переховував у скрині з подвійним дном „Кобзар” Т.Г.Шевченка та іншу заборонену літературу. Добре грав на бандурі українські народні пісні, твори на слова Т.Шевченка.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Пилип Данилович (1904, м.Конотоп Сумської обл.) – бандурист. Один із організаторів та активний учасник і кількарічний голова міської Конотопської капели бандуристів. Капела мандрувала з концертами по Україні. Мала свою печатку, штамп, статус. Виїжджала з концертами і за межі УРСР.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Семен Данилович (1901 (за іншими даними 1902), м.Конотоп Сумської обл. – ?) – столяр КМЕЗ. Брав участь у Конотопській міській капелі бандуристів з дня її заснування. Робив бандури.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993, – С.59-62; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Т.Д. – бандурист і відомий майстер бандур із Конотопа.

Літ.: Гуменюк А.І. Укр. нар. інструменти.- К.: 1967, – С.291; Нирко О. /НТЕ №2, 1990, с.18.

НЕЩОТНА Антоніна Григорівна (9.10.1944) - член Національної Спілки Кобзарів України, Київ. Секретар-референт Національної спілки кобзарів України, Київ.

НЕЩОТНИЙ Геннадій Никанорович (29.12.1938, станиця Яма нині Северськ Артемівського р-ну Донецької обл.) – соліст-бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ, заслужений артист УРСР (з 1980), народний артист УРСР (з 1985). З 1962 – соліст Державної заслуженої капели бандуристів УРСР. Закінчивши ремісниче училище в м. Краматорську, працював ковалем на Новокраматорському заводі. В 1958 поступив в Київське музичне училище, де крім вокалу вивчав гру на бандурі (педагог В.Ф.Лапшин). В 1975 заочно закінчив Київський інститут культури. Разом з капелюю та в невеликих групах побував на гастролях в усіх куточках Радянського Союзу, а також в Англії, Франції, ФРН, Японії, Аргентині та інших країнах. Вміло виконує під власний супровід укр. нар. думи, більшість з яких у власній обробці. Голос баритон широкого діапазону. В репертуарі думи „Про Удову”, „Про козака бандуриста”, „Буря на Чорному морі”, „Плач невольника”, а також багато історичних та інших народних пісень. Член Республіканської комісії з розвитку і пропаганди кобзарського мистецтва при Правлінні музичного товариства УРСР, учасник кобзарського з'їзду 1990.

Літ.: Жеплинський Б. Нещотний Геннадій Никанорович. // Коротка історія кобзарства в Україні, –Львів: Край. 2000. – С.148; Лист Нещотного Г. до Б.Жеплинського від 1990 р.

НИКИТЮК Наталія Григорівна (30.05.1977, м.Луцьк) – бандуристка, учасниця тріо бандуристок „Дивоструни” (альт), член Національної Спілки Кобзарів України, Волинська обл. В складі тріо (художній керівник Мирослава Сточанська) виступає з 1999. Лауреат І премії в Обл. кобзарському конкурсі (м.Луцьк, 2000), Гран-прі у конкурсі І міжнародного музичного фестивалю „Срібні струни” (м.Тернопіль, 2000), дипломант ІІ міжнародного конкурсу ім.Г.Хоткевича (м.Харків, 2001). Лауреат (ІІ премія) ХІІ міжнародного гуцульського фестивалю (м.Косів. 2002), Лауреат ІІ премія на ІІ Всеукраїнському музичному фестивалі „Просвіти” (м.Київ, 2003). Виступала в складі тріо на музичному фестивалі „Добрий день, Свйонткі” (м.Ольштин,

Польща, 2004), учасник гастрольних виступів тріо в Німеччині (округ Ліппе, 2005) та Польщі (м. Хелм, 2005). Тріо „Дивоструни” має низку записів на Волинському радіо, телебаченні, запис компакт-дисків „Радуйся, земле, Син Божий народився!” (2005) та „Земле, моя земле, Я люблю тебе!” (2005). Репертуар тріо складається переважно з творів укр. композиторів-класиків, сучасних композиторів, Мають власні обробки укр. нар. пісень.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

НИКИФОР – лірник з с.Глинці Таращанського повіту, Від якого П.Демуцький записав псалму „Пречистій Діві”.

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви. К., 1903; Гурменюк А. Укр. народні муз. інструменти. К., 1967, – С.115.

НИКИФОР – лірник з с. Ненадиhi Таращанського повіту, від якого П.Демуцький записав псалму „Якиму і Анні”.

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви. К., 1903.

НИКОН – лірник із Пікова Вінницького повіту. Знав 47 пісень і 3 акафісти, що входили в його репертуар. Вчив лірника Андрія Зорю. За словами лірника Олександра „Никон у лірників вроді начальника” і „ходить не так як ми, а так як дяк”. Жив Никон у своїй хаті – дві кімнати. Мав жінку і четверо дітей (дві дочки і два сини). Сам Никон був середнього росту, русий з невеликою рідкою бородою і низько опущеним на лоб довгим волоссям. Лице виразисте: видно твердість, енергію, розум. Круг понять у Никона в порівнянні з іншими лірниками був значно більший. Вживав у розмові багато приказок. На життя дивився з точки зору справедливості. З великою любов’ю відносився до своїх пісень. Відносно лірників Никон казав, що між ними є всякий народ і що „є і такий, що перелепече пісню скоріше, аби милостиню взяти, а є і такий, що цього не зробить, бо це грішно. Вже мені най Бог простить, а як часом пісня довга, а я зморений, то в одній хаті почну, а в другій скінчу”. Знав і виконував думу „Про Ковновченка”. До записувачів репертуару ставився з підозрою і недовір’ям, все питав чи немає „якого указа” і не вийде „що недобре з цього”. Від нього записано псалму св. Василю. Вчився Никон в Хмельнику і мав 6 учеників. Маючи учеників Никон сам рідко ходив за милостинею в дальші села. За те на „відпусти” ходив і даліше в Браїлів, Лютичів, Лядову, Карлашівку, а також і в Київ. Никон – користувався особливою повагою та пошаною серед кобзарів та лірників.

Літ.: Боржковський В. Лирники. – „Киевская старина”, 1899, т. XXVI, С. 634-658.

НИКОНЕНКО Анхип – лірник і кобзар з

с.Оржиця Оржицького району Полтавської області. При побаченнях на хуторі під Оржицею Куліш записав від Никоненка п’ять дум, а решта (він знав нібито сім дум) не встиг записати, бо Никоненко скоро потім помер. Його знав кобзар Крюковський і в 1882 згадував про нього (як про покійного) Горленкові. В часі знайомства з Кулішем Никоненко був жонатий удруге, і дуже нещасливо, з жінкою, що обкрадала його і часто кидала. Мав сина десь у наймах і маленьку дочку-поводарку, на яку скаржився за неслухняність. Взагалі ж це був чоловік поточений горем. Песиміст, озлоблений на людей: „сліпий та сердитий”, як він переказував погляд на нього селян. Подібно як кобзар Шут, цей лірник заробляв крученням шнурів. Никоненко був дуже чесною людиною і Куліш оповідав його тривогу, коли в нього пропало трохи Кулішевих конопель, з яких Никоненко плів мотузи.

Куліш записав від нього думи: „Про козака Голоту”, „Про вдову і трьох синів”, „Про сестру і брата”, „Про бурю на Чорному морю”, „Про втечу трьох братів з Озова”. На тодішніх старців Никоненко дивився погірдливо: „малі старці настали”. Він жалувався на презирство молодих до старого репертуару, на заяви, що мовляв думи „брешуть”. Він обурювався: „яка ж воно брехня, коли воно так іменно було?”.

Літ.: „Укр. нар думи”, т.I корпусу, ДВУ, 1927.

НИРКО (Куц) Неоніла Леонтіївна (1.01.1944, с.Веселе Запорізької обл.) – бандуристка, педагог. Народилася в сім’ї хлібороба. Закінчила середню школу і музичний відділ Ялтинського педагогічного училища по класу фортепіано і обов’язковий інструмент бандура у педагога-бандуриста О.Ф.Нирко. Опанувала гру на бандурі в 1963 в Нікопольській капелі бандуристок, яку очолював О.Ф.Нирко, була першою з учасниць Ялтинської народної капели бандуристів ім.С.Руданського. Активно концертувала як ансамблістка й бандуристка-солістка в 60-х роках. Голос – сопрано. З 1970 вела клас бандури в Ялтинській дитячій музичній школі ім. О. Спендіарова. Її ансамбль бандуристів ДМШ веде активну концертну діяльність переважно в загальноосвітніх школах міста, бере участь в оглядах художніх колективів музичних шкіл області. Неодноразово була нагороджена Почесними грамотами і Дипломами. Репертуар – „Друга фантазія” Кучепи, укр. нар. пісні „Ой зійди, зійди ясен місяцю”, „Тече вода в синє море”, „Ой ти знав нащо брав”, „Я м собі гадала” та інші. Дружина визначного дослідника кобзарства Олексія Федоровича Нирка, живе в м. Ялта, Крим.

НИРКО Олексій Федорович (1.01.1926,

Нирко
Олексій Федорович

с. Мар'янське Апостолівського р-ну Дніпропетровської обл. – 27.09.2005, м.Ялта, Крим) – бандурист, педагог, публіцист, громадський діяч, дослідник кобзарства Криму і Кубані.

Дитячі роки пройшли в селищі Нова Січ, куди переїхала родина. Десь в 1936 під впливом учителя галичанина, колишнього січового стрільця Луки Карамельського захопився інструментальною музикою, вчився грати на гітарі та мандоліні. В час німецької окупації працював в сільському господарстві, займався самоосвітою, бо навчання в Мар'янській середній школі (8 кл.) і Великоостровській СШ (9 кл.) було перервано війною. Далі перебування в лавах Радянської армії, фронтові бої у Східній Пруссії. В 1945 повернувся в с. Нова Січ. Керував музичними і драматичними гуртками, працював на відбудові Нікопольського південно-трубного заводу. В 1947-1949 навчався у вечірній музичній школі для дорослих та в Дубнівському і Львівському технікумі підготовки культурно-освітніх працівників. В 1949-1950 – навчання у Львівській державній консерваторії ім. М.Лисенка (клас домбри). В червні 1950 арештований і засуджений за статтею 54-10.4-2 КК УРСР на 10 років виправно-трудових таборів і 5 років висилки з позбавленням прав. Покарання відбував в Молотовській області Косавінлаг, ОЛП №8, селище Широкивське. В 1956 відбувся пересуд. Судом було повернуто нарешті справедливість – безвинно репресованого Олексія Нирка було достроково звільнено із зняттям судимості. В 1956-1957 Нирко розпочав свою кобзарську діяльність в с. Нова Січ та в м. Нікополі. В 1957-1958 – викладав музику і співи в середній школі радгоспу „Комінтерн” на Херсонщині. У 1959-1964 – працював в Нікопольському педагогічному училищі і при будинку культури машинобудівельного заводу заснував капелу бандуристів „Нікопольчанка”, якою керував. В 1964 переїхав в Крим і у Ялтинському педучилищі відкрив клас бандури та організовав самодіяльну капелу бандуристок ім. С.Руданського, яка успішно виступала на Республіканському огляді художньої самодіяльності до 100 річчя від дня народження В.І.Леніна, за що її керівник О.Ф.Нирко був нагороджений срібною медаллю, а капелі присвоєно звання народної. Ця капела учасник численних оглядів художньої самодіяльності, чотирьох міжнародних фестивалів у Франції, Угорщині, Польщі. В 1965 О.Нирко розпочав роботу над створенням дитячої капели бандуристів „Кримські проліски” при міському будинку культури в м.Ялта, яка згодом у 1978

одержала звання „Зразкової”. В 1966 відкрив клас бандури в Ялтинській дитячій музичній школі №1. Окрім капел та класів бандури О.Нирко заснував у Ялті тріо та ансамблі бандуристок, серед них народний ансамбль бандуристок „Зоряниці”.

Він дослідник, ініціатор і натхненник відродження кобзарського мистецтва на Кубані, а також класу бандури в Сімферопольському музичному училищі. О.Нирко – основоположник першого в Криму (м.Ялта) товариства „Просвіта” ім. Т.Г.Шевченка і перший його голова. Нирко О. очолював ініціативну групу з створення і відкриття музею Лесі Українки в Ялті, а в 1984 відкрив громадський музей кобзарства Криму та Кубані при Ялтинському педучилищі (тепер Кримський державний гуманітарний університет). Організатор і режисер Кобзарських фестивалів Криму, які регулярно проводилися починаючи з 1992. В 1993 реабілітований. Указом Президента України №1018 від 16 вересня 1993 О.Ф.Нирку присвоєно почесне звання „Заслужений працівник культури України”. Він був Членом Всеукраїнської спілки кобзарів, голова Кримського осередку цієї ж спілки, нагороджений значком „Відмінник народної освіти України” (1973). Його публікації з питань розвитку кобзарства в Криму і на Кубані публікувались в періодичній пресі Сімферополя, Краснодару, Києва, Нью-Йорка. О.Нирко учасник багатьох наукових конференцій з питань кобзарства. О.Ф.Нирко був директором Центру Кобзарства Криму та Кубані, доцент Кримського Гуманітарного Університету, представник Українського Університету м.Москви у Кубані та Криму, автор 150 наукових праць. Тв.: Нирко О.Ф. Кобзарство Криму та Кубані. – Львів: Сполом, 2006, - 356с.; Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані: навч. посіб. (хрестоматійне вид.) для студ. вищ. навч. закл. / Олексій Нирко; упорядкув., редактув., передм., вступн. ст. Н.Сулій. – К., вид. центр Просвіта, 2008. – 480 с.

Літ: Жеплинський Б. Подвижник бандури в Криму і Кубані. – Бандура. Нью-Йорк, 1994, липень-жовтень; Жеплинський Б. Нирко Олексій Федорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000, – С.149; Кочерга С. Учитель. / Кримська світлиця -1995, 30 грудня, №52; Досінчук -Чорний М. Олексій Нирко – бандурист, віртуоз. / Свобода. Нью Йорк, 1995, 3 травня, №82.

НИЦЬКИЙ Герасим (біля 1839 –?) – лірник. Почав вчитися грати на лірі біля 1873, маючи більше 30 років. Вчив лірника Максима Даниловича Прищенка з с. Білогородки Київського повіту.

Літ.: Малинка А. „Киевская старина”, 1893, №9.

НИЧАЙ (Кравчук) Ольга Георгіївна (20.12.1958, м.Воркута, Росія) –бандуристка, педагог, виконавець. Член Національної спілки кобзарів України. У 1974 закінчила Рів-

ненську ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викладача Л.В.Фусик), у 1978 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грица), у 1982 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Рівненській ДМШ №1. Учасниця викладацького тріо „Любисток” у складі Людмили Луцишиної, Тетяни Бенедюк, Ольги Кравчук. Її учні: Марія Фурсачик – лауреат всеукраїнського конкурсу бандуристів ім. В.Кабачка (Миргород, 1996, III премія) та міжнародного фестивалю виконавців на народних інструментах „Проліски” (Брест), Тетяна Бурлак – лауреат всеукраїнського фестивалю „Золота струна” (Донецьк, 1998, II премія), Наталія Стегнач – викладач Рівненського музучилища; Руслана Кшечик. Наталія Зощенко закінчили Рівненське музучилище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.70.

НІЖЕВИЧ Матвій Федорович – бандурист імператриці Єлизавети Петрівни. Будинок Ніжевича після його смерті було оголошено для продажу.

Літ.: Санкт-Петербургские ведомости за 1761 рік, №66, 90; Д.П.Тихомиров Д.П. История гуслей. – С.38.

НІКІТІНА Леся Петрівна див. **СТЕФАНКО Леся Петрівна**.

НІКІТІЧ Марія Філаретівна (1964, м.Луцьк Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1980 закінчила Луцьку ДМШ, у 1984 – Луцьке музучилище, у 1992 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. Викладач бандури в Любомльській ДМШ Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.70.

НІКОЛЕНКО (Кушнір) Олена Іванівна (6.02.1977, м.Львів) – бандуристка, диригент, викладач. Член Національної спілки кобзарів, Львів. У 1996р. з медаллю закінчила середню спеціальну музичну школу-інтернат ім. С.Крушельницької, а у 2001 р. – з відзнакою Львівську державну музичну академію ім. М.Лисенка та у 2004-му – асистентуру-стажування цього ж закладу. Ніколенко Олена – дипломант II-го Міжнародного конкурсу ім. Г.Хоткевича (Харків, 2001), лауреат Національного конкурсу ім. Г.Китастого (Київ, 2003) у номінації «солисти»; дипломант II-го (2001), лауреат III-го (2004) та IV-го (2007) Міжнародних конкурсів ім. Г.Хоткевича (Харків), лауреат Національного конкурсу ім. Г.Китастого (Київ, 2003) у номінації «ансамблі». Тривалу діяльність розпочала 2003 в Центрі творчості дітей та юнацтва Залізничного району м. Львова на посаді диригента Народної капели бандуристок «Ягілка». За цей час колектив багаторазово здобував звання лауреата Всеукраїнського дитячо-юнацького фестивалю «Сурми звитяги» та обласного

фестивалю дітей та юнацтва «Різдвяні ка-нікули». В 2009 капела відсвяткувала своє 30-річчя у концертному залі Львівської філармонії. З великим успіхом «Ягілка» концертує в Польщі, Чехії, Сербії та Угорщині. З 2004 Олена Ніколенко працює солісткою Львівської обласної філармонії у складі квартету бандуристок «Львів'янки». З цим колективом здійснила записи аудіо-альбому «Калино, покровителько любові», трьох компакт-дисків: «Львів'янки» (2001), «Скарби душі» (2006) та «Amabile» (2010). Квартет постійно гастролює по Україні, у Польщі, Австрії та Німеччині, а також є учасником численних фестивалів різних рівнів. З 2005 – викладач Львівської національної музичної академії ім. М.Лисенка.

Літ.: Герасименко Ольга II Міжнародний конкурс виконавців на українських народних інструментах ім. Г. Хоткевича. // Бандура. – 2001. – № 76; Пашенко О. Дебют «Львів'янок». // Поступ. – 2004. – № 241 (1550); Мігус С. Феномен Т. Шевченка. // Наше слово. – 2004. – №15 (2436); Коваленко Д. «Львів'янки» співали для духу Соломії. // Високий замок. – 2004. – № 42 (2722); Гузьо Г. «Львів'янки» подорожували епохами. // Високий замок. – 2004. – № 196 (2876); Дубець А. Незабутні враження. // Наше слово. – 2005. – № 49 (2522); Кияновська Л. Затремтіли струни у душі моїй. // Львівська газета. – 2006, – № 51 (51); Чупашко І. У вінок Кобзарєвої слави. // ЛюнArt. – 2006.; Гуцал В. Змагаються спадкоємці Г. Хоткевича. // Українська музична газета. – 2007. – № 4 (66); Савицький Р. Черговий успіх «Львів'янок». // Свобода. – 2007. – №1; Юринець І. Нафтовик Борислава. – 2008. – № 43 (7851); Купецька І. Чарівні «Львів'янки» грають на бандурах. // 20 хвилин (Вінниця) 2008. – №23 (257); Янович Д. Пам'яті Бандуриста з великої літери. // Львівська газета. – 2008. – № 25 (333).

НІКОЛИК (Ніколек) Пилип – лірник з м. Заліщики. Його знав лірник Яков Злотарський з с. Жижнолиці Бучацького повіту. Про нього казав Злотарський, що „Ніколек має школу”.

Літ.: Ігнажок В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. „Етнографічний збірник”, т. II., НТШ, 1896; ЦДДА, Львів, Ф.688, оп.1., о.з.192/2

НІМЧЕНКО Кузьма Павлович (1899-1973) – кубанський бандурист та майстер бандур. У 1930 роках жив у Харкові. Одна з бандур його конструкції мала посередині проріз, через який проходила ліва рука і грала на басах. Бандури його конструкції розглядалися в 1923 на засіданні експертної комісії Укрфіла і дістали високу оцінку.

Літ.: Довженко В. Бандурист Німченко. – Всесвіт, Харків, 1929, №21, С.51.

НІС (Волошин) Степан Данилович (7.05.1829, с.Понори Дмитрівського р-ну Чернігівської обл. – 10.01.1901, м.Городня на Чернігівщині) – бандурист, фольклорист, етнограф, громадський діяч, лікар. Народився в сім'ї дрібного поміщика. Ще під час навчання у Полтавській гімназії записував пісні,

Ничай (Кравчук)
Ольга Георгіївна

Нікітіч
Марія Філаретівна

Ніколенко (Кушнір)
Олена Іванівна

казки, слова й вирази з уст народу, великий інтерес виявив до історії України. Тут відіграли певну роль оповіді про Запоріжжя, про героїзм січовиків його прадіда Григорія Носа, полкового хорунжого. В 1849 вступив до Київського університету на медичний факультет. У цей час великий вплив на нього мала творчість Т.Г.Шевченка. Користуючись своїм даром співака (мав прекрасний високий і сильний тенор), всяко популяризував народну пісню. Добре грав на скрипці та бандурі. В 1854 закінчив університет і згодом був призначений на посаду оператора Чернігівської лікарської управи. Зблизився з людьми, настроєними проти колонізаторської політики самодержавства. Швидко став душею „курінним отаманом” чернігівського осередку інтелігенції. Гурток надавав великого значення поширенню українських книг серед трудящих, театральним виставам і концертам народної музики. В цій роботі С.Д.Ніс брав активну участь. Своєю незалежністю і сміливістю особливої популярності зажив серед юнаків, пробуджуючи самосвідомість та інтерес до духовної культури рідного народу. Все це насторожувало місцеві власті, за що зазнав переслідування та репресій. Молодь особливо була захоплена відвагою Носа, який під час одного з обшуків розбив свою бандуру об голову жандарма. В 1863 після попереднього ув'язнення С.Д.Носа адміністративним порядком вислано в Білозерськ Новгородської губернії. Лише в липні 1872 він тяжко хворий повернувся в с. Понори. У 1883-1886 перебував у Болгарії та в м. Єйську, де збирав матеріали про народний побут і звичаї, популяризував українську пісню. Значний вплив на розвиток етнографічних та фольклористичних інтересів С.Д.Носа зробив А.А.Метлинський. Протягом усього життя Ніс збирав пісні, приказки, прислів'я, публікуючи у „Черниговских губернских ведомостях” (1859-1860), фольклорних збірках А.Метлинського, П.Чубинського та ін. Він автор оповідань (літер. псевдонім С.Волошин) побутових зарисовок з життя селян-кріпаків та козаків („Хуртовина”, „Шворин рід”, „Про Конотоп”, „Запорожець Абнух” та ін.) Написав також ряд етнографічних праць, науково-популярних розвідок з питань медицини, зокрема народного лікування.

Літ.: УРЕ, т.Х, С.139; Коцюба О. Степан Ніс. / НТЕ, 1969, №3; Нарис життя і діяльності українського етнографа і народного лікаря С.Д.Носа, КС, 1901, IX; Лазаревська К. Матеріали до біографії Степана Даниловича Носа. / Україна, 1929. кн.1-2; Білий В. Судова справа С.Д.Носа. „Записки історико-філологічного відділу АПУ”, 1927.

НОВАК Я. – лірник з Ніжина.

Літ.: ЦДІА Ф 688, оп.1.о.з.192, а.1.

НОВОБРАНЕЦЬ Іван Якович (2.05.1939, с. Бе-

резоточа Лубенського пов. на Полтавщині) – лірник, кобзар-бандурист, художник, заслужений художник України, член Національної спілки кобзарів та Національної спілки майстрів народного мистецтва України. Ще учнем середньої школи виявив свої уміння: акомпанував хоровому колективу села, писав вірші, гарно співав, малював. Його підтримав старший товариш, вчитель і порадник І.І.Падалка. Пік творчості досягнені митця припадає на кінець 70 – початок 90 років ХХ ст.. Серед творів митця вирізняються роботи невідомого патріотизму, картини історичних сюжетів, речі навіяні фольклорними мотивами народних переказів. Часто на картинах Новоженця І.Я бачимо і народні інструменти, зокрема кобзи, картини „Козак Мамай”, „Закувала та сива зозуля”, „Автопортрет” та інші. Як бандурист і лірник виконує на власноруч виготовлених старовинних бандурах і лірі козацькі думи, народні пісні, сприяючи відродженню старовинних мелодій українців, що дійшли до нас через віки.

Літ.: Фуртак В.С. Митець-патріот // Передмова до каталога: Іван Новобранець – заслужений художник України (маляр, кобзар, бандурист і лірник). Полтава, 2009.

НОВОХАТСЬКИЙ Євдоким (Явдоким) Карпович (? – близько 1906) – лірник із Диканьки.

Літ.: ІМФЕ (певно фонд Білозерського).

НОВАЧУК (Ковальчук) Жанна Василівна (31.07.1969, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1984 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Кришук, у 1988 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грица). З того ж року – викладач бандури у Клеванській ДМШ, з 1991 – Здолбунівської ДМШ. Навчалась в РДГУ. Учасник ансамблю бандуристів-викладачів та оркестру народних інструментів школи. Грала концерт для бандури з оркестром Рівненського композитора Михайла Лисенка – Дністровського.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.70.

НОВИЦЬКИЙ Костянтин Георгійович – бандурист, вихованець Київської консерваторії (вчився кобзарської справи у Ю.І.Бокового, В.Ф.Лапшина, А.Ф.Омельченка), соліст Укрконцерту. Приймав участь в створенні ансамблю „Кобза”, де працював 10 років, очолював його. Був провідним солістом Державної заслуженої капели бандуристів України. В репертуарі крім укр. нар. пісень твори класиків та укр. композиторів: В.Барвінського („Думка”), М.Лисенка („Елегія” в обробці В.Герасименка), М.Глінки („Ноктюрн” обр. С.Баштана), Д.Бортнянського (Соната до мажор), Н.Дремлюги („Прелюдія і fuga для бандури”), К.М'яскова („Концерт- етюд”).

Літ.: Ющук Б. Гей, не розлучнице, заграй. // газ.

Новачук (Ковальчук)
Жанна Василівна

Новобранець
Іван Якович

Новицький
Костянтин Георгійович

„Червоний прапор” (м.Рівне) від 22.10.1991; Чорний – Досінчук М. К.Новицький – визначний бандурист України. // Свобода, Нью-Йорк, США, від 22.11.1994, ч.222.

НОГАЙСЬКИЙ Йосько (Янко) (див. **НАГАЙСЬКИЙ Йосько**)

НОГАЙСЬКИЙ Мирон – один із перших учасників першої студентської капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту, заснованої Олегом Гасюком (1948-1951). Закінчивши будівельний факультет Львівської Політехніки працював в системі будівництва та експлуатації доріг. Помер від серцевого нападу в молодому віці.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами, – С. 209.

НОСАЧ Павло Варламович (10.09.1890, с. Бовкун нині Тарашанського району на Київщині – 20.10.1966, м.Київ) – кобзар. Народився в родині селянина бідняка. Рано залишився сиротою. Дитячі та юнацькі роки провів у наймах. На фронті першої світової війни був тяжко поранений і втратив зір. У 1928 навчався грати у кобзаря О.А.Маркевича і з того часу своє життя присвятив кобзарській справі. Брав участь у фольклорно-етнографічному ансамблі кобзарів, який в 1939 організували Інститут фольклору АН УРСР та Київська державна філармонія. У репертуарі цього ансамблю були і його пісні. Слова і музика пісень побудовані за зразками української народно - пісенної творчості: вони актуальні, дохідливі, легко сприймаються народом. Колорит народної пісні, її стиль позначився на його творах. Сворив пісні: „Пісня про Щорса”, „Цвіте сад-виноград”, „Ой у місті Петрограді”, „Ой чого ти розквітаєш колгоспне поле”, „Ой дівчино моя”, „Ой як гарно навесні” та інші. Значною творчою активністю відзначився кобзар в роки Великої Вітчизняної війни. Він ніс свою бойову антифашистську пісню в села, де на тимчасово окупованій землі страждав український народ. З радістю і надією сприймали люди пісню кобзаря „Зійде зірка” – про неминучий кінець фашистського гніту. Подія вітчизняної війни присвятив П.Носач також пісні „В лузі на калину плететься ожина”, „Ой зів’яла калинонька”, „Минув рік, тяжкий рік”, „Пісня про Ватутіна”, „Очистили ми Україну від бруду”, „Ой зі сходу вдарив грім” та інші. Відважним партизанам присвятив кобзар пісні „То не дуби зашуміли” та „Про Ковпака”.

В мирний час Павло Варламович склав пісні про трудові подвиги „Встане сонце весняне”, „Ясний місяць з зіроньками”, „Пливе хмара, наче човен”. У пісні „Сяють зорі комунізму” кобзар оспівав гігантські споруди на Дніпрі, на Волзі, в Каракумській пустелі, тощо. Не раз звертався він до теми про Тараса Шевченка. Народ знає його пісню „Ой

плакала Україна”. В 1964 Носач склав „Думу про Великого кобзаря”. На відзнаку 150-річчя від дня народження класика українського кобзарства Остапа Вересая він створив пісню „Не забуде Україна”. Серед його творів є пісні про історичне минуле нашого народу, про Богдана Хмельницького - „Гей у лузі старий дуб” та про розгром шведів під Полтавою – „Там де річка Ворскла в’ється”. З своїми творами кобзар успішно виступав у багатьох містах і селах України, бував і в Москві. Не раз премійований, нагороджений грамотами. В 1950 П.Носача прийняли до Спілки композиторів України. В 1960 в Києві вийшла збірка його вибраних творів. Останнім твором талановитого співця була пісня „Ленін – сляво ранкове”. Записана від кобзаря пісенна спадщина (кілька десятків творів) зберігаються в Фондах АН УРСР. Похований у Києві.

Літ.: Грицай Н. Співець бойових подвигів. – НТ, 1941, №1; Жеплинський Б. Носач Павло Варламович. // Коротка історія кобзарства в Україні, – Львів:Край. 2000. – С. 150; Полотай Н. Пісні кобзаря П.В.Носача. // НТУ, 1960, №8; Іванчук Ф.І. Павло Носач.// НТЕ, 1965, №5; Лавров Ф.І. Кобзар Павло Носач; Павло Носач. // НТЕ, 1966, №6; УРЕ, т.Х., – С.192.

НОСАЧЕВА (Хрусь) Алла Іванівна (12.07.1958, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. У 1975 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук), у 1973 – Дубенське училище культури (клас викладача В.Т.Михалюк), у 1987 – кафедру режисури Рівненського інституту культури. Заслужений педагог Російської Федерації. З 1989 живе у м. П’ятигорськ. (Північний Кавказ), працює методистом у палаці мистецтв, заступник голови Товариства української діаспори на Кавказі „Явір”. Головний режисер творчих вечорів і зустрічей, присвячених Т.Г.Шевченку, Лесі Українці, І.Я.Франку. Автор книг поезій „Сонце в долонях” (2001), „Музика лютого” (2004), „Три дороги” (2005).

Літ.: Літ: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 70.

НОСАЧЕВСЬКИЙ Василь Іванович (1885, с.Березина на Чернігівщині – 12.08.1962, м.Дніпропетровськ) – бандурист, керівник ансамблів бандуристів. Народився в родині робітника. В 1900 з родиною переїхав до м.Катеринослава (нині Дніпропетровськ). З юнацьких років любив спів та музику. Співати і грати на кобзі по нотах вчився у регента Олександро-Невської церкви і бандуриста Ф.А.Часника. З 1914 працював у Катеринославській фінансовій палаті столоначальником. Після Жовтневої соціалістичної революції працював юристом на заводі ім.Петровського в Дніпропетровську і за сумісництвом в радіоцентрі протягом 15 років. Часто давав концерти з бандуристами Трубкаю та Вікторенком. В 1932 керував капелюю

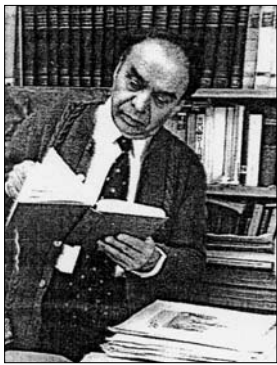
*Носач
Павло Варламович*

*Носачева (Хрусь)
Алла Іванівна*

*Носачевський
Василь Іванович*

Нудьга
Григорій Антонович

Обабко
Олексій Петрович

бандуристів. Протягом 10-років викладав гру на бандурі в музичному училищі ім. Глінки і одночасно (5 років) керував капелою бандуристів при Палаці культури студентів. Останні роки свого життя Носачевський викладав спів та гру на бандурі в дитячій музичній та загальноосвітніх школах. Добре співав пісні „Про Байду”, „Про Кармалюка”, „Про Супруна” та інші. Крім цього в репертуарі мав багато ліричних пісень та гуморесок. Був безпідставно звинувачений в антирадянській діяльності (мабуть за виконання пісні про Якіра, який був проголошений „ворогом народу”), арештований, засуджений, відбував покарання.

Літ.: Жеплинський Б. Носачевський Василь Іванович. // Кобзарі. бандуристи, Листівки з біографіями кобзарів – Львів: Академічний експрес, 2000; Циганенко, лист від 10.03.1969; Шаповал, 1963.

НУДЬГА Григорій Антонович (21.01.1913, с. Артюхівці Роменського р-ну Полтавської (тепер Сумської обл.) – 14.03.1994, м.Львів) – кобзарознавець, фольклорист, науковець, канд. філол. наук, громадський діяч. Від батьків ще змалку навчився любити свій народ та плекати його пісню. Початкову школу закінчив у рідному селі, семирічку в с. Глинське. Після закінчення Гадяцького педтехнікуму працював учителем укр. мови та літератури у рідному селі. Переживши голодомор 1932-1933 (від якого помер батько Григорія), восени 1933 став студентом філологічного факультету (спершу в Харкові, а далі в Київському університеті), який закінчив 1938. Ще студентом став молодшим науковим співробітником Інституту фольклору Академії наук України, брав активну участь у фольклорних експедиціях. Однак плідну роботу в Інституті фольклору перервала хвиля репресій, був арештований директор, багато співробітників, а Григорія Нудьгу звільнили з роботи. Нудьга переїхав до Полтави, де отримав дозвіл викладати історію укр. літератури в Полтавському педагогічному інституті. В роки II світової війни пережив фронт, німецький полон, поневіряння на окупованій території. В 1944 став співробітником Львівського відділення Інституту літератури АНУ. Однак вже в 1945 його звинуватили у антирадянській агітації і засудили на 10 років позбавлення волі та відправили на Колиму у концтабори на каторжні роботи „Дальстрою”. У 1952 з підірваним здоров’ям повернувся на Україну і влаштувався обліковцем в районній швейній фабриці. Лише після смерті Сталіна домігся зняття судимості, а відтак отримав дозвіл проживати у Львові, хоч офіційно був реабілітований тільки у 1967. У 1955 став членом редакції журналу „Жовтень”, у 1956 здобув науковий ступінь кандидата філологічних наук. З 1957 став

працювати на посаді молодшого наукового співробітника відділу літератури Інституту суспільних наук АНУ. У 1973 кандидата філологічних наук у чині „вічно молодшого” відправили на пенсію. Але науковій діяльності Г.Нудьга не залишив, дослідницький доробок ученого щороку збільшувався. Ще починаючи з молодих років він багато уваги приділяв вивченню укр. народної пісні та думи, творчості народних співців: лірників, кобзарів, бандуристів. А його праці „Український поетичний епос (Думи)” та „Українська дума і пісня в світі” та інші увійшли в золотий фонд українського кобзарства.

Лише в другій половині 80-х років до 75-річного ювілею вченого нарешті з’явилися статті про нього, було видано бібліографічний покажчик його праць. Згодом урочисто відзначили 80-річчя дослідника: відбулись конференції та загальноміський вечір. Проте вчений не встиг зазнати заслуженої слави, справді достойної його подвижницького життя. Помер Г.А.Нудьга на 81-у році життя, похований на Личаківському кладовищі у Львові.

Тв.: Нудьга Г. Український поетичний епос. (Думи). – К., 1971; Нудьга Г. Українські народні балади. – К., –1985; Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі: у 2-х кн. – Львів, 1997.– кн. I; 1998.– кн. II

Літ.: Герасим Л. Із словом в серці, з піснею в душі. // Григорій Нудьга у колі світової культури. Львів: Нац. університет ім. І.Франка. Серія Укр. філологія: школи, постаті, проблеми. Випуск 6, Львів: 2006. – С.431-438.

О

ОБАБКО Борис Олексійович (поч. ХХ ст. – станиця Ахтанизовська – ХХ ст., м.Краснодар) – кубанський кобзар, бандурист. Про нього є свідчення сестри Обабко Людмили Олексіївни (1916 – 1995) м.Краснодар в 1982.
Літ.: Нирко О. – С. 278.

ОБАБКО Олексій Петрович (1882, станиця Ахтанизовська на Тамані – 1971, м.Краснодар) – бандурист, педагог, випускник Кубанської вчительської семінарії. Був прекрасним хліборобом-новатором. В 1912 написав цікаву історіографічну статтю про історію рідної станиці до 100-літнього ювілею селища. В 1929 виступив в журналі „Путь Северо-Кавказкого хлібороба” з великою статтею, в якій ратував за колективізацію. Мав добрий голос (тенор) та прекрасно володів грою на бандурі. Виступи транслювались по Краснодарському і крайовому радіо. Репертуар кобзаря був багатий та різноманітний: українські народні пісні, українські та російські революційні пісні на слова Т.Г.Шевченка. Виконував інструментальні твори, зокрема жалобний

марш Шопена. Жив у м.Краснодарі. Часто виступав перед трудящими, популяризує кобзарське мистецтво.

Літ.: Прийма К. Старейший бандурист. // газ. „Советская Кубань”, (Краснодар) від 15.09.1962.; Нирко О. – С. 278.

ОБЕРТИНСЬКИЙ Дмитро – лірник у Сокирченці. Його знав лірник Яков Злотарський з с. Жижнолиці Бучацького повіту.

Літ.: Гнатюк В. Лірники Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. „Етнографічний збірник” Т.ІІ,НТШ, 1896.

ОБЛИЧЕНКО Григорій – кобзар або лірник з с. Лютецьки. Учасник наради кобзарів і лірників. За ним був закріплений науковий робітник Інституту Укр. Фольклору АН УРСР – Павлій П.Д.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 36-3(325)

ОБЛИЧЕНКО Г. – лірник. Від нього записана дума «Про Самарських братів».

Літ.: ІМФЕ Ф. 6-4. од.36.194. – С.75; Кушпет В. Старцтво. – С. 102

ОБОЛОНКИНА (Глуценко) Катерина Степанівна (4.12.1907, с.Дубов'язівка нині Конотопського р-ну Сумської обл.) – бандуристка. Освіта 5 класів. В 1929 в Дубов'язівку приїхав ансамбль бандуристів під керівництвом П.П.Кононенка. Гарне сопрано Оболонкиної зацікавило Кононенка і він запропонував дівчині вступити до ансамблю. Під керівництвом Пилипа Кононенка вона і освоїла гру на бандурі. З 1929 по 1937 виступала в Конотопській капелі бандуристів, з якою їздила по Україні та за її межами. З 1945 працювала телефоністкою на Дубов'язівському цукрозаводі, де й брала участь в самодіяльному ансамблі. З 1962 – пенсіонерка.

ОБУХІВСЬКИЙ Володимир Васильович (14.10.1919, с. Кам'янка Тербовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандурист, керівник капели бандуристів. В 1957 почав вчитися грати на бандурі в Струсівській капелі бандуристів як один з її засновників та активних учасників (другий тенор). Освіта середня. Працював художнім керівником Струсівського будинку культури. В складі капели бандуристів виступав у понад 600 концертах. Нагороджений грамотою Міністерства культури УРСР та ювілейною медаллю „За доблесну працю” на честь 100-річчя від дня народження В.І.Леніна.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

ОВЕРЧУК Оксана Анатоліївна (3.10.1983, м. Рівне) – бандуристка, виконавець. У 1999 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М. В. Лисенка (клас викладача Т.А. Бенедюк), у 2003 – Рівненське музучилище (клас викладача О.О.Крук). Того ж року вступила до Національної музичної академії ім. П.І.Чайковського (клас народного артиста України, професора С.В.Баштана). Дипло-

мант всеукраїнського конкурсу „Передзвін” (Донецьк, 1998), лауреат Всеукраїнського фестивалю „Дзвени, бандуро” (Дніпропетровськ, 2000), Всеукраїнського конкурсу гри на народних інструментах (Кіровоград, 2001), лауреат молодіжного фестивалю „Нові імена” (Рівне, 2002).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.71–72.

ОВОД Наталія Володимирівна (27.07.1963, м. Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1978 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача В.М.Кухарчук), у 1982 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицяя). З 1981 – артистка камерно-інструментального ансамблю „Джерела” Рівненської філармонії, з 1984 – Черкаського державного заслуженого народного хору Черкаської філармонії, з 1988 – вокально-хореографічного ансамблю „Зоря” Рівненської філармонії, з 1992 – викладач бандури у Зорянській школі мистецтв Рівненської області, з 1992 – солістка камерного хору „Воскресіння” Свято-Воскресенського кафедрального собору у Рівному – лауреата всеукраїнського конкурсу ім. М.Леонтовича та міжнародних конкурсів і фестивалів. Гастролювала, з концертними поїздками побувала в Польщі, Росії, Чехії, Угорщині, Болгарії, Австрії, Німеччині, Туреччині.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72.

ОВРАМ – кобзар з Вовчанського повіту Харківської губернії.

Літ.: ІМФЕ. Ф.11-4, о.з.1009, л.94.

ОВРАМЕНКО Степан Трохимович – кобзар з с. Гомільша Змієвицького р-ну Харківської обл., учасник наради кобзарів та лірників при Інституті Укр. фольклору АН УРСР (прибув 15.04.1939). За ним був закріплений в час наради науковий робітник інституту Лебідь П.П.

Літ.: ІМФЕ, Ф.36-3(325).

ОВСІЙ (Сліпий) (? – біля 1880) – кобзар XIX ст. з с.Жняківка (Жняковиця) Ніжинського пов. Чернігівської губернії. Учитель П.Дуба.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.ІІ, С.110; Сперанський, 1894, 1901; ЦДА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.231; Корпус дум, т.І., С.- СІУ.

ОВЧАРЕНКО (Шапвал) Григорій (? – січень 1925) – лірник із с.Кійки на Чернігівщині. Помер в Чернігівській лікарні. На його смерть лірник Василь Лімоз склав пісню.

Літ.: ЦДА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з.192/2; Родовід, ч.6, 1993, С.91.

ОВЧАРОВА Світлана Валентинівна (7.02.1960) – член Національної Спільноти Кобзарів України, Дніпропетровська обл.

ОВЧИННИКОВ (Овчинників) Василь Павлович (1868-1930) – відомий актор і бандурист. Працював у трупі М.Кропивницького. Жив у Москві і з 1900 працював суфлером Великого театру в Москві. В 1909-1912 був

Обухівський
Володимир Васильович

Оверчук
Оксана Анатоліївна

Овод
Наталія Володимирівна

Овчинников (Овчинників)
Василь Павлович

активістом українського гуртка „Кобзар” в Москві. В Москві навчився грати на бандурі від студента з Полтавщини А.Волошенка. Виступав як бандурист, пропагував кобзарське мистецтво в Росії. Часто виступав як соліст-бандурист. Тільки в Москві дав 284 концерти, які відзначив у своєму нотатнику. Переїхав на Україну і жив в Харкові. З 1925 працював суфлером в Харківському Оперному театрі. Склав і видав за власні кошти в 1913 „Самовчитель гри на бандурі” накладом тисяча примірників.. Автор спогадів „М. Лисенко в Москві” (журнал „Музика”, 1927, №5-6).

Тв.: Овчинников В.П. Самовчитель гри на бандурі, 1913; Овчинников В.П. М. Лисенко в Москві. – журнал „Музика”, 1927, №5-6); Овчинников В. Деяко з історії кобзарського мистецтва, ММ, 1928, №10-11.

Літ.: Жеплинський Б. Овчинников Василь.// Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. – С. 151; Черногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.6.

ОГНІВЧУК Микола Васильович (16.04. 1943, с. Миродубівка Попільнянського р-ну Житомирської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати”. З 1951 по 1956 р.р. навчався в Житомирській дитячій музичній школі по класу домбри. Освіта середня. У Львові проживає з 1958 року, на Львівському УВО УТОС – з 1960 року. З 1960 по 1978 рр. – учасник народного вокально-інструментального ансамблю «Струмочок». З 1978 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати», баритон. Його вчив грати на бандурі Юрій Данилів. Виконував соло в Божественній Літургії Івана Золотоустого за участю капели бандуристів «Карпати».

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

ОДНОРИГ Іван Олексійович – кобзар ХІХ ст. із Синного тепер Краснопільського р-ну Сумської обл.(за іншими даними із с. Микитівна Богодухівського пов. Харківської обл.). „На науці” був у кобзаря Билини в Краснім Куті (мабуть Богодухівського повіту). Часто з кобзарем Ф.Ф. Гриценком - Холодним бував в Охтирці. Від Івана Олексійовича Гриценка-Холодного вивчив думу „Про Коновченка”.

Літ.: Порфирій Мартинович. Українські записи. Вид. Н.Т.Кончак-Новицького. Київ, 1906; ІМФЕ, Фонд Белозерського, Ф 3-6/376, „ О кобзарях и список кобзарей”; Корпус дум, т.І; ЦДІА, Львів, Ф.688.о.з. 0-1, 191, л.12.5.

ОЗИМКОВСЬКА Оксана Володимирівна (4.06.1968, м.Острого Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1983 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача О.М.Столяр), у 1987 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицяя). З того ж року викладач бандури у Бродівській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72.

Огнівчук
Микола Васильович

Озимковська
Оксана Володимирівна

Озій
Світлана Пилипівна

ОЗІЙ Світлана Пилипівна (17.12.1966, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1982 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Г.Рокітенець), у 1986 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицяя), у 1991 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ), клас доцента Н.О.Марчук. Активно виступала в різних ансамблях, зокрема у складі тріо Озій Світлана, Оксана Николайчук, Алла Петрукова. Була учасником концертної бригади агітпоїзда „Комсомолец України” (Київ, 1985).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72.

ОЗІРНИЙ Петро Петрович (1910, с.Вільшана на Черкащині) – учасник Городищенської капели бандуристів. Загинув в боях під час Великої Вітчизняної війни. Мав бойові нагороди.

Літ.: Полотай М., до лист Б.Жеплинського від 8.12.1970.

ОКЛІЯ Галина – бандуристка. Вчилася у відомої бандуристки і педагога Раїси Кузьменко. Лауреат ІІ премії міжнародного конкурсу „Золоті трембіти”

Літ.: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008.

ОКСАНИЧЕНКО Євгенія Пантелеймонівна (1913, Городище на Черкащині). Робітниця цукрозаводу. Одна з перших учасників та засновників Городищенської капели бандуристів (1925).

Літ.: Полотай М., до лист Жеплинського Б. від 19.06.1970.

ОКСЕМЕНКО (Оксененко) Філімон Федорович (за іншими даними Петрович) – кобзар із ст. Росахатка Київської обл., учасник Республіканської наради кобзарів і лірників при Інституті Укр. Фольклору АН УРСР (прибув 15.04.1939). За ним було закріплено наукового працівника Сухобрус Г.С.

Літ.: ІМФЕ Ф.36-3 (325)

ОЛЕКСА (друга пол. ХІХ ст. – поч. ХХ ст.) – кобзар, дід-бандурист, який „ходив по чорноморських кубанських станицях”. Від нього записували думи-казання („скази”) інспектор духовного училища, магістр історії Тихін Петрович Попов, його гімназійний учень Юрій Миродубов та його батько Петро Іванович, мати „уроджена лядська, що походила з відомого запорізького козацького роду”. ”К сожалению все эти записи погибли в огне и буре революции” (Ю.Миродубов). Залишилися лише уривки казань кобзаря Олекси, цитовані по пам’яті Юрієм Петровичем в його нам доступних працях „Славяно-русский фольклор” (Мюнхен, 1984), та „О князе Кие, основателе Киевской Руси” (Кельн, 1987). Напр.:

„А як настав час князю Кию вмирати так позвав людей і так казав:

„Отож тризубу вашого київського хороніте!

Він бо, тризуб той з землі Образів,
З землі старої нашої, з Землі Ойразької.
Та був тризуб той в руках царя,
В руках царя нашого Сварога Озарського...”

До речі за Ю.Миролюбовим „Кобзарь Олекса, вероятно, был одним из последних кобзарей, ведущих свою линию еще с времен до-Киевских. Их традиция до Богдана Хмельницкого уходила в незапамятные времена”. Цю думку підтверджує і стиль вищенаведеного казання, який нагадує як ритмізований виклад давніх літописів, так і стиль козацьких дум. Олекса знав і ще інші казання і ще більш древні до „людини-риби” Януша включно. Безсумнівно що ці казання йшли з давніх часів, що їх співали і казали („сказывали”) наші пращури. Олекса співав свої казання в супроводі бандури. Миролюбов подає:

„Співав Янош під музику,-
Була риба з чоловіка,
Кожою як треба вкрита
Та з копита луска вшита
Бери ж твої руки в боки
Тай танцюй бо до Притоки!”

(Протока – це рукав Кубані, який впадає в Азовське море). В цій пісні співається „Про Оанеса, людину-рибу Вавилоні”.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.162.

ОЛЕКСА – лірник із Вискібки Вінницького повіту. Вчив лірника Шугу Мусія з Лашківця.

Літ.: Боржковський В. Лирники, „Киевская старина”, 1889, т. XXVI; Укр. нар. думи, т. I корпусу, ДВУ, 1927.

ОЛЕКСАНДЕР – лірник із Мизякова, знав багато лірників. Зрячий. В малолітстві остався сиротою і попав під опіку до дядька. Дядько віддав його в поводири. Тут і появилася у нього велика любов до мандрів. Навіть поліція не могла його вдержати вдома: „сьогодні приведуть, а через день-два він знову мандрує”. Він був поводирием у лірників: Мусія Шуги, у Юхрема із Юзвина, у Юхтима із Багриновець, у Габра із Грузького Майдана, у Демяна із Демидовки, у Зозулі із Браилова, у Назара із Могилевки та у Ониська із Ражеп. Вчився у різних лірників та останнім був Андрій Зоря. Відтак став ходити самостійно: спершу хлопчиком, а відтак після женитьби зі сліпою жінкою. У нього було довге волосся, велика розкуйовджена борода. На чужих селах вдавав сліпого. Голос у нього був добрий. На хрестинах або при їхній веселій „оказії” він грав „доскочисто” або співав щось „забавне”. Ставала його ліра „в пригоді” і парубкам і дівчатам, які збирались „на вулицю”. Бувало, що й насміхались над лірником. По його розповіді в Гущицях, сусідньому селі ось як було: „В одній хаті застав я парубків і дівчат, заспівав їм божественної і йшов уже з хати, так дівчата і питаються: „Чи не дати

Вам діду мукиці?” „Спасибі, дайте як милость ваша!” Вони скоріш до комори, винесли миску муки, дай всипали мені в торбу, а вельми й не сміються! Потім, коли я до тої муки, а то попіл!” Олександр розказував: „як тільки лірники у коршму пити, то вишлють на сторожу одного поводиря, щоб знати, як хто буде іти: щоб не сказали люди, що старці Божі п’янствують”.

Літ.: Боржковський Валеріан. Лирники. „Киевская старина”, 1889, XXVI.

ОЛЕКСАНДРА – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ОЛЕКСІЄВИЧ Іван – придворний бандурист Петра II.

Літ.: Денник Ханенка. – С.81.

ОЛЕКСІЄНКО Мусій Петрович (1873, Ромни Сумської обл. – 1939, м.Ромни) – кобзар, музикант. За фахом телеграфіст на залізничній станції. Дуже добре володів технікою гри на кобзі. В його репертуарі були найбільш відомі думи „Про Марусю Богуславку” „Про козака голоту”, багато історичних пісень, пісень-романсів, гумористичних і сатиричних. Багато пісень складав і сам. Деякі з його пісень через кращих його учнів (як відомий кобзар Є Адамцевич та інші) пішли по широкому світу. Був надзвичайно обдарованою людиною. З великою майстерністю виконував на кобзі вальси, марші, польки, чардаші. Гуморески та сатиричні куплети складав і виконував експромтом. Бездоганно володів не тільки кобзою, був прекрасним скрипалем і грав на інших музичних інструментах.

Літ.: Правдюк О. Кобзар Євген Адамцевич. – НТЕ, 1968, №5; Адамцевич Є., лист до Желлинського Б. від 2.03.1968.

ОЛЕКСІЄНКО Петро – бандурист, сотник Козацької кінноти полку Чорних запорожців, учасник Першого зимового походу, лицар Залізного хреста.

Літ.: Самчук У., – С.78.

ОЛЕКСІЙ (близько 1845 – ?) – кобзар з с.Хомутець Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: ІМФЕ Ф. 11-4, о.з.1012, л.1; ІМФЕ Ф. 11-4, о.з.590, л.6; ІМФЕ Ф. 11-4, о.з.767, л.9.

ОЛЕКСЮК Мирон Костянтинович (1935 р.н.) – учасник капели бандуристів „Карпати” (тенор). У 1950 роках – учасник колективу УВП УТОС. В 1955-2000 рр. – учасник капели бандуристів «Карпати». 1956 – вперше був на гастролях в Одесі (самодіяльна творчість), голова капелянської ради з повноваженнями організації концертно-гастрольної діяльності (16-20 виступів щорічно). Репертуар 1950 рр. «Україно, кохана моя», «Дуй, пастух, дудочку на зорі» (сло-

Олексієнко
Петро

Олексюк
Мирон Костянтинович

вацька пісня); українські народні пісні: «Від Києва до Лубен», «По той бік гора», «Та орав мужик край дороги».

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

Оленко (Чепелюк)
Ольга Богданівна

ОЛЕНКО (Чепелюк) Ольга Богданівна (31.12.1975, м.Золочів Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1991 закінчила Золочівську ДМШ (клас викладача Л.Й.Бачинської), у 1998 – Рівненський інститут культури (клас викладача Н.О.Волощука). З того ж року керівник фольклорного гуртка, учасниця капели бандуристок „Червона калина” у Золочеві Львівської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72–73.

ОЛЕФІРЕНКО – кобзар. Його знав бандурист Панченко Євген Михайлович з Сумщини.

ОЛЕШКО Г. – бандурист, учень Г.Хоткевича. Вчився в Харківському музично-Драматичному інституті. В 1928 в складі квартету бандуристів (Хоткевичевих учнів) виступав по радіо разом з О.Гаращенком, Л.Гайдамакою та І.Гаєвським. Успіх був великий (це один із перших виступів). Після виступу голова Музичного комітету П.О.Козицький підняв питання про організацію „Центральної зразкової капели бандуристів”.

Літ.: Галина Хоткевич. Слідом за пам'яттю (Спогади в листах). УКСП „Кобза”, Київ, 1993, – С.15; Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень, С.3.

ОЛИХВАНОВ Борис – кобзар з Борисполя на Київщині, розстріляний фашистами за патріотичні пісні, чи за підпільну роботу.

Літ.: Лист Полотая М. до Жеплинського Б. (без дати).

ОЛІЙНИК Ірина Михайлівна (19.04.1984, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка. У 1996 закінчила Бродівську школу естетичного виховання (клас викладача Г.З.Гаврилюк), у 2002 – Тернопільське музичилище ім. С.Крушельницької (клас викладача І.А.Турко). З того ж року навчається у РДГУ (клас викладача Н.Ф.Багрій).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.73.

ОЛІФІР Катерина Валентинівна (28.09.1989, с.Зоря Рівненського району Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Зорянську школу мистецтв (клас викладача Л.Ф.Щербини), нині студентка Рівненського музичилища (клас викладача Г.М.Топоровської). Лауреат обласного конкурсу бандуристів серед учнів музичних шкіл (Рівне, 2002, 2004).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.73.

ОЛІАН – кобзар.

Літ.: ІМФЕ Ф.11-4, о.з.809, л.46.

ОЛЬХОВЕЦЬ (Хабатюк) Оксана Юрївна (5.04.1962, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1977 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Н.П.Чепурної-Ігнатенко), у 1980 – Луцьке культосвітнє училище. З 1981

– засновник класу бандури у нововідкритій Мізоцькій ДМШ, з 1991 – заступник директора з навчальної роботи. Учасниця вокального тріо „Любисток” у складі Марії Довгомелі, Оксани Ольховець, Світлани Денищук. Колектив – лауреат всеукраїнського фестивалю-конкурсу „Встань, козацька слава” (Радивилів, 2003). Її учні: Тетяна Тихонюк – закінчила Рівненський інститут культури, Ірина Івчук – Рівненське музичилище, РДГУ (клас доцента З.А.Сингаєвської).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.73-74.

ОЛЬШЕВСЬКА Іраїда Володимирівна (28.03.1958, м.Луцьк Волинської обл.) – викладач Луцького музичного училища, лауреат республіканського конкурсу молодих виконавців (1981, I премія). В 1973 закінчила Луцьку музичну школу, а в 1976 Луцьке музичне училище. В 1982 – закінчила Львівську державну консерваторію (клас проф. В.Я.Герасименка). Працювала викладачем Луцького державного музичного училища (клас бандури і диригування). З 1985 грає також в тріо бандуристок Луцького міського будинку культури (разом з Мирославою Сточанською та Лідією Войнаровською). В складі тріо в 1986 приймала участь в конкурсі-фестивалі укр. мистецтва „Червона троянда” в СФРЮ (м.Червоний Керестур), де нагороджена дипломом I-го ступеня. В 1988 в складі ансамблю „Волянська” на X фестивалі народної музики придунайських земель „Ой Дунай, Дунай синій” нагороджена дипломом I ступеня. В складі тріо бандуристок в 1986 виступала в Києві на ВДНГ, а в 1988 на Всесоюзному конкурсі політичної пісні (м.Луцьк) відзначена дипломом I ступеня. Має ряд власних перекладень для бандури (М.Березовський, Соната С-dur, А.Марчелло. Аллегро, Д. Андерсен Колискова та інші).

ОМЕЛЬЧЕНКО Андрій Федорович (2.07.1926, с.Павлиш Онуфрївського р-ну Полтавської обл. – 9.05.1981, м.Київ) – бандурист, педагог. Спершу навчався грати на бандурі у Макара Опанасовича Осадчого з м. Дніпропетровська, а потім при капелі бандуристів в Дніпродзержинську. З 1947 співав у військовому ансамблі пісні і танцю, вдосконалював гру на бандурі і займався вокалом. Виступав перед воїнами. В 1950 вступив на вокальний та оркестровий факультети Київської консерваторії. В 1956 закінчив вокальний та оркестровий факультет Київської консерваторії. Техніку гри на бандурі деякий час вдосконалював під керівництвом відомого бандуриста і педагога В.Кабачка. З 1952 працював солістом ансамблю бандуристів укр. радіо. З 1954 – викладач в Київській музичній спеціалізованій десятирічній середній школі ім.

Олійник
Ірина Михайлівна

Ольховець (Хабатюк)
Оксана Юрївна

М.Лисенка, а з 1961 викладач в Київському музичному училищі. Як соліст Укрконцерту багато виступав по країні, бував у закордонних гастролях (Карлові Вари, Польща, Фінляндія). Лауреат Всесоюзного конкурсу виконавців на народних інструментах і учасник Всесоюзного фестивалю молоді і студентів в Москві (1957). Ініціатор випуску „Бібліотеки бандуриста”, автор багатьох обробок та перекладень для бандури, програм навчання гри на бандурі. Упорядник кількох збірників творів для бандури. Створив кілька власних творів. В 1967 під його редакцією видано „Школу гри на бандурі” М.Опришка. В 1963 закінчив виконавську аспірантуру при Київській консерваторії і в 1968 захистив кандидатську дисертацію „Удосконалення бандури і гри на ній” на звання кандидата мистецтвознавства. Серед учнів – М. і В.Литвини, А.Мамченко, С.Петрова, А.Шутько та інші. Досліджував народну музику, кобзарське мистецтво (книга „Народні співці-музиканти на Україні”, 1980 у співавторстві з Б.Кирданом).

Літ: Гуменюк, 1967; Гришин А. / Музика, 1971, №6; В рокотанні риданні бандур – С.414; Жеплинський Б. Омельченко Андрій Федорович. // Кобзарі. Бандуристи. Набір листівок з біографіями. – Львів: Край, 1999; Полтавець Л. Тема дисертації – кобзарське мистецтво. – НТЕ, 1968, №5; Прилишко Я. Скарб повернений народowi. – НТЕ, 1968, №5; Уманець, 1964;

ОНИСЬКІВ Богдан Миколайович (7.02.1928, с.Демидів, Ходорівського р-ну Львівської обл. – 17.07.2008, м.Львів) – інженер-будівельник, бандурист, к.т.н., доцент. Один із перших учасників (фундатор) першої капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту заснованої Олегом Гасюком, в якій грав в 1948-1951. Закінчив будівельний факультет Львівської Політехніки. Працював спершу в установі „Теплоэлектропроект” у Львові, потім з 1962 доцентом кафедри будівельних конструкцій Львівського Політехнічного інституту. Похований в м.Пустомити Львівської обл.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С. 209.

ОНИСЬКО – лірник із Рожеп. У нього деякий час поводитирем був Олександр, відтак відомий лірник з м. Мизякова.

Літ.: Боржковский В. Лирники. Киевская старина, 1889, XXVI.

ОНИЩЕНКО Наталія Олексіївна (1909, с.Баришівка на Київщині) – бандуристка. Народилася в сім’ї хлібороба-бідняка. Батько помер, коли Наталі було чотири роки, в сім’ї було всього десятеро дітей. З дитинства вона любила співати. В 1930 в Баришівці Н.Онищенко вперше почула виступ квартету бандуристів і з того часу захопилася цим мистецтвом. Вчилася грати у Василя Чарвіного. В 1938 працювала

як солістка-бандуристка в професійних колективах, з якими об’їхала всю Україну. З 1938 по 1953 працювала у філармоніях – Свердловській, Чернігівській, Вінницькій, Смоленській, Полтавській, Київській, Тернопільській, Сумській, Житомирській, Львівській, Дрогобицькій та ін. З 1960 у зв’язку з хворобою вже не виступала на сценах, але з бандурою не розлучалася. В репертуарі Н.О.Онищенко багато українських народних пісень та творів композиторів, серед них „Ой у полі тихий вітер віє”, „Чи я в лузі не калина була”, „Сине море засинілося”, „Баламуте, вийди з хати”, „Мати героїня” Є. Юцевича та інші.

Літ. Приватний архів Жеплинського Б.

ОНИЩУК Василь Степанович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ОНОПРІЄНКО Ніна – бандуристка ХХ ст. Разом з Клавою Скорик успішно виступала на IV-й Республіканській Олімпіаді в Києві (1940).

Літ.: НТЕ, 1940, С.35.

ОНОПРІЙ – незрячий лірник із с.Ярошівка Роменського району. Був в 1939 на Республіканській нараді кобзарів та лірників, де одержав премію. Його знав кобзар Адамцевич Євген Олександрович з м.Ромен.

Літ.: Листування Б.Жеплинського з кобзарем Адамцевичем Є.О. (лист від 26.07.1968).

ОНОХРЕЙ – лірник із Кудовців (с.Кадубівці) Вінницького повіту.

Літ.: Боржковский В. – Лирники. „Киевская старина”, 1889, т. XXVI.

ОНУФРІЙ – лірник з с.Товстого Заліщицького повіту. Його знав лірник Яков Злотарський з с.Жижнолиці Бучацького повіту. Злотарський казав про нього в 1895, що „Онуфрій має школу”.

Літ: Гнатюк В. Лирники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. „Етнографічний збірник”, т.ІІ, НТШ, 1896; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп. 1, о.з.192

ОПРИШКО Микола Васильович (6.10.1898, с.Рогозів, тепер Київської обл. – 21.09.1941, загинув у бою під с.Чорнухи Полтавської області) – бандурист і хоровий диригент. З дитячих років захопився рідними піснями. Батько навчив його грати на скрипці. Перші уроки гри на бандурі хлопець брав у мандрівних кобзарів, а далі самотужки вдосконалював техніку гри. В 1920 в рядах Червоної Армії і в своїй частині розгорнув активну роботу в гуртках художньої самодіяльності. Після демобілізації переїхав до Києва, де вчителював і керував гуртками бандуристів при Палаці культури харчовиків. Водночас працював як артист-бандурист. Закінчив Київський музично-драматичний інститут ім. М.В.Лисенка, став його викладачем гри на бандурі. В 1928 - у складі Першої української капели кобзарів у Києві, (1929-

Ольшівська
Іраїда Володимирівна

Омельченко
Андрій Федорович

Онишків
Богдан Миколайович

Опришко
Микола Васильович

1933) – її художній керівник. Він збагатив репертуар капели творами М.Лисенка, М.Леонтовича, С.Богуславського, Ф.Попадича, В.Верховинця, а також власними обробками народних пісень. 1935 організував і очолював ансамбль бандуристів Уккрандіокомітету, 1938 – ансамбль української пісні при Донецькій філармонії. Цей ансамбль вів активну концертну діяльність. До репертуару ансамблю входила велика літературно-музична композиція „Україна” на слова М.Т.Рильського. В 1930 розпочав педагогічну діяльність по класу бандури в музично-драматичному інституті ім. М.В.Лисенка, а в 1939 – в музичному училищі при консерваторії. Серед його учнів були відомі нині артисти, які працювали у провідних мистецьких колективах – М.Чистота, С.Сапсай – Баштан, Є.Оксак, Ю.Гуража, А.Юр’єва, П.Муравська, П.Лазебна, О.Фоменко та інші. Автор підручника „Школа гри на бандурі київського типу” (видано 1967, „Музична Україна”), під редакцією А.Омельченка, що відредагував та осучаснив посібник. У посібнику, який є цінним внеском у розвиток кобзарського мистецтва, узагальнені спостереження автора над технікою гри на бандурі.

Літ.: Омельченко А.Ф. М.В.Опришко. – НТЕ, 1966, №6; Гуменюк, 1967; Прилипко Я. Скарб повернений народів. – НТЕ, 1968, №5; В рокотанні риданні бандур. – С.414; Черногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.15.

ОРАНСЬКА Світлана Григорівна (7.07.1937) – член Національної Спілки Кобзарів України, Полтавська обл.

ОРЕЛ Артем – бандурист. Вчився в Харківському музично-драматичному інституті.

Літ.: Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень, – С.3.

ОРЕЛ Лідія Григорівна (1938) – фольклорист, етнограф, мистецтвознавець.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 354.

ОРЕЛ Олексій Сергійович (30.03.1929, с.Аули Криничанського р-ну на Дніпропетровщині) – бандурист, музикант. Народився в сім’ї робітника-каменяра. Ще в шкільні роки захопився музикою. власноручно виготовив мандоліну, скрипку. Закінчивши Дніпродзержинську школу ФЗО-12 став столяром. З 1950 по 1953 в рядах Радянської армії, але і в цей час продовжував навчання по класу скрипки та фортепіано. З 1953 працював в м.Дніпродзержинську на заводі ім.Дзержинського. Грати на бандурі вчився у заслуженого артиста УРСР М.С.Лобка. Виступав в концертах як соліст-бандурист та в ансамблях. В його репертуарі українські народні пісні та твори композиторів.

ОРЛОВА Анна Віталіївна (1.03.1987, смт. Квасилів Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Квасилівську

ДМШ (клас викладача Л.І.Литвин). З 2006 навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Брала участь у звітних концертах школи.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.74.

ОРЛОВА Катерина Віталіївна (24.03.1989, смт.Квасилів Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Квасилівську ДМШ (клас викладача Л.І.Литвин). З 2006 навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Брала участь у звітних концертах школи.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.74.

ОСАДЧИЙ Макар Опанасович (23.08.1919, с.Глинки нині Канівського р-ну Черкаської обл.) – бандурист, вчитель Омельченка Андрія Федоровича. Освіта 8 класів. Грати на бандурі вчився у М.С.Лобка. Керував ансамблем бандуристів Дніпропетровської філармонії. В репертуарі укр. народні пісні „Пасітеся, сірі воли”, „Повій вітре на Україну”, „Ти сказала: прийди, прийди” та інші.

ОСАДЬКО Василь Якович (1865, на Харківщині – ймовірно 1930, м.Полтава)– бандурист, керівник ансамблю бандуристів. В кого вчився грати на бандурі, не встановлено. Грав у Харківській художній капелі бандуристів, а потім створив невеликий ансамбль кобзарів з яким мандрував по Україні. В 1925 переїхав жити в м. Решитилівку Полтавської області, де утворив новий ансамбль. Навчив грати на бандурі О.Левадну, одну із перших радянських бандуристок, з якою в 1927 успішно виступав в Дніпропетровському театрі ім.Луначарського та в інших містах. Добре грав на бандурі і співав (бас), був талановитим організатором. Ансамбль під його керівництвом мав свої афіші, білети, програми-листівки. Виконував народні пісні: „Як ішов я вулицею”, „Думи мої”, „Про Байду” та багато інших творів.

Льт.: Приватний архів Жеплитнського Б. – розповідь Левадної О.

ОСИП – лірник. Від нього в 1868 в с. Пилявці записав подільський текст думи про Коновченка „дійствительний член Подольського губернського статистического комитета Павел Кисель”.

Літ.: Укр. нар. думи. т. I корпусу, ДВУ, 1927, стор. С III.

ОСТАПЕНКО Арсентій – майстер бандур, який в 1894 робив першу бандуру Г.М.Хоткевичу. Бандура ця мала асиметрично розміщену ручку і була виготовлена на замовлення Г.Хоткевича.

Літ.: Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О. С. Корнієвського. – НТЕ, №2, 1990, С.16.

ОСТРОВСЬКИЙ Богдан Павлович (1.05.1943, с. Антонівці Шумського р-ну Тернопільської обл.) – бандурист. Вчився в студії при Державній капелі бандуристів. Викладач бандури Юрій Незовибатько, вокал

Орлова
Анна Віталіївна

Орлова
Катерина Віталіївна

Лідія Петрівна Дорошенко (1968-1970). Рік працював в державній капелі бандуристів. Голос – високий баритон. Мав бандуру майстра Тузиченка. Купив в сліпого кобзаря Маркевича в 1975. Репертуар: „ Дума про козака-бандуриста”, „Дума про Козака голоту”, власна дума „Про Матір Україну”. Власні пісні (слова і музика) „Про рід український”, „Я – господар”, „Гей українці”. Твори на слова Т.Г.Шевченка „Встала хмара зза лиману”, „Тече вода в синє море”, „Така її доля”, „Тополя”, „Думи мої”, „Мені однаково”, „Світе ясний”.

Літ.: В рокотанні риданні бандур, – С.414; Останнім шляхом Кобзаря. К., Український літопис, 1994.

ОХРЕМЕНКО Єгор Осипович (біля 1883, с.Литвиновичі Глухівського повіту на Чернігівщині) – лірник. Сліпий від народження, не жонатий, самотній. Визначеного місця проживання не мав, а ходив по Глухові та Глухівському повіті. В дитинстві його не привчали до жодної роботи, а в 10 років батько віддав його на науку до сліпого Федора Зазирського, що жив в їхньому селі. Прожив в Зазирського 2 роки і навчився співати декілька псалмів, після чого ходив самостійно. Ліру купив в с. Березі Глухівського повіту у майстра Федора Григоровича Ходорича, який продавав ліри по 2 карб. Доходу ліра Охременку не прибавила, „півцу самому веселіше з нею ходять”. Слухачі по словах Охременка мало цікавилися змістом пісень: „что ни пой, им все равно; дають тобі копійку, и отправляйся дальше”. Заробляв Єгор по 10 крб. у місяць. Своїому поводитарю – сироті із того ж села Литвиновичі, Павлу Базирову, Охременко платив по 6 крб. в рік. Репертуар пісень у Охременка не великий: псалми „Про Лазаря”, „Алексія Божого чоловіка”, „Миколая” („О хто, хто Миколая любить), „П'ятниця”, „Сон пресвятої Богородиці”, „Горе мені, грішнику”, „Коли б я знав” та декілька „наружних” світських пісень, які співають „на вулиці та по огородам дівчата”, – і все.

Літ.: Малинка А. Замітка о двух лирниках Черниговской губ. „Этнографическое обозрение”, 1902, 2, II, С.158.

ОХРИМ – лірник із Янова. „Дак він човном їздив по річці, ятирі наставляв і рибу ловив. Наставить ятиря, а потім приїде до нього. А піде в ліс, то всяку птицю знає”.

Літ.: Боржковский В. Лирники. // Киевская старина, 1889, т.IX, С.670; Кушпет І. Старцтво. – С. 154-155.

ОХРИМЕНКО Мина Павлович – вчитель гри на бандурі Охріменка Михайла Івановича.

ОХРИМЕНКО Михайло Іванович (21.11.1905, с.Сологубівка Роменського р-ну Сумської обл. – 22.02.1977, с.Довгополівка Роменського р-ну Сумської обл.) – бандурист. З 1921 вчився в будівельному технікумі, далі

в Політехнічному інституті. Маючи добрі голосові дані (сильний баритон) та музичні здібності сам виготовив собі бандуру і під впливом дядька Мина Павловича Охріменка навчився на ній грати. Згодом освоїв гру і на інших інструментах (піаніно, скрипка, гітара). Часто грали співали разом з дядьком. В репертуарі „Дума про козака Голоту”, укр. нар. пісні (історичні, побутові, жартівливі, ліричні) та пісні на слова Т.Г.Шевченка. Після Великої Вітчизняної війни жив у західних областях України – у Львові, Коломиї, Надвірній, Товмачику, де працював на керівних посадах деревообробних підприємств. В цей час вивчав народні пісні Прикарпаття. Гуртував біля себе любителів пісні і грав для них на новій бандурі Чернігівської фабрики музичних інструментів. З 1965 – пенсіонер, але далі грав на бандурі, вивчав нові твори.

ОХТАНАС – учень Комишанського кобзаря.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.3.

ОХТИРСЬКИЙ – кобзар з Охтирки на Полтавщині, мав жовту лаковану бандуру.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.802, л.40.

ОЧЕРЕТОВИЧ Наталія Вікторівна (27.07.1987, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2002 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладачів Н.П.Козлової, Л.І.Патрій), того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача Т.В.Свентах). Згодом перевелась на хоровий відділ (клас старшого викладача Г.М.Рябоконе), який закінчила в 2006. Учасниця мистецького фестивалю „Зоряний вітер” (Рівне, 2001), переможець шкільного конкурсу виконавців на народних інструментах (Рівне, 2002). Дипломант обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2001-2002), дипломант Першого регіонального конкурсу виконавців на бандурі серед учнів старших класів мистецьких шкіл (Львів, 2002). Навчається в РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.74.

ОЧЕРЕТЯНА (Симонович) Мирослава Миколаївна (14.08.1973, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1988 закінчила школу педагогічної практики при Рівненському музучилищі (клас викладача А.Ю.Грицяя), у 1992 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицяя), у 1997 – Вищий музичний інститут ім.М.Лисенка (нині музична академія), клас викладача доцента О.В.Герасименко. Працювала у Львівській ДМШ. Лауреат всеукраїнського огляду-конкурсу бандуристів (Дніпропетровськ, III премія), учасниця I Міжнародного конкурсу бандуристів ім.Г.Хоткевича (Київ, 1993), лауреат II Всеукраїнського пісенного фестивалю „Повстанські ночі” (Рівне, 1997), дипломант конкурсу бандуристів-співаків I та II Всеукраїнських фестивалів кобзарського мистецтва ім.Костя Місевича (Дуб-

Островський
Богдан Павлович

Очеретович
Наталія Вікторівна

Очеретяна (Симонович)
Мирослава Миколаївна

но, 2000, 2001). У 2003 презентувала бандуру на Міжнародному фестивалі гітаристів у м. Беаріц (Франція), дипломант фестивалю патріотичної пісні „Ось де наша слава” (Рівне, 2006), учасниця тріо бандуристок „Золота середина” Рівненського МПК „Текстильник”. З 1997 викладач бандури у Рівненському музичному училищі. Керівник капели бандуристів училища з 2005р. Її учні: Інна Кондратюк, Катерина Гавловська – студенти РДГУ, Дмитро Банацький – студент Київського національного університету, Вікторія Грицюк – студентка Львівської державної музичної академії, лауреат всеукраїнських конкурсів.

Літ: Марчук Л. Французи слухають бандуристку. // Нова Волинь. – 2003. 11 вересня; В. Левчук. Рівнянка познайомила французів із бандурою // Провінційна газета. – 2003. –11 вересня; Дем'янчук О. Отакі ми є. // Вісті Рівненщини. – 2004. – 24 березня.

Павелко
Ярослав Іванович

Павленко
Ніна Явтухівна

П

ПАВЕЛКО Ярослав Іванович (15.04.1957, с. Віжомля Яворівського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати”. З 1964 по 1975 рр. навчався в СШ №100 м. Львова. Співав в хорі під керівництвом Юрія Савчука, вчився грати на бандурі в Юрія Даниліва і брав участь в шкільному ансамблі бандуристів під керівництвом Ю.Г.Даниліва. В 1975-1976 рр. – учасник капели бандуристів «Карпати». В 1976–1979 рр. навчався в Львівському культосвітньому училищі, яке закінчив за спеціальністю „Керівник оркестру народних інструментів”, грав на акордеоні. З 1979 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати». Тенор. Виконує тріо в Божественній Літургії св.Івана Золотоустого. Має абсолютний слух. Настроює бандури.

Літ. Приватний архів Жеплинського Б.

ПАВЛЕНКО Ніна Явтухівна (29.04.1932, с.Черевки Бережанського р-ну Київської обл.) – бандуристка, 1967 заслужена артистка УРСР (1967). Закінчивши семирічну школу поступила в 1949 до Київського музичного училища на диригентсько-хоровий відділ. Як додатковий інструмент Ніна обрала бандуру, навчалась грати у В.Кабачка. В училищі познайомилась з Валентиною Третьяковою і Тамарою Поліщук. Утворивши тріо бандуристок, дівчата швидко під керівництвом В.Кабачка почали успішно виступати на концертах. Після закінчення училища артистки тріо гастролювали по країні. В 1953 вступила до Київської консерваторії на оркестровий факультет, відділ народних інструментів. По класу бандури навчалася разом з В.Третьяковою і Т.Поліщук у В.Кабачка. Під його керівництвом шліфувалось виконавське мистецтво тріо як професійного

ансамблю. Ще студенткою Н.Павленко в складі тріо демонструвала улюблене мистецтво, українську пісню в Норвегії, Польщі, Шотландії, Англії, Угорщині. Франції. Вокалу навчалась у консерваторії у заслуженої артистки УРСР В.Гукової. Після закінчення консерваторії працювала в тріо бандуристок Київської філармонії. В 1960 нагороджена орденом „Знак пошани”. В складі тріо (разом з В.Третьяковою та Н.Бут-Москвіною) виступала в Австралії, Новій Зеландії, Індії, Бірмі, Сінгапурі, Малайзії, Непалі, Фінляндії, Франції, Канаді, на Кубі. В репертуарі бандуристки укр. нар. пісні, твори класиків та радянських композиторів. Тріо бандуристок багато разів нагороджувалось грамотами і дипломами, серед інших грамотою Президії Верховної Ради Казахської РСР. Їх успіхи неодноразово висвітлювались в періодичній пресі. Випущені грамплатівки із записом тріо бандуристок.

Літ.: Радянська жінка, 1964, №3; Журнал „Україна”, 1968, №10; О.Г. Турне тріо бандуристок по Канаді. // Український голос. Канада, Вінніпег від 20.11.1969.

ПАВЛЕНЧУК Андрій (1913, с.Маркова Водича на Житомирщині) – бандурист. Учасник Великої Вітчизняної війни, повний кавалер ордена Слави. Добре грав на бандурі. Створив сімейний квартет, який користувався популярністю, не раз успішно виступав на районних, а також обласному та республіканському оглядах художньої самодіяльності. Зробив декілька добрих бандур.

ПАВЛИШИН Олекса – кобзар бандурист із Загреба (Югославія), член культурно-освітнього товариства русинів-українців Загреба. Навчився грати з підручників. Бандуру йому передали із Львова. Виступав у Загребі, Руському Керестурі, Пепуговцях та майже у всіх місцевостях, де живуть українці (колишньої Югославії), а також по радіо і телебаченню. Знімався навіть у фільмі у ролі радянського воїна, який грає співає на бандурі „Ніч яка, Господи”. Брав участь і виступав в складі тріо бандуристів (разом з Михайлом Ляховичем і Михайлом Литвинчуком) на вечорі, присвяченому 150-річчю від народження І.Нечуя-Левицького.

Літ.: Ляхович Михайло. Югославія. Вечір присвячений бандурі та 150-річчю від народження І.Нечуя-Левицького. // Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, С.42-43.

ПАВЛІКОВСЬКИЙ Володимир Володимирович – член Національної Спільки Кобзарів України, Київ.

ПАВЛІЧЕНКО Сергій Леонідович (8.11.1968, м. Корсунь-Шевченківський Черкаської обл.) – бандурист-виконавець (тенор) та бандурний майстер, – член Національної Спільки Кобзарів України, Черкаська обл. Пройшов школу пан-отця М.Будника в Ірпені Київської області. Виготовляє народні

інструменти – кобзи, бандури (старосвітську), торбани, ліри, скрипки, гуслі, дудки. В концертному репертуарі – історичні думи „Сава Чалий”, „Бондарівна”, „Всякому городу нрав і права” (слова Г.Сковороди).

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С.447.

ПАВЛО – лірник із Журавна Вінницького повіту.

Літ.: Боржковский В. – Лирники – „Киевская старина”, 1889, т. XXVI.

ПАВЛО – лірник із Літині Літинського повіту, користувався особливою повагою та почесною серед кобзарів та лірників.

Літ.: Боржковский В. – Лирники – „Киевская старина”, 1889, т. XXVI.

ПАВЛОВ Іван – придворний бандурист часів Катерини І. Під 26 грудня 1723 в книзі „Прихода и расхода червонных”, що вела цариця Катерина І читаємо: „Славиль бандуристь отъ царевны Прасковьи Ивановны – Иван Павлов, дано ему 3 черв.”

Літ.: Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. – Харків: 2002 – С.125.

ПАВЛОВ Митрофан Антонович (1905-1979) – слюсар майстер Конотопського КВРЗ, учасник Конотопської капели кобзарів – бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПАВЛОВА Надія Іванівна - член Національної Спілки Кобзарів України, Вінницька обл.

ПАВЛУСЕНКО Андрій Трохимович (15.10.1914, с.Хижинці Вінницького р-ну Вінницької обл.) – кобзар, член Національної Спілки Кобзарів України, Вінницька обл. Закінчив Вінницький педагогічний інститут. Придбав бандуру в бандуриста П.Рибаченка із с.Лаврівки. Навчався у А.Ф.Бобиря та В.Потапенка. З 1955 керував ансамблем бандуристів при школі. 1989 виступав на Святі кобзарського мистецтва в Каневі. Учасник з'їзду кобзарів та лірників 1990 у Києві. В репертуарі переважають українські народні пісні – „Розвивайся ти, дубочку”, „Смутний вечір, смутний ранок”, „Чого ж ясен-місяцю”, „Калинонька”, „На городі конопельки”, „Якби я був полтавський соцький”, власні твори та обробки.

Літ.: Жеплинський Б. Павлусенко Андрій Трохимович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. – 2000. – С.152; В рокотанні риданні бандур. – С.414.

ПАВЛУСЕНКО Онуфрій – лірник. Народився і помер в с. Хижинці нині Вінницького р-ну і області. Виконував пісню „Про Кармалюка”, за яку в 1906 (після революції 1905) був побитий шомполами. В своєму селі грав рідко, ходив по сусідніх селах.

ПАВЛУСЕНКО Павло Кирилович (10.10.1922, с.Хижинці нині Вінницького району і області) – бандурист. Дід його був сліпим

кріпаком. З дитинства Павло полюбив музику і виявив музичні здібності. Почав майструвати музичні інструменти і сам підбирав мелодії. В 1935 брат його Андрій придбав собі кобзу і навчив на ній грати Павла. Згодом вдосконалював техніку гри, почав виступати як бандурист і вчити гри на цьому інструменті вихованців дитячого будинку, де працював. В репертуарі переважали народні пісні („Ой горе тій чайці”, „Взяв би я бандуру”, багато жартівливих), є й пісні радянських композиторів („Верховино, мати моя” Машкіна, „Червоні маки” Савицького та інші). Жив в селищі Тиврів Вінницької області, працював вихователем у школі-інтернаті, керував духовим оркестром.

ПАВЛЮК Валентина Василівна (16.05.1978, м.Славути Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог. У 1993 закінчила Нетішинську ДМШ, того ж року вступила до Хмельницького музучилища, згодом перевелась до Рівненського музучилища, яке закінчила у 1997 (клас викладача Г.М.Топоровської). У 2001 закінчила РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Працювала викладачем бандури у Рівненській ДМШ №2. Нині живе і працює в м. Нетішин Хмельницької області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.75.

ПАВЛЮК (Журавель) Олена Михайлівна (16.05.1976, с. Лопатин Радехівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка. У 1995 закінчила Львівське музучилище, у 2000 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.75.

ПАВУК Наум (1949) – бандурист, учень Антона Чорного з Аргентини.

Літ.: Самчук У. – С.77.

ПАДАЛКА Іван – бандурист. В 1965 виступав разом з бандуристами Р.І.Сушицьким та С.Хижняком на декаді укр. мистецтва в Німецькій демократичній Республіці (НДР).

ПАДУРА Тимко – бандурист. Був бандуристом у Вацлава Ржевуського. Вчився у Кременці, був освітченою людиною, поетом (видав книжку „Українки з нутю” –1884).

Літ.: Хоткевич Г. Муз. інструменти українського народу. – Харків, 2002. – С.128.

ПАЙТАШ Володимир – бандурист, хормейстер. В 1970-х роках для підсилення церковного хору в Перемишлі, яким він тоді керував, ввів бандури. Першими інструменталістами хору стали М.Фіцак, М.Крайна, О.Левчишин, М.Осечко, Т.Піпко, О.Смолинчук, І.Спольська, Х.Романик, Р.Золотник. В липні 1978 створився ансамбль бандуристів в складі М. Фіцак, О.Левчишин, О.Смолинчук. Їх перший виступ мав місце на заключному концерті курсу інструкторів УСКТ в Перемишлі (липень, 1978). За 10 років ансамбль змінював свій склад і став таким: Ольга Левчишин – художній керівник,

Павлусенко
Андрій Трохимович

Павлюк
Валентина Василівна

Марія Фіцак, Ірина Романик, Романа Золотник, Мирослава Осечко, Олександра Смолинчак та Єва Голубовська.

Літ.: Бандура, 1989, № 27-28.

ПАЛАГУТА Петро Федорович (12.07.1899 – 15.05.1979) – бандурист. Учасник громадянської війни, голова комітету незаможних, вчився гри на бандурі у Коцара А. с.Лецьки.

Літ.: 3 картотеки Слюсар С.А.

ПАЛАМАР (Палямар) Сидор – лірник. Від нього дослідник лірників Є. Сіцінський в с. Митник 18 вересня 1885 р. записав псалму Божій Матері Таврійській „Набожна”.

Літ.: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля. // НТЕ, 2003, №4, – С.75-86.

ПАЛАМАРЧУК Галина Степанівна (28.09.1939, с.Завизів Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, керівник ансамблю. У 1963 закінчила Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицяя), у 1971 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (клас викладача А.Ю.Грицяя). З 1964 викладач Кирилівської ДМШ Звенигородського р-ну Черкаської області, з 1965 – Пирятинської ДМШ Полтавської області, з 1970 – завуч, керівник ансамблю бандуристів, викладач Гощанської ДМШ Рівненської області. Брала участь у концертах (в малих ансамблях, оркестрі народних інструментів, хорі), має переклади для бандури. Нині на пенсії, живе в м.Рівне.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.75-76.

ПАЛАМАРЧУК (Толочик) Світлана Іванівна (2.08.1979, с.Мирне Костопільського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. 1994 закінчила Костопільську ДМШ (клас викладача Л.М.Шаварської), у 1998 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської, Н.О.Волощука).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.76.

ПАЛІЄВЕЦЬ Григорій – був талановитим майстром, виготовляв бандури. Виробляв інструменти для полтавської капели бандуристів. Збагатив стрій харківської бандури хроматизмами, а також застосував свою систему перестроювачів. Потім, в тридцятих роках ХХ ст., Григорій Палієвець очолив майстерню з виготовлення бандур при Державній капелі бандуристів УРСР.

Літ.: Гуменюк, 1967, С. 89-90; Ященко, 1979, С. 26.

ПАЛІЙ-НЕЙЛО Борис – бандурист, генерал-хорунжий, член Генеральної Ради Українського Вільного Козацтва.

Літ.: Самчук У., – С.78.

ПАЛЮХ Ігор Степанович (01.06.1939, с. Балківці Хмельницької обл.) – кубанський кобзар.

Літ.: Косенко А.П. Культура та традиції. // Голос правди. – 11.02.1999, станиця Полтавська; Нирко О. – С.278.

ПАНАСЕНКО Василь – лірник. За твердженнями лірника Зозулі І. жив „в Липцях, 28 верств від Харкова”.

Літ.: Крист Е. „Кобзари і лірники Харьковской губернии”.

ПАНАСЕНКО Йосип – бандурист, учень Г.Хоткевича, грав в Київській капелі.

Літ.: Самчук У., – С.64; Лист РубайГ.Т. від 5.07.1988.

ПАНЧЕНКО Ганна Євменівна (1903 – 1935) – домогосподарка, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПАНЧЕНКО Данило Григорович (1911, с.Калита нині Броварського району Київської області – 1942) – бандурист. Вчився у свого дядька Панченка Федора Петровича. Працював токарем у Києві, потім у капелі бандуристів Київської обласної філармонії. В репертуарі переважали народні пісні. Загинув у фашистських концтаборах.

Літ.: Полотай М., лист до Желтинського Б. від 23.02.1972.

ПАНЧЕНКО Євген Михайлович (6.02.1914, с.Юнаківка Білопільського району Сумської обл.) – бандурист. Після закінчення семи класів Тростянецької середньої школи працював бухгалтером на Північківському цукрозаводі. Грати на бандурі вчився в ансамблі бандуристів, яким керував С.Г.Журман (м.Тростянець). Швидко набув доброї техніки гри та став солістом цього ансамблю. В складі ансамблю і як соліст брав активну участь в концертах. Виступав на обласному і республіканському огляді художньої самодіяльності. Разом з Євгеном в ансамблі приймали участь і його брати Валентин і Борис. Учасник Великої вітчизняної війни, в 1941 брав участь в боях, а з 1943 – соліст-бандурист армійського ансамблю. Учасник армійського огляду художньої самодіяльності, нагороджений грамотами і цінними подарунками. Як соліст-бандурист виступав в Румунії, Угорщині, Чехословаччині. Виконував українські народні пісні та пісні часів Вітчизняної війни. Знав кобзарів Олефіренка, Є.Адамцевича та інших. Одну із своїх бандур (роботи Т.Н.Турненка) придбав в Олефіренка. Разом з Є.Адамцевичем виступав на огляді в Києві. Після демобілізації жив в Сумах. Працював артистом Сумського музично-драматичного театру ім.Щепкіна. В репертуарі бандуриста українські народні пісні „Про Байду”, „Про Кармалюка”, „Взяв би я бандуру”, „Ой кум до куми залицявся”, „Казав мені батько”, а також твори радянських композиторів.

Літ.: Собецький І. Творча зрілість. / газ. Ленінська правда, Суми від 19.02.1964; Голубченко В. Піснею окрилений. / газ. „Вперед” (м.Суми) від

Паламарчук
Галина Степанівна

Паламарчук (Толочик)
Світлана Іванівна

Палій-Нейло
Борис

23.02.1971; Скірко М., лист до Жеплинського Б. від 20.01.1973.

ПАНЧЕНКО Іван Борисович (1900, м.Київ – 23.08.1972, м.Київ) – бандурист. Народився в родині робітника. На околиці Києва (Деміївка), де жили Панченки, в той час два рази на місяць відбувалися великі ярмарки, на одному з яких Іван почув гру молодого кобзаря Єгора Панченка. Гра кобзаря запала глибоко в душу хлопця. Після Великої соціалістичної революції І.Панченко – робітник на заводі, а після навчання – економіст в плановому відділі заводу. Згодом працював економістом на Київському трамвайному заводі, а з 1938 – начальником планового відділу трамвайного депо ім. М.Горького. Як офіцер Радянської армії І.Панченко брав участь у визволенні західних областей України, воював проти білофінів та німецьких загарбників. У післявоєнний час І.Панченкові довелося почути кобзаря Лисогора, колоритна фігура якого була особливо привабливою. В управлінні трамвайного депо зустрівся з талановитим бандуристом Олексієм Олексійовичем Шевченком (колишнім кондуктором трамваю). До нього і звернувся І.Панченко по науку. Придбав бандуру майстра Корнієвського і познайомився з Полотаєм, який тоді керував гуртком кобзарів Київського товариства сліпих, куди Панченко і вступив, а згодом став його солістом. У складі ансамблю брав участь в багатьох концертах в тому числі на Міжнародній нараді славістів у Києві. За виступи на оглядах і олімпіадах І.В.Панченко не раз нагороджувався грамотами, значками лауреата. Був добре знайомим з відомими кобзарями Є. Мовчаном, П.Носачем, П.Тищенком, П.Дугіном та іншими, з якими часто виступав. В репертуарі народні, історичні, ліричні, чумацькі, побутові пісні, твори радянських композиторів та сучасних кобзарів. З 1969 – член бюро Об'єднання народних-співців кобзарів при музично-хоровому товаристві УРСР, від імені якого брав участь у багатьох гастрольних поїздках кобзарів. В 1970 І.В.Панченкові надано звання почесного члена музично-хорового товариства УРСР.

Літ.: Жеплинський Б. Панченко Іван Борисович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. -2000. – С.153; Ющенко, 1968; Тимошенко, 1970; Лавров Ф. Дзвенять кобзи у Кодні. – НТЕ, 1970, №3; Столярчук Ф. Памяті Кучугури-Кучеренка. – НТЕ, 1970, №3.

ПАНЧЕНКО Савка (1838-?) – сліпий кобзар, жив у Злітневі Сосницького р-ну (Черніг.-?). Від нього у 1923 мистецтвознавець О.Курило та К.Квітка дописали думу „Азовські брати” та інші.

Літ.: Таланти знані та маловідомі. // Календар 2004р. Співоче поле Чернігівщини, – С.116.

ПАНЧЕНКО Федір Петрович – кобзар з с. Ка-

лита на Черкащині. Рік народження та смерті не встановлено. Один із фундаторів першої капели бандуристів в 1918р. З 3.06.1918 по 1.01.1925 – учасник Першої київської капели бандуристів. За фахом – агроном. З 1925 працював агрономом та зав. агрономічною школою в м.Хмельник Вінницької обл. Виступав як соліст-бандурист. Добре співав тенором, виконував думу „Про смерть козака-бандуриста”. Був знайомий з Кучугурою-Кучеренком та іншими кобзарями давньої школи. Серед інших виступав в Таращі на районному з'їзді вчителів (1917), в Київському українському театрі (1919), в Києві в Ленкузні на концерті для робітників верфі (1950), в Київській академії Наук на нараді з вивчення історичного епосу східних слов'ян (1956). Його бандура із верби передана племінником в 1971 в Києво-Печерський музей музичного та театрального мистецтва (експонат музею №1658).

Літ.: Ященко, 1970, С.15; Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 16.06.1970; ІМФЕ, фонди; Черкаський Л., лист до Жеплинського Б. про експонат музею №1658).

ПАНЬКО – кобзар із с. Тростянець Артемівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей”.

ПАНЬКО (Вересай Поділля) (? – близько 1845) – торбаніст (може і кобзар) та лірник. XIX ст.

Місце і дата народження не встановлено. Замолоду був торбаністом у Щирецького старости. Добре співав під власний акомпанемент. Коли осліп став лірником, але торбан постійно висів над його ліжком у хаті убогої жінки Пазі в присілку поблизу м.Комарно (нині Львівської області), де Панько постійно зимував. Зимую ходив в околицях Щирця та Комарно, літом вирушав у дальші мандри – на Покуття та Поділля, відвідуючи міста і села, де збирались богомольці „на відпуст”. До хат сам ніколи не заходив, не просив милостині. Досить було йому пограти на лірі та заспівати, як біля нього збирався народ, йому давали мідяки, годували, одягали, брали на нічліг. Користувався великою пошаною. Називали його в народі Старцем Паньком або Вересаєм Поділля. Знав багато історичних пісень, легенд, пісень релігійного і повчально-моралізаторського змісту. Мабуть і сам складав пісні. Серед інших співав твір „Про Кам'янець-Подільський”, записаний від нього біля Зборова польським поетом і письменником Вінцентом Подем. Зовсім сліпий Панько мав добру пам'ять. По голосу розрізняв і пам'ятав не тільки дорослих, але й дітей. За поводири правила йому коза, яка остерігала його від різних небезпек, затримуючись перед кожною ямою, рівчаком чи іншою перепоною. Для захисту від со-

Панченко
Іван Борисович

Брати Євген
та Валентин Панченки

бак носив Панько з собою дерев'яну кулю, прив'язану на шнурі, яку при небезпеці запускав перед собою по землі. Боронила його при необхідності і коза.

Останні кілька років вже був немічним старцем і по відпустках не ходив. Співав теплої пори року з лірою і козою біля цвинтаря присілка, де зимував. На цьому місці й помер близько 1845, прихиливши голову на вірного поводиря – козу. Поховано його на цьому цвинтарі. На його могилі, виділяючись серед дерев'яних хрестів, стояла кам'яна нагробна плита з примітивним зображенням ліри та кози і написом „ тут спочив у Бозі лірник Панько”.

Літ.: Pol Wincenty. Dziela wierszem i proza. Pierwsze wydanie zupelne, т.IV, serya 2, Lwow, 1876. Nakladem F. H. Richtera. С. 183-189; Приватний архів Жеплинського Б.

ПАНЬКОВЕЦЬ Світлана – бандуристка. У 1994 закінчила Дубенське училище культури, у 1999 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) (клас викладача Г.М.Топоровської). Працює в Шумській ДМШ Тернопільської області.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 76.

ПАПЛИНСЬКИЙ Антон (Антін) Карлович (близько 1870 – ?) – визначний київський майстер бандур. На початку ХХ ст. бандури його роботи були відомі далеко за межами України, зокрема в Канаді. Бандури його роботи були клеєні з клепок. Був членом ревізійної комісії Першої української художньої капели кобзарів.

Літ.: Омельченко А., Наєнко М. Рокоче дзвенить бандура. // Знання та праця, 1969, №12.

ПАРАСОЧКА Василь – народний кобзар і лірник із с.Петрівці Костянтиноградського уїзду. Вчився грати у кобзаря в Харківській губ. Навчив одного лірника виконувати думу „Азовські брати”. Знав також думу „Про Олексія Поповича”. Казав Мартиновичу, що в Харківській губ. думу „Про Ковновченка” не знають.

Літ.: Лист Мартиновича П.Д. до Горленка; ЦДІА Ф. 688, о.з. 191/4.

ПАРФІНЕНКО (Парфиненко) Анатолій Захарович (1913, с.Покровське нині Дніпропетровської обл. – 5.08.1990, м.Харків) – бандурист. Після смерті батька, який був начальником штабу військової частини в м.Олександрівську і загинув під час громадянської війни від рук більшовиків, Парфіненко разом з матір'ю переїхав до батькової родини в село Катеринівку того ж Покровського району. В ранньому дитинстві втратив зір. Після невдалого лікування дід відвіз Анатолія до м.Катеринослава в будинок-інтернат для незрячих, де він закінчив початкову школу. Тут він співав у хорі і навчався грати на мандоліні. На десятому році життя Парфіненко почув по радіо виступ кобзаря Івана Павловича Носачевського. Через де-

який час на концерті для дітей в інтернаті виступав кобзар А.Ф.Часник. Ці дві події визначили майбутнє талановитого хлопця – він почав шукати знайомства з кобзарями. Після закінчення початкової школи в м.Дніпропетровську Парфіненко вчився на робітфаці при Інституті народної освіти. В зв'язку з хворобою закінчити інститут не вдалось, і в 1932 він почав мандрувати по Україні. У Полтаві зустрів відомого кобзаря Ф.Ш.Кушнерика, з яким поїхав у Миргород, де й залишився і згодом одружився. В Миргороді Парфіненко познайомився з відомими бандуристами І.Скляром, Я.Сітком, Д.Самійленком та іншими. Першу бандуру Парфіненко купив в селі Густивищі на Полтавщині і самотужки навчився грати. Нову удосконалену бандуру роботи І.М.Скляра купив у П.Грищенка і почав самостійно кобзарювати. Після війни разом з Д.Самійленком Парфіненко організував капелу бандуристів при Миргородському круп'яному заводі, з якою виступав з концертами на Полтавщині. В 1957 після важкої операції переїхав до Харкова, де працював в електроарматурному цеху виробничого управління №1 Українського товариства сліпих слюсарем-складальником. Неодноразово виступав на обласних та республіканських оглядах художньої самодіяльності, брав участь у Декаді українського мистецтва в Москві. Парфіненко член товариства „Знання”, часто виступав по радіо та телебаченню. В репертуарі переважали народні пісні, були й інші твори, зокрема радянських композиторів. Йому належить ряд обробок для бандури українських народних пісень. Має власні твори „Вечірня пісня”, „Я її покохав”, „Очі”. „Соловейко”, а також „Пісня про Ковпака” та „Про війну в Корей”.

Літ.: Жеплинський Б.Кобзаря слухають в цехах. // НТЕ, 1967, №5; Жеплинський Б. Парфиненко Анатолій Захарович. // Коротка історія кобзарства в Україні.– Львів:Край, 2000. – С. 154.

ПАРХОМЕНКО Валентина Федорівна (5.03. 1937, с.Монастирище Ічнянського району Чернігівської обл.) – бандуристка, заслужена артистка УРСР (з 1968). Внучка бандуриста Федора Пархоменка від якого перейняла любов до української народної музики. В 1953 закінчила середню школу і поступила в Київське музичне училище ім.Глієра, де вчилась по класу бандури у В.А.Кабачка. Під його керівництвом разом з У.Миронюк та Ю.Гамовою утворила тріо бандуристок, яке набуло великої популярності. Після закінчення училища працювала в Київській державній естраді, в складі тріо гастролювала майже по всій країні. В 1959 в складі тріо виступала на міжнародному конкурсі у Відні, де одержала звання лауреата і срібну медаль. Виступала в Болгарії (1959), Румунії (1960), Фінляндії і Югос-

Паньковець
Світлана

Парфіненко (Парфиненко)
Анатолій Захарович

Пархоменко
Валентина Федорівна

лавії (1961), Франції, Бельгії та Голандії (1965), Канаді (1967), Швеції (1969), Японії (1970) та інших країнах. Імператор Ефіопії нагородив її золотою пам'ятною медаллю, а у Копенгагені на Всеєвропейському фестивалі квітів була названа королевою краси. Була солісткою Київської державної філармонії. Невтомно працювала над вдосконаленням виконавської майстерності, виступала в складі тріо. Заочно закінчила Київську консерваторію. В репертуарі тріо твори класиків, зарубіжних та радянських композиторів („Білі каштани” і „Комсомольська прощальна” П.Майбороди, „Дівочі страждання” та „Вербиченька” І.Шамо, „Лелеченьки” і „Річка моя мила” О.Білаша, „Марічка” і „Дівочі мрії” С.Сабадаша, „Зелені Карпати” і „Чорнобривці” В.Верменича, твори самодіяльних композиторів), а також народні пісні („Ой ненько, ненько” в обробці Е. Кирейка, „Чотири воли пасу я” обр. А.Кос-Анатольського, „Не питай” обр. А.Маціяки, „Марина”, „Пливе човен”, „Ой на горі білий камінь” та багато інших).

Літ.: Бердник І. Троянди і мелодії. – Україна, 1967, №11.

ПАРХОМЕНКО Терентій Макарович (28.05. 1872, с.Волосківці Сосницького пов.нині Менського р-ну Чернігівської обл. – 23. 03. 1910, похований на хуторі Золотівці Семенівської сільради) – кобзар і лірник. На десятому році життя осліп. В 13 років навчився грати на лірі та бандурі, але на лірі потім не грав. Вчився у Андрія Матвійовича Гойденка з с.Синявки Сосницького пов. П'ять років мандрував з Гойденком. Вчився у Михайла Кравченка з Полтавщини. Співав тенором. У 30 років став кобзарським учителем – пан-отцем. В нього вчилися Петро Ткаченко з містечка Синявки та Сердюк-Перелюб з села Сосниці. Вчив і лірника Аврама (Аврама) Гребеня з Березни. Від Пархоменка Гребень перейняв, зокрема, „Думу про Україну”. Якось в Києві на базарі помітив Пархоменка Микола Лисенко і запросив до себе додому. Як розповідала дочка кобзаря – Явдоха, що була батькові за поводиря „понад три місяці жив кобзар у М.Лисенка”, удосконалюючи свій репертуар. Тоді ж кобзар навчився співати історичні пісні „Козак Максим Залізняк” та „Про Морозенка”. Багатий репертуар – думи, псалми, побутові жартівливі пісні, вправна гра, приемного тембру тенор, виразне виконання творів забезпечили йому велику популярність. Пархоменко перший запровадив у репертуар кобзарів історичну пісню про Морозенка. Терентій Пархоменко був високого росту, худий, з виразним обличчям. Грав тільки одним штрихом: він брав терцію без учас-

ті трьох інших пальців руки, по черзі до себе і від себе. Таким чином терція у нього майже подвоювалася. Обходив з кобзою майже всю Україну. Бував у Глухові, Чернігові, Полтаві, Катеринославі, Харкові, Ніжині, Мені, Нижнедніпровську, виступав і у Львові, Луцьку, Варшаві. Був одним із найвидатніших і широко відомих кобзарів того часу. В Києві навіть продавалися цигарки в коробках з портретом кобзаря. Про нього багато писали в газетах і журналах. Згодом стали запрошувати для виступів у різних наукових товариствах. В 1903 виступав у Ніжинському історичному Товаристві. Потім кобзар побував у Львові, Дрогобичі, їздив до Варшави. Його особистістю цікавився Іван Франко.

Репертуар багатий: думи „Про трьох братів Азовських” (записав від кобзаря Б.Д.Грінченка), „Про удову і трьох синів”, „Смерть Богдана Хмельницького” (мелодію перейняв від О.Г.Сластіона), „Федір Безрідний” (мелодії перейняв від Лисенка), „Про козака-бандуриста” (від Сластіона), а також „Невольничий плач” та „Про сестру і брата”. Тексти більшості дум Т.Пархоменко вивчив із збірника Б.Д.Грінченка. Виступав на XII археологічному з'їзді в Харкові 1902, де серед інших виконував уривок із думи „Олексій Попович”. Текст і мелодію дав йому Г.Хоткевич. Знав багато народних пісень „Ой ходжу я понад лугом”, „Що у полі при дорозі”, „Не звивайся травка”, а також „Гречаники”, „Горлиця”, „Дворянка”, „Мищанка”, „Теща”, „Чечітка”, „Невдашечка”, „Щиглове весілля”. Виконував і пісню на смерть Т.Шевченка, яку назвав „Похоронним маршем” (текст і мелодію одержав в Катеринославі від Д.Ф.Красицького). Мав в репертуарі і 28 релігійних псалмів. Значну частину репертуару Т.Пархоменка записали Г.Бакалов та В.Данилов, а опублікував М.Сперанський. Мелодії записали А.Кибальчич та З. Боборикін. В 1905 виступав у Могилеві-Подільському, а в 1908 у кобзарському концерті в Києві. Кобзарська діяльність Т.Пархоменка висвітлена в працях М.Сперанського, А.Малинки, М.Янчука, М.Сумцова, Ф.Колесси, М.Лісовського.

Літ.: Жеплинський Б. Пархоменко Терентій Макарович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С. 155; Сперанський М.Н. Южно-русская песня и современные ее носители. – К. 1904. – С.144; Літературно-науковий вісник, Львів, 1903, січень, 39-72; Лавров Ф. Кобзарі. – К:Мистецтво, 1980. – С. 115-122; УРЕ, Київ 1961-64 рр., – С.557; Юсов А. Лірник Гребень, М., 1961; Колеса Ф. Мелодії укр. нар. дум. в кн. „Матеріали до укр.етнології”, Львів, 1913, т.14; Хоткевич Г. Дещо про бандуристів та лірників. Літературно-науковий вісник, 1903, т.21; Малинка А. Изучение кобзарства. в кн. Киевская старина, 1904 і в харківській газеті „Южный край” №8414; Хоткевич Г. Твори, т.1., Київ, 1966.

Пархоменко
Терентій Макарович

ПАРХОМЕНКО Федот – відомий кобзар бандурист з Ніжина, дід Валентини Пархоменко.

Літ.: Бердник І. Троянди і мелодії. – Україна, 1967, №11.

ПАРХОМЕНКО Явдоха Терентіївна (1895, с. Берківці Менського району на Чернігівщині – 1963) – бандуристка. Дочка відомого кобзаря Терентія Макаровича Пархоменка. З п'яти років стала поводити свого батька, побувала з ним у сотнях сіл і міст. Зокрема Львові, Луцьку, Варшаві. Музично обдарована дівчина перейняла від батька кобзарське мистецтво. З перших днів радянської влади брала активну участь у художній самодіяльності свого села, виступала з концертами в містах і селах України. В різний час виступала в складі Харківської, Полтавської капел та Чернігівського ансамблю бандуристів. Деякі пісні „Тополя”, „Про смерть командира” та інші досить вдало обробила на свій лад. Останні роки жила в с. Удівка Менського району. Похована на хуторі Золотівці Семенівської сільради.

Літ.: Мишастий М. Явдоха Пархоменко. – НТЕ, 1968, №5; Дай О. Не забудьте спом'янути. // газ. ЛУ від 17.06.1968.

Пасічинська
Марія Михайлівна

Пасюга
Степан Артемович

ПАСІЧИНСЬКА Марія Михайлівна (1954, с. Колосков Коломийського району Івано-Франківської області) – бандуристка. У 1972 закінчила Снятинське культосвітнє училище, у 1976 – Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет, клас викладачів А.Ю.Грица, З.А.Сингаєвської).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.76.

ПАСЮГА Степан Артемович (28.XI.(11.XII) 1862, с. Велика Писарівна Богодухівського повіту Харківської губ. нині райцентр Сумської обл. – 1933, там само) – кобзар. На кобзі вчився грати у кобзаря Д.Троченка. Знав думи „Плач невільників”, „Три брати азовські”, „Конівченко”, „Удова і три сини”. Один з авторів першої радянської думи про Леніна – „Про військо червоне, про Леніна – батька і про синів його вірних”. Знав багато пісень про героїв України. В 1910 О.Сластіон зробив портретну зарисовку Пасюги. Того ж року грав на Південно-російській промислово-господарській виставці в Катеринославі. Думи від нього записував Ф.Колесса. Учнями його були видатні кобзарі І.Кучеренко-Кучугура та Є.Мовчан.

Літ.: Жеплинський Б. Пасюга Степан. // Кобзарі. – К.: Мистецтво, 1991. Набір листівок з біографіями на звороті; УРЕ, т.8. Київ, – С.209; Портрети О.Сластіона, 1961; Шаповал, 1963.

ПАТЛАЙ Андрій Юхимович (1891, с. Борішівка на Київщині – ?) – бандурист. Брав участь у створенні Другої Київської капели, виступав і в складі інших капел бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 8.12.1970.

Патрій
Лариса Миколаївна

ПАТРІЙ Лариса Миколаївна (31.07.1970, м.Ковель Волинської області) – бандуристка, педагог, виконавець, член Національної Спільноти кобзарів України. У 1986 закінчила Ковельську ДМШ (клас викладача Н.І.Балаха), у 1991 – Луцьке музучилище (клас викладача Т.П.Ткач), у 1996 – Львівську музичну академію ім.М.Лисенка (клас викладача О.В.Герасименко). Під час навчання в музучилищі співала в тріо бандуристок „Либідь”. Із 1999 – викладач бандури, з 2001 – керівник капели бандуристів в Рівненській ДМШ №2. Її учні: Катерина Гавловська, Наталія Очеретович закінчили Рівненське музучилище, Тетяна Лащук – студентка МЕРУ ім. акад. С.Я.Дем'янука.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.76.

ПАТЯКА Петро Тимофійович (1901-1977) – столяр Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПАЧЕХА (брат і сестра) – бандуристи із Франції. На пописі після закінчення курсів гри на бандурі в Мюнхені (1988) виконували „Запорізький марш”.

Літ.: Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.44-46.

ПАШКОВСЬКИЙ Олександр Петрович – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. – С.59-62.

ПАШНИЧЕНКО Яків – лірник з с. Мотовилівки. В склад його репертуару входили пісні на тему Калинівського Чуда. К. Дмитрук вказує, що одну таку пісню записано від Якова Пашниченка.

Літ.: Дмитрук К. Про чудеса на Україні року 1923-го. – С. 63; Кирчів Р. Двадцять століття в українському фольклорі. – Львів: Інститут народознавства НАНУ, 2010. – С. 163.

ПЕЛЕХ Григорій Степанович (13.04.1953) – бандурист-виконавець (баритон) і викладач, член Національної Спільноти Кобзарів України, Черкаська обл. Закінчив Тернопільське музичне училище ім. С.Крушельницької (у В.В.Голуб). Тепер – викладач Стрітівської школи кобзарського мистецтва. В концертному репертуарі: українські народні пісні – „Ой горе тій чайці”, „Де Крим за горами”, „Летить ворон з чужих сторін”, „Повій вітре на Україну”, „Гей же ви хлопці, гарні молодці”, інструментальні – варіації українських народних пісень „Пливе човен” С.Баштана, „Фантазії на українські теми” В.Кухти.

Літ.: В рокотанні риданні бандур – с. 447-448.

ПЕЛЕХ Федір Іванович (1927, с.Вілька Роснівська, тепер с.Роснівка Яворівського р-ну Львівської обл.) – інженер хімік-технолог, бандурист. Навчався у Львівському Політехнічному інституті на хіміко-технологічному

факультеті. Займався в гуртку капели бандуристів інституту, який створив Олег Гасюк. Їздив в складі капели бандуристів Львівської Політехніки зі звітним концертом до Москви (1950). Після закінчення Львівської Політехніки (1953) працював на хімічному підприємстві в м. Черкаси. З 1969 працював інженером, начальником зміни, начальником сіркоплавильного заводу Роздольського гірничо-хімічного комбінату (м.Новий Розділ Львівської обл.) і грав в капелі бандуристів сірко-плавильного заводу, а далі в капелі „Дністер” під керівництвом братів Богдана та Романа Жеплинських. Виступав в тріо бандуристів в складі брата Жеплинські і Федір Пелех. Тепер пенсіонер, живе в м. Яворів Львівської області.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000. – С. 57; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С. 206, 208.

ПЕЛЕЩУК Михайло (1816 –?) – сліпий лірник з с.Петрушевці Борзеньського пов. Осліп на 8 році життя. Вчився у Федора Куценка в Сокиринцях, а відтак трохи ще і у лірника Зайченка Гаврила із с.Іржавці.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Белозерського, „О кобзарях и список кобзарей”.

ПЕЛЯК Віра. У 1999 закінчила РДГУ (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). Викладач бандури у Монастирській ДМШ Тернопільської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.76.

ПЕРЕБЕНДЯ Андрій – кобзар-в'язень Соловецьких концтаборів. Скомпанував „Думу Соловецьку”, в якій розповів про страшну долю новітніх „бідних невільників” з каторжною працею „по пояс в снігу”. Цей твір вражає драматичною експресією нового змісту – оповіддю про гігантську тюрму народів.

Літ.: Кирчів Р. Двадцять століття в українському фольклорі. – Львів: Інститут народознавства НАНУ, 2010. – С. 143; Семенко Ю. Народне слово. – С.40.

ПЕРЕВЕРЗЬЄВА Олена Олександрівна (10.08.1991 нар. м.Краснодар) – кубанська бандуристка.

Літ.: Штанько В. Від Кубані до Волині пісенна дорога. // Волинь, 1995. – 11 квітня; Нирко О. – С.279.

ПЕРЕПЕЛИЦЯ Єфим – лірник з с.Вейс-бахівки Пирятинського пов. Полтавської губ. Мав своє поле. З лірою ходив осінню. Поводирем йому був син. Горленко не записав його біографії, від кого вчився і не списав його репертуару. Зате записав від нього дві думи, гарні варіанти „Вдови і синів” та „Коновченка”. Лірник оповів Горленкові, як на ярмарку в Яблунівці якийсь чоловік замовляв йому заспівати Коновченка, але не мігши наслухатися всмак, повів його до себе додому: „Ще каже, ти мені її там раз проспіваш”.

Літ.: Горленко В.П. Кобзарі і лірники „Киевская старина”, т.VIII; Укр. нар. думи. Т. I корпусу, тексти і вступ К.Грушевської, ДВУ, 1927; Кирдан, Омельченко, – С.22; Кушпет В. Старцтво. – С. 153.

ПЕРЕПЕЛЮК Володимир Максимович (1910, с.Боришківці Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл. – ?) – кобзар, бандурист. Народився в сім'ї селянина-бідняка. В дитинстві доводилося бути і пастухом і наймитом. Ще в дитинстві співав багато пісень. Закінчив чотири курси лікнепу. Музично обдарований сам виготовив собі балалайку, а далі і скрипку та самотужки навчився на ній грати. В 1937 захопився кобзою і самостійно оволодів мистецтвом гри на ній. В 1934 служив в Червоній Армії, де брав активну участь в художній самодіяльності. Після служби в армії направлений у с. Вороновиця на Вінниччині працювати бібліотекарем сільськогосподарського технікуму. З 1935 працював на комсомольській та культурно-освітній роботі в Хмельницькій обл., де розгорнулася його літературно-музична діяльність. Вже тоді почав складати ліричні пісні („Дівочі мрії”, „Ой прослався хміль зелений” та інші). Познайомився з бандуристами, які виступали в селі і придбав собі бандуру. Виступав як кобзар-бандурист. В його репертуарі народна дума „Невільницький плач”, історичні пісні „Про Палія”, „Про Супруна”, „Ой запив, козак, запив”. Складав пісні на слова Т.Шевченка „Тече вода в синє море”, „За думами думи”, „Не женися на багатій”, „Нема гірше як в неволі”. В 1939 В.М.Перепелюк уже досить відомий кобзар, співець і поет, автор кількох пісень, які були досить поширені на Україні. За участь в оглядах художньої самодіяльності неодноразово відзначений як автор і виконавець патріотичних пісень. З кінця 1939 до початку Великої Вітчизняної війни був в складі Державного етнографічного ансамблю кобзарів, з яким об'їздив багато районів України. В ці роки він склав чимало поетичних і музичних творів. Брав участь в республіканській нараді кобзарів і лірників 1939. З весни 1944 Перепелюк – соліст-бандурист державного Українського народного хору, де працював до 1970. Під час війни і в післявоєнні роки створив ряд дум („Про визволення України”, „Про Семена Руднева”, „Про Олега Кошового”) та інші. Протягом 1944-1953 В.М.Перепелюк склав декілька пісень та дум про боротьбу радянських людей за мир, про соціалістичне будівництво та інші. Далі почав працювати у лісництві, де як природолюб написав декілька книг. Серед них про птахів „Ось вони які”, „Ой у лісі, лісі зеленому”. Написав і видав також книжку „Повість про народний хор”, приготував автобіографічну повість „Вийшов кобзар з Поділля”. Виступав на святі вшанування пам'яті кобзаря

Пелех
Федір Іванович

Перепелюк
Володимир Максимович

Перепелюк
Володимир Максимович

Петелюк (Ковальська)
Наталія Олегівна

О.Вересая у Сокиринцях на Чернігівщині в складі ансамблю кобзарів разом із Є.Мовчаном, П.Гудзем, П.Носачем, І.Іванченком. був знайомим з Максимом Рильським. Брав участь у створенні колективної поеми „Слава Кобзареві”. За творчі успіхи із нагоди Декади українського мистецтва та літератури в Москві 1951 нагороджений медаллю „За трудову відзнаку”, має також медаль „За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.”

З 1969 почесний член Музично-хорового товариства УРСР. Член бюро об'єднання народних співців-кобзарів при Музично-хоровому товаристві УРСР. Жив у с.Вороновиця біля Вінниці Вінницької області, де і помер.

Літ.: Жеплинський Б. Перепелюк Володимир Максимович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.156; Кирдан, Омельченко, 1980, – С.171-176; Таловиря В. Т.Г.Шевченко і український кобзарський епос.// Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989; Серпневий І. Наспівала бандура талант / газ. Подільська зоря, від 7.11.1990; Ющенко О. Бандуристи орли сизі. – Київ: Просвіта, 2007. – С.121-124; Нар. співці, 1955; УРЕ, т.ХІ, С.59; Маюк Д. Взяв би я бандуру. // газ. Вінницька правда від 27.11.1965; Щоголь М. Кобзар Володимир Перепелюк. // НТЕ, 1060, №4.

ПЕРЕСАДА Іван – лірник із с.Петрівка Костянтинградського повіту. Знав думу „Три брати Азовські” та велику кількість різних приповідок та „жебранок”. Мартинович П.Д. в червні 1901 записав від Пересади текст Озовських братів. Цей текст лірник перейняв „з бандуришків, з харківських, аж із Рублівки. Та так, що мабуть с квартяку і випили, так він мені проказав, Алексій Халявка”.

Літ.: Укр. нар. думи. Т. I корпусу, ДВУ, 1927, – С. СХХVІІІ; Мартинович П. Українські записи. – Київ: вид. Н.Т.Корчак-Новицького, 1906.

ПЕРЕХОМУК (Перехожук) Сергій Павлович (11.02.1967) – член Національної Спілки Кобзарів України, Київська обл.

ПЕРХАЛЮК Уляна – учасниця квартету бандуристок „Стрітіння” Тернопільського обласного осередку національної спілки кобзарів України, учасниця VI фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю.Сінгалевича у Львові 30.11.2008 р.

ПЕСТРЯКОВ – кобзар, інтелігент початку ХХ ст. Жив у Петербурзі. Добре володів бандурою, виступав у концертах. Разом з О.Гембою та І.Кучугурою-Кучеренком ілюстрував лекції проф. М.І.Привалова.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.06.1970.

ПЕТЕЛЮК (Ковальська) Наталія Олегівна (17.06.1973, м.Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1987 закінчила Дубенську ДМШ (клас викладача Л.Л.Рибачук), у 1991 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентях), у 1996 – Рівненський

інститут культури (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З 1995 – викладач бандури у Дубенському училищі культури. Учасниця капели бандуристів Рівненського музучилища, ансамблю бандуристів РДГУ, нині учасниця тріо бандуристів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.77.

ПЕТРЕНКО Валентина Яківна – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПЕТРЕНКО Іван Якович (20.06.1886 (1884), м.Ромни Сумської обл. – 1969 (1967), м.Ромни Сумської обл.) – бандурист. Народився в робітничій родині. Закінчивши чотири-класне міське училище, пішов працювати телефоністом на залізницю. Незабаром виїхав до Мінська, потім до Москви. У рідне місто повернувся після Великої Жовтневої соціалістичної революції. На бандурі почав грати 1908. Після революції виступав у складі групи Роменського народного дому. Даліше зростання кобзарського мистецтва І.Н.Петренка відбувалось під впливом роменського кобзаря Є.О.Адамцевича. У репертуарі І.Я.Петренка, крім народних пісень, були пісні на слова Т.Г.Шевченка, уривки з опер. В 1964 у дні шевченківських свят в Роменському будинку культури виконував твори „На високій дуже кручі”, „Невольник”, „Як би мені черевички” та ін. Похаваний в Ромнах Сумської обл.. У нього вчився І.К.Рачок.

Літ.: Кулиняк Л. Шістдесят років з бандурою. – НТЕ, 1969, №4.

ПЕТРЕНКО Микола – кобзар ХХ ст. з с.Солоного на Катеринославщині. Вчився грати на кобзі у Г.Хоткевича по рекомендації Д.І.Яворницького.

Літ.: Шаповал, 1963.

ПЕТРЕНКО Михайло Іванович (1.11.1882, станиця Усть-Лабінська – 1967, станиця Усть-Лабінська) – кубанський краєзнавець, педагог, громадський діяч і бандурист. Народився в сім'ї козака, палітурного майстра. Після закінчення двокласної станичної школи він переїжджає до міста Харбіна, де батько служив палітурним майстром при штабі охоронної (прикордонної) сторожі. У Харбіні Михайло Іванович 14 років працював набірником при типографії Китайсько-Східної залізниці. Закінчив середню школу при Манжурському університеті. Перебував у складі російської учнівської молоді, яка захоплювалася О.Суворовим. 1913 М.Петренко повертається на Кубань, де в 1914 організував у себе вдома Краєзнавчий музей. Невідомо як став Петренко бандуристом. Відбулася зустріч М.Петренка з І.Ф.Вараввою 1952 в станиці Усть-Лабінська. І.Ф.Варавва розшукував тексти українських козацьких дум у місцевих бандуристів і від М.Петренка

записав тексти двох дум: „Три брати Самарські” та „Іван Богуславець”. Думи переклав російською мовою і опублікував у книзі „Казачья бандура”. Тексти трьох дум „Про козака Голоту”, „Плач невільників” та „Думу про трьох братів азовських”, які ще знав Петренко, І.Варавва уже мав від інших кубанських бандуристів. І.Варавва засвідчує, що бандурист володів великим репертуаром, до якого крім дум входили українські народні пісні та інструментальні твори, а також кавказькі танці і пісні кубанського регіону. М.Петренко не був бандуристом-гастролером, а „надомником”. Багаточисленні екскурсії, які проводив у музеї, він неодмінно закінчував з бандурою в руках. Якщо, наприклад, Дмитро Яворницький запрошував на виступи у Січеславський державний історичний музей бандуристів, зокрема і Конона Безщасного (1925, 1929), то М.Петренко сам виконував цю роль десь протягом півстоліття. Крім того, бандури, як і інші кубанські козацькі реліквії, були постійними атрибутами його музейних експозицій.

Літ.: Нирко О. – С.171-172.

ПЕТРИК (кінець XIX ст.– поч. XX ст.) – лірник з Валківського району. Брав учнів. У нього вчився лірник Н.Д.Колесник з с. Катричівка. Мав багатий репертуар. Лірник С.В.Веселий перейняв в нього пісню на слова Г.Сковороди „Всякому городу нрав і права”.

Літ.: Кардан, Омельченко, 1980, – С.65-66.

ПЕТРИК Ірина Іванівна (19.04.1979) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинська обл.

ПЕТРИК Мар'яна Мирославівна (14.06.1981, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1996 закінчила Бродівську школу естетичного виховання, у 2000 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицяя), у 2005 – Харківську академію мистецтв (клас викладача доцента Л.С.Мандзюк). З того ж року працює в Бродівській ДМШ Львівської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.77.

ПЕТРО – лірник із с.Кустовці Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. Киевская старина, 1889, т. XXVI.

ПЕТРОВА Ольга Ананіївна – бухгалтер, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПЕТРОВА Світлана – бандуристка, народна артистка України, артистка тріо бандуристок Національного радіо і Телебачення України. Виступала в складі тріо разом з Аллою Шутько та Антоніною Мамченко. Тріо було організовано в 1965, нагородже-

но почесними званнями та різними урядовими нагородами.

Літ.: Бандура, №77, січень-червень, 2002, С.39-40 і фото С.40

ПЕТРУК Світлана Павлівна (26.08.1972, с. Слободка Острозького району Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1987 закінчила Острозьку ДМШ, у 1992 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицяя), у 1999 – РДГУ (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). Викладач бандури у Сарненській ДМШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.77.

ПЕТРУСЬ Олександр Миколайович – бандурист XX ст. із Борисполя. Соліст (тенор) Київської капели бандуристів. Загинув під час Великої Вітчизняної війни.

ПЕТЮХ (Митяй) Андрій – бандурист с. Медвин тепер Богуславського р-ну на Київщині. Грав в гурті бандуристів, який вкінці 20-х років XX ст. зібрав редактор Медвинської школи Захар Миколенко. Самі майстрували інструменти і своєю грою розважали односельців. Одна з бандур роботи Д.Салати виготовлена в 1932 зберігається в Богуславському історико-краєзнавчому музеї. Андрій Петюх-Митяй був одним із наймолодших і найталановитіших бандуристів гурту. В 1935 призваний до війська, службу відбував в Білій Церкві. Командування помітило його здібності і дозволило організувати армійську капелу бандуристів. На світліні того часу Андрій з групою червоноармійців з бандурами різноманітних конструкцій, тому що інструменти привозили з собою з дому. На іншій світліні він серед учасників обласної конференції бандуристів в 1936. Доля вберегла Андрія. Після служби поступив в Одеський технологічний інститут, де також очолював художню самодіяльність. Розпочалась війна, з оточення повернувся в рідне село. Пізнавши всі жахи полону з новою владою не загравав. Знайшлись однопідданці боротьби за українську ідею. Колишній начальник поліції Медвина – Іван Сарапука – організував групу патріотів і боровся проти окупантів. В цю групу входив і Андрій Митяй. Його разом з Сарапукою заарештувало гестапо, відправили до Білої Церкви. З тюрми Сарапука втік, повернувся до Медвина і продовжував боротьбу. Загинув вкінці грудня 1943 в бою з карателями. Зранений, застрелився як кобзар Антін Петюх в далекому 1920. А Андрія Митяя ще бачили восени 1943 в київському гестапо, де мабуть далі було його закатовано.

Літ.: П.Гоголя П. Медвинські кобзарі. // газ. „Вісті Богуславщини” м.Богуслав.

ПЕТЮХ (Митяй) Антон (Антін) (1886, с. Медвин на Київщині – 1920 (?), с. Медвин) – сліпий кобзар-патріот, який піснюю, думою та живим словом пригадував наро-

Петрик
Мар'яна Мирославівна

Петрова
Світлана

Петрук
Світлана Павлівна

Петрусь
Олександр Миколайович

дові козацькі часи („вольницю вольною”). Мати немовлям брала його в жнива, де від сонця і осліп. В 1904-1905 в с. Медвині діяв підпільний гурток. Студенти з Києва привозили літературу, навчали революційних пісень. Душею гурту був бандурист Антон Петюх. Він вів пропаганду українства, співав старовинних козацьких пісень та дум, сіяв серед медвинців зерна українства, які в майбутньому під час української революції дали багатий урожай. За участь в подіях 1905 Антона Петюха в 1906 було арештовано й заслано на північ Московщини в Оленецьку губернію, але через декілька місяців звільнено. Там Петюх став справжнім пропагандистом української ідеї. В 1919 бував часто з укр. військом. Вештався і серед наших новітніх запорожців, а навіть їздив на бронепоезді „Хортиця”. В тому ж 1919 Митяй на Київщині ходив з повстанцями. Серед повстанських воїнів виконував ще роль що її колись виконували сліпі бандуристи серед запорозьких козаків. До літа 1920 у Медвині більше як 12 разів змінювалася влада. Але в селі створився табір з селян і місцевої інтелігенції на чолі з групою військових старшин, який гуртувався навколо бандуриста А.Петюха. Вони були настроєні антибільшовистськи і вболівали за українську справу. Коли не тактовна поведінка четвірки комуністів, що прибули проводити мобілізацію та збирати непомірний податок до краю обурива медвединців, вони вирішили провести повстання, яке ввійшло в історію села як „Медвинська республіка”. В хаті Антона Петюха створився повстанський штаб, обговорили ситуацію і постановили розпочати повстання, сподіваючись на підтримку навколишніх сіл та армію Петлюри. Отаманом обрали сотника Хому Лебеда, начальником штабу Миколу Василенка, начальником розвідки та контррозвідки сотника Діброву, керівником пропаганди Антона Петюха. Вночі повстанці заарештували комуністів і оголосили Медвин незалежним. Майже місяць село було незалежним і боролось проти більшовиків. Лише силами цілої дивізії, що була перекинута з польського фронту повстання було придушено, а село спалено та розграбовано. Більшість повстанців відійшли в лісі і ще рік продовжували боротьбу навколо Медвина. Однак сили були надто нерівними. Загинув у бою славний бандурист Антін Петюх. В Митяя вчився грати на бандурі Овсій Проценко (за фахом вчитель), переймав дещо Кость Місевич, Дмитро Гонта та інші.

Літ.: Гоголя П. Медвинські кобзарі. // газ. „Вісті Богуславщини”, м. Богуслав; Медвинець бандурист-революціонер Антін Петюх. // Українські вісті, ч.60, 1950, Новий Ульм.; Гонта Д. Бандурист

Кость Місевич. // жур. Київ (Філадельфія, США), №6, листопад-грудень, 1955, vol.IV; Василь Є. До мартирологів кобзарства. // Календар Свободи на 1957, Вид. Укр. нар. союзу.

ПИЛИПЕНКО Семен Іванович (1907, Дніпропетровщина –?) – кобзар. Багато мандрував з кобзою, частував людей прекрасними народними піснями та сучасними творами. Після смерті кобзаря Лебеда купив у його дружини Марфи Миколаївни бандуру з дуже гарним дзвінким звуком. Жив в Сумській області

ПИЛИПЧУК Валентина Володимирівна (29.01.1959, с.Брани Горохівського р-н Волинська обл.) – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України Волинська обл. 1976 – закінчила ДМШ в м.Горохів. В 1976 – поступила в студію при державній капелі бандуристів (викл. В.Лобко, В.Підгорська). В 1978 – поступила в Чернігівське музучилище ім. Л.Ревуцького. Працювала артисткою Волинської обласної філармонії. В 1982-1986 – навчалася в Національному педагогічному університеті ім. М.Драгоманова. З 1986 працює в Луцькому педагогічному коледжі. Очолює Волинський обласний осередок НСКУ. Організатор конкурсу „Волинський кобзарик” в жовтні 2009.

ПИНДИК Василь Михайлович (26.01.1944, с.Велике Половецьке Сквирського району Київської обл.) – бандурист, педагог, виконавець, Заслужений артист України, член Національної Спілки Кобзарів України, Чернівецька обл. У 1961 закінчив Дроздянську середню школу, навчався в технічному училищі, служив в армії, навчався в студії з підготовки акторських кадрів при Державній заслуженій капелі бандуристів України. У 1968 направлений у Рівненську філармонію, у 1973 закінчив Рівненське музучилище (клас викладачів А.Ю.Гриця та Г.М.Воробйової). Працював у Степанській ДМШ Сарненського району. Нині живе і працює у м.Чернівцях, соліст Чернівецької філармонії.

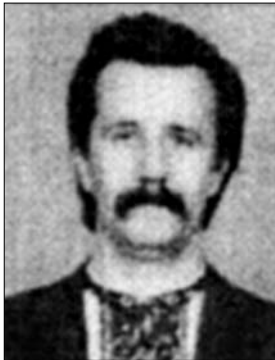
Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.77.

ПИРОГІВ Олександр Гаврилович (1907, м.Миргород) – бандурист. Грати на бандурі вчився у П.Коробки, разом з яким, при допомозі О.Сластіона в 1925 організував Миргородську капелу бандуристів. Був великим ентузіастом кобзарського мистецтва і активним учасником Миргородської капели.

Літ.: Дянько М. Прихилив до серця бандуру. // газ. Ленінська правда від 30.10.1966; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.06.1970.

ПИРЯН Максим – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПИСАНКА Максим Кіндратович (1887, м.Полтава –?) – бандурист. З малих літ пішов у найми. Навчившись самотужки читати і писати, поступив до церковно-

Пиндик
Василь Михайлович

Пивняк Лариса

приходської школи. В 1908 призваний до війська, а після демобілізації в 1917 працював у Полтавській поштово-телеграфній конторі листоношею. Любов до музики прищепив його брат Левко, активний учасник Полтавського музично-драматичного товариства. Хлопці добули стареньку кобзу, на якій після ремонту Максим почав самотужки вчитися грати. Після Жовтневої революції М.Писанка старанно вивчав нотну грамоту, вдосконалював техніку гри на бандурі, брав активну участь в громадському житті. В 1919 був переслідуваний денікінцями за розповсюдження листівок підпільної більшовицької організації. В 1923 Писанка організував капелу бандуристів при клубі профспілки харчовиків в складі 15 чоловік. Капела швидко досягла значних успіхів, але далі керівник зрозумів, що йому важко буде справлятися з цими обов'язками. На його прохання керівник Полтавської капели бандуристів В.Кабачок порекомендував на цю посаду кобзаря Григорія Назаренка, у якого Писанка вдосконалював своє кобзарське мистецтво. В цей час він займався з бандуристами Л.А.Вовком та Ф.Ш.Глушком, і разом з ними та своїми братами Костем і Данилом створили ансамбль, який успішно виступав у концертах. Деякий час працював як бандурист-професіонал у Полтаві та Миргороді. З Миргородською капелою виїздив до Азово-Чорноморського краю та Закавказзя. В 1937 М.Писанка організував капелу бандуристів (20 чоловік) при Полтавській філармонії, з якою виступав на Полтавщині, а також виїжджав в Москву, Кузбас та м.Перм. В 1941 капелу в зв'язку з призовом до армії 11 учасників було розформовано. Підчас Вітчизняної війни Писанка як соліст-бандурист обслуговував призовні пункти та госпіталі. Після війни працював у Полтавському обласному будинку народної творчості на посаді методиста з музично-хорової роботи. В цей час він організував капелу бандуристів при ремісничому училищі №5. В 1949 перейшов на роботу в Миргородський районний будинок культури, де керував ансамблем, який мав великі творчі успіхи і був показаний в кіножурналі. За заслуги в розвитку самодіяльності Писанка нагороджений грамотами Комітету в справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР, багатьма грамотами республіканських, обласних та районних установ.

ПИСАРЕНКО Ніна – народна артистка України, лауреат Шевченківської премії (учениця Анатолія Грицяя).

ПИСАРЕНКО (Софієнко) Ніна Дмитрівна (18.09.1937, м.Фастів Київської обл.) – бандуристка. Народилася в сім'ї залізничника.

Закінчила Київське музичне училище по класу бандури В.А.Кабачка. З 1956 працювала спершу в Держестраді, потім викладала гру на бандурі в Палаці культури трудових резервів. В 1961 почала працювати в ансамблі української музики Укрконцерту, а з 1963 в Київському тріо бандуристок (разом Т.Гриценко та М.Голенко). В складі тріо виступала з концертами на Україні, Прибалтиці, Далекому Сході, Казахстані, Середній Азії, Сибіру та Далекій Півночі. Брала участь у гастролях у Польщі (1963), Канаді (1965), Чехословаччині (1969), Фінляндії (1969). Учасниця декад українського мистецтва і літератури в Латвії (1963), Узбекистані (1965), Казахстані (1966), Москві (1967), Російській Федерації (1969), днів України в Азербайджані (1967). Нагороджена Почесною Грамотою Міністерства культури Латвійської РСР та грамотами Верховної Ради Казахської РСР, а також медаллю „За освоєння цілинних земель”.

ПИСАРЕНКО Павло (1953, на Київщині) – соліст капели бандуристів ім. Шевченка в Детройті. Співав в капелі, мав чудовий голос тенор. Виступав часто в дуеті бандуристів разом з Юліаном Петровичем Китастиком. В 1989 побував на Україні, зокрема літом виступав з Юліаном Китасним в Сумах в молодіжному центрі „Романтик”.

Літ.: Подоляка Л. Нагадай, бандуро, співами. // Ленінська правда. м. Суми, №142(16746) від 23.07.1989.

ПИШНИЙ Андрій – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПІВЕНЬ – лірник, навчався грати на лірі у звісного лірника Аврама Родіоновича Гребеня. Літ.: Юсов А. Лірник Гребень, Москва, 1961.

ПІВЕНЬ Олександр Юхимович (16.06.1872, станиця Павлівська – 07.04.1962 “Дармштадт” (Німеччина) – кубанський кобзар.

Літ.: Польовий Р.П. Кубанська Україна. – К.; Діокор, 2002. – С.162; Нирко О. – С.279.

ПІВЕНЬ Юхим Олександрович (кін. XIX ст. Кубань – I пол. XX ст.) – кубанський бандурист, літератор. Син поета Олександра Юхимовича Півня (1872-1962) – „першого кубанського кобзаря” (вислів В.Бардадіма), який у часи більшовицької окупації був змушений емігрувати. Під час навчання у Краснодарському педагогічному ін-ті брав участь у студентському русі за відкриття українського відділу (1925). Один із засновників у станиці Пашківській літературної студії „Сім” – ланки організації українських письменників „Село і місто”. В студії крім нього брали участь станичні бандуристи Я.Дерев'янка, Л.Коломенський, Л.Лаврів, Т.Строкун. Загинув в катівнях ГПУ-НКВД,

Літ.: Лавров Л.И. Биографические заметки. // Археология и этнография Северного Кавказа. – Краснодар. 1998. – С.164; Нирко О.Ф. – С. 293-294.

Підгорний Ф.

Підгородецька
Ольга В'ячеславівна

ПІДГАЙНА М.І. – бандуристка, грала на бандурі роботи О.С.Корнієвського.

Літ.: Нирко О.Ф. Великий майстер і кобзар. // Маяк, №35 (6817) від 21.03.1989, м.Корюківка Чернігівської обл. – С. 3.

ПІДГОРНІЙ Ф. – артист, заслужений артист УРСР, соліст (тенор) Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ.: Черногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К., 2008. – С.39.

ПІДГОРОДЕЦЬКА Ольга В'ячеславівна (31.01.1987, м.Нетішин Хмельницької обл.) – бандуристка, виконавець. У 2002 закінчила Нетішинську ДМШ (клас викладача Т.Федорчук), у 2005 – Рівненське музучилище (клас викладача О.О.Крук). Із 2006 навчається у Львівському державному університеті ім. І.Франка. Лауреат обласного конкурсу гри на народних інструментах (Хмельницький, 2001). Учасниця творчих звітів у Києві (2001, 2008).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 77-78.

ПІДСУХА – кобзар.

Літ.: Гриць Сірський, лист до Жеплинського Б.

ПІКА Данило Федорович (14.04.1901 – 23.09.1941, с. Скобці (Веселинка) Боришівського р-ну на Київщині) – бандурист, керівник капел бандуристів. Народився в сім'ї робітника Полтавських паровозних майстерень. З дитинства любив пісні та музику. Легко опанував гру на народних інструментах. Грати на бандурі вчився в О.Г.Сластіана. Грав на балалайці, мандоліні, гітарі, цитрі, бандурі, сопілці. Після служби в армії (в 1922 по 1924) співав у хоровій капелі Полтави, якою керував відомий диригент Попадич Ф.М. В 1925 у Полтаві була організована капела бандуристів. Д.Ф.Піка в ній з перших днів. Багато енергії та праці поклав керівник капели бандуристів Кабачок В.А., а Д.Піка став його помічником. За три роки наполегливої праці Полтавська обласна капела бандуристів виросла у високохудожній колектив із великим різноманітним репертуаром у доброякісній аранжировці.

В 1930 з обласної Полтавська капела бандуристів була перетворена в державну „Зразкову капелу бандуристів УРСР”. Д.Ф.Піка як і Г.М.Хоткевич та В.А.Кабачок зробив дуже багато, щодо розвитку радянського кобзарського мистецтва. Йому належить ряд оркестровок пісень та творів для бандури („Укр. тропак”, „Ой джигуне, джигуне”, „І хліб пекти, по телята йти”, „Од Києва до Лубен” та інші). У 1935 „Зразкову капелу бандуристів УРСР” було об'єднано з Київської капелою бандуристів. Після В.А.Кабачка майже щороку змінювались худ. керівники, а зам. художнього керівника залишався Д.Піка, який фактично керував капелою, а з 1938 і до Великої Вітчизняної війни Піка Д.Ф. офіційно був

призначений керівником Всеукраїнської заслуженої капели бандуристів. З перших днів війни – Д.Ф.Піка в Радянській Армії. У важких боях 23.09.1941 він загинув і похований в с. Скобці (Веселинка) Боришівського р-ну на Київщині.

Літ.: Жеплинський Б. Піка Данило Федорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С.157; Черногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.22; Яценко, 1970, С.19,30.

ПІНЧАК (Качмар) Стефанія Іванівна (7.07.1955, м.Львів) – бандуристка, педагог, керівник ансамблю бандуристів, член Національної спілки кобзарів України. Закінчила Львівське культурно-освітнє училище (1975, клас бандури М.Ліщинської), Дрогобицький державний педагогічний інститут ім. І.Франка (1981, клас бандури О.В.Пришляк). З 1973 по 1977 – педагог по класу бандури у Львівській дитячій зразковій капелі бандуристок „Дзвіночок” (керівник заслужений працівник культури України В.Б.Дичак) та водночас – керівник ансамблю бандуристок „Веснянка” Львівського будинку культури будівельників. 1970-1977 – учасниця і солістка Львівської народної капели бандуристок „Галичанка” (керівник В.Б.Дичак). У складі капел „Дзвіночок” та „Галичанка” виступала на сценах багатьох міст України, Росії, Прибалтики, Польщі. Представляла українське мистецтво на IX Міжнародному конгресі ISME (Москва, 1970, віце-президент Д.Б.Кабалевський). 1977-1981 – учасниця студентського тріо бандуристок Дрогобицького державного педагогічного інституту ім. І.Франка (керівник О.В.Пришляк), яке пропагувало кобзарське мистецтво в містах України та Литви, Вірменії, Польщі. З 1981 – викладач, з 2000 – Старший викладач бандури музично-педагогічного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету ім.І.Франка. З 1984 – керівник студентського ансамблю бандуристок, якому у 2002 присвоєно звання „народний”. В 1994-1996 – учасниця тріо „Роксолана” (Львів, керівник О.Ф.Баглай). Серед її учнів – лауреат і дипломанти Першого Всеукраїнського конкурсу бандуристів-студентів педагогічних інститутів України (Луцьк, 1992) та дипломанти міжнародного фестивалю „Срібні струни” (Тернопіль, 2000). Автор навчальних програм „Основний музичний інструмент (бандура)” (ОКР „Бакалавр”, „Спеціаліст”), „Методика викладання музичних дисциплін у вищих закладах освіти (бандура)” (ОКР „Магістр”) для студентів музично-педагогічних факультетів; методичного посібника „Народна пісня на уроках музики в загальноосвітній

Піка
Данило Федорович

Пінчак (Качмар)
Стефанія Іванівна

школі” (Львів, 1987, співавтори – С.Я. Дацюк, І.Й. Кліш); статей, присвячених проблемам української музичної педагогіки. Серед них: „Вплив народних пісень та дум на формування ідейно-естетичних поглядів Т.Г. Шевченка” (Дрогобич, 2005); „Мудрі настанови диригента-педагога” (Дрогобич, 2005); „Формування національної свідомості та патріотичних почуттів юних бандуристів Львівської кобзарської школи” (Київ, 2005); „Видавничо-просвітницька діяльність бандуриста Олександра Верещинського” (Київ, 2006) та інші.

В репертуарі „Уклін Батьківщині” Г. Подільського, „Як надійшла любов” О. Білаша, „Матуся” Я. Цегляра, „Спать мені не хочеться” (обробка Ю. Гамової), „Як би я вмiла вишивати” Н. Андрієвської, „Через поле широке” (обробка В. Лобка), „За Дунаєм” (обробка В. Таловиря), „Зацвіла в долині” Б. Фільц, „Пливе човен” (обробка М. Лиснека), „Бо у мене є Андрій” В. Кононенко.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 448.

ПІНЧУК Олена Сергіївна (1.11.1959, с. Степань Сарненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1973-1975 навчалась у Степанській ДМШ (клас викладача В.М. Пиндика), у 1979 закінчила Дубенське училище культури, у 1983 – Рівненський інститут культури (клас доцента З.А. Сингаєвської). З 1979 – викладач бандури у Дубенському училищі культури. Її учні: Наталія Чуприна – закінчила музпедфакультет РДГУ, Тетяна Давидюк і Тетяна Цимбалюк – Дубенське училище культури, Ольга Новак – Харківський державний університет.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 78.

ПІРКОВСЬКИЙ – бандурист, за освітою агрономом. Вчився в Київській вечірній консерваторії. Вправно грав на бандурі, зокрема і старовинним кобзарським способом (трьома пальцями лівої руки на басах: тоніка – домінанта – тоніка). Мав власні композиції для бандури.

Літ.: Пологай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПІХОВИЧ Ірина – бандуристка з Перемишля, член ансамблю „Бандура” (ПНР). На пописі після закінчення курсів вивчення гри на бандурі в Мюнхені (1988) разом з Левчишин Олею добре виконувала пісню „Сонце гріє, вітер віє”.

Літ.: Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989, – С. 44-46.

ПІЦИК Ольга Василівна – директор музею Д.Яворницького в м. Дніпропетровськ. зібрала цікаві і цінні матеріали про кобзарство Дніпропетровщини та кобзи, бандури і ліри українського кобзарства. Учасник з'їзду кобзарів в Дніпропетровську.

Літ.: Листування Жеплинського Б. з Піцик О.

ПЛАВКО Григорій – лірник з Краснокутци-

ни, який був розстріляний НКВС на початку 30-х років ХХ ст.

Літ.: Черемський К. Шлях звичаю. – С. 58; Черемський К. Традиційне співцтво. – С. 152.

ПЛАТОН – лірник з с. Перещепи на Дніпропетровщині. Був арештований та переслідуваний радянською владою, як твердив кобзар А. Парфиненко.

Літ.: Черемський К. Шлях звичаю. – С. 58; Черемський К. Традиційне співцтво. – С. 152.

ПЛАХОТНИК Олексій Єфремович (1931, с. Аули Криничанського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандурист. Народився в сім'ї робітника. Батько – Єфрем Олександрович, мати – Степанида Федотівна, брати Василь і Микола – грали на бандурах, тому не дивно, що Олексій з дитинства полюбив чудовий інструмент – бандуру. Після закінчення семи класів в 1947 вступив до Дніпродзержинського ремісничого училища №1 і одночасно до капели бандуристів училища, якою керував М.С. Лобко. В 1949 після закінчення училища, працював слюсарем ремонтно силового цеху заводу ім. Дзержинського з ремонту обладнання. В цьому ж році вступив в капелу бандуристів Палацу культури заводу ім. Дзержинського, якою керував М.С. Лобко, набув доброї техніки гри. В 1950 поступив до Дніпродзержинської вечірньої музичної школи, де закінчив 3 класи у М.С. Лобка. В 1958 переїхав до Вінниці. Тут в 1965 вступив до музичного училища ім. Леонтовича на диригентсько-хоровий відділ. В 1966 – хормейстер і старший бандурист ансамблю „Вітерець Поділля” при Вінницькій філармонії, який був лауреатом республіканського фестивалю. В репертуарі бандуриста укр. нар. пісні, твори класиків та радянських композиторів.

Літ.: Лобко М., лист до Жеплинського Б. від 31.01.1970.

ПЛЕКАН Микола – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПЛОХИЙ Кіндрат (кінець ХІХ ст., станиця Пашківська – після 4.12. 1958, еміграція) – кубанський бандурист. Як бандурист встановився на Соловках, де перебував в ув'язненні. Учителями його були „табірні кобзарі-бандуристи”, яких там на жаль не бракувало” (вислів М. Варрави). Бандуру йому на Соловки вислав М. Богуславський. „Концертував” у середовищі невільників-каторжан. Створив „Думу Соловецьку”. Ймовірно Плохому вдалося вирватися із Соловків і емігрувати (про це є опосередковане свідчення у листі Плохого до В. Ємця 4 грудня 1958).

Літ.: Перебендя А. Дума Соловецька. // Океанічний збірник. Ч. 7. 1. – Одеса; Владивосток (на правах рукопису). – 1946. – С. 25. Нирко О. Ф. – С. 294

Піцик
Ольга Василівна

ПЛУЖНИКОВА Людмила Михайлівна (21.05.1940) – член Національної Спілки Кобзарів України, Миколаївська обл.

ПОБІГАЙЛО Олексій Іванович (1857, м. Вороніж Глухівського уїзду -?) – лірник. В репертуарі мав псалми та сагіричні пісні.

Літ.: Черниговский Земский Сборник. 1903, апрель.

ПОВАР Панас Митрофанович – кобзар із с. Верхолісся; приятель О.С.Корнієвського.

Літ.: В рокотанні риданні бандур, – С.354.

ПОВШЕДНИЙ Андрій Якович (1914, м. Пирятин на Полтавщині -?) – бандурист. Батько любив співати і прищепив синові любов до народної пісні та музики. Ще в дитинстві навчився грати на балалайці, гітарі, мандоліні. Декілька років працював бухгалтером Закавказької контори залізничних буфетів. В 1946 переїхав до Львова, де почав вчитися грати на бандурі спершу у відомого бандуриста Юрія Сінгалевича, а потім у Наталії Сінгалевич. З 1946 Повshedний приймав активну участь в роботі капели бандуристів при обласному будинку народної творчості, відтак грав в ансамблі бандуристів при Львівському будинку вчителя і клубу промкооперації. Працював на заводі „Львів-прилад”. В 1954 закінчив вечірню музичну школу по класу бандури. З 1951 учасник народної самодіяльної капели бандуристів „Карпати”, помічник концертмейстера. Виступав часто перед трудящими як соліст і в дуеті з Ю.Даниливім. Мав декілька власних творів та обробок на бандуру, серед них пісня „Доле, де, ти?”, польки „Пирятин”, „Львів’янка”.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

ПОГИБА – кобзар ХІХ ст. від якого П.А.Лукашевич записував репертуар.

Літ.: Кирдан, Омельченко, 1980, – С.9.

ПОГИБА Гнат Іванович – лірник із с.Стара Писань Козелецького повіту на Чернігівщині нині мабуть Бобровицького р-ну. Учитель лірника А.М.Іваницького із с.Соболівки.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.192/2; Таланти знані і маловідомі. // Співоче поле України. Календар 2004. – К.,2003., – С.116.

ПОГОРІЛИЙ Дмитро – лірник із с. Звенигородки Київської губ. Його портретну зарисовку зробив Л.Жемчужников. З Погорілим в Звенигородці зустрічався Куліш П. і описав цю зустріч. Був видатним лірником, співав з ентузіазмом і з такою виразністю ніби і слова і голос утворив сам. Майже до кожного твору давав пояснення, що їх варто було записати всі. Мова в ньому була прекрасна.

Літ.: Жемчужников Л. Лірник Дмитро Погорілий (малюнок); Укр. нар. думи. т.І. корпусу ДВУ, 1924; ЦДІА, Львів Ф, 688, оп.1, о.з. 192.

ПОГОРІЛИЙ Федір (1907 – 30.08.1993) – бандурист, учасник Капели бандуристів. Во-

лодів сильним приємним голосом і багато прислужився капелі бандуристів. Останні роки мужньо переносив недугу Паркінсона.

Літ.: В пам’ять соліста капели бандуристів. Федір Погорілий (некролог). // Бандура, №47-48, січень – квітень, 1994, С.-56 і фото.

ПОГРЕБНИЙ Михаїл Андрійович – лірник із Боярки Київського уїзду. У віці 7 років осліп від золотухи. Грав самоучкою, жодив по дачах і селах Київського уїзду. Поводир Тарасенко Прокіп (9 років) із с.Мотовиловка одержував від Погребного „6 руб в год”. Репертуар: „Про Тещу”, „Про Соцького”, псалми.

Літ.: Этнографическое обозрение. кн.ІІІ.

ПОГРІБНЯК Степан – бандурист.

ПОГУБКО (Чуй) Ангеліна (Інна) Борисівна (27.03.1956, м.Інта (Комі АР) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1973 закінчила Червоноармійську (Радивилівську) ДМШ (клас викладача З.М.Боярчук), того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача А.Ю.Грицай). У 1977 перевелась на заочний відділ Дрогобицького музучилища, яке закінчила у 1978. З 1977 викладач Бродівської ДМШ Львівської області, з 1979 – Радивилівської школи мистецтв. Учасниця капели бандуристів обласного будинку самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай) та тріо бандуристок у складі Малечко З., Ангеліна Пагубко, Ольга Ничай.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.78.

ПОДОЛЯНЧУК Ніна Василівна (1977, м.Рівне) – бандуристка, у 1992 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача В.Р.Кузьменко), у 1999 – РДГУ (клас доцента З.А.Сингаєвської). З того ж року живе і працює у м. Рівне.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПОЗІГУН Іван Мартинович (1916, с.Вільшана на Черкащині –?) – учасник Городищенської капели бандуристів. Брав участь у Великій Вітчизняній війні, має бойові нагороди.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 8.12.1970.

ПОКЛАД Марія Нікіфорівна (нар. 1926) – бандуристка, викладач класу бандури в 1945-1949 в м.Полтаві та Чернігівському музичному училищі ім. Л.Ревуцького (1962-1982). Учениця В.Кабачка. Організатор капели бандуристів при Полтавській вечірній музичній школі. Учасниця VI Всесвітнього фестивалю молоді та студентів у 1957 та Декади української літератури та мистецтва у Москві в 1960.

Літ.: Поклад Марія. Ой у полі нивка. // Бандуристе, орле сизий. Віночок спогадів про В.Кабачка. Упорядники С.В.Баштан та Л.Я.Івахненко. – К.: Музична Україна. 1995, – С.80-82 та С. 131-132.

ПОКЛАД Назар – лірник. Виконував думу „Про трьох братів Озовських”, записану на

Погубко (Чуй)
Ангеліна (Інна) Борисівна

Подольанчук
Ніна Василівна

Погорілий
Федір

валик фонографа, який тепер реставрований.

Літ.: Родовід, ч.6, 1993, – С.8.

ПОКУДІН Юрій Євгенович (31.10.1982) – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Камянець-Подільський.

ПОЛІЩУК Андрій – лірник із Мизяківської слободи (Поділля). Від нього етнограф В.Боржковський записав „лебійську мову” „под величайшим секретом с просьбой не говорить об открывателе дедам, так как ему за это здорово придется заплатить”.

Літ.: Щоголь М.Т. Кобзарі радянської України та їх творчість. (дисертація).

ПОЛІЩУК Петро Миколайович (19.07.1978) – член Національної Спілки Кобзарів України, Камянець-Подільська обл.

ПОЛІЩУК Тамара Адамівна (1934, с. Вернигородок Козятинського р-ну Вінницької обл.) – бандуристка. В 1949 після закінчення семирічної школи поступила до Київського музичного училища на диригентсько-хоровий відділ. Одночасно вчилася грати на бандурі. В училищі познайомилася з В.Третьяковою та Н.Павленко, з якими під керівництвом В.Кабачка утворили тріо бандуристок. Ще під час навчання з великим успіхом виступала в складі тріо, а після закінчення училища гастролювала по Уралу, Сибіру, Україні. В 1953 разом з Е.Павленко та В.Третьяковою вступила до Київської консерваторії на оркестровий факультет, відділ народних інструментів. Техніку гри вдосконалювала у В.Кабачка, вокал – у народної артистки СРСР Зої Гайдай. Ще студенткою виступала в складі тріо бандуристок у Норвегії, Польщі, Шотландії, Англії, Угорщині, Франції. В 1955 на міжнародному конкурсі у Варшаві удостоєна золотої медалі та звання лауреата. Після закінчення консерваторії спершу працювала в складі тріо бандуристок київської філармонії, а з 1961 – солістка Львівського театру опери та балету. Нагороджена орденом „Знак пошани”. В репертуарі Тамари Поліщук, як бандуристки, українські народні пісні, твори класиків та сучасних радянських і зарубіжних композиторів.

Літ.: Поліщук Тамара. Наша дума, наша пісня.// Бандуристе, орле сизий... – Київ. – Муз. Україна. – С. 93-95, 132-133.

ПОЛІЩУК Яків – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Київ.

ПОЛКОВНИК Антін (XIX ст.) – кобзар із с. Мала Писарівна Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей”.

ПОЛОВЕЦЬ (Ганджа) Алла Петрівна (26.02.1947, с.Величківка Менського р-ну Чернігівської обл.) – бандуристка. У 1966 закінчила Чернігівське музичне училище по

класу бандури у викладача Поклад Марії Нікіфорівни. У 1973 закінчила музично-педагогічний факультет Ніжинського пед. університету ім. М. Гоголя. 1968-1985. керувала ансамблем бандуристів Чернігівського пед. університету ім. Т. Шевченка. З 1969 працює старшим викладачем по класу бандури в Чернігівській музичній школі №2. Учні її класу є неодноразовими призерами Всеукраїнських конкурсів юних виконавців. Серед її кращих учнів : Рибалко Ірина – викладач Київської музичної школи, Лопко Алла – викладач Чернігівського музичного училища. З 1975 співала в тріо бандуристок Чернігова „Журавка” разом з Р.М.Борщ та В.В.Іщенко. Тріо бандуристок «Журавка» є лауреатом обласної премії ім. Г. Віршовки, лауреатом Міжнародного і Всеукраїнського конкурсу (м. Брянськ, 1993). Тріо «Журавка» побувало з концертами в Росії, Білорусі, Молдові, Латвії, Литві, Чехії (1987), Німеччині (1995), Швеції (2000), Італії (2008), Польщі (2010). Тріо було неодноразовим учасником творчих звітів Чернігівської області в м. Києві.

ПОЛОВИК Павло – кобзар з с. Мокієвка (може Харківської губ.)

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей”.

ПОЛОВИНКА Емельян (? с. Могилевці – біля 1840, с.Чехове) – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей”.

ПОЛОТАЙ Михайло Панасович (5.06.1897, с.Стільне на Чернігівщині) – бандурист. Фольклористичну діяльність почав ще навчаючись в учительській семінарії, зустрівшись з кобзарем П.Ф.Ткаченком зацікавився кобзою-бандурою і незабаром навчився на ній грати. Згодом набув високої техніки гри, вивчив декілька дум. Був одним із організаторів Першої Української художньої капели кобзарів, а з 1924 очолив її. За час його керівництва капела досягла високого художнього рівня, багато їздила по Радянському Союзу, знайомлячи з кобзарським мистецтвом найширші кола слухачів від Архангельська до Владивостока. Багато праці доклав Полотай до розвитку самодіяльних кобзарських капел, допомагаючи їм консультаціями (Конотоп, Вінниця, Гайсин, Овруч, Черкаси, Городище, військові частини та ін.). В 1940 М.П.Полотай опублікував статтю „Мистецтво кобзарів Радянської України” („Радянська музика”, 1940, №6), в якій вперше висвітлювались деякі питання з історії радянського кобзарства. Ряд неопублікованих наукових праць М.Полотая (у формі лекцій), такі як: „Остап Вересай”, „Українська пісня і музика кобзарів у творчості Гоголя” та ін. містять цікавий матеріал, а праця про походження бандури

Половець (Ганджа)
Алла Петрівна

Полотай
Михайло Панасович

Польовий
Ренат Петрович

Попілевич
Мирослава Василівна

спростує хибну теорію акад. Фамінцина про походження бандури з Англії і доказує, що бандура – витвір українського народу. В 1941 вийшов перший в історії української музики збірник М.Полотая „Десять пісень для ансамблів кобзарів”. Перу Полотая належить ряд статей про кобзарів в „Большой Советской Энциклопедии”. Великий досвід виконавської роботи сприяв багаторічній і плідній педагогічній діяльності М.П.Полотая. Його численні учні працюють виконавцями, керують професійними і самодіяльними капелами та ансамблями бандуристів. В роки Великої Вітчизняної війни Полотай працював на фронті, як композитор і створив декілька десятків пісень, а також написав низку віршів. В післявоєнний час керував капелою кобзарів при клубі Товариства сліпих (УТОС) в м. Києві. В репертуарі декілька дум, серед них: „Про Федора Безрідного”, „Про удову і трьох синів”, „Про козака Голоту”, а також багато історичних, чумацьких, бурлацьких, ліричних і жартівливих народних пісень, творів класиків і радянських композиторів. У фондах Інституту мистецтвознавства фольклору та етнографії АН УРСР зберігається чимало музичного фольклору зібраного Полотаем у різних областях України, зокрема кобзарських дум, а також відомостей про лірників і кобзарів. Там само є записані на магнітну плівку думи й народні пісні у виконанні М.П.Полотая. До 300-річчя возз'єднання України з Росією М.П.Полотай написав думу „Непорушна дружба”. Він є автором оригінальної „Думи про Леніна”. Від дня утворення при Музично-хоровому товаристві УРСР Об'єднання народних співців-кобзарів перебував у складі бюро, а з 1971 – голова Об'єднання. В 1969 йому надано звання почесного члена Музично-хорового товариства УРСР.

Літ.: Дума про Леніна. // Київський комсомолец від 13.03.1960; Ансамбль кобзарів ВК від 19.07.1955; Гуменюк, 1967; Ревуцький Л., Гуменюк А., Павлій А. Ветеран кобзарського мистецтва. // газ. К.Ж. від 5.03.1970; Яценко, 1970.

ПОЛУНЕЦЬ Григорій (1882 – ?) – лірник, козак з слободи Зіньківщини Полтавського пов.. В липні 1907 Мартинович П.Д. записав від нього псалму „Сирітка”. Записано від цього лірника також тексти творів „Чечітка” та „Вдова”. Останній твір Полунець (як сам казав) перейняв від товариша Прокопія Петровича Кольваха. Запис твору „Вдова” зберігся в фондах ІМФЕ.

Літ.: Фонди ІМФЕ, Фонд Мартиновича П.Д. Ф.11-4 (763).

ПОЛЬОВИЙ Ренат Петрович (6.10.1927, м. Москва) – інженер, кобзарознавець. Народився в Москві, де тоді навчалась його мати. Батьки родом із Дніпропетровщини. До 2-ї Світової війни Ренат навчався в се-

редніх школах криворізьких рудень, де працював батько. Під час війни потрапив на Урал, де навчався в ремісничому училищі та працював токарем на військовому заводі. В 1945-1951 відбував термін ув'язнення на Колімі. Після цього поселився на Кубані, де працював механізатором рибзаводу. Одружився з козачкою Вірою Денисенко. З 1953 проживав у м.Константинівка Донецької обл., де працював на заводі скло-виробів скловаром. Закінчив технікум та інститут за фахом інженер-механік. Працював конструктором, механіком, технологом. Розробив декілька винаходів технології виробництва скляного волокна. В 1972 був переведений на роботу до Київської науково-дослідної лабораторії базальтових волокон. В 1975 перейшов працювати в Ірпінський комбінат „Прогрес”. У 1995-1997 перебував в Ізраїлі, де розробив технологію виробництва базальтового волокна. Цю роботу закінчив в Україні 2001 р. Ще проживаючи на Донеччині, часто відвідував в Києві скульптора І.М.Гончара, знайомився з його колекцією народного мистецтва, брав із його книгозбірні літературу з української історії та культури. З 1982 брав участь у народному хорі під керівництвом Леопольда Яценка. В 1988 став членом Українського культурологічного клубу, невдовзі – членом Української гельсінської спілки. Цікавився і збирав матеріали про кубанських кобзарів, які опублікував у книзі „Кубанська Україна”. Був знайомий з дослідниками кобзарства Нирком О.Ф. та Жеплинським Б.М. Тв.: Польовий Р. Кубанська Україна. – Київ: Діокор, 2002. – 304с.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 355.

ПОНОМАРЕНКО (70 рр. XIX ст., станиця Канівська – I пол. XX ст.?) – кубанський кобзар. Про нього є свідчення братів Лазаренків (станиця Канівська, 1982, Харків, 1985). Пономаренко є на фото (світлина 1929 р.) чоловічої капели бандуристів станиці Канівської в третьому ряду по центру.

Літ.: Нирко О. – С. 279.

ПОНОМАРЕНКО Микола Сергійович – кобзар із с.Лютеньки Гадяцького р-ну Полтавської обл. Учасник наради кобзарів і лірників (прибув 15.04.1939) при Інституті укр. фольклору АН УРСР. За ним було закріплено наукового робітника інституту Павлій П.Д.

Літ.: Ф. ІМФЕ 36-3 (325).

ПОНУРКО Іван Йосипович (1897, с.Городище на Черкащині –?) – один із перших учасників Городищенської капели бандуристів (з 1927), спершу мандрівної напівпрофесійної, а потім самодіяльної при клубі цукро-заводу. Багато років очолював керівництво капели.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПОНУРКО (Казбекова) Марія Йосипівна (1911, Городище на Черкащині –?) – Одна із перших учасниць Городищенської капели бандуристів. Працювала на цукрозаводі, пенсіонерка.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПОПЛЕВИЧ Мирослава Василівна (14.06.1942, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. Народилася в сім'ї вчителя. Під впливом виступів ансамблю бандуристів Кременецького будинку культури захопилася кобзарським мистецтвом і почала вчитись грі на бандурі в Кременецькій музичній школі у педагога О.Г.Кононович. Закінчила Тернопільське музичне училище ім.С.Крушельницької у педагога Г.Я.Серветник (по вокалу у А.В.Граєвської), а 1968 – Львівську державну консерваторію по класу бандури у В.Є.Герасименка. Була солісткою-бандуристкою у львівській державній філармонії. На конкурсі молодих виконавців, присвяченому 50-річчю Ленінського комсомолу, нагороджена дипломом. З 1969 працювала солісткою оркестру укр. нар. інструментів Музично-хорового товариства УРСР. В репертуарі бандуристки багато пісень, романсів. Особливо майстерно виконувала романс Д.Січинського „Бабине літо”, пісню М.Майбороди „Запливай, же роженько весела”, думу Ф. Глушка „Невільник” (за поемою Т.Г.Шевченка).

Літ.: Кияновська Л. Лицар бандури. До 80 - ти річчя Василя Герасименка. – Львів: „Те-рус”, 2007. – С.30.

ПОПІЛЬ Олена Миколаївна (1.03.1989, м. Львів) – бандуристка, виконавець. У 2006 закінчила студію педпрактики при Рівненському музучилищі (клас викладача Н.О. Волощука), з того ж року навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Брала участь у звітних концертах Рівненського музучилища.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 78-79.

ПОПОВ Григорій Михайлович (1890-1938) – слюсар Конотопського КВРЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.. Був розстріляний.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПОПОВ Ігор Олексійович (5.03 1961) – учасник і соліст (тенор) капели бандуристів „Карпати”, Заслужений артист України (1993). В 1987 закінчив Львівську державну Консерваторію ім.Лисенка по класу вокалу у народного артиста України Романа Вітошинського. З 1987 по 1991 р. працював в ансамблі пісні і танцю ПрикВО. З 1991-2007 рік – в капелі бандуристів «Карпати».

В капелі виконував соло: «Пісня кобзаря» О.Марцинківський сл.В.Харитоніва; «Закувала та сива зозуля» П. Ніщинський; «Тополя» – укр. нар. пісня на сл. Т. Г. Шевченка; «Аве Марія» – Ф.Шуберта; «Ярема» – укр. нар. пісня обр. Я.Хархаліса; «Журавлі» – Б.Лепкий; «Лічу в неволі» Д.Січинський (кантата); «Там під Львівським замком» пісня УПА; «Я син лісів» – пісня УПА; «Був собі стрілець» – сл.і муз.Р.Купчинського; «Коли розлучаються двоє» – муз. М. Лисенка, сл. Г.Гейне переклад Л.Українки; «Україно, мамо» – С.Чорненький, обр. Г.Канич; «Берізка»- Ю.Вовка; «Де ти бродиш, моя доле?» – М.Кропивницький; «В яслах лежить» – коляда, «А я все дивлюся, де моя Маруся» – укр. нар. пісня.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б..

ПОПОВ Олександр Іванович (нар. ?, м.Куп'єваха нині Богодухівського р-ну на Харківщині – 1941, м.Київ) – бандурист. Мав вищу освіту і займав високі урядові пости, був заступником наркома освіти УРСР. Співав думи та народні історичні пісні, дуже любив бандуру. Загинув під час Великої вітчизняної війни в Києві. Збереглася бандура О.І.Попова роботи майстра П.Боровика з м.Остра Чернігівської обл.

ПОПОВИЧ Ольга – бандуристка, громадський діяч, засновник і довголітній керівник капели бандуристів в м.Перемишлі (Польща). Учасниця нарад та наукових конференцій з питань кобзарства в Польщі та Україні.

ПОРТЕЧКО (Поліщук) Світлана Федорівна (10.11.1960, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1978 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача В.М.Кухарчук), у 1982 –Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицяя). З того ж року працювала у Рівненській філармонії (дуєт з Наталією Овод), у 1984-1988 – в Черкаському народному хорі, у 1989-1993 – в ансамблі пісні і танцю „Зоря” Рівненської філармонії. З 1992 – викладач бандури у Клеванській ДМШ. Має переклади та обробки для бандури соло та ансамблю бандуристів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 79.

ПОРФІРІЙ – лірник з с. Довжик Прилуцького пов. на Полтавщині. Від нього В.Горленко записав в 1882 псалму „Ой зійшли мої літа”.

Літ.: Киевская старина, 1883, кн.3; ЦДДА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.192 /2.

ПОРФІРІЙ – лірник з Роменського пов. Від нього В.Горленко записав в 1883 пісню „Про правду”.

Літ.: Киевская старина, 1883, кн.8; ЦДДА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.192 /2.

ПОРХОНЮК Михалко – лірник із Малих хуторів Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина”. 1889, т.ХХVІІІ.

ПО-ПО ПОПІЛЕВИЧ

Попіль
Олена Миколаївна

Попов
Ігор Олексійович

Портечко (Поліщук)
Світлана Федорівна

Посікіра
Людмила Кузьмівна

Потапенко
Василь Васильович

Постолан
Мирослав Данилович

ПОСІКІРА Людмила Кузьмівна (14.06.1952, с.Томча Корецького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, член Національної Спільки Кобзарів України Львівська обл. В 1977 закінчила Львівську консерваторію (клас бандури В.Герасименка, тепер Львівська Національна музична академія ім.М.Лисенка), з цього часу викладач, далі професор і завкафедрою народних інструментів Львівської Національної музичної академії ім.М.Лисенка. Виступає як солістка. В репертуарі: історичні думи – „Про козака бандуриста”, „Буря на Чорному морі”, „Про Марусю Богуславку”, „Про трьох братів азовських”, а також думи „Плач Ярославни” (за твором Т.Шевченка, музика Ф. Кучеренка), „Дума про козацькі могили” (А.Кос-Анатольського), романси, народні пісні, інструментальні твори. Гастролювала в США, Канаді, Польщі, Чехословаччині, Мексиці, Італії, Югославії. Учасник багатьох кобзарських концертів і з’їздів. Багато її учнів стали лауреатами Всеукраїнських оглядів і конкурсів.

Літ.: Жеплинський Б. Посікіра Людмила Кузьмівна. // Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000. – С. 158; В рокотанні риданні бандур. – С. 418; Кияновська Л. Лицар бандури. До 80 - ти річчя Василя Герасименка. – Львів: „Терус”, 2007. – С.30; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.79.

ПОСТОЛАН Мирослав Данилович (14.10.1949, м. Чірк (Уельс), Велика Британія) – бандурист, лірник, співак (бас, 2-й тенор), педагог, діяч культури.

1970-1990 співав у Великій Британії в Пластовому хорі під керівництвом Я. Бабуняка, у хорах «Гомін», «Булава» (керівник П. Гунька), «Дніпро» (керівник С. Мороз). Засновник і художній керівник фольклорно-інструментальних колективів «Село» і «Мале село» (обидва – м. Ноттінгем). 1992 гастролював в Україні, виступав у м. Тернопіль із колективами «Село», «Мале село», «Дніпро». Постолан пропагував не тільки сольний але й ансамблевий вид бандурного виконавства. Довгі роки його єдали спільні концерти з видатним співаком і бандуристом В. Луцівим, який у 1985 р. зніціював створення тріо бандуристів, учасниками якого стали брати Постолани. У дуєті з братом Михайлом Мирослав виступав понад 20 років. Постолан досконало опанував концертну хроматичну бандуру «Львів’янка», на якій виконує оригінальні інструментальні твори та переклади (В. Кухта «Скерцо», С. Баштан «Пливе човен», В. Заремба «Чи я в лузі не калина була»); з бандурою харківського взірця конструкції майстра В. Гляда виконує кобзарський репертуар («Козачок». «Горлиця», «Козацький тропак» З. Штокалка, «Човен хитається» Р. Купчинського) та власні копозиції

(інструментальні – «Бережанський замок», «Ангели з Чорнобиля», «Ми перші, що їздили на конях»; вокально-інструментальні – «Ой, гила, гила», «Ходить Маруся», «Тече вода каламутна», «Ой у полі вігер вие», «Ой чие ж то поле»); з лірою виконує ряд творів на слова Т.Шевченка («Зоре моя вечірняя», «Сирітка»), українську народну пісню «Женчикок-бренчикок» та колядки. У репертуарі переважає музика танцювального характеру.

З 2003 р. М. Постолан проживає у с. Жуків на Тернопільщині в будинку своєї матері. Митець започаткував на Тернопіллі навчання гри на бандурі харківського взірця, де учні засвоюють основні прийоми та способи гри на інструменті, отримують уроки з композиції (імпровазації). У приватній колекції стародавні музичні інструменти, раритетні та сучасні аудіозаписи кобзарського виконавства. Мирослав захоплюється також картинами на козацьку тематику, якими прикрашає стіни свого будинку, любить подорожувати історичними місцями України. Його учні: його сини Тарас та Олесь Постолани, Роман, Степан та Марія Морозюк, Саша Похибок та інші. Грає на бандурі і його брат Михайло, з яким деколи разом виступають. Навчив грати на лірі роботи В.Гляда Василя Вовчука.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

ПОСТОЛАН Михайло Данилович (29.03.1946 в Німеччині) – бандурист. Виступає разом з братом Мироном, від якого навчився грати на бандурі (роботи Володимира Гляда), а також з ансамблем „Село” (Ноттінгем, Англія). В репертуарі укр. нар. пісні, твори укр. композиторів.

ПОСУНЬКО Олександра Степанівна (1913, м.Городище Черкаської обл. - 1943, Донбас) – одна із перших активних учасниць (з 1925) і солістка Городищенської капели бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 8.12.1970.

ПОТАП – кобзар з Нової Греблі Лохвицького повіту. Знав його кобзар І.Крюковський.

Літ.: Лавров, 1980, – С.102.

ПОТАПЕНКО Василь Васильович (1886, Полтавщина – ймовірно 1938) – бандурист. За фахом електромонтер. В молодості був поводителем Т.Пархоменка, в якого й навчився грати на кобзі. Грав по правилах „старосвітської Чернігівської школи”, які перейняв від свого вчителя. В 1902 разом з Пархоменком був на XII археологічному з’їзді в Харкові (збереглося фото). Вже сформованим досвідченим бандуристом приїхав до Г.Хоткевича в Галичину. Виступав в містах і селах з концертами. Повернувшись, кобзарював на Україні. Поселився в Києві і вчив гри на бандурі (брав учнів). Брав участь у

створенні Першої української художньої капели кобзарів (1918), але згодом вийшов з її складу. Арештований 15.10.1930 за обвинуваченням у приналежності до „контр-революційної організації”. За відсутністю „достатньої кількості доказів” через рік звільнений. Але є відомості про подальші арешти.

Літ.: Корнієвська Д. Ред. Олександра Корнієвського. //Родовід.-1993,№6, – С.80; Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О.С.Корнієвського. // НТЕ, №22, 1990. – С.13; Хоткевич, 1966; Черемський К. Повернення традиції.

ПОТАПЕНКО Данило Богданович – власник хутора (фарми). Був нащадком запорожців, господарював з дружиною (дітей не мав). Мав вдома торбан і кобзу на 12 струн (8 по грифу і 4 по деці) з головкою у вигляді орла. Кобзу цю Потепенко подарував П.Конопленку-Запорожцю.

Літ.: Конопленко-Запорожець П. Кобза і бандура. – Вінніпег, Канада. 1963, С.45 і далі.

ПОТАПЕНКО Петро Аврамович (24.10.1914, с.Березівка Коротитшівського р-ну Житомирської обл.) – бандурист, хоровий диригент. Батько його грав на багатьох інструментах. Якось до Житомира завітали бандуристи з концертом. Батькові гра на бандурі дуже сподобалась і він сам зробив бандуру для свого сина. Саме тоді Петро керував у школі оркестром народних інструментів і тому ввів до оркестру і бандуру. З 1930 мешкав у Києві й вчився в консерваторії ім. П.Чайковського по класу бандури (спершу у викладача Грищенка, а потім у проф. М.Опришка). В 1937-1941 навчався в Київській консерваторії у Г.Верьовки (хорове диригування) та М.Опришка (бандура). Далі часто виступав з М.Опришком та його дружиною. В 1938 Г.Верьовка відрекла рекомендував П.Потапенка як найздібнішого студента на керівника-диригента жіночого ансамблю бандуристок, який був організований ще в 1934 М.Полотеєм. З цим колективом Потапенко виступав на конкурсі в Києві, де вони посіли II-е місце серед усіх ансамблів і хорів України. Керував ансамблем бандуристів при будинку Червоної Армії та при Палаці культури судноремонтного заводу (обидві – Київ), з 1939 – ансамблем бандуристок Вінницького будинку Червоної Армії.

В 1942 П.Потапенко став членом Капели бандуристів ім.Т.Шевченка і виїхав з капелю до Німеччини, точніше фашисти вивозять його з капелю до концентраційного табору. Після звільнення з табору виступав з капелю і як виникала потреба заступав диригента капели. В 1949 з капелю бандуристів переїхав до США (Детройт). В 1958 Петро Потапенко зорганізував дівочий ансамбль бандуристок при Спілці Української Молоді. Цей новий

ансамбль дуже швидко набув широкої популярності в США і Канаді. В 1960-62 був художнім керівником капели бандуристів ім. Т.Шевченка, бо захворів Г.Китастий і виїхав В.Божик. В цей рік капела зробила велике турне під керівництвом Потапенка, з великим успіхом відбула 40 платних концертів (2 репрезентаційні та 4 добродійні), обслуживши понад 40900 слухачів. Упорядкував збірник творів з репертуару обох капел під назвою „Під срібний дзвін бандур” (1993).

Літ.: Бандура, №13-14, 1985, липень-жовтень, – С.1; В рокотанні риданні бандур, – С. 418.

ПОТЯКО Петро Тимофійович – конотопський кобзар і добрий майстер бандур. Один з організаторів Конотопської міської капели бандуристів.

Літ.: Гуменюк А.І. Укр. нар. інструменти. К., 1967, – С.291; Нирко О.Ф. // НТЕ №2, 1990, С.18; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.05.1970.

ПОХИЛ Василь Свиридович (1892, с.Ставище на Київщині – ?) – артист Першої української художньої капели кобзарів та Державної заслуженої капели бандуристів. Виділявся прекрасним голосом (бас).

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1970.

ПОШИВАНІК Олексій (нар. біля 1939) – бандурист, журналіст, керівник Ансамблю юних бандуристів ОДУМ в Чикаго. В 1959 двадцятилітнім юнаком приїхав з Франції до Чикаго, грав на акордеоні. У військовій службі в Мюнхені віднайшов українське товариство, відвідував пластові і сумівські табори, танцював з ансамблем в Лудвігсфельді. Там написав перший допис до преси, що було початком його журналістської кар’єри. Після війська його обирають головою ОДУМ в Чикаго. В 1964 засновується ансамбль бандуристів ОДУМ, до якого запрошують Григорія Китастого з Каліфорнії. Пошиваник працює в ансамблі, мабуть тут і навчився грати на бандурі. Оженився на пластунці Дорі Турула. Закінчує вечорами педагогічний факультет університету Нор-тістерн Іллінойс. Має сина і дочку (Павло і Мота). Стає директором сторінки ОДУМ при „Укр. вістях”. Сам зробив своїм дітям маленькі бандури. В 1980 очолив дитячий ансамбль ОДУМ. Голова ЦК ОДУМ, президент каси „Самопоміч” в Чикаго, вчитель школи українознавства, кореспондент, аматор – механік.

Літ.: Бандура, №9 7-8, 1984, С.39.

ПРАВДЮК Олександр Андрійович (1926-1994) – музикознавець, доктор мистецтвознавства. Дослідник кобзарства, довголітній працівник Інституту Мистецтвознавства, фольклору та етнографії в Києві. Автор багатьох рублікацій з питань кобзарства.

Літ.: В рокотанні бандур. – С.355.

Приймачок
Наталія Миколаївна

Пристай
Зоряна Маркіянівна

Присяжнюк (Воронюк)
Людмила Андріївна

Притолук
Олександр

ПРИВАЛОВ Микола Іванович (1868-1925) – за освітою інженер-хімік. Видатний музикознавець, етнограф, диригент і композитор. Професор Петроградського археологічного інституту. Майстерно грав на кобзі, знавець і шанувальник кобзарського мистецтва. В 1900-х роках приймав участь в утворенні квартету удосконалених гуслів (піколо, пріма, альт, бас), співпрацював з В.В.Андреевим. Займався музичною та педагогічною роботою (керував оркестром народних інструментів). Вів безплатні музичні курси при Петербургському Народному домі, Археологічному інституті. Зробив багато перекладів і написав власні твори для оркестру народних інструментів. Автор опери „На Волзі”, музики до драматичних сцен „Іллі Муромець”, а також наукових робіт „Музыкальные духовые инструменты русского народа...” СПб, 1906-1908 (на обкладинці 1907-1908); „Гудок. Древнерусский музыкальный инструмент в связи с смычковыми инструментами других стран” СПб, 1904; „Лира (ліра, рыле і реле). Русский народный музыкальный инструмент” СПб, 1905 та інших. Склав і видав „Самоучитель игры на гусях звончатых” СПб, 1903. Знав багатьох кобзарів і лірників, вивчав їх творчість. В 1918 записав біографії відомого талановитого кобзаря з Сумщини Григорія Семеновича Кожушка.

Літ.: БСЭ, т. 34, – С.480; Лавров Ф. Життєпис кобзаря Григорія Кожушка. - НТЕ, 1969, №4; ІМФЕ, Фонд М.Привалова.

ПРИЙМАЧОК Наталія Миколаївна (10. 01. 1981, м.Рівне) – бандуристка. У 1996 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець), у 2000 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицай).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.79.

ПРИСТАЙ Зоряна Маркіянівна (10.12.1976, м.Рівне) – бандуристка. У 1992 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.С.Крищук), у 1996 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 2001 – РДГУ (клас викладача Н.Ф.Чичановської). Учасниця літературно-музичної композиції „До струн бандури припаду” (Рівне, 1998). У складі ансамблю бандуристок „Благовіст” за допомогою фундації „Місія без кордонів” брала участь у благодійних концертах „Діти Чернобиля” (Німеччина-Швейцарія). Живе і працює у м.Здолбунів Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 79-80.

ПРИСТУПОВ Петро Георгійович – київський кобзар. Жив за адресою: Київ-212, вул. Тимошенка 3а, кв.103, дом. тел.419-39-26

ПРИСЯЖНЮК (Воронюк) Людмила Андріївна (13.05.1977, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. У 1992 – закінчила

Здолбунівську ДМШ, у 1996 – Рівненське музучилище (клас викладачів О.О.Крук, А.Ю.Грицай), у 2001 – РДГУ (клас викладачів Т.О.Івченко, Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 80.

ПРИТОЛЮК Олександр – бандурист, учень В.Я.Герасименка, лауреат національних та міжнародних конкурсів.

Літ.: Кияновська Л. Лицар бандури. До 80-річчя Василя Герасименка. – Львів: „Те-рус”, 2007. – С.33.

ПРИТУЛА Іван (біля 1890 -?) – лірник із с. Таранча Саргорського р-ну на Буковині. Був диваком. Сам собі у дворі побудував каплицю, в якій відправляв. Мав зіпсутий зір, погано бачив. Мав дуже цікавий (суто буковинський) лірницький репертуар. Часто сидів в Чернівцях на базарі, лірникував на хрещатій дорозі, біля церков, грав на весіллях і похоронах.

Літ.: Лист Соколовського від 24.06.1993.

ПРИХІДЧЕНКО (Курочка) Артем – кобзар з с. Бобрівник Зінківського повіту. Вчився у Хмеля. Був невеликий на зріст, дрібний, чорнявий. „Він, було, і літом, хоть яка жара, все в сірячинці! Усе в сірячинці, потому що він був нездоровкуватий чоловік”. Мав „малесеньку бандурочку на три струночки та на два приструночки”. Записів від нього не залишилося.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, од.зб.714.арк. (від Мотрони Бондаренко); Бандура, №75, січень- червень 2001, С- 10.

ПРИХОДЬКО М. – лірник. Осліп в 5 років, в 15 років почав вчитися. Вчився грати на лірі 1.5 року.

ПРИХОДЬКО Марина Іванівна (2.02.1977) – член Національної Спільноти Кобзарів України, Волинська обл..

ПРИХОДЬКО (по вуличному – Хльоб) Фадій (Хванасій) Пилипович (1869 -?) – лірник з с.Костюшки Овруцького р-ну. Вчився у Зосима Вороб'я. Знав історичні пісні і думи „Про Коновченка”. В репертуарі мав „Пісню про правду і неправду”. Від Приходька (по вуличному Хльоб) пішло „грати хльобом” (по хльобовськи”). Записи від нього робив В.Кравченко.

Літ.: Родовід.– Київ, 1992, №4, – С.26; Лист Ошуркевич О.Ф. до Жеплинського Б. від 25.06.2002; ІМФЕ, Ф. 6-5, од.зб. 203/4. – С. 10; Кушпет В. Старцівство. – С.106.

ПРИШЛЯК Ореста Володимирівна (1.07. 1948, м.Львів) – бандуристка, педагог. Закінчила львівське музичне училище 1967 (клас бандури Г.А.Гальчак), Львівську державну консерваторію ім. М.Лисенка 1972 (клас бандури В.Герасименка). Викладач (1972), викладач-методист вищої категорії класу бандури, керівник капели бандуристів, ансамблів малих форм Дрогобицького музичного училища ім. В.Барвінського, водночас викладач музично-педагогічного

факультету (1974-1981) Дрогобицького державного університету ім. І.Франка. Активно працює над оновленням педагогічного та концертного репертуару, поєднує звучання капел з хором, камерним оркестром, струнним квартетом, флейтою, скрипкою та іншими музичними інструментами. З капелою постійний учасник різних концертів та конкурсів-оглядів виконавців на нар. інструментах. Багаторічний член журі різноманітних обласних конкурсів-оглядів, організованих обласним управлінням культури. Автор навчальних програм з фахових дисциплін, затверджених МОН України для музичних училищ. Серед випускників заслужені артисти України, солісти оперних театрів, філармоній, викладачі ДМШ та ВНЗ-ів I-IV рівнів акредитації, лауреати та дипломанти Всеукраїнських конкурсів.

ПРИЩЕНКО Максим Данилович (біля 1843 – ?) – лірник, родом з с.Білогородки Київського повіту. Грати на лірі вчився у майстра Герасима Ницького. Співав псалми про Миколая, Спасителя, пісню-думку, яку сам Прищенко називав псалмою „Про Почаївську Божу-Матір”, а також пісні „Дворянку”, „Тещу”, „Біду”.

Літ.: Малинка А. Кобзарь П.Гарасько и лирник В.Прищенко. „Киевская старина”, 1893, том XII, – С.445.

ПРОЖЕЙКО Василь Іванович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПРОКІП – торбаніст з м. Срібного.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Белозерського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей” – С.26.

ПРОНИК Володимир Андрійович (14.07.1930 на Львівщині – 13.09.1979, с.Виннички біля Львова) – бандурист і керівник ансамблів бандуристів. Першим вчителем гри на бандурі Проника був Ю.Сінгалевиц. далі вдосконалював майстерність гри на бандурі у Мирослави Семенівни Гребенюк-Дарманчук та самостійно. В 1948 грав в учнівському ансамблі бандуристів при Львівській середній школі №49, виступав в капелі бандуристів львівського будинку вчителя. Після демобілізації з радянської армії керував ансамблем бандуристів у Львівському палаці культури промкооперації. З 1956 артист Львівської державної філармонії і керівник ансамблів бандуристів Львівського державного університету ім. І.Франка та Палацу культури залізничників. Виступав як соліст-бандурист. В репертуарі народні пісні, твори радянських композиторів. Добре опанував також гру на сопілці та цимбалах. Мав декілька власних обробок на бандуру українських народних пісень.

Літ.: Жеплинський Б. Проник Володимир Андрійович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С.159.

ПРОСУЖИЙ Яків Тимофійович (1891-1985) – майстер-бандурист, приятель О.С.Корнієвського.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С.355.

ПРОТОПОПОВ – грав в Київській капелі бандуристів.

Літ.: Лист Рубай Г.Т. до Жеплинського Б. від 5.07.1988.

ПРОХОР – лірник в Бузівці Таращанського повіту. Від нього П.Демуцький записав псалму „Розпинання Христа”.

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К., 1903.

ПРОЦЕНКО Овсій – бандурист, з фаху учитель кобзарського мистецтва. Вчився в кобзаря Антона Митяя. В 1937 більшовики його знищили.

Літ.: Ємець В. До мартиролога кобзарства. - Календар свободи на 1957р. Вид. Укр. народного Союзу. – С.118.

ПРОЦЬ Олександр Андрійович (1894, м.Харків – 1935) – бандурист, службовець. Грати на бандурі навчився самотужки. Добре грав і співав (голос бас) пісні: „Ой не пугай пугаченьку”, „Ой на горі вогонь горить”, „Думи мої”, „Взяв би я бандуру”, жартівливі та інші. Жив в Харкові на Холодній горі. Деколи грав разом І.А.Савченком.

Літ.: Савченко І. А., лист до Жеплинського Б. від 2.10.1970.

ПРОШКУРАТОВА Вікторія Генадіївна (1975, м.Сочі, с.Лазарівське) – кубанська бандуристка. Є про неї усні дані Прошкуратової В. (м.Сочі, 1999).

Літ.: Нирко О. – С.279.

ПРУДКИЙ Никін Іванович (5.04. 1890, м.Канів – 8.12.1982, Черкаси) – кобзар. Ще молодим хлопцем почав працювати у майстерні музичних інструментів. Закоханий у народну пісню, власноручно виготовив кобзу і при випадкових зустрічах з кобзарями вчився грати. Переймав думи та пісні. Слухав спів Івана Кучугури-Кучеренка, а „Думу про похорон Т.Шевченка” перейняв від кобзаря Т.Пархоменка в Києві 1910 р.

Після Жовтневої соціалістичної революції Никін Прудкий їздив по селах Канівщини, співаючи нових і старих пісень. У 20-30-х роках був постійним доглядачем музею на могилі Т.Г.Шевченка в Каневі, багато разів виступав з бандурою на шевченковій могилі. Під час Великої Вітчизняної війни, перебуваючи на окупованій ворогом території кобзар закликав піснюю:

Час настав уже розплати

З лютим ворогом проклятим...

Після визволення Черкащини дзвін кобзи Никона Прудкого лунав у військових шпиталях. І знову мандри. Виступи в сільських клубах, школах, на будівельних майданчиках. Гру на кобзі Никін Прудкий весь час поєднував з роботою будівельником, листоношею, тощо. Ставши пенсіонером і по-

Пришляк
Ореста Володимирівна

Проник
Володимир Андрійович

Прудкий
Никін Іванович

селившись у Черкасах багато років співав для туристів біля пам'ятника Т.Г.Шевченка в Каневі, а також на пароплавах, що курсують влітку по Дніпру. В 50-х роках керував самодіяльним ансамблем бандуристів в Черкасах. В його репертуарі думи, понад 150 українських народних, історичних, революційних, родинно-побутових, жартівливих пісень, пісні на слова Т.Г.Шевченка та про нього. Є декілька власних пісень: „Похорон Шевченка”, „На шану Тарасові” та інші. В 1970 Н.І.Прудкому надано звання Почесного члена Музично-хорового товариства УРСР. Похований на Одеському цвинтарі в Черкасах.

Літ.: Жеплинський Б. Т.Г.Шевченко в минулому і сучасності. // Тарас Шевченко та кобзарство: Матеріали Міжнар. Науков.-практи. конференції 14-16 квітня 2010р. – Львів, 2010. – С.149; Співець з Чернечої гори. Упорядники Раїса Танана та Віта Дзима. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2008. – С. 17; Кожухаренко В.П. Півстоліття з кобзою. // газ. ЛУ від 6.04.1965; Солодченко Я. Дзвенить його кобза. // газ. КІЖ від 15.04.1965; Прудкий Н.І. Мої радощі. // НТЕ, 1965, №1; Лебідь І.П. Кобзар Никін Прудкий. // НТЕ, 1980, №3; УРЕ, К., 1983, т.9, С.170; Жур.НТЕ, 1965, №4, С.108.

Пташник
Оксана Миколаївна

Пустоваров
Сергій Миколайович
(крайній справа)

ПТАШНИК Оксана Миколаївна (31.07.1980, м.Малин Житомирської обл.) – бандуристка. У 2000 закінчила Житомирську ЗОШ №6; у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 80.

ПУЖАЙ (Недобитий) І.С. – бандурист, учасник Решетилівського ансамблю бандуристів, яким керував засновник цього ансамблю В.Я.Осадько.

Літ.: Лист М.О.Долгова із Дніпропетровська до Б.Жеплинського від 25.05.1992 і фото ансамблю з 1926р.

ПУСТОВАРОВ Сергій Миколайович (1900, м.Полтава) – бандурист професіонал. Працював у державній заслуженій капелі бандуристів УРСР, в Українському Радіо, в філармоніях. Зробив декілька гарних бандур. Жив в Києві.

Літ.: Полотай І., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1970.

ПУСТОВИТЕНКО Микола (XIX ст.) – лірник з с.Яблонівки Васильківського пов. Київської губ. Біля 1878 вчився у лірника О.А.Шевченка в Білій Церкві.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1. о.з. 192/3.

ПУТРЯ Остап – кобзар з Люботина. Вчив кобзаря Знахарка з с.Коротич під Харковом.

ПУТЬ Андрій Леонтійович (1908, с.Райки Бердичівського р-ну Житомирської обл.) – бандурист. Народився в сім'ї сільського ткача. Закінчив Київський сільськогосподарський інститут, кандидат біологічних наук. Змалку полюбив рідну пісню, співав, танцював. В 1939 придбав бандуру, грати вчився у М.Полотая. Працював агрономом у рід-

ному селі, а в час ворожої окупації був заступником та керівником антифашистської підпільної організації. З 1944 в рядах Радянської армії брав участь в боях. Нагороджений орденами та медалями. Після війни закінчив аспірантуру, працював у різних наукових закладах. Багато років співав у самодіяльній хоровій капелі Академії наук УРСР. Зібрав і записав багато перлин народної творчості, які зберігаються в фондах Інституту мистецтвознавства фольклору та етнографії АН УРСР ім.М.Т.Рильського. Брав участь в ансамблі кобзарів Київського міського товариства сліпих, виїздив у с. Сокиринці Срібнянського р-ну Чернігівської обл. для шанування пам'яті Остапа Вересая (1953), виступав у концертах присвячених 300-річчю Возз'єднання України з Росією. В репертуарі народні пісні, твори радянських композиторів. Жив в Києві.

Літ.: Панченко І., лист до Б.Жеплинського від 10.04.1970.

ПУХАЛЬСЬКИЙ Іларіон Юрійович (2.11.1929, с.Дарахів Тербовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандурист, заслужений працівник культури України, керівник Струсівської капели бандуристів. В 1954 закінчив філологічний факультет (відділ іноземних мов) Чернівецького державного університету. Викладав німецьку мову в с. Лошнів Тербовлянського р-ну, був інспектором РайВНО. З 1962 – директор Струсівської середньої школи Тербовлянського р-ну. В 1955 почав вчитися грати на бандурі у Вернигір Ганни Сергіївни. Потім вдосконалював техніку гри самостійно та за підручниками. З 1962 по 1967 систематично їздив на семінари до Києва, на заняття до Державної заслуженої капели бандуристів, де підвищував свою кваліфікацію під керівництвом О.З.Мінківського та О.Незовибатька. В 1957 організував у с. Струсів тріо бандуристів (І.Ю.Пухальський, А.Д.Заячківський, В.В.Обухівський), на основі якого згодом утворилась капела бандуристів. Цією капелою незмінно керував, хормейстер М.Д.Ляхович. Капела до 1970 дала понад 350 концертів, брала участь у республіканських фестивалях самодіяльного мистецтва, оглядах 1959, 1964, 1967. Неодноразово виїздила на гастролі по Радянському Союзу, часто виступала в Москві. В 1962 їй надано почесне звання народної, а в 1967 – заслуженої самодіяльної капели бандуристів УРСР. В 1969 капела нагороджена грамотами Президії ВЦРПС та Президії Верховної Ради УРСР. Великою подією в житті І.Ю.Пухальського та всіх учасників капели була участь у виступі зведеної капели бандуристів на концерті для делегатів XXIV з'їзду КПРС у Кремлівському Палаці з'їздів.

ПШЕНИЖНА Дарія Василівна (1914 –?) – монтажниця Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

Р

РАДІО Володимир Іванович (10.12.1965, м. Буськ Львівської обл.) – учасник Капели бандуристів „Карпати”. З 1973 по 1985 рр. навчався в СШ №100 м. Львова. Брав участь в ансамблі сопілкарів, баяністів, ВІА, співав в хорі під керівництвом Ю. Савчука. В 1985-1986 рр. – учасник народного ВІА «Струмочок». З 1990 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати». Тенор. На бандурі його вчили грати Я. Хархаліс, Ю. Вовк, Т. Лазуркевич.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

РАДЧЕНКО Микола Самсонович (1911, ст. Верховцева на Дніпропетровщині) – бандурист. Народився в сім'ї залізничника Самсона Радченка. Одержав середню освіту. Грати на бандурі вчився у батька. В 1930 придбав власну бандуру у бандуриста Пет-ра Негрія з с. Прохорівка Гетьманського р-ну на Київщині. В 1936 записався до капели бандуристів при Палаці культури ім. Ілліча у м. Дніпропетровську, якою керував тоді Гарпатенко Микола Павлович, а потім Мельник. Далі вчився нотної грамоти і вдосконалював гру на бандурі у Василя Тарасовича Сидоренка. Деякий час керував ансамблем бандуристів у Верховцівському клубі залізничників, який нажаль проіснував не довго. Недолугий тодішній голова правління клубу Бікетов П.Є., якому не подобалось все українське припинив роботу ансамблю, а бандури передав в Дніпропетровський технікум залізничного транспорту. В репертуарі бандуриста М.С. Радченка переважали укр. нар. пісні, пісні на слова Т. Шевченка, твори і обробки А. Бобиря („Над нивами, над селами”, „Іде, Іде дощ”, „На городі огірочки”), С. Баштана „Йшли корови із діброви”, В. Сидоренка „Ой на горі криниченька”, „По діброві вітер віє”, „Зоре, моя, вечірня”.

Літ.: Лист Радченка М.С. та лист ред. жур. „Музика” вх. №195 від 30.08.1971.

РАДЧЕНКО Самсон Тихонович (ХІХ ст. с. Мартинівка Таганцівської волості Київської губ. –?) – залізничник, бандурист. Добре грав і співав. Вчився грати у товариша залізничника Іларіона Крижанівського, з яким часто грали і співали разом в домі Радченка. Навчив грати на бандурі свого сина Миколу Самсоновича Радченка.

Літ.: Лист М.С. Радченка (сина С.Т. Радченка) та

лист ред. жур. „Музика” вх. №195 від 30.08.1971.

РАК (Дяконенко) Олексій (1758 - ?) – кобзар з м. Сосниці Чернігівської губ. Жив на Загребеллі біля Сосниці. Про нього казали, що це „був гарний кобзар”. Ніби викликали його навіть грати до Петербурга. Кобзар Кулик твердив, що у нього „було училище у В'юниці”. В 1824 мав 66 років, помер перед війною. Знав думу „Про Летягу”.

Літ.: Метлинський, 1854; Сперанський, 1904; Корпус дум, т.І; Петров В. Нові українські варіанти про походження лихих жінок. Етнографічний вісник, кн.6; ЦДІА, Львів, Ф. 688 оп.1. о.з. 191/4; ІМФЕ, Ф. 3-6/376, Фонд Белозерського, „О кобзарях и список кобзарей”.

РАКОВСЬКИЙ Ігор – бандурист, грав в ансамблі бандуристів, який організував Степан Ганушевський в Філадельфії. В ансамблі разом з ним грали Михайло Мінський, Микола Самокишин, Володимир Поліщук, а згодом до них приєдналися Зиновій Штокалко, Володимир Юркевич, Любомир Лямпіка, Тарас Лозинський, Бориско Василь. Цей ансамбль награв платівку пісень УПА. Ансамбль виступав в Пенсільванії, Нью-Йорку і Канаді.

Літ.: Бандура, №29-30, липень-жовтень, 1989, С.2.

РАЛЬКО (Кіт) Галина Василівна (7.03.1956, м. Львів) – бандуристка, староста капели бандуристів, інженер. Закінчила Львівську СШ №21, а в 1978 хіміко-технологічний факультет Львівського Політехнічного інституту (тепер Національний університет “Львівська Політехніка”). Ще навчаючись в школі була учасником капели бандуристів „Дзвіночок” (м. Львів), якою керував Володимир Дичак (1969-1973) і в якій освоїла техніку гри на бандурі, виступала в багатьох концертах, зокрема у Львові, Києві та Москві (1970). Грала і співала і в капелі бандуристок „Галичанка” (1973-1975, кер. В. Дичак). Навчаючись в інституті була старостою капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту в 1973-1978, яку організували і якою керували тоді Богдан та Віра Жеплинські. Капела згодом одержала назву „Заспів” і існує дотепер. Була солісткою капели, допомагала керівникам в навчанні учасників-новаків гри на бандурі. Капела багато виступала в різних концертах, нагороджувалась грамотами. З 1978 працює інженером-технологом на Львівському заводі „Іскра”.

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів” відважно. // Кобзарськими стежинами. – С. 229.

РАФАЛКО Тарас – кобзар, якого знали за межами України ще в ХV ст. Завоював шану й популярність у слов'янських народів Європи.

Літ.: Нудьга Г. Слово і пісня. – Київ: Дніпро, 1985. – С.171.

РАЧИЦЯ Т. – кобзар, „У Чайковського (Са-

Радіо
Володимир Іванович

Ралько (Кім)
Галина

Рачок
Ігор Карпович

Рибалко
Ігнат Степанович

Рибак
Катерина Анатоліївна

дик-паша) був бандурист Т.Рачиця, що співав „рапсодки” вождям козацтва в терції. Це був просто солдат із полку Нижегородських драгунів, родом з околиць Бердичева. По-польськи він не вмів, по-російськи так само, а по-українськи забув, а між тим – цілими годинами імпровізував пісні та все нові козацькі”. А що то були за козацькі пісні – от зразок:

В пїтдесят четвертом году
Мы ходили під русскую орду
Пан Чайковский генерал
Ночи не спал, не дремал.
Нуте брацці, брацці веселее,
Вступим в войну посмелее...

Або от іще з подібної творчості панських передпокоїв:

От я, козак Царенко,
З бандуркою веселенько
Нїгди в житті не заплачу –
Гучу, кричу, грам і скачу.
Чи мні раді, чи не раді –
З бандуркою до челяди;
Коли ми ся лоб підхмілить
То всякий ся розвеселить... і т.д.”

Літ: Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. – Харків, 2002. – С.128.

РАЧОК Ігор Карпович (25.02.1937, с.Лавіркове Роменського р-ну тепер Талалаївського р-ну Чернігівської обл.) – кобзар-бандурист. Народився в сім’ї селянина Карпа Пантелеймоновича (1894-1976) – потомка козаків. Батько і мати Мотрона Олексіївна (1895-1975) були колгоспниками. Пісня запала в душу Ігоря з дитинства, бо батько грав майже на всіх доступних йому народних інструментах від балалайки до скрипки, а мати співала безліч пісень, яким і ліку не було. Ото ж ще хлопцем Рачок теж почав грати на балалайці, мандоліні, гітарі, скрипці, гармошці, баяні та інших інструментах. Десь в 1953, закінчивши 8 класів місцевої школи, Ігор почав працювати в колгоспі на рядових роботах. А у вільний час грав серед молоді в місцевому клубі. З 1964 почав навчатися грі на старенькій кобзі-бандурі у кобзаря Співака Федора Івановича, який жив у сусідньому хуторі Березівка Талалаївського р-ну. Відвідував також кобзаря Петренка Івана Яковича, який жив у м.Ромни. Потім удосконалював свою гру у відомого славного роменського кобзаря Євгена Олександровича Адамцевича. До 1973 І.К.Рачок працював у місцевому колгоспі, а з липня 1973 працював ремонтником залізничного шляху Ромни-Київ, обслуговуючи дільницю „Лавіркове – Харкове” Талалаївського р-ну. Кобзар виступав в будинках культури, школах та місцевому музеї. В репертуарі багато народних пісень, зокрема історичних „Про Супруна”, „Про Морозенка”, „Пісня про Байду”, „Про Залізняка”, „Суд Байди”, виконує також класичні думи „Про

Олексія Поповича”, „Невольничий плач”, „Про Марусю Богуславку”, „Про Саву Чалого”, а також „Дума про руйнування Січі” та „Дума про Хортицю”. Має І.К.Рачок і власні твори, а також складає музику на вірші відомих поетів, зокрема на вірші В.Симоненка. Декілька років тому Рачок придбав копію старовинної козацької бандури, на якій виконує лише думи. Народні пісні та твори сучасних композиторів виконує на сучасній вдосконаленій бандурі Чернігівської фабрики музичних інструментів.

Літ.: Жеплинський Б. Рачок Ігор Карпович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.160; Україна, №49 від 7.12.1975; Лист Сахно, до Жеплинського Б. від ... грудня 1984.

РЕВЕНЮК Трохим (поч. ХХ ст. станиця Кубань – ?). Світлина 1930. Архів Варавви І.Ф. (м.Краснодар).

Літ.: Нирко О.Ф. – С. 279.

РЕДЬКА – лірник з с. Янишівці Таращанського повіту. Від нього П.Демуцький записав псалму: „Страстям Христовим” та „Василію”.

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви. Київ, 1903.

РЕДЬКА Остап – кобзар кінця ХІХ - початку ХХ ст.. Часто грав у Лебедині на Сумщині. Добре володів технікою гри, задушевно співав героїчні та ліричні пісні. З його репертуару дещо перейняв С.В.Топорець. Дати народження та смерті не встановлено.

Літ.: Жеплинський Б. Бандура червоного козака Степана Топірця. – НТЕ, 1968, №1.

РЕКШАНЮК Іван Опанасович (1891, с.Печера нині Тульчинського р-ну Вінницької обл. – ?) – бандурист, організатор ансамблів бандуристів. Народився в сім’ї незаможних хліборобів. Закінчивши повітову школу працював рахівником, а потім бухгалтером з різних установах. Змалку полюбив музику і спів. Елементарну теорію музики осягнув ще в придворній школі графа Потоцького, де викладали Л.Павловський та Ф. Надвоцький. Про бандуру знав з літератури і за підручником Г.Хоткевича навчився грати. З 1911 по 1916 листувався з Г.Хоткевичем, знайомству з яким завдячує опанування техніки гри на бандурі. Дальші музичні знання І.О.Рекшанюк поповнював самостійно та на окремих семінарах і курсах підвищення кваліфікації музичних працівників. Грав харківським способом. В репертуарі багато старовинних народних пісень, твори класиків та сучасних композиторів. З 1908 брав активну участь в організації сільського хору, оркестру народних інструментів, шкільного хору та інших ансамблів. З 1945 по 1957 викладав музику і співи в Печерській середній школі. Шкільний хор під його керуванням в 1948 зайняв на Республіканській олімпіаді друге місце. В 1960 заснував у с. Печера ансамбль бандуристів. Мав ряд учнів, зокрема в нього вчилися

грати бандуристски Віра та Ліля Ткачук, учасниці Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Софії (1969). Неодноразово нагороджувався грамотами та преміями, зокрема Грамотою музично-хорового товариства та Почесною грамотою Верховної Ради УРСР. В 1967 обраний почесним членом Республіканського музично-хорового товариства УРСР.

Літ.: Рябий М. Спасибі, бандуро. – СК, 1968, №1: Заміс Л. Пісні над Бугом. – Укр., 1969, №2.

РИБАК Іван – лірник з с.Різдяни (тепер с. Світанок Тербовлянського р-ну на Тернопільщині). На с. 165 в Краєзнавчому альманасі – календарі на 2001 рік „Тербовлянщина” (Тернопіль, „Збруч”, 2001) є фотографія лірника із підписом: „Славний на весь Тербовлянський повіт – лірник Іван Рибак з Різдян. Фото 1934.(Це мабуть до статті Василя Губ'яка „Кобзарські традиції у Галичині”, поміщений в цьому альманасі, але в тексті згадки про цього лірника нема).

Літ.: Фото лірника Рибак Івана (1921р.) в зборах фольклориста Медведика П.К. (с.Великий Глибочок): Краєзнавчий альманас-календар на 2001р. „Тербовлянщина”, упорядник Григорій Кушнерик. – Тернопіль: Збруч, 2001. – С.165.

РИБАК Катерина Анатоліївна (18.04.1994, м.Хотин Березнівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 2009 закінчила Березнівську ДМШ (клас викладача Несен А.М.). У 2010 вступила у Рівненське музичне училище Рівненського гуманітарного університету (клас викладача Топоровської Г.М.). Учасниця II обласного фестивалю-конкурсу бандуристів ім. А.Гриця (м.Рівне, 2008), обласного конкурсу виконавців на народних інструментах (м.Рівне, 2009). Неодноразово брала участь у складі капели бандуристів музичного училища у концертах міста та області.

РИБАЛКО Ігнат Степанович (29.01.1919, с.Ямне нині Велико-Писарівського р-ну Сумської обл.) – бандурист. Закінчивши семирічну школу працював трактористом в колгоспі „Жовтнева революція”, допомагав батькам. Учасник Великої Вітчизняної війни. З 1953 жив в Великій Писарівці, працював в сільпо та в автогаражі малярем. З бандурою познайомився в 1954 в кобзаря Єгора Мовчана, з яким потім довго дружив. У нього ж навчався грати і співати (голос баритон). Часто виступав в клубі, грав на весіллях, на вулиці. Учасник усіх районних оглядів та фестивалів. Брав участь у фестивалі присвяченому Ленінському ювілею.

В репертуарі І.Рибалко українські народні історичні пісні „Про Морозенка”, „Про Байду”, пісні на слова Т.Шевченка, ліричні („Не питай чом у мене заплакані очі”, „По садочку ходжу”), жаргівливі („Ой під вишнею, під черешнею”, „Раз приходжу я додому”), російські народні пісні („Меж крутих бе-

режков”, „По диким степям Забайкалья”), твори радянських композиторів („Дан приказ ему на запад”, „Три танкіста”, „Марічка”, „Пісня про рушник”) та інші.

Літ.: Сірко М., лист до Жеплинського Б. від 16.11.1971; Безкишко М. Смотри народних талантов.// Газ. „Красное знамя” (Велика Писарівна) від 2.12.1969 – (фото).

РИБАЧЕНКО Петро – кобзар, а згодом священник з Вінниччини. В нього придбав бандуру бандурист Павлусенько.

Літ.: Лист Павлусенька від 4.06.1989.

РИБАЧУК Алла Костянтинівна (9.03.1968, м.Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1982 закінчила Дубенську ДМШ, у 1987 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Гриця), Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Працювала викладачем бандури у Дубенській ДМШ, нині – у Рівненському міському палаці дітей та молоді.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 80.

РИБАЧУК Леоніда Петрівна (22.02.1947, с.Журавники Горохівського р-ну Волинської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1965 закінчила Горохівську ДМШ, у 1967 – Луцьке культосвітнє училище (клас викладача Р.П.Гіщинської). З 1970 викладач бандури у Дубенській ДМШ, з 1993 – Мирогощанської школи мистецтв Дубенського району. Учасниця капели бандуристів в училищі, тріо бандуристів Дубенського будинку культури. Її учні – Людмила Самолук – закінчила Львівську консерваторію; Алла Рибачук – Рівненський інститут культури; Наталія Ленінська – Харківську консерваторію; Людмила Драніс – Рівненський інститут культури, викладач Дубенського училища культури; Аліна Ковальчук – РДІК, директор Оженинської ДМШ. Більше 120 бандуристів навчалось у її класі.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.80-81.

РИБАЧУК Ольга Анатоліївна (с.Здовбиця Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 1999 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Крищук), у 2003 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах). Студентка РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 80-81.

РИБАЧУК (Рибачок) Степан Федорович (кін. XIX ст. – XX ст.) – лірник з Любомильського р-ну Волинської обл. Був відомим лірником, в нього вчився грати на лірі лірник Власюк Іван Харитонович з сусіднього села Кримно.

Літ.: Кирдан, Омельченко, 1980, – С.67.

РИГОРЕНКО Микола (?-?) – кобзар XIX ст. із слободи Красний Кут (тепер смт. Кракснокутськ Харківської обл.). Грав з молодих літ, придбавши кобзу в одного запорожця. Від нього записував думи збирач

Рибачук
Алла Костянтинівна

Рибачук
Леоніда Петрівна

Рибачук
Ольга Анатоліївна

Рихлюк (Чабанова)
Лариса Ігорівна

Рій Катерина Володимирівна

Ришевич Мар'яна Миронівна

Рижко Марія Степанівна

Рідкобородий Степан

фольклору – фольклорист лікар з Лубен – М.В.Ніговський (Неговський). В репертуарі – думи „Хвесько Ганжа Андибер”, „Маруся Богуславка”, „Козацьке життя”, „Корсунська перемога” (опубл. 1856 П.Кулішем у „Записках о Южной Руси”), „Плач невилників на турецькій каторзі”.

Літ.: Куліш П. Записки о Южной Руси, т.I, СПб, 1856, С.199; Лавров Ф.І. Кобзарі. – К., 1980, – С.55-56; Кирдан Б.П., Омельченко А.Ф. Народні співці-музиканти на Україні. – К.: Музична Україна, 1980. – С.13; Українські народні думи та історичні пісні. К., 1955.

РИДВАНСЬКИЙ Свєстян Сидорович (19.12.1906 – 4.03.1981) – кобзар і майстер бандур з Балти на Одещині. Ще юнаком воював проти банд в загоні Дячишина, потім в одному із ескадронів Котовського, де веселив своїми піснями бійців. Про нього згадує в „Баладі про диво-кобзу” Іван Немирович:

Коні били копитами,
І курився шлях.
Між котовцями Ридванський
З кобзою в руках.
Кобза в нього – просто диво,
Де її здобув?
Він на ночви дерев'яні
Струни натягнув.

Виконував тоді переважно давні народні пісні (голос – баритональний тенор). Після курсів механізаторів працював у машинотракторній станції з ремонту двигунів, в школі навчав дітей різьби по дереву. Учасник Великої Вітчизняної війни. Був двічі поранений. В післявоєнний період повернувся до визволеної Балти, працював майстром-універсалом. В цей час разом з кобзарем І.Я.Шаргородським створили новий зразок бандури, яка мала три голосники: великий – навпроти басів, менший – у горішнім кінці малої октави, малий – між другою і третьою. А металевий підструнник замінено дерев'яною кобилкою. Далі працював над вдосконаленням бандури, надавав бандурі трикутнікоподібну форму (якби перевернута арфа) – це посилює звучання інструменту. Пошуки тривали: Ридванський надавав різних форм отворам-резонаторам, які майстер переніс на задню частину бандури, міняв кріплення струн, форми підставки-кобилки і т.д. Кожна невелика серія бандур істотно чи ні, але відрізнялись чимось від попередньої. Бандури Ридванського знайшли визнання і розходились по Україні. Найбільше бандур виготовив для капели бандуристів районного будинку культури, яку організував разом з Ридванським і якою керував учитель-пенсіонер І.Я.Шаргородський.

Літ.: Малюта І.Т. Кобзар із Балти. – НТЕ, №3, 1986. – С.82-84; Немирович І. Взяв би я бандуру, К., 1986. – С. 5.

РИЛЬСЬКИЙ Максим Тадейович (1895 – 1964) – поет, мистецтвознавець, академік АН України (з 1943) та АН СРСР (з 1958). В своїх творах згадує кобзарів та бандуристів, з якими багато спілкувався.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 355.

РИНДЯ Грицько Семенович – кобзар з м.Кролевець Сумської обл. Учасник наради кобзарів і лірників при Інституті Укр. Фольклору АН (прибув 15.04.1939). В час наради за ним був закріплений науковий працівник Бондаренко А.С.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 36-3 (325).

РИХЛЮК (Чабанова) Лариса Ігорівна (10.05.1962, м.Рівне) – бандуристка, педагог, солістка-виконавець, член Національної Спільноти Кобзарів України, Волинь. У 1976 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.Лисенка (клас викладача Л.В.Фусик), у 1983 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицяя), у 1988 – Львівську консерваторію ім.М.Лисенка (клас професора В.Я.Герасименка). Викладач бандури Луцького музучилища. Учасник конкурсів гри на народних інструментах у містах Ланкастер (Англія, 1994) та Тейні (Шотландія, 1996), фестивалів фольклорної пісні і танцю у м. Монтіньяка та Гін'йон (Франція, 1992), у м.Люнебург (Німеччина, 1992), Бретстейз Сомунг (Англія, 1993), Люхів (Німеччина, 1994, 1996), Дрезден (Німеччина, 1995), Біллінгем та Мільтон-Кейз (Англія, 1995). Учасниця міжнародного конкурсу ім.Лесі Українки (Луцьк, 1996).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 81.

РИШЕВИЧ Мар'яна Миронівна (11.05.1987, м.Городок Львівської області) – бандуристка. У 2006 закінчила Львівське училище культури і мистецтв. Навчається у Рівненському державному гуманітарному університеті (клас викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 81.

РІДКОБОРОДИЙ Степан (поч. ХХ ст., с.станиця Канівська – ?) – кубанський бандурист. Народився в заможній родині в ст. Канівська на Кубані. Закінчив Краснодарський робітничий фак-т та Краснодарський с.-г. ін-т. Опанував школу кобзарства у М.Варрави та С.Жарка. Учасник ансамблю бандуристів Краснодарського клубу „Нацмен”. Активно виступав як соліст та ансамбліст, зокрема на міському і крайовому радіо. Високу оцінку кобзарському мистецтву Рідкобородого дали бандуристи В.Лазаренко (1900-1994), М.Варрава та К.Німченко (1903-1980). За свідченням В.Лазаренка, загинув у катівнях НКВД.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.279, 294.

РІЖКО Марія Степанівна (18.11.1964, с.Острів Сокальського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1983 закінчила з відзнакою Дрогобицьке музучилище, у 1991 – Рівнен-

ський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Теробовлянській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 81.

РІЙ Катерина Володимирівна (19.02.1963, с.Грусятичі Жидачівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка і керівник ансамблів народних інструментів. В 1980 вступила в Івано-Франківський музичне училище ім.Дениса Січинського, закінчила в 1984 (клас Марії Василівни Панчишин).

РОГОЗЯНСЬКИЙ Гнат – кобзар-воїн козацький з Харківщини, який був осліплений татарами чи поляками (1), (2), (3).

Літ.: Колеса Ф. Про генезу укр. нар. дум. – Львів. 1921. – С.116; Черемський К. Кобзарі і лірники поводити козацьких душ // Укр. козацька держава. Ілюстрована історія українського козацтва. К.2004, С.1025; Ваврик – С. 14.

РОДАК Оксана – молода визначна бандуристка з Канади, одна із керівників курсів вивчення гри на бандурі в Мюнхені (Німеччина). В липні 1988 на пописі після закінчення курсів виконувала „Львівський етюд”.

Літ.: Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989, – С.44.

РОДНЯНСЬКИЙ Сергій Михайлович – кобзар-бандурист (баритон) початку ХХ ст.. Працював в різних культ установах м.Одеси, мав вищу освіту. Створив (мабуть першу) в м.Одесі капелу бандуристів, яка „грала не в унісон, а симфонічно”. Дата народження та смерті не встановлена.

Літ.: Роднянський С.М. Нотатки про заснування капели бандуристів в м. Одесі, 1928.

РОЗУМОВСЬКИЙ (Розум) Олексій Григорович (28.03.1709, с.Лемеші нині Козелецького р-ну Чернігівської області – 17.07.1771) – придворний козак-бандурист. Народився в сім’ї реєстрового козака Розума. Завдяки своєму голосу потрапив до придворного хору в Петербурзі. Був також бандуристом (в кого вчився грати на бандурі не встановлено). Дуже майстерно виконував на бандурі різні твори, викликаючи загальне захоплення придворної знаті.

В 1741 брав активну участь у дворцовому перевороті, в результаті якого царський престол захопила Єлизавета Петрівна. Дістав високі чини (камергера, генерал-фельдмаршала, тощо) та земельні наділи. Офіційних постів в уряді не займав, але мав великий вплив при дворі. Підтримуючи тісні зв’язки з козацькою старшиною, не раз добивався для неї пільг і привілеїв, сприяв відновленню гетьманства на Україні і призначенню гетьманом свого брата козака Розумовського. Після смерті Єлизавети Петрівни політичної ролі не відіграв.

Літ.: Энциклопедический словарь Брокгауза, т.IV, С.880; УРЕ, т.XII, С.332; Гуменюк, 1967, С.77.

РОЖКО Іван Іванович (1890 – 1946) – токар Конотопського КВРЗ, учасник Конотоп-

ської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

РОЖКО Каленик – бандурист ХІХ ст., від якого П.Куліш 22.07.1845 в шинку с. Борозенці під Ромнами записав думу „Удова”. Вона надрукована у збірці К.Грушевської „Думи” т.II, 1931.

Літ.: Корпус дум, т.II, – С.240-241; Думи. (Упорядкування та примітки Г.А.Нудьги) // Радянський письменник, К., 1969, – С.344.

РОЖКО Пилип Петрович (1887– 1937) – працівник нар. освіти, регент. Один з ініціаторів відродження кобзарського мистецтва в Конотопі, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62

РОЖЧЕНКО (Рожко) Пилип Порфирович (1889, м.Конотоп – 1933). Задовго до революції підтримував разом з О.Нечипоренком зв’язок з революційно-демократичними колами міста та підпільними організаціями. В 1905-1907 брав участь у революційних виступах робітників. Грав в конотопських ансамблях бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1970.

РОЙ – переїхав на Дніпропетровщину і керував в клубі робітників побутового обслуговування ансамблем бандуристів..

РОЙ (ХІХ ст.) – лірник з хутора Лайзаря Лубенського пов. Брав учнів.

Літ.: ІМФЕ. Фонди.

РОКІТЕНЕЦЬ (Мирук) Тамара Тихонівна (22.01.1955, м.Рівне) – бандуристка, педагог, керівник, заслужений працівник культури України (2006). Навчалась у музичній студії-практики при Рівненському музучилищі, у 1975 закінчила Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицай), у 1988 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ). З 1975 – викладач бандури, у 1975-2001 – керівник зразкової дитячої капели бандуристів Рівненської ДМШ №2. Чимало її учнів закінчили середні та вищі мистецькі заклади. Була активним учасником капели бандуристів обласного Будинку самодіяльності профспілок (керівник А.Ю.Грицай), працювала концертмейстером цього колективу. Має власні обробки та аранжування творів для капели бандуристів. Учитель методист (2005), Голова Рівненського осередку Союзу українок (2006), голова осередку Української народної партії, виборола звання „Жінка року” (2003), переможець конкурсу міжнародного рейтингу „Золота фортуна” серед працівників культури. Регент

*Рихлюк (Чабанова)
Лариса Ігорівна*

*Рокітенець (Мирук)
Тамара Тихонівна*

хору „Молитва” кафедрального собору. Підготувала і видала збірники „Співайте, Богові нашому співайте”, „Дівчина грає на бандурі” „3 пісень вінок Тобі, сплітай”.

Літ.: Дацков А. Унікальний музичний вечір з Тарарою Рокітенець. // Рівне плюс. – 1997.-21. листопада; Піяр Т. Щасливий дар душі. // Волинь.-Рівне. – 1998.-24 квітня; Дацков А. Педагог і митець. // Вісті Рівненщини. – 2000. – 7 червня; Дацков А. Її душа – бандура. // Сім днів. – 2000.-23 червня; Піяр Т. До струн бандури пригорнись. // Волинь.-2001.-14 грудня; Урочистості в Тинному. Інформ відділ РУХу // Волинь.-2002.-23 серпня; Мізюк І. Світло бандури. // Волинь.-2003.-10 січня; Гаврилюк Л. Від родини – доля України. // Волинь. – 2003.-24 жовтня; Співайте, Господові нашому. // Духовна нива.- 2003.-листопад; Гаврилюк Л. Співайте, Богові нашому, співайте. // Волинь.-2003.-28 листопада; Піяр Т. 3 пісень вінок тобі сплетем. // Духовна нива.-2005; Латип Т. Посвята у кобзаріки. // Волинь.-2006.- 3 березня; Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 81-82.

РОМАН – лірник із Калинівки Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. – „Киевская старина” 1889, т. XXVI. С. 634-653

РОМАНЕНКО Іван (1794-1854) – кобзар з с. Британи Борзнянського пов. на Чернігівщині. М.Білозерський на початку 1850-х років записав від нього „Козака Голоту”, „Хведора безрідного, бездольного”.

Літ.: Гримич М. Виконавці українських дум. // Бандура, №77, січень-червень, 2002, С.12.

РОМАНІВ Олексій Іванович (1912, м. Красноград на Харківщині) – один з організаторів ансамблю бандуристів, організованого Ю.Сенченком в с. Наталино Красноградського району. (1952). В складі ансамблю, реорганізованого в 1955 в оркестр українських народних інструментів, брав участь в районних, обласних та республіканських оглядах і конкурсах. Виступав на Декаді українського мистецтва в Москві. В репертуарі твори радянських композиторів та народні пісні.

Літ.: Чуб Г., лист до Жеплинського Б. від 10.05. 1971.

РОМАНОВ Н. – бандурист. Учасник оркестру укр. нар. інструментів при Харківському Палаці піонерів (1934-1935), яким керував Л.Гайдамака. Мав великі досягнення в опануванні техніки гри на бандурі.

Літ.: Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень, – С.9.

РОМАНЮК Анжела Леонідівна (16.02.1972, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1987 закінчила Бродівську дитячу музичну школу, у 1991 – Луцьке музичне училище, у 1996 – Рівненський інститут культури (нині Рівненський державний гуманітарний університет), клас доцента З.А.Сингаєвської. Лауреат міжнародного конкурсу „Золоті трембіти”, учасник міжнародного конкурсу бандуристів ім. Гната Хоткевича (Київ, 1993), фестивалю „Пісні над Горинню” (Рівне, 1996), фестивалю української пісні в Польщі.

Літ.: Григоренко В. Творчий звіт інституту. // Вільне слово. – Рівне.-1995.- 31 травня; Принесли нам дари. // Наше слово. – Варшава. – 1994.-13 лютого; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.82.

РОМАНЮК Марія – учасниця капели бандуристів „Струмок” ПК м.Новий Розділ Миколаївського р-ну на Львівщині, якою керували Богдан та Роман Жеплинські. Добре грала в капелі на цимбалах.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – С.57.

РОМАНЮК Тиміш (XX ст.) – лірник з с. Михнів Заславського пов. У нього в 1926 вчився лірницького мистецтва Антон Витвицький.

Літ.: Лист Ошуркевич О.Ф. до Жеплинського Б. від 25.06.2002р.

РОСІНСЬКИЙ Кирило Васильович (1776, м.Новомиргород Херсонської губернії -12.12.1825, и. Катеринодар.) – кубанський кобзар-бандурист.

Літ.: Польовий Р.П. Кубанська Україна. К.:Діокор. 2002.-С.166; Нирко О.Ф. – С. 279.

РУБЕЦЬ Олександр Іванович (1837, м.Чугуїв на Харківщині – 16.04.1913) – музикант,бандурист, пропагандист кобзарського мистецтва, композитор. Маючи чудовий голос та музичні здібності, після закінчення Ніжинського ліцею вступив до Петербурзької консерваторії, де навчався вокалу у проф. Катіоні. В 1866 був запрошений на посаду викладача елементарної теорії та сольфеджіо в цій консерваторії. Одночасно викладав спів і теорію музики в жіночих інститутах. З 1880 – професор Петербурзької консерваторії. Написав декілька посібників з теорії музики та хорового співу. На початку 90-х років втратив зір, після чого оселився в м. Стародубі на Чернігівщині (тепер Брянської області). Добре грав на бандурі і активно пропагував кобзарське мистецтво. Протягом усього життя збирав народні інструменти, зокрема зібрав колекцію бандур і був фундатором музею народних музичних інструментів у Петербурзі. Як композитор працював головним чином у жанрі сольної вокальної та фортепіанної музики. Видав збірки народних пісень, зокрема „210 українських народних наспівів”, „Збірку українських народних пісень (5 випусків по 20 пісень)”, „60 народних пісень”.

Літ.: УРЕ, т. XII, С. 416; Дремлюга М. Українська фортепіанна музика, К., 1958, – С.158.

РУДАКОВ Леонтій Григорович – кобзар і лірник із с. Дергачівка Недригайлівського р-ну Сумської обл.. Учасник Республіканської наради кобзарів і лірників при Інституті Укр. Фольклору АН УРСР. Прибув на нараду 15.04.1939. За ним була закріплена науковий працівник Родіна М.С. Від нього в 1939 записані (записи зберігаються в фондах Київського інституту фольклору, мистец-

Романюк
Анжела Леонідівна

Романюк
Марія

Рудас
Іван Лукич

цтвознавства та етнографії) такі твори репертуару: „Псалма про Лазаря”, „Дума про вдову і трьох синів”, „Про пристава”, „Бичок”, „Гопак”, „Чоботи” (на лірі зі співом).

Літ.: Фонди ІМФЕ, Ф.14-10/ 1172; Фонди ІМФЕ, Ф. 36-3 (325).

РУДАС Іван Лукич (8.10.1905, с.Помазанівка Кобеляцького повіту на Полтавщині - 20.01.1982, м.Дніпропетровськ) – бандурист, ентузіаст кобзарського мистецтва. З малих літ любив співати, вчився грати на балалайці та мандоліні. В 1926 в м. Полтаві вперше почув гру сліпого кобзаря і з того часу захопився цим мистецтвом. Здобувши педагогічну освіту працював у Дніпропетровську. Багато років брав участь у капелах бандуристів при Палаці культури ім. Ілліча та заводу ім. Леніна, де в основному і вдосконалював свою майстерність гри на бандурі під керівництвом В.Сидоренка та В.І.Мерзленка. В дні святкування 200-річчя від дня народження І.Котляревського їздив з кобзою в Полтаву і грав у хаті-музеї письменника. Написав ряд творів про кобзарів-бандуристів Дніпропетровщини. Учасник Вітчизняної війни, інвалід 2 групи. Пенсіонер, жив в м.Дніпропетровськ. В репертуарі І.Рудаса переважають українські народні пісні („Про Морозенка”, „Про Супруна”, „Про Кармелюка”). Грав і твори радянських композиторів.

Літ.: Жеплинський Б. Рудас Іван Лукич. // Кобзарі. Бандуристи. – Львів: Край, 1999. - Листівки з біографіями на звороті; Калинова Д. Народжений з піснею. – Газ. „Зоря” (м.Дніпропетровськ) від 20.ІІ.1963.

РУДЕНКО (Рудиченко) Данило (Олифіренко) – кобзар-бандурист з с.Баби Менського р-ну на Чернігівщині. Вчив Думенка (Думу) Луку. Виділявся своїм голосом, грою та репертуаром. Прожив біля 65 років. Помер перед війною. Кобзар Кулик у 1925 казав, що Руденко (Рудиченко) мав свого часу училище.

Літ.: Виноградський, 1964, – С.54-66; ЦДДА, Львів, Ф.688, оп. 1, о.з. 191/4.

РУДЗІК Ірина Анатоліївна (9.12.1983) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

РУДКОВСЬКА (Півторак) Ольга Михайлівна (1962, м.Борщів Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог. У 1979 закінчила Борщівську ДМШ, у 1983 – Тернопільське музучилище, 1990 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Борщівській школі мистецтв Тернопільської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 83.

РУДОБАШТА (Бондарівна) Ф. – бандуристка, учасниця Решетилівського ансамблю бандуристів, яким керував і який організував В.Я.Осадько.

Літ.: Лист Долгова М.О. (із Дніпропетровська) від 25.05.1992 і фото ансамблю (з 1926).

РУСАЛІВСЬКИЙ Ферапонт (кін. XIX – поч. XX ст.) – кобзар-бандурист із с.Гусакової Звенигородського р-ну Черкаської обл.. Його гру на бандурі ще в дитинстві слухав бандурист Ф.Й.Середенко і під впливом його гри вирішив стати і собі бандуристом.

Літ.: Середенко Г. Кобзар Звенигородщини. // газ. „Місто робітниче” 12.08.2005.

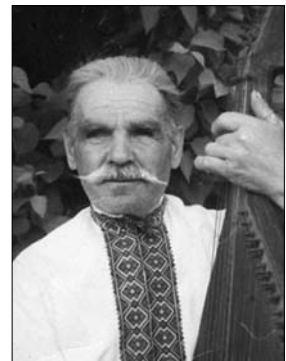
РУСЕНКО Семен Никифорович (14.09.1896, с.Білоцерківка на Полтавщині – 22.01.1989, м.Запоріжжя) – кобзар-бандурист. Шукаючи кращої долі його батьки вирішили поїхати в Сибір, де й загинули. Семен із старшим братом і сестрами повернувся в рідну Білоцерківку, та дорогою хлопець захворів і втратив зір. Важкими були дитинство і юність Семена. Прагнув навчитися щось робити. Сорочинські кобзарі, учні і побратими відомого М.Кравченка, буваючи в Липняках зупинялись у Семена Никифоровича, полонили його красою і величчю кобзарських пісень. Під їх впливом і навчився грати на бандурі самотужки. Бандуру придбав у кобзаря П.І.Гудзя. Згодом Русенко набув хорошої техніки гри і дуже вміло виконував багато народних історичних ліричних, жартівливих пісень. Перед війною декілька років виступав в клубах Чернігівщини. Мав великий успіх. Готувалась добірка його пісень. Його запрошували до Києва, але перешкодила війна. В час окупації грав на базарах (зокрема в Хоролі) патріотичні пісні. Кликав до помсти за розстріляних та замучених. Разом з кобзарем Андрієм Саранчою Русенко грав на ярмарках і базарах. Жив в с. Строкачі Семнівського р-ну Полтавської області. Отримував від колгоспу „Прогрес” заслужену пенсію. З своїм кобзарським репертуаром часто виступав. Мав власні твори, серед них „Коли панська влада зникла” (1968), „Слава Леніну-вождеві” (1968) та інші. В репертуарі кобзаря багато історичних пісень („Гей, б'є не огляється пан Базилей”, „Пісня про Байду”, „Байда Вишневецький”, „Максим Залізняка”, „Гонта в Умані”, „Про Кармалюка”, „Про Бондарівну”), а також пісні радянських композиторів. Похований в Запоріжжі на Кочубєвському цвинтарі. – Квартал 100, ряд 3, могила 5. Дружина його Уляна Максимівна померла 14.06.1987, похована поруч.

Літ.: Жеплинський Б. Русенко Семен Никифорович. // Кобзарі. Бандуристи. – Львів: Академічний експрес, 1997, Набір листівок з біографіями на звороті.

РУСОВ Олександр Олександрович (7.02.1887, Київ – 8.10.1915, там само) – земський статист, етнограф і фольклорист, дослідник кобзарського мистецтва. Закінчив 1868 Київський університет. Опублікував праці із статистики, етнографії, фольклористики

Рудковська (Півторак)
Ольга Михайлівна

Русенко
Семен Никифорович

Рябовол
Микола Степанович